

KALLELSE

Kommunfullmäktige kallas till sammanträde

Dag	Måndagen den 19 oktober 2015
Tid	Kl. 18.00
Plats	Nacka stadshus, Nackasalen
Ordförande	Lars Stenholm
Sekreterare	Helena Meier

Kl. 17.30 Fullmäktigecafé

Kl. 18.00 Sammanträdet inleds med besvarande av interpellationer.

Kl. 19.00 börjar sammanträdet med behandling av beslutsärenden.

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Sammanträdets öppnande	
2.	Närvaro	
3.	Val av justeringsman	
4.	Eventuella enkla frågor	
	Interpellationer	
5.	Stugor i Skuruparken och allmänhetens tillgång till Skuruparken <i>Interpellation den 21 september 2015 av Christina Ståldal (NL)</i>	
6.	Planering för ökad biltrafik från Nacka <i>Interpellation den 21 september 2015 av Sidney Holm (MP)</i>	
7.	Nacka kommuns välfärdsbyggnader och framtida personalförsörjning <i>Interpellation den 21 september 2015 av Gunnel Nyman Gräff, Andreas falk och Espen Bjordal (S)</i>	
8.	Avbrutna upphandlingar i Nacka kommun <i>Interpellation den 21 september 2015 av Khashayar Farmanbar, Helena Westerling och Kaj Nyman (S)</i>	

Nr	Ärende	Noteringar
9.	Placering av ensamkommande barn <i>Interpellation den 21 september 2015 av Maria Läbetkangas, Gunnel Nyman Gräff och Mattias Qvarsell (S)</i>	
10.	Upprop	
	Valärenden	
11.	Val av tre nämndemän (NL) för tjänstgöring i Nacka tingsrätt för perioden 2016-2019 Bordlagt KF 21/9 2015	
12.	Val av två nämndemän (M) för tjänstgöring i Nacka tingsrätt för perioden 2016-2019 Bordlagt KF 21/9 2015	
13.	Val av deltidsengagerad förtroendevald, 6%, efter beviljat entledigande 87% av Mikael Carlsson (NL) Bordlagt KF 21/9 2015	
	Beslutsärenden	
14.	Två exploateringsavtal för detaljplaneområdet Danvikshem, fastigheten Sicklaön 37:77 och fastigheten Sicklaön 37:42	
15.	Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på västra Sicklaön <i>Antagande</i>	
16.	Upplåtelse av tomträtt och överlåtelse av byggnad till Vikdalens förskola	
17.	Kommunal borgen Vikdalens barn	
18.	Genomförandeavtal avseende trafikplats Kvarnholmen	
19.	Kommunal borgen Vintersportcentrum	
20.	Skarpnäs naturreservat <i>Antagande</i>	
21.	Passivhus - en energisnålare bebyggelse i Nacka för ett bättre globalt klimat <i>Motion den 8 oktober 2012 av Sidney Holm (MP)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
22.	Bullerskydd utmed Värmdöleden <i>Motion den 28 april 2014 av Johan Kjellman m fl (NL)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	

Nr	Ärende	Noteringar
23.	Alphyddans grönområde <i>Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldal m.fl. (NL)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
24.	Utegyms i Nacka <i>Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rabim Jafari (NL)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
25.	Förebyggande arbete och tidiga insatser för unga <i>Motion den 24 november 2014 av Bosse Ståldal (NL)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
26.	Beläggning med betongarmerat gräs på parkeringsplatser <i>Motion den 24 november 2014 av Khashayar Farmanbar (S)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
27.	Sjukhus i Nacka <i>Motion den 23 mars 2015 av C Ståldal, E Goitom, M Carlsson och B Ståldal (NL)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
28.	Motion om beredning av motioner <i>Motion den 23 mars 2015 av B Ståldal, M Carlsson, E Goitom och C Ståldal (NL)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
29.	Motion om kommunfullmäktiges revisorer <i>Motion den 23 mars 2015 av B Ståldal, M Carlsson, C Ståldal och E Goitom (NL)</i> Bordlagt KF 21/9 2015	
30.	Jämställda fritidsanläggningar <i>Motion den 19 mars 2015 av M Hellströmer (S), K Farmanbar (S), M Svärd (S) och H Westling (S)</i>	
31.	Cykelutbildning för vuxna <i>Motion den 14 april 2015 av Lisskulla Zayane (MP)</i>	
32.	Anmälningar, meddelanden och tillkännagivanden	
33.	Anmälningar från revisorerna	
34.	Inkomna motioner, interpellationer och enkla frågor	

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 223

Dnr KFKS 2009/482-251

Två exploateringsavtal för detaljplaneområdet Danvikshem, fastigheten Sicklaön 37:77 och fastigheten Sicklaön 37:42

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunen ska ingå föreslaget exploateringsavtal med HSB Stockholm Ekonomiska Förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB för fastigheten Sicklaön 37:77.
2. Kommunen ska ingå föreslaget exploateringsavtal med Stiftelsen Danviks Hospital för fastigheten Sicklaön 37:42.

Ärende

Syftet med detaljplanen för Danvikshem är att kunna komplettera området med ca 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt vatten och avlopp samt gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Till planen hör två exploateringsavtal, ett avtal med Stiftelsen Danviks Hospital, ägare av fastigheten Sicklaön 37:42 och ett avtal med HSB Stockholm Ekonomisk Förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB som gemensamt äger den nybildade fastigheten Sicklaön 37:77.

Exploateringsavtalen reglerar att utbyggnaden av allmänna anläggningar samt kommunens arbete i samband med detta bekostas av exploitörer, att kommun och exploitörer är överens om fastighetsrättsliga åtgärder i enlighet med detaljplaneförslaget samt medfinansiering till övergripande trafikinfrastruktur. Detta medför att projektet inte belastar kommunens ekonomi annat än med ökad framtida driftkostnad.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 156

Exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 19 augusti 2015

Avtal med HSB Stockholm Ekonomisk Förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB, med bilagor

Avtal med Stiftelsen Danviks Hospital, med bilagor

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 156
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott överlämnade ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Yrkanden

Cathrin Bergensträhle (M) yrkade bifall till exploateringsenhetens förslag.

Helena Westerling (S) yrkade, med instämmande av Sidney Holm (MP) och Christina Ståldal (NL) att ärendet skulle återremitteras för att komplettera planen med tillgänglighetsanpassad gångväg för att de boende ska kunna ta sig till bussarna

- som inte har den stora lutningen som idag finns på Finnbodavägen
- företrädesvis vara placerad söder om vård- och omsorgsboendet och Danvikshem
- Knyts ihop med Danvikshem samt med en övergång med busshållplatsen på Danvikshemsvägen

Beslutsgång

Med avslag på Helena Westerlings återremissyrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Cathrin Bergensträhles bifallsyrkande.

Reservationer

Christina Ståldal (NL) reserverade sig mot beslutet.

Sidney Holm (MP) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Jan-Eric Jansson (KD) lät anteckna följande för Kristdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Att få fram en detaljplan i Danvikshemsområdet har tagit rekordmånga år trots att det varit speciell angeläget att få fram boende för äldre. Vi vill inte medverka i ännu fler återremisser som ytterligare försenar möjligheten för äldre att få ett fint boende. Det har funnits många synpunkter från närboende och planen har omarbetats flera gånger för att tillmötesgå många relevanta påpekanden. Det som slutligen varit ett hinder är den svåra tillgängligheten, i ett kuperat område. Den har delvis förbättrats genom överenskommelse mellan HSB och Danvikshem. En annan, lite mer långsiktig lösning är att bygga en förbindelse från Seniorhuset söderut, ner mot Kvarnholmsvägen. När de södra husen

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

byggs skulle det vara möjligt att planera för en sådan förbindelse med rulltrappa eller hiss, öppen för alla. Det är en närmare väg till bussen.

Kristdemokraterna vill också påminna om vår idé med rosenträdgård eller liknande, på den plana ytan vid branten i norr fortfarande är möjlig. Att anlägga detta skulle inte behöva kosta mycket pengar, det skulle kunna ske i samarbete med de boende i Seniorhuset.

Inte heller skulle den planerade parkeringen behöva tas bort, möjligen anpassas något. Parkeringen kan behövas för att göra rosenträdgården tillgänglig.

Detta skulle kunna bli ett mycket attraktivt utflyktsmål, i ett av Stockholms inlopps bästa lägen.”

Helena Westerling (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Det är viktigt att en tillgänglighetsanpassad gångväg och möjlighet för de boende att ta sig till bussarna arbetas in. Vi ser det som vårt uppdrag som kommunpolitiker att se till att kommunikationerna och infrastrukturen fungerar för de planer som vi antar. Det är inte rimligt att kommunen skulle abdikera från detta ansvar i förhoppning om att någon annan ska lösa problemen för de boende att kunna ta sig till bussar och få tillgång till välfungerande kollektivtrafik. Om det visar sig vara helt omöjligt att få till en sådan lösning inom planen kan ett annat alternativ vara att buss 53:s sträckning förlängs vissa turer dag/kväll/helg och kompletterar buss 469.”

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande för Nackalistan kommunstyrelsegrupp.

”En stor del av planen är nu hyggligt acceptabel men fortfarande saknas en riktigt bra och tillgänglighetsanpassad gångstig för de äldre från ena delen av Danvikshem till den andra vid busshållplatsen. De utfästelser som hittills har gjorts är inte tillräckligt säkra eller täckande för att Nackalistan ska kunna säga Ja till hela planen för Danvikshems utbyggnad. Hade inte de många synpunkterna från de boende kommit på de olika versionerna av planer så hade vi i detta skede inte nått så långt i de positiva förändringar som planerna har i detta skede. Mot bakgrund av tillgänglighetsaspekten så yrkade Nackalistan avslag på planerna för Danvikshem även om det också finns bra delar av planen i övrigt.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-09-17

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2009/482-251

Kommunstyrelsen

Två exploateringsavtal för detaljplaneområdet Danvikshem, fastigheten Sicklaön 37:77 och fastigheten Sicklaön 37:42

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunen ska ingå föreslaget exploateringsavtal med HSB Stockholm Ekonomiska Förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB för fastigheten Sicklaön 37:77.
2. Kommunen ska ingå föreslaget exploateringsavtal med Stiftelsen Danviks Hospital för fastigheten Sicklaön 37:42.

Sammanfattning

Syftet med detaljplanen för Danvikshem är att kunna komplettera området med ca 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt vatten och avlopp samt gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Till planen hör två exploateringsavtal, ett avtal med Stiftelsen Danviks Hospital, ägare av fastigheten Sicklaön 37:42 och ett avtal med HSB Stockholm Ekonomisk Förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB som gemensamt äger den nybildade fastigheten Sicklaön 37:77.

Exploateringsavtalen reglerar att utbyggnaden av allmänna anläggningar samt kommunens arbete i samband med detta bekostas av exploatörer, att kommun och exploatörer är överens om fastighetsrättsliga åtgärder i enlighet med detaljplaneförslaget samt medfinansiering till övergripande trafikinfrastruktur. Detta medför att projektet inte belastar kommunens ekonomi annat än med ökad framtida driftkostnad.

Ärendet

Syftet med detaljplanen för Danvikshem är att kunna komplettera området med ca 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt vatten och avlopp samt gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Stiftelsen Danviks Hospital har sålt del av Sicklaön 37:42 till HSB Stockholm Ekonomisk förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB som ska stå för största delen av kompletteringen av bostäder i området. Till planen hör därför två exploateringsavtal, ett avtal med Stiftelsen Danviks hospital, ägare av fastigheten Sicklaön 37:42 samt ett avtal med HSB Stockholm Ekonomisk förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB som gemensamt äger den nybildade fastigheten Sicklaön 37:77.

Huvudsakligt innehåll i förslag till exploateringsavtal

Avtalen förutsätter att kommunfullmäktige antar förslaget till detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön senast 2016-12-31.

Förutom sedvanliga avtalsvillkor innebär avtalet med HSB Stockholm Ekonomisk förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB att

- Exploatören bekostar utbyggnaden av allmänna anläggningar inom planområdet samt utbyggnad av VA-ledningar i Östra Finnbodavägen.
- Exploatören bekostar kommunens kostnader för genomförandet av detaljplanen, till exempel projektering, byggledning, samordning och administration.
- Exploatören betalar 800 kr/kvm ljus BTA som medfinansiering till övergripande trafikinfrastruktur.
- Exploatören betalar VA-anläggningsavgift enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa.
- Markregleringar ansöks om hos Lantmäteriet i överensstämmelse med detaljplaneförslaget, till exempel för breddning av Östra Finnbodavägen, ändring av vändplanens läge samt ändring av befintliga servitut.
- Exploatören ansvarar för och bekostar utbyggnad av nya parkeringsplatser till förmån för fastighetsägaren för Sicklaön 37:46 som regleras genom servitut.
- Exploatören åtar sig att följa det till avtalet hörande gestaltningsprogrammet och miljöredovisningen.
- Exploatören lämnar en säkerhet om 26 miljoner kronor för genomförandet av detta avtal senast vid dag för Kommunstyrelsens möte.

Förutom sedvanliga avtalsvillkor innebär avtalet Stiftelsen Danviks hospital att

- Exploatören betalar VA-anläggningsavgift enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa.
- Exploatören ansvarar för att säkerställa allmänhetens säkerhet vid kaj belägen inom fastigheten Sicklaön 37:42.

- Markregleringar ansöks om hos Lantmäteriet i överensstämmelse med detaljplaneförslaget, till exempel för breddning av Östra Finnbodavägen samt marköverföring för skoltomt.
- Exploatören upplåter ledningsrätt för dagvattenledning över fastigheten Sicklaön 37:42.
- Exploatören åtar sig att följa det till avtalet hörande gestaltungsprogrammet och miljöredovisningen.

Reviderade / kompletterade handlingar

De i förgående tjänsteskrivelsen, inför Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott 19 augusti 2015, upptagna mindre återstående revideringar och kompletteringar i exploateringsavtalen och tillhörande bilagor har utförts.

I exploateringsavtal för Danvikshem Sicklaön 37:42 har texten i § 19 angående överlåtelse av fastighet bytts ut och bilaga 5 ”PM Teknisk försörjning VA och FV” har bilagats.

I exploateringsavtal för Danvikshem Sicklaön 37:77 har texten i § 24 angående överlåtelse av fastighet bytts ut, bilaga 3 ”Omfattningsbeskrivning för allmänna anläggningar” har kompletterats och bilaga 6 ”PM Teknisk försörjning VA och FV” har bilagats.

Ekonomiska konsekvenser

Exploateringsavtalet med HSB Stockholm Ekonomisk förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB reglerar att utbyggnaden av allmänna anläggningar, kommunens interna kostnader för genomförandet av projektet samt medfinansiering av övergripande trafikinfrastruktur bekostas av exploatören. Exploatören lämnar en säkerhet om 26 miljoner kronor för genomförandet av detta. Detta medför att projektet inte belastar kommunens ekonomi annat än med ökad framtida driftkostnad.

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Richard Hallman
Projektledare

Bilagor

1. Avtal med HSB Stockholm Ekonomisk Förening och Finnboda Trädgårdar Mark AB, med bilagor
2. Avtal med Stiftelsen Danviks Hospital, med bilagor

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 224

Dnr KFKS 1996/82-214

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på västra Sicklaön

Beslut

Kommunstyrelsen tillstyrker planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Ärende

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med cirka 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget inför antagande i juni 2013. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2014 § 203 att återremittera planförslaget. Enligt beslutet skulle tidigare föreslagna parvillor utgå ur planen och motsvarande värde skapas inom övriga delar. Den norra delen av området skulle vara tillgänglig både för rekreation, men också innehålla parkeringsplatser. Mot den bakgrunden reviderades planförslaget. Revideringen innebar även att kontorshuset, Sicklaön 37:46, bröts ut ur detaljplanen för Danvikshem för att behandlas separat. Detta då fastighetsägaren inkommit med önskemål om en konvertering av befintligt kontorshus till bostäder. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt att skicka ut förslaget på en andra utställning den 25 mars 2015 § 61.

Utställningstiden pågick under 5 veckor mellan den 2 april 2015 och den 7 maj 2015. Under utställningen inkom cirka 20 yttranden samt en protestlista från boende inom området. Länsstyrelsen och andra myndigheter har inte haft några synpunkter på planförslaget. Natur- och trafiknämnden har inkommit med synpunkter inom ansvarsområdena avfall och trafik, vilket har föranlett ett antal mindre justeringar och förtydliganden av planhandlingarna angående cykelparkeringar samt avfallshämtning. De boende inom området samt Nacka miljövårdsråd har framfört invändningar främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis, tillgängligheten till området, störningar under byggtiden samt rekreationsområdena inom området. Naturskyddsföreningen och Nacka miljövårdsråd har inkommit med synpunkter främst angående andelen rekreationsytor inom planområdet samt ekar på norra platån. De föreslagna parkeringarna på norra platån har justerats i antagandehandlingarna för att tillskapa ett bättre skydd och avstånd till ekarna. Nacka Energi har inkommit med synpunkter på förslaget område för

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

transformatorstation, vilket har föranlett en ändring för att tillgodose nya mått för transformatorstation. I planhandlingarna har även några mindre redaktionella ändringar gjorts inför antagande. Utöver justeringarna nämnda ovan är detaljplaneförslaget detsamma som tidigare och bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte detaljplanen den 24 juni 2015 § 120 inför antagande. Nämnden beslutade även om ett tilläggsyrkande där nämnden uppmanar kommunstyrelsen att tillsammans med berörda fastighetsägare söka lösa tillgängligheten för de boende i seniorhusen, i syfte att underlätta för äldre personer att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder. Efter nämndens beslut har berörda fastighetsägare Danvikshems stiftelse AB och HSB bostad skrivit under en avsiktsförklaring parterna emellan, i syfte att fortsatt underlätta för boende i seniorhuset att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder. Avsiktsförklaringen är inte kopplad till detaljplanen, utan utgör en civilrättslig överenskommelse fastighetsägarna emellan. Enligt avsiktsförklaringen kommer vägen längs med Danvikshems tekniska avdelning (Sicklaön 37:42) att tillsvidare kunna användas för gående. HSB har även tagit fram ett antal åtgärder fastighetsägaren ämnar att arbeta vidare med utanför detaljplanens omfattning, vilka ämnar att förbättra tillgängligheten för boende inom planområdet.

Planenheten föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse den 19 augusti 2015, reviderad 17 september 2015

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 157

Planenhetens tjänsteskrivelse den 19 augusti 2015

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 24 juni 2015 § 120

Utlåtande

Detaljplanekarta, 2 delar

Planbeskrivning

Genomförandebeskrivning

Miljöredovisning

Gestaltningprogram

Bilaga miljöredovisning – PM genomförande

Till tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut. Tryck på följande länk eller gå in på Nacka kommuns hemsida, där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/danvikshem/Sidor/default.asp

x

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 157
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott överlämnade ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 24 juni 2015 § 120
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget och föreslog att kommunfullmäktige skulle anta planförslaget.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden uppmanade kommunstyrelsen att tillsammans med berörda fastighetsägare söka lösa tillgängligheten för de boende i seniorhusen, i syfte att underlätta för äldre personer att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder, även när utbyggnaden avslutats.

Yrkanden

Helena Westerling (S) yrkade, med instämmande av Sidney Holm (MP) och Christina Ståldal (NL) att ärendet skulle återremitteras för att komplettera planen med tillgänglighetsanpassad gångväg för att de boende ska kunna ta sig till bussarna

- som inte har den stora lutningen som idag finns på Finnbodavägen
- företrädesvis vara placerad söder om vård- och omsorgsboendet och Danvikshem
- Knyts ihop med Danvikshem samt med en övergång med busshållplatsen på Danvikshemsvägen

Beslutsgång

Med avslag på Helena Westerlings yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med planenhetens förslag.

Reservationer

Christina Ståldal (NL) reserverade sig mot beslutet.

Sidney Holm (MP) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Helena Westerling (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Det är viktigt att en tillgänglighetsanpassad gångväg och möjlighet för de boende att ta sig till bussarna arbetas in. Vi ser det som vårt uppdrag som kommunpolitiker att se till att kommunikationerna och infrastrukturen fungerar för de planer som vi antar. Det är inte

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

28 september 2015

 SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kommunstyrelsen

rimligt att kommunen skulle abdikera från detta ansvar i förhoppning om att någon annan ska lösa problemen för de boende att kunna ta sig till bussar och få tillgång till välfungerande kollektivtrafik. Om det visar sig vara helt omöjligt att få till en sådan lösning inom planen kan ett annat alternativ vara att buss 53:s sträckning förlängs vissa turer dag/kväll/helg och kompletterar buss 469.”

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Det är helt oacceptabelt med de försämrade möjligheterna för de boende i seniorhusen att ta sig till busshållplatsen i förslaget till detaljplan. Detta måste lösas innan planen antas, annars ger kommunen upp sin möjlighet att påverka och får helt förlita sig på byggherrarnas goda vilja. Vi i Miljöpartiet anser att det är kommunens ansvar att tillgängligheten till kollektivtrafik inte försämras när nacka bygger stad. Som styrande politiker kan man i det här fallet inte bara luta sig tillbaka och hoppas att någon annan löser problemet.”

Gunilla Grudevall Sten (FP) och Hans Peters (C) lät anteckna följande för Folkpartiets och Centerns kommunstyrelsegrupper.

”Vi, Folkpartiet och Centern, anser att tillgängligheten är oerhört viktig, både för det nuvarande seniorboendet och den kommande bebyggelsen, som också blir seniorboende. Vi förutsätter att HSB arbetar in detta i sitt fortsatta arbete med hela planen. Nacka kommun kan vara behjälplig i arbetet, och viktigt är en bra dialog med Danvikshem. Vi kommer från våra partier att följa arbetet.”

Jan-Eric Jansson (KD) lät anteckna följande för Kristdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Att få fram en detaljplan i Danvikshemsområdet har tagit rekordmånga år trots att det varit speciellt angeläget att få fram boende för äldre. Vi vill inte medverka i ännu fler återremisser som ytterligare försenar möjligheten för äldre att få ett fint boende. Det har funnits många synpunkter från närboende och planen har omarbetats flera gånger för att tillmötesgå många relevanta påpekanden. Det som slutligen varit ett hinder är den svåra tillgängligheten, i ett kuperat område. Den har delvis förbättrats genom överenskommelse mellan HSB och Danvikshem. En annan, lite mer långsiktig lösning är att bygga en förbindelse från Seniorhuset söderut, ner mot Kvarnholmsvägen. När de södra husen byggs skulle det vara möjligt att planera för en sådan förbindelse med rulltrappa eller hiss, öppen för alla. Det är en närmare väg till bussen.

Kristdemokraterna vill också påminna om vår idé med rosenträdgård eller liknande, på den plana ytan vid branten i norr fortfarande är möjlig. Att anlägga detta skulle inte behöva kosta mycket pengar, det skulle kunna ske i samarbete med de boende i Seniorhuset.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Inte heller skulle den planerade parkeringen behöva tas bort, möjligen anpassas något. Parkeringen kan behövas för att göra rosenträdgården tillgänglig. Detta skulle kunna bli ett mycket attraktivt utflyktsmål, i ett av Stockholms inlopps bästa lägen.”

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande för Nackalistan's kommunstyrelsegrupp.

”En stor del av planen är nu hyggligt acceptabel men fortfarande saknas en riktigt bra och tillgänglighetsanpassad gångstig för de äldre från ena delen av Danvikshem till den andra vid busshållplatsen. De utfästelser som hittills har gjorts är inte tillräckligt säkra eller täckande för att Nackalistan ska kunna säga Ja till hela planen för Danvikshems utbyggnad. Hade inte de många synpunkterna från de boende kommit på de olika versionerna av planer så hade vi i detta skede inte nått så långt i de positiva förändringar som planerna har i detta skede. Mot bakgrund av tillgänglighetsaspekten så yrkade Nackalistan avslag på planerna för Danvikshem även om det också finns bra delar av planen i övrigt.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på västra Sicklaön, Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tillstyrker planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Sammanfattning

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med cirka 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget inför antagande i juni 2013. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2014 § 203 att återremittera planförslaget. Enligt beslutet skulle tidigare föreslagna parvillor utgå ur planen och motsvarande värde skapas inom övriga delar. Den norra delen av området skulle vara tillgänglig både för rekreation, men också innehålla parkeringsplatser. Mot den bakgrunden reviderades planförslaget. Revideringen innebar även att kontorshuset, Sicklaön 37:46, bröts ut ur detaljplanen för Danvikshem för att behandlas separat. Detta då fastighetsägaren inkommit med önskemål om en konvertering av befintligt kontorshus till bostäder. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt att skicka ut förslaget på en andra utställning den 25 mars 2015 § 61.

Utställningstiden pågick under 5 veckor mellan den 2 april 2015 och den 7 maj 2015. Under utställningen inkom cirka 20 yttranden samt en protestlista från boende inom området. Länsstyrelsen och andra myndigheter har inte haft några synpunkter på planförslaget. Natur- och trafikinämnden har inkommit med synpunkter inom ansvarsområdena avfall och trafik, vilket har föranlett ett antal mindre justeringar och förtydliganden av planhandlingarna angående cykelparkeringar samt avfallshämtning. De boende inom området samt Nacka miljövårdsråd har framfört invändningar främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis, tillgängligheten till området, störningar under

byggtiden samt rekreationsområdena inom området. Naturskyddsföreningen och Nacka miljövårdsråd har inkommit med synpunkter främst angående andelen rekreationsytor inom planområdet samt ekar på norra platån. De föreslagna parkeringarna på norra platån har justerats i antagandehandlingarna för att tillskapa ett bättre skydd och avstånd till ekarna. Nacka Energi har inkommit med synpunkter på förslaget område för transformatorstation, vilket har föranlett en ändring för att tillgodose nya mått för transformatorstation. I planhandlingarna har även några mindre redaktionella ändringar gjorts inför antagande. Utöver justeringarna nämnda ovan är detaljplaneförslaget detsamma som tidigare och bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte detaljplanen den 24 juni 2015 § 120 inför antagande. Nämnden beslutade även om ett tilläggsyrkande där nämnden uppmanar kommunstyrelsen att tillsammans med berörda fastighetsägare söka lösa tillgängligheten för de boende i seniorhusen, i syfte att underlätta för äldre personer att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder. Efter nämndens beslut har berörda fastighetsägare Danvikshems stiftelse AB och HSB bostad skrivit under en avsiktsförklaring parterna emellan, i syfte att fortsatt underlätta för boende i seniorhuset att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder. Avsiktsförklaringen är inte kopplad till detaljplanen, utan utgör en civilrättslig överenskommelse fastighetsägarna emellan. Enligt avsiktsförklaringen kommer vägen längs med Danvikshems tekniska avdelning (Sicklaön 37:42) att tillsvidare kunna användas för gående. HSB har även tagit fram ett antal åtgärder fastighetsägaren ämnar att arbeta vidare med utanför detaljplanens omfattning, vilka ämnar att förbättra tillgängligheten för boende inom planområdet.

Planenheten föreslår att kommunstyrelsen tillstyrker planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Ärendet

Planförslaget

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med cirka 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Befintligt parkeringsgarage under mark byggs ut och ytor för kommunikation och rekreation utvecklas och förbättrats. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras. Detaljplanen bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan.

Planområdet är beläget på västra Sicklaön och omfattar Danvikshem och dess närområde. Området sträcker sig från Henriksborgs radhusbebyggelse och Gomanhuset i väster till Finnbodas nya bostadsområde i öster. I norr gränsar området mot branten ner mot vattnet och i söder gränsar området mot Vilans skola och ett område med bostäder med tidsbegränsat bygglov.

Detaljplanekartan utgörs av två delar. Del 1 redovisar markanvändning för bebyggelseområdet uppe på berget och naturen utmed sluttningarna. Del 2 redovisar lägsta schaktdjup för byggnation med hänsyn till befintlig dagvatten- och avloppstunnel samt tunnelreservat för framtida Östlig förbindelse.

Planprocessen

Startpromemoria för detaljplaneprogram godkändes av kommunstyrelsen den 18 februari 2002. Ett detaljplaneprogram för Danvikshemsområdet antogs av kommunstyrelsen den 3 maj 2004. Enligt programmet skulle Danvikshemsområdet kunna kompletteras med cirka 200 nya bostäder och 50 nya vårdboende. Med detta som utgångspunkt skickades ett förslag till detaljplan ut för samråd från december 2005 till februari 2006. Länsstyrelsen hade invändningar på den föreslagna nya bostadsbebyggelsen öster om seniorhuset, som de ansåg kunde innebära skada på riksintresset. De boende i seniorhuset ansåg att exploateringsgraden var för hög och att ytor som kan användas för rekreation skulle gå förlorade. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Detta var en följd av de synpunkter som kommit in och att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Efter bearbetningar skickades ett nytt förslag till detaljplan ut för ett andra samråd från september till november 2011. Det omarbetade förslaget innebar en betydligt lägre exploateringsgrad än vid det första samrådet. Bebyggelsen i öster hade bearbetats så att den var underordnad den befintliga. Dessutom bekräftades att de fria ytorna visserligen kommer att minska, men samtidigt redovisades hur de ordnade ytorna för rekreation istället kommer att öka i och med planförslagets genomförande.

Efter det andra samrådet genomfördes en rad ytterligare revideringar. För att tillgodose Trafikverkets synpunkter på riksintresset för Östlig förbindelse kompletterades planhandlingarna med förväntade störningar av en utbyggnad av en eventuell framtida trafikled/Östlig förbindelse. För att tillgodose länsstyrelsens synpunkter på byggrätten för vårdboende, sydöst om sjukhemmet, redovisades hur detta ska anpassas och gestaltas med hänsyn till kulturhistoriskt värdefull miljö. Med anledning av synpunkter från de boende i seniorhuset sänktes de Södra husen en våning och solljusförhållandena redovisades. En gemensam entré och genomgång i seniorhuset för andra än de som bor i huset togs även bort. Vidare redovisades ännu noggrannare skillnaden mellan nuvarande och framtida rekreationsytorna och hur värdefulla ekar på platån ska skyddas när nya parvillor byggs.

Detaljplanen ställdes ut en första gång från februari till mars 2013. Under utställningen hade myndigheter och kommunala nämnder inga invändningar medan boende i närområdet fortfarande hade invändningar, främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis. Endast mindre redaktionella ändringar genomfördes efter utställningen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget inför antagande den 12 juni 2013 § 170. Kommunstyrelsen beslutade dock den 27 oktober 2014 § 203 att återremittera planförslaget för omarbetning med följande lydelse: ”Kommunstyrelsen återremitterar ärendet för omarbetning så att parvillorna utgår ur planen och motsvarande värde skapas inom övriga delar av planen, t ex genom att mer byggrätter/ fler våningar medges på övriga hus. Norra delen av området (där parvillorna föreslogs) bör vara tillgängligt både som parkmark men också innehålla parkeringsplatser.”

I januari 2015, när exploatörens revideringar inför den nya utställningen skulle vara klara, inkom ägaren till kontorshuset, Sicklaön 37:46, med önskemål om en konvertering av kontorshuset till bostäder. Planenheten har meddelat fastighetsägaren att de är positiva till en konvertering men konstaterar att frågan måste hanteras i ett separat planarbete för att inte försena detaljplanen för Danvikshem. Kontorshuset bröts därför ut ur detaljplanen för Danvikshem för att behandlas separat. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt att skicka ut förslaget på en andra utställning den 25 mars 2015 § 61. Utställningstiden pågick under 5 veckor mellan den 2 april 2015 och den 7 maj 2015. Totalt inkom cirka 20 yttranden till kommunen samt en protestlista från boende inom området.

Utställning och huvudsakliga inkomna synpunkter

De väsentligaste synpunkterna som framförts under utställningen är:

- Länsstyrelsen har inga invändningar när det gäller de statliga överprövningsområden som länsstyrelsen har att bevaka: riksintressen, mellankommunala frågor, miljö kvalitetsnormer, hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion.
- Trafikverket anser att kommunen tillgodosett Trafikverkets synpunkt att riksintresset Östlig förbindelse inte äventyras till följd av föreliggande plan.
- Sjöfartsverket, Vattenfall eldistribution AB, Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott och Luftfartsverket har inget att erinra mot planförslaget inom sina bevakningsområden och Brf Finnroda Hamnkontor framför att de inte längre har något att erinra mot planförslaget.
- Natur- och trafiknämnden har synpunkter på antalet cykelparkeringar, gångvägen längs med Östra Finnbodavägen samt frågor hur hämtning av avfall ska ske för tillkommande bebyggelse.
- Landstingets Trafikförvaltning anser att förtätningen bör vara gynnsam för busstrafiken. Motiven till att det sker ett avsteg från rekommenderade lutningar på Östra Finnbodavägen (som trafikeras med buss) bör framgå av planbeskrivningen.
- Nacka miljövårdsråd och Finnbodabergets boendeförening förordar ett alternativt förslag till bostadsbebyggelse på Finnbodaberget, framtagen av en arkitekt boende i seniorhuset. Den alternativa bebyggelsen, fem kopplade hus som är placerade söder och öster om seniorhuset, är ganska likt planförslaget i omfattning och placering.

- Boende i Finnbodabergets boendeförening har inkommit med en protestlista underskriven av nästintill samtliga boende i seniorhuset. De boende protesterar mot att Östra Finnbodavägen föreslås som enda kommunikation till – och från Finnbodaberget, på grund av den branta lutningen. Nacka miljövårdsråd samt flera skrivelser inkomna från boende inom och utanför området anser att tillgängligheten till området måste lösas och att Stiftelsen Danviks Hospital åter måste öppna upp för passage över fastigheten.
- Brf Saltsjö vy har synpunkter på Östra Husens utformning samt påverkan på föreningens boende.
- Miljövårdsrådet och boendeföreningen anser att planförslaget innebär betydande miljöpåverkan och att en riskanalys vid sprängningar ska tas fram.
- Miljövårdsrådet, boendeföreningen, Naturskyddsföreningen samt enskilda boende inom området anser att andelen rekreationsytor inom området är för få och att den norra platån bör bevaras eller utvecklas som rekreationsyta.
- Skanova och Nacka Energi har synpunkter på fördelning av kostnader för undanflyttningsåtgärder av anläggningar i samband med utbyggnad. Nacka Energi har synpunkter på storlek för föreslaget området för transformatorstation.

Förändringar i planförslaget efter utställning

- Föreslagen parkering på den norra platån har justerats för att i högre grad än tidigare delas upp i mindre grupper för att skapa ett bättre avstånd till befintliga värdefulla ekar på den norra platån. Justeringen innebär ett ökat avstånd mellan hårdgjorda ytor och de två ekar som ligger inom de mindre grupperna av parkeringsplatser. Justeringen möjliggör även för ett ökat skydd och avgränsning av ekarna.
- Föreslaget område för transformatorstation har justerats för att tillgodose inkomna synpunkter från Nacka Energi angående nya mått för transformatorstationer.
- Planbeskrivningen har kompletteras med ett stycke om cykelparkeringar inom sjukhemmet Danvikshem, vilket anger att parkeringsnormen 0,3 cykelplatser/besökare ska beaktas i och med att kompletterande byggnader för vårdboende tillkommer.
- I planbeskrivningen har det förtydligats hur hämtning av avfall ska ske vid de Södra husen, samt vid tillkommande byggnad för miljöstuga.
- I planbeskrivningen har det förtydligats att konfrontation mellan bilar vid in- och utfart till föreslaget garage samt resenärer som rör sig vid intilliggande busshållplats ska undvikas och beaktas under projekteringen.
- Miljöredovisningen har inför antagande kompletterats med information om naturvärdena inom planområdet. Enligt den nya informationen framgår det att det inom planområdet finns hotade arter NT (klassen nära hotad) i form av tallticka, vintertagging och reliktböck. 12 träd med tallticka har identifierats och cirka 3 av dessa bedöms bli berörda av utbyggnaden. Planhandlingarna har även kompletterats med att ved från

avverkade träd bör av placeras inom den naturmark som bevaras i den södra delen av planområdet av biologiska skäl.

- I planhandlingarna har även några mindre redaktionella ändringar gjorts inför antagande.

Utöver justeringarna nämnda ovan är detaljplaneförslaget detsamma som tidigare och bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

Tillstyrkan inför antagande i Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte den 24 juni 2015 § 120 detaljplanen och föreslog att kommunfullmäktige antar detaljplanen. Nämnden beslutade även om ett tilläggsyrkande där nämnden uppmanar kommunstyrelsen att tillsammans med berörda fastighetsägare söka lösa tillgängligheten för de boende i seniorhusen, i syfte att underlätta för äldre personer att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder, även när utbyggnaden avslutats.

Efter nämndens beslut har berörda fastighetsägare Danvikshems stiftelse AB och HSB bostad skrivit under en avsiktsförklaring i syfte att fortsatt underlätta för boende i seniorhuset att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder. Avsiktsförklaringen är inte kopplad till detaljplanen, utan utgör en civilrättslig överenskommelse fastighetsägarna emellan. Enligt avsiktsförklaringen kommer den väg som går längs med Danvikshems tekniska avdelning (Sicklaön 37:42) att tillsvidare kunna användas av gående. Vägen används för transporter nödvändiga för Danvikshems verksamhet såsom tvätt, sophantering, ambulans samt transporter vid kommande byggnationer. De fysiska förutsättningarna (utrymmet mellan huset och den långsgående muren) gör att vägen inte är tillräckligt bred, trottoar saknas och sikten är bitvis dålig. Enligt skrivelsen är vägen av ovanstående skäl inte optimal för gångtrafikanter och försiktighet måste iakttas. Vidare har fastighetsägarna en ambition att i framtiden se över om det finns alternativ som erbjuder en mer optimal lösning ur trafiksäkerhetssynpunkt.

HSB bostad har även tagit fram ett antal åtgärder fastighetsägaren ämnar att arbeta vidare med, utanför detaljplanens omfattning. Fastighetsägaren ämnar att ombesörja upprustning av befintliga trapplöp som angör Finnboda för att därmed bereda nyttjande av servicefunktioner i Finnboda för boende inom planområdet. HSB ämnar även att i möjligaste mån upprätthålla en öppen och snöröjd passage via befintlig väg ned till kajen och strandpromenaden via ”Gröna Foten”. Fastighetsägaren arbetar även med lösningar för utökad serviceutbud för 55+ boende. Vid kommande projektering av Östra Finnbodavägen och dess nya gångbana ska HSB tillsammans med kommunen även studera hur lämpliga viloplatser kan anordnas utefter sträckan fram till gatans korsning med Danvikshemsvägen.

Ekonomiska konsekvenser

Projektet belastar inte kommunal ekonomi. Exploatören bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar och utbyggnader inom kvarteretsmark.

Handlingar i ärendet

1. Denna tjänsteskrivelse
2. Utlåtande
3. Detaljplanekarta, 2 delar
4. Planbeskrivning
5. Genomförandebeskrivning
6. Miljöredovisning
7. Gestaltningsprogram
8. Bilaga miljöredovisning – PM genomförande

Till tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut. Tryck på följande länk eller gå in på Nacka kommuns hemsida, där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/danvikshem/Sidor/default.aspx

Tidplan

Utställning	april-maj 2015
Antagande	kvartal 4 2015

Planenheten

Angela Jonasson
Tillförordnad planchef

Tove Mark
Planarkitekt

Översikt Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter, kommunala beslut och detaljplanområdets avgränsning

Projektledare: Richard Hallman

Delprojektledare, planenheten: Tove Mark

	Beslut	Datum	Styrelse/nämnd	Kommentar
✓	Start-PM, godkännande	020218	KS	§ 23
✓	Program, godkännande	040503	KS	§ 92
✓	Detaljplan, samråd 1	051115	ONS	§ 173
✓	Detaljplan, info om samråd 2	110607	MSN	§ 200
✓	Detaljplan, samråd 2	110921	Planchef	Delegationsbeslut
✓	Yttrande, samråd 2	111114	KSAU	§ 238
✓	Detaljplan, utställning 1	130123	MSN	(§ 301 MSN bordlagt 121121, § 350 MSN återremiss 121212)
✓	Yttrande, utställning 1	130326	KSSU	§ 56 KSSU tillstyrkan
✓	Detaljplan, tillstyrkan	130612	MSN	§ 170 MSN tillstyrkan, antagande
✓	Detaljplan, tillstyrkan	140513	KSSU	§ 120 KSSU tillstyrkan utan parvillor
✓	Detaljplan, bordlagd	140616	KS	§ 152
✓	Detaljplan, återremiss	141027	KS	§ 203 återremiss, ny utställning utan parvillor
✓	Detaljplan, utställning 2	150325	MSN	§ 61, utan parvillor och Sicklaön 37:46
✓	Yttrande, utställning 2	150428	KSSU	§ 72
✓	Detaljplan, tillstyrkan	150624	MSN	§ 120
✓	Detaljplan, tillstyrkan	150928	KS	
	Exploateringsavtal, godkännande	151019	KF	
	Detaljplan, antagande	151019	KF	
	Utbyggnads-PM, tillstyrkan		TN	
	Utbyggnads-PM		KS	
	Upphandling av entreprenör		Expl. chef	Delegationsbeslut
	Projektavslut, tillstyrkan		TN	
	Projektavslut, tillstyrkan		MSN	
	Projektavslut		KS	

24 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 120

KFKS 1996/82-214

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på västra Sicklaön, Nacka kommun

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden uppmanar kommunstyrelsen att tillsammans med berörda fastighetsägare söka lösa tillgängligheten för de boende i seniorhusen, i syfte att underlätta för äldre personer att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder, även när utbyggnaden avslutats.

Ärendet

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med cirka 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gangbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget inför antagande i juni 2013. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2014 § 203 att återremittera planförslaget. Enligt beslutet skulle tidigare föreslagna parvillor utgå ur planen och motsvarande värde skapas inom övriga delar. Den norra delen av området, den så kallade norra platan, skulle vara tillgänglig både för rekreation, men också innehålla parkeringsplatser. Mot den bakgrunden reviderades planförslaget. Revideringen innebar även att kontorshuset, Sicklaön 37:46, bröts ut ur detaljplanen för Danvikshem för att behandlas separat. Detta då fastighetsägaren till kontorshus inkommit med önskemål om en konvertering av kontorshuset till bostäder. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt att skicka ut förslaget på en andra utställning den 25 mars § 61 2015.

Utställningstiden pågick under 5 veckor mellan den 2 april 2015 och den 7 maj 2015. Under utställningen inkom cirka 20 yttranden samt en protestlista från boende inom området. Länsstyrelsen och andra myndigheter har inte haft några synpunkter på planförslaget. Natur- och trafiknämnden har haft synpunkter inom ansvarsområdena avfall och trafik, vilket har föranlett ett antal mindre justeringar och förtydliganden av planhandlingarna angående cykelparkeringar samt avfallshämtning. De boende inom området samt Nacka miljövårdsråd har haft invändningar främst mot ny bebyggelse på platan och vid Övre Varis, tillgängligheten till området, störningar under byggtiden samt rekreationsområdena inom området. Naturskyddsföreningen och Nacka miljövårdsråd har haft synpunkter främst på andelen rekreationsytor inom planområdet samt ekarna på norra

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

24 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

platån. De föreslagna parkeringarna på norra platån har justerats i antagandehandlingarna för att tillskapa ett bättre skydd och avstånd till ekarna. Nacka Energi har inkommit med synpunkter på föreslaget området för transformatorstation, vilket har föranlett en ändring för att tillgodose nya mått för transformatorstation. I planhandlingarna har även några mindre redaktionella ändringar gjorts inför antagande. Utöver justeringarna nämnda ovan är detaljplaneförslaget detsamma som tidigare och bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

Planenheten föreslår att miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige antar planförslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Projektet belastar inte kommunal ekonomi. Exploatören bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar och utbyggnader inom kvartersmark.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse, 2015-06-05

Bilagor

1. Utlåtande
2. Detaljplanekarta, 2 delar
3. Planbeskrivning
4. Genomförandebeskrivning
5. Miljöredovisning
6. Gestaltungsprogram
7. Bilaga miljöredovisning – PM genomförande

Till tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut. Tryck på följande länk eller gå in på Nacka kommuns hemsida där handlingar till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/danvikshem/Sidor/default.asp

x

Yrkanden

Martin Sääf (FP) yrkade, med instämmande av Birgitta Rasmussen (V), Jan-Eric Jansson (KD), Majvie Swärd (S), Helena Westerling (S), Magnus Sjöqvist (M), Filip Wiljander (M) och Pernilla Hsu (M), att nämnden skulle besluta i enlighet med förslag till beslut med tillägget att:

”Miljö- och stadsbyggnadsnämnden uppmanar kommunstyrelsen att tillsammans med berörda fastighetsägare söka lösa tillgängligheten för de boende i seniorhusen, i syfte att

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

24 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

underlätta för äldre personer att ta sig fram och tillbaka till sina bostäder, även när utbyggnaden avslutats.”

Ann Lepp (NL) yrkade att nämnden skulle avslå förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde bifallsyrkandet mot avslagsyrkandet och fann att nämnden beslutat i enlighet med förslag till beslut.

Ordförande ställde därefter proposition på tilläggsyrkandet och fann att nämnden beslutat i enlighet med det.

Protokollsanteckningar

Martin Sääf (FP), Birgitta Berggren Hedin (FP) och Bo Hjerstrand (FP), lämnade följande anteckning till protokollet:

”Med tilltro till att kommunstyrelsen tillsammans med de två berörda fastighetsägarna på allvar tar sig an problemet med tillgängligheten och kommer fram till en godtagbar lösning tillstyrker vi detaljplanen.”

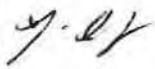

Birgitta Rasmussen (V) lämnade följande anteckning till protokollet:

”Det är mycket angeläget att möjligheten för seniorboendets hyresgäster att ta sig ut till busshållplatsen genom Danvikshems mark eller på annat sätt säkerställs.”

Helena Westerling (S), Majvie Swärd (S), Thomas Josefsson (S) och Henrik Unosson (S) lämnade följande anteckning till protokollet:

”Det har i samband med renovering och ombyggnad av Danvikshem uppstått ändrade förutsättningar för det befintliga seniorboendets tillgänglighet till kommunikationer och service. Detta är något som behöver ses över så att det blir en bra lösning både för de nu boende och kommande.

När denna detaljplan tidigare var uppe för prövning ställde sig socialdemokraterna kritiska till att bebygga norra delen av platån som nu dels används till boulebana och rekreation men även parkeringsplatser. Helst skulle vi se att hela ytan skulle vara förbehållen enbart för rekreation och ingen parkering. Detta verkar inte vara möjligt med tanke på behovet av parkeringsplatser vilket vi starkt beklagar. Förhoppningsvis kan det inom en snar framtid dock visa sig att behovet av parkeringar inte är lika stort utan att hela denna yta ska få kunna användas för rekreation och fritidsaktiviteter.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

24 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ann Lepp (NL) lämnade följande anteckning till protokollet:

”Kommunikationsvägarna inom och till och från området d.v.s. tillgängligheten för boende och besökare måste lösas på ett tillfredsställande sätt. Vi instämmer i boendeföreningens kritik att använda den uppskattade rekreationsytan på Norra platån som parkeringsyta. Ett alternativ måste utredas.”

Jan-Eric Jansson (KD) och Joakim Franklin (KD) lämnade följande anteckning till protokollet:

”Det är bra att vi äntligen kommit fram till en tillstyrkan av planförslag. Vi har från kristdemokraterna arbetat hårt för att få en plan som kan accepteras av både exploatör och närboende. Och vi har kommit långt i att förändra planen men inte hela vägen då lagen ger ramar för vad kommunen kan besluta. Men vår förväntan är att parterna ska komma överens om att underlätta tillgängligheten för redan boende i området så att de lättare kan ta sig från och till sitt eget hem. Den förstäelsen och kunskapen av äldres behov borde en ägare av ett äldreboende naturligt äga och vilja lösa.”

Magnus Sjöqvist (M), Pernilla Hsu (M), Filip Wiljander (M), Andreas Brännström (M) och Johan Hiller (M) lämnade följande anteckning till protokollet:

”Två huvudmän som i vart fall delvis är beroende av offentligt stöd för sin verksamhet kan inte komma överens om att ordna en tämligen enkel sak gällande tillgängligheten för seniorhusen trots att infrastrukturen sedan länge finns på plats. Istället vill man att någon annan, d.v.s. kommunen eller landstinget, ska ordna en ny lösning för tillgängligheten. Detta är raka motsatsen till alla tankar kring hushållning av gemensamma medel och hållbara lösningar för samhället i stort. Den svenska samhällsmodellen är mycket större än det som strikt ryms inom stat, landsting och kommun och har i alla tider vilat på viljan att komma överens lokalt och sträva efter att åstadkomma gemensamma lösningar. Denna förväntan på att vår samhällsmodell ska fungera även i detta ärende är mycket rimlig att ställa på de berörda huvudmännen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

UTLÅTANDE

2015-06-05, rev. 2015-06-17

Dnr KFKS 1996/82-214

Projekt 9107

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

UTLÅTANDE

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på västra Sicklaön, Nacka kommun

Sammanfattning

Planområdet är beläget på västra Sicklaön och omfattar Danvikshem och dess närområde. Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med cirka 110 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+ och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras. Planens genomförande bedöms inte innebära en betydande miljöpåverkan.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt att skicka ut förslaget på en andra utställning den 25 mars § 61. Utställningstiden pågick under 5 veckor mellan den 2 april 2015 och den 7 maj 2015.

Under utställningen inkom cirka 20 yttranden samt en protestlista från boende inom området. Länsstyrelsen och andra myndigheter har inga synpunkter på planförslaget. Natur- och trafiknämnden har haft synpunkter inom ansvarsområdena avfall och trafik, vilket har lett till ett antal mindre justeringar och förtydliganden av planhandlingarna angående cykelparkeringar samt drift för avfallshämtning. De boende inom området samt Nacka miljövårdsråd har invändningar främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis, tillgängligheten till området, störningar under byggtiden samt rekreationsområdena inom området. Naturskyddsföreningen och Nacka miljövårdsråd har synpunkter främst på andelen rekreationsytter inom planområdet samt ekarna på norra platån. De föreslagna parkeringarna på platån har justerats i antagandehandlingarna för att tillskapa ett bättre skydd för ekarna. Nacka Energi har inkommit med synpunkter på förslaget området för transformatorstation, vilket har föranlett en ändring för att tillgodose nya mått för transformatorstation. I planhandlingarna har även några mindre redaktionella ändringar gjorts inför antagande. Utöver justeringarna nämnda ovan är detaljplaneförslaget detsamma som tidigare och bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

Bakgrund

Startpromemoria för detaljplaneprogram godkändes av kommunstyrelsen den 18 februari 2002, § 23. Efter ett programsamråd antogs programmet av kommunstyrelsen den 3 maj 2004, § 92. Kommunstyrelsen fattade samtidigt beslut om att påbörja detaljplanearbete för programmets delområden 1-3, etapp I Danvikshem. Områdesnämnden Sicklaön fattade beslut om att skicka planförslaget för samråd (1) den 15 november 2005, § 173. Samrådet pågick mellan den 13 december 2005 och den 10 februari 2006. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av de synpunkter som kommit in och att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad. Planarbetet återupptogs igen under 2009. Planchefen fattade delegationsbeslut om att skicka planförslaget för samråd (2) den 21 september 2011. Ett andra samråd pågick mellan den 29 september och 15 november 2011. Synpunkterna från det andra samrådet och en utförligare beskrivning av planprocessen finns sammanfattad i en samrådsredogörelse, senast reviderad den 8 januari 2013. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden fattade beslut om att ställa ut planförslaget, efter vissa bearbetningar, den 23 januari 2013, § 6. Detaljplanen ställdes ut mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Endast några mindre redaktionella ändringar gjordes efter utställningen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget inför antagande i juni 2013. Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2014 § 203 att återremittera planförslaget. Enligt beslutet ska tidigare föreslagna parvillor utgå ur planen och motsvarande värde skapas inom övriga delar. Den norra delen av området, den så kallade norra platån, ska vara tillgänglig både för rekreation, men också innehålla parkeringsplatser. Mot den bakgrunden reviderades planförslaget. Kontorshuset, Sicklaön 37:46, har även brutits ut ur detaljplanen för Danvikshem för att behandlas separat, detta då fastighetsägaren till kontorshuset inkommit med önskemål om en konvertering av kontorshuset till bostäder. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt att skicka ut förslaget på en andra utställning den 25 mars § 61 2015.

Utställningen

Utställningstiden pågick under 5 veckor mellan den 2 april 2015 och den 7 maj 2015. Totalt inkom cirka 20 yttranden till kommunen samt en protestlista från boende inom området. Det är inkomna synpunkter under utställning 2 och kommunens bemötande av dessa som redovisas i detta utlåtande. De väsentligaste synpunkterna som framförts under utställningen är:

- Länsstyrelsen har inga invändningar när det gäller de statliga överprövningsområden som länsstyrelsen har att bevaka: riksintressen, mellankommunala frågor, miljö kvalitetsnormer, hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion.
- Trafikverket anser att kommunen tillgodosett Trafikverkets synpunkt att riksintresset Östlig förbindelse inte äventyras till följd av föreliggande plan.
- Sjöfartsverket, Vattenfall eldistribution AB, Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott och Luftfartsverket har inget att erinra mot planförslaget inom sina bevakningsområden och Brf Finnboda Hamnkontor framför att de inte längre har något att erinra mot planförslaget.

- Natur- och trafiknämnden har synpunkter på antalet cykelparkeringar, gångvägen längs med Östra Finnbodavägen samt frågar hur hämtning av avfall ska ske för tillkommande bebyggelse.
- Landstingets Trafikförvaltning anser att förtätningen bör vara gynnsam för busstrafiken. Motiven till att det sker ett avsteg från rekommenderade lutningar på Östra Finnbodavägen (som trafikeras med buss) bör framgå av planbeskrivningen.
- Nacka miljövårdsråd och Finnbodabergets boendeförening förordar ett alternativt förslag till bostadsbebyggelse på Finnbodaberget, framtagna av en arkitekt boende i seniorhuset. Den alternativa bebyggelsen, fem kopplade hus som är placerade söder och öster om seniorhuset, är ganska likt planförslaget i omfattning och placering.
- Boende i Finnbodabergets boendeförening har inkommit med en protestlista underskriven av nästintill samtliga boende i seniorhuset. De boende protesterar mot att Östra Finnbodavägen föreslås som enda kommunikation till – och från Finnbodaberget, på grund av den branta lutningen. Nacka miljövårdsråd samt flera skrivelser inkomna från boende inom och utanför området anser att tillgängligheten till området måste lösas och att Danvikshems Stiftelse åter måste öppna upp för passage över fastigheten.
- Brf Saltsjö vy har synpunkter på Östra Husens utformning samt påverkan på föreningens boende.
- Miljövårdsrådet och boendeföreningen instämmer inte i att planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan och anser att en riskanalys vid sprängningar ska tas fram.
- Miljövårdsrådet, boendeföreningen, Naturskyddsföreningen samt enskilda boende inom området anser att andelen rekreationsytor inom området är för få och att den norra platån bör bevaras eller utvecklas som rekreationsyta.
- Skanova och Nacka Energi har synpunkter på fördelning av kostnader för undanflyttningsåtgärder av anläggningar i samband med utbyggnad. Nacka Energi har synpunkter på storlek för föreslaget område för transformatorstation.

Förändringar i planförslaget efter utställning

- Föreslagen parkering på den norra platån har justerats för att i högre grad än tidigare delas upp i mindre grupper för att skapa ett bättre avstånd till befintliga värdefulla på den norra platån. Justeringen innebär ett ökat avstånd mellan hårdgjorda ytor och de två ekar som ligger inom de mindre grupperna av parkeringsplatser. Justeringen möjliggör även för ett ökat skydd och avgränsning av ekarna.
- Föreslaget område för transformatorstation har justerats för att tillgodose inkomna synpunkter från Nacka Energi angående nya mått för transformatorstationer.
- Planbeskrivningen har kompletteras med ett stycke om cykelparkeringar inom sjukhemmet Danvikshem, vilket anger att parkeringsnormen 0,3 cykelplatser/besökare ska beaktas i och med att kompletterande byggnader för vårdboende tillkommer.
- I planbeskrivningen har det förtydligats hur hämtning av avfall ska ske vid de Södra husen, samt vid tillkommande byggnad för miljöstuga.
- I planbeskrivningen har det förtydligats att konfrontation mellan bilar vid in- och utfart till föreslaget garage samt resenärer som rör sig vid intilliggande busshållplats ska undvikas och beaktas under projekteringen.
- Miljöredovisningen har inför antagande kompletterats med information om naturvärdena inom planområdet. Enligt den nya informationen framgår det att det inom planområdet finns hotade arter NT (klassen nära hotad) i form av tallticka, vintertagging

och reliktböck. 12 träd med talticka har identifierats och cirka 3 av dessa bedöms bli berörda av utbyggnaden. Planhandlingarna har även kompletterats med att ved från avverkade träd bör av placeras inom den naturmark som bevaras i den södra delen av planområdet av biologiska skäl.

- I planhandlingarna har även några mindre redaktionella ändringar gjorts inför antagande.

Utöver justeringarna nämnda ovan är detaljplaneförslaget detsamma som tidigare och bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

Inkomna synpunkter

Följande remissinstanser och föreningar har inga synpunkter på planförslaget:

- Länsstyrelsen
- Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott
- Trafikverket
- Sjöfartsverket
- Luftfartsverket
- Vattenfall eldistribution AB
- Brf Finnboda Hamnkontor

Följande remissinstanser och föreningar har synpunkter på planförslaget:

- Natur- och trafiknämnden
- Landstingets Trafikförvaltning
- Nacka energi
- Telia sonera Skanova Access AB
- Nacka miljövårdsråd
- Naturskyddsföreningen i Nacka
- Finnbodabergets boendeförening

Följande fastighetsägare utanför planområdet har synpunkter på förslaget:

- Brf Saltsjö Vy

Dessutom har 4 skrivelser inkommit från boende i seniorhuset inom planområdet samt en protestlista från boende i seniorhuset. En skrivelse från boende utanför planområdet har även kommit in.

Sammanfattning och bemötande av inkomna synpunkter

Inkomna synpunkter från kommunala nämnder och övriga myndigheter

1. **Länsstyrelsen i Stockholms län** bedömer att det kommer att vara möjligt att tillgodose de krav som Länsstyrelsen har att bevaka enligt bestämmelserna i 12 kap. 1 § ÄPBL. Länsstyrelsen befarar inte att riksintressen enligt miljöbalken påtagligt kommer att skadas, att mellankommunal samordning blir olämplig, att miljökvalitetsnormer enligt miljöbalken inte följs, eller att bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa, säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Planenhetens kommentar. Planenheten noterar att Länsstyrelsen inte har några invändningar när det gäller Länsstyrelsens överprövningsområden.

- 2. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott** beslutar att inte ha någon erinran mot förslaget till detaljplan utifrån de aspekter som kommunstyrelsen har att bevaka under remissen, nämligen bostäder, arbetsplatser, kommunens mark och ekonomi.

Planenhetens kommentar. Planenheten noterar att kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott inte har någon erinran utifrån de aspekter som kommunstyrelsen har att bevaka under remissen.

- 3. Natur- och trafiknämnden** konstaterar att föreslagna parkeringstal för vårdboende håller sig till kommunens rekommenderade parkeringstal. Nämnden framhåller att det bör finnas parkeringsplatser för cykel till befintlig verksamhet vid Danvikshems sjukhem för personal och besökare samt till kontorsfastigheten Sicklaön 37:46 där antalet befintliga parkeringsplatser för bil reduceras. Upplýser att det bör finnas 20 cykelplatser/1000 kvadratmeter BTA och för vård 0,3 cykelplatser/besökare. Vidare anges att beskrivning saknas över hur hämtning av avfall ska ske vid den nya byggnaden för källsortering. Nämnden anger även att det bör tydliggöras var bilarna förväntas att köra vid in- och utfarten till det utökade parkeringsgaraget. Nämnden frågar hur det är tänkt att sopbilar ska kunna vända när de har hämtat avfall vid de södra husen, då det uppges att vändplanen endast är utformad för rundkörning med personbil. Upplýser att vända med backning endast är tillåtet i undantagsfall och att detta bör beskrivas. Nämnden anger vidare att föreslagen vägbredd på 3,5 meter kan innebära försämrad framkomlighet för sopbilar. Angående föreslagen gångbana längs Östra Finnbodavägen med en bredd på 1,75 meter samt 0,25 meter stödresa anger nämnden att bredden bör vara 2 meter plus stödresa för att underlätta drift och framkomlighet.

Planenhetens kommentar. För befintlig verksamhet inom Danvikshem sjukhem är antalet cykelparkeringar idag 25. Planbeskrivningen har inför antagandet kompletterats under avsnittet "Parkering för cykel" med att fler parkeringsplatser för cykel bör tillskapas nära sjukhemmets entré, motsvarande 0,3 cykelparkeringar/besökare i samband med att Övre Varis och vårdboende vid Södra Slänten tillkommer. Då kontorsfastigheten Sicklaön 37:46 utgått ur planförslaget för att behandlas i ett separat planarbete kommer frågor om parkering för cykel att behandlas i det separata planarbetet. Fastighetens behov av bilparkering har dock lösts inom detta planarbete, då fastigheten har ett befintligt servitut som medger parkeringsplatser inom området och att de topografiska förutsättningarna inte möjliggör för bilparkering inom Sicklaön 37:46.

Hämtning av avfall ska ske vid den nya byggnaden för källsortering genom att sopbilen stannar på avsedd lastplats väster om busshållplatsen och kärl rullas mellan lastplats och byggnad för källsortering. Detta har förtydligats i planbeskrivningen under avsnitt "Avfall" i antagandehandlingarna. Det bör under projekteringen utredas hur konfrontation mellan bilar vid in- och utfart till förslaget garage och resenärer som rör sig vid busshållplatsen kan undvikas. Detta har även förtydligats i planbeskrivningen under avsnitt "Parkering för bil" i antagandehandlingarna.

Angående sophämtning vid de södra husen så möjliggör vändplanens storlek för backvändning med sopbil och vändplanen ska vidare detaljprojekteras för detta. Detta har även förtydligats i planbeskrivningen under avsnitt "Gator och trafik" i antagandehandlingarna. Föreslagen vägbredd på 3,5 meter på gårdsgatan har valts för att begränsa intrång i omgivande naturmark och ytor som används för rekreation av befintliga boende. Planförslaget möjliggör att delar av gångvägen görs bredare för att underlätta vid möten. Mötesmöjligheter ska studeras i projekteringen, vilket även har förtydligats i antagandehandlingarna under avsnitt "Gator och trafik" i planbeskrivningen.

Angående föreslagen gångbana längs Östra Finnbodavägen föreslås en bredd på 1,75 meter samt 0,25 meter stödremsa vara lämplig. Att göra gångbanan bredare anser inte projektgruppen vara lämpligt, då sprängning och ingrepp i omgivande naturmark bör minimeras.

4. **Landstingets Trafikförvaltning** har samma synpunkter som under den första utställningen. Upplyser om att kontakt ska tas med trafikförvaltningen i god tid innan ombyggnad av väg och vändslinga sker, för planering av busstrafiken under byggskedet. Anser att beskrivning av avsteg från lutningar i planbeskrivningen bör kompletteras med ett förtydligande om att avsteg endast kan tillåtas i undantagsfall, i detta fall motiverat av de topografiska förhållandena i området som försvårar en anpassning.

Planenhetens kommentar: Trafikförvaltningen kommer att kontaktas innan ombyggnad av väg och vändslinga i samband med utbyggnaden. Ansvar för att bevaka detta förs fram till ansvariga för genomförandet inom kommunen.

Planbeskrivningen har efter den första utställningen av planförslaget justerats under avsnittet "Gator och trafik" så att det framgår att avsteg från rekommenderade lutning för bussgata endast görs i undantagsfall, här för Östra Finnbodavägen motiverat av de topografiska förhållandena och den kulturhistoriska miljön.

5. **Trafikverket** har inga synpunkter på planförslaget och anger att hänsyn tagits till riksintresse för Östlig förbindelse.

Planenhetens kommentar: Planenheten noterar att Trafikverket inte har några synpunkter på förslaget.

Inkomna synpunkter från föreningar och övriga remissinstanser

6. **Finnbodabergets boendeförening** är starkt emot att förslaget medför ett förödande ingrepp i en känslig miljö. Bland annat anges förslaget innebära att tillgängligheten till området försvåras ytterligare och att onödigt stor sprängningsverksamhet erfordras. Både de Östra och Södra husens placering och utformning enligt planen ger en negativ påverkan på tillgängligt markområde. De Östra husens placering utgör hinder för att kunna behålla befintlig vändplan i Östra Finnbodavägens ände. De Södra husen får genom sitt läge en alltför stor negativ påverkan på det befintliga seniorhuset. Boendeföreningen bifogar ritningar över två

alternativa förslag över tillkommande bebyggelse. Föreningen framhåller att HSB har visat ett ointresse under åren när det gäller att föra en dialog med de boende om områdets utveckling. Föreningen har följande synpunkter med anledning av planförslaget:

a) Godtagbar plan vad avser kommunikation till/från Finnbodaberget saknas

Boendeföreningen accepterar inte dagens situation eller ytterligare förtätning förrän en genomtänkt lösning på tillgänglighet kan presenteras. Förslaget att enbart ha tillgång till Östra Finnbodavägen som det enda alternativet att ta sig till och från området anges brista ur ett tillgänglighets- och säkerhetsperspektiv. Föreningen påminner om vägens kraftiga lutning på 10-12 % och att gångavståndet till buss 53 blir cirka 600 meter. Boendeföreningen konstaterar att det saknas praktiska förutsättningar för att anlägga en gångväg längs med Östra Finnbodavägen med godtagbara lutningar enligt gällande riktlinjer för tillgänglighet. Åberopade skäl i förslaget såsom kultur och topografi framförs inte kunna ställas emot tillgänglighet.

Föreningen upplyser om att de under 25 års tid har haft en överenskommelse med Danvikshem som möjliggör för användandet av byggd förbindelsegång mellan seniorhuset och Danvikshem samt möjligheten till att nyttja gångtor i marknivå inom Danvikshems område för att ta sig till och från området. Framför att förbindelsegången nu stängts för de boende i seniorhuset samt att Danvikshem framför att de är beredda att stänga av möjligheten till yttre gångpassage över deras fastighet för att komma till busshållplatsen. Föreningen kräver att Lantmäteriet omprövar sitt beslut om fastighetsindelning, då HSB och Danvikshem inte redovisat kontraktsåtagande avseende servitut för gemensamhetsanläggningar samt att lantmätaren inte förvisat sig om att Östra Finnbodavägen var möjlig att tillgänglighetsanpassa. Föreningen kräver vidare att förbindelsegången återställs i bruk samt att servitut upprättas, alternativt att en annan förbindelse föreslås. Boendeföreningen föreslår en bergbana eller en hiss mellan Finnbodaberget och söderut till lägre marknivå.

Föreningen anser vidare att uttrycket ”bra kollektivtrafik” som nämns i planhandlingarna är missvisande, detta då buss 469 har en begränsad tidtabell och busslinje 53 endast kan nås med en cirka 570 meter lång promenad i lutande backar.

En protestlista bifogas avseende förslaget där kritik framförs mot att ha Östra Finnbodavägen som enda tillgängliga väg till och från seniorhuset och planerad förtätning. De boende framför att det är en omöjlighet att äldre människor ska behöva gå över en halv kilometer i brant lutning för att nå buss 53. Framför vidare att det är en osanning att det i detaljplanen nämns att de allmänna kommunikationerna är goda, då buss 469 har en gles tidtabell. Protestlistan är underskriven utav cirka 170 boende i seniorhuset.

b) Förutsättningar för sprängning i berggrunden är inte tillräckligt undersökta

Boendeföreningen framför att det innebär stora risker att spränga i trasigt berg och berg med synliga jordslag. De menar att riskerna är speciellt stora vid den östra branten där djupsprängingar för ett större garage nu är föreslaget, bland annat då berget uppvisar massor av sprickanvisningar. Föreningen framhåller att det är förvånande att exploitören ännu inte har undersökt berget för att förvisa sig om att det verkligen går att genomföra sprängningar på platsen utan stora risktaganden. Föreningen framhåller vidare att en riskanalys och konsekvensbeskrivning av påverkan av sprängningsarbeten inom området måste upprättas baserad på provborrningar, upptagning av bergkärnor och analys av expert gällande bergets beskaffenhet. De anser även att en riskanalys och konsekvensbeskrivning bör utföras angående störningar i seniorhusets boendemiljö.

c) Norra Platån som närområdets rekreationsyta

Boendeföreningen är positiva till att tidigare föreslagna parvillor utgår ur planförslaget, men anser att denna plats bör utvecklas för boendes rekreation. Föreningen motsätter sig starkt att den centrala ytan av platån ska asfalteras för parkeringsplatser och anser att dessa måste kunna placeras på lämpligare platser såsom i svackan vid Östra Finnbodavägen nedanför klubbhuset. De anser att befintlig boulebana är olämplig att flytta då den har ett naturligt sol- och regnskydd och banan dräneras effektivt. De föreslår en runtgående gångväg lämplig för rollatorer och rullstolar med soffor och lämpliga planteringar längs vägen. Boendeföreningen ser inget behov av en lektyta på platsen.

d) Störningar under byggtiden

Enligt HSB's genomförandebeskrivning (PM – Finnbodabergets genomförande, bygg) kommer etapperna I-III (Södra husen, garage och miljöstuga samt Östra husen) ha störst påverkan på seniorhuset och pågå i totalt cirka 3 år. Därutöver tillkommer utbyggnad av allmänna anläggningar, vilket gör att de boende i seniorhuset påverkas i minst 4 år. Boendeföreningen konstaterar att det framgår hur boende ska skyddas och skärmas av från buller under byggtiden. De vill dock påpeka att de cirka 172 boende har en medelålder på 78 år och att många befinner sig i sin lägenhet i stort sett dygnet runt. Under utbyggnad bör det vara möjligt att använda sig av lokala bussar, gå till den egna bilen och vidare måste fordon såsom färdtjänst kunna komma fram till entréer och p-platser. De anser att dessa problem är starkt reducerade i dokumentets punkt 6.2.

e) Alternativa förslag till realistisk byggnation av flerfamiljshus söder om seniorhuset

Boendeföreningen föreslår att alternativa förslag till flerfamiljshus söder om seniorhuset bör studeras.

Det första alternativet är att bygga seniorhus i sydslutningens nedre del med infart från Finnboda varvsväg, eftersom det skulle lösa problemen med omfattande sprängningar och andra hinder för rationellt byggande.

Det andra alternativet är en utveckling av boendeföreningens tidigare alternativa arkitektförslag som presenterades under den första utställningen, vilket har

anpassats efter det aktuella planförslaget. Förslaget innehåller nu fyra stycken sammankopplade hus i fyra våningar med totalt 64 lägenheter (istället för tidigare 88) samt två stycken hus i 6 våningar som förläggs i nordsydlig riktning på var sida om seniorhusets västra gavel. Skisser över alternativförslag 2 bifogas.

Fördelarna med alternativförslag 2 är enligt boendeföreningen:

- Huskropparna har flyttats längre österut, så att befintlig busshållplats kan behållas. Därmed blir avståndet till hållplatsen mindre.
- Husen är betydligt lägre än i planförslaget, vilket minskar de negativa effekterna av vindförhållanden inom området och minskar de negativa ljusförhållandena för seniorhuset.
- Huskropparna ger möjlighet till flexibla planlösningar och elementbygge med krantillförsel från Finnbodaområdet.
- Huskropparna sammanbinds med ett gemensamt garage i källarplanet vilket tar bort planerna på sprängning av storgarage.

I övrigt hänvisas till skrivelse punkt 13.

Planenhetens kommentar:

- a) Området har planerats för att uppnå en god tillgänglighet till kollektivtrafik och rekreationsytor med särskild hänsyn till att målgruppen är äldre (det vill säga med korta avstånd och svaga lutningar). Busshållplats för busslinje 469 kommer ligga vid Östra Finnbodavägens vändplan i direkt anslutning till befintligt seniorhus och inom högst 150 meter gångavstånd från den nya bebyggelsen. Busslinje 469 går vardagar fram till kl. 18.00 och något tidigare på lördagar. Det är en förhoppning att SL kan öka turtätheten när de cirka 110 nya lägenheterna har byggts.

Om de boende vill kunna utnyttja 53:ans busshållplats vid Danvikshemsvägen utanför planområdet, måste de gå cirka 450 meter från seniorhuset. För att kunna ta sig via allmän gata till denna busshållplats planeras Östra Finnbodavägen byggas om och förses med ny gångbana och belysning. På grund av de topografiska förhållandena har gatan två branta backar med en lutning på 10-12 %. Gatan är dock inte möjlig att bygga om med hänsyn till kulturmiljön.

Eftersom Stiftelsen Danvikshem tidigare har ägt hela området, inklusive seniorbostadshuset, har de boende i seniorhuset förmånligt kunna ta sig genom Danvikhem bort till busshållplatsen. Det har dels varit möjligt att gå igenom själva byggnaden alternativt ta sig fram utomhus via det interna vägnätet intill norra fasaden, eller genom de två norra gårdarna.

När nu seniorhusets fastighet har sålts till HSB Bostad och området planläggs sker en tydligare uppdelning av de två fastigheterna som båda fortsatt kommer utgöras av kvartersmark och inte innehålla någon allmän plats. Dels finns det en fastighet för sjukhemmet, dels finns det fastigheter för bostadsbebyggelsen.

Stiftelsen Danvikshem har inte fortsättningsvis möjlighet att upprätthålla ovannämnda passager för förbigående, varken genom byggnaden eller på det interna vägnätet. Skälen till detta är de egna boendes bästa och trygghet samt säkerhetsskäl. En genomgång i huset skulle ge slitage och vara störande för boende på sjukhemmet, vilket skulle förstärkas ytterligare då antalet boende ökar inom området. Boende i seniorhuset har fortsättningsvis tillträde till Danvikshems faciliteter (tandläkare, bibliotek, matsal etcetera) under vanliga kontorstider. Det interna vägnätet och de norra gårdarna som används för dagliga transporter är trånga, saknar gångbana och är direkt farliga för gående. Inom det interna vägnätet prioriteras sopbil, ambulans och övriga fordon för den egna verksamheten. Under byggtiden kommer dock boende på Finnbodaberget vid behov ges möjlighet att gå över fastigheten.

Av ovannämnda skäl anser projektgruppen inte att det är ett bättre alternativ att säkerställa befintliga passager över Danvikshems fastighet med ett servitut än att nyttja en anordnad och belyst gångbana utmed Östra Finnbodavägen för att ta sig till den alternativa busshållplatsen. Även om den nya gångbanan utmed Östra Finnbodavägen kommer innehålla lutningar har en alternativ passage via Danvikshems interna vägnät också en kraftig lutning, nämligen den sista sträckan mellan Danvikshems entré och 53:ans busshållplats.

Att bussvändplanen och busshållplatsen förflyttas cirka 20 meter för att få en bättre ”möblering” av det offentliga rummet är ingen större förändring i förhållande till idag sett ur tillgänglighetssynpunkt. Att en hissförbindelse anordnas för att ta upp höjdskillnader i marknivåer innebär en förbättring i förhållande till idag. Att anordna cirka 6 parkeringsplatser på allmän plats är också en förbättring i förhållande till idag. Idag finns ingen allmän parkering alls. I detaljplanen har det angetts ytor inom kvartersmark lämpliga för parkering, vilka slutligen prövas i samband med bygglov. Vid behov bör parkering för besökande även anordnas inom kvartersmark.

- b) I alla planarbeten är kommunen skyldig att utföra en miljöbedömning för att ta reda på om genomförandet av detaljplanen förväntas innebära betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning har utförts och kommunen har bedömt att detaljplanen inte innebär betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har samma uppfattning. Därmed är det inte aktuellt att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning.

En detaljplan ger en möjlighet att använda marken på angivet sätt. I planarbetet för detta område har kommunen kommit fram till att området är lämpligt att bebygga med bostäder och garage under mark. Det är dock inte rimligt att i detaljplanen ställa krav på att alla utredningar gällande utbyggnadsfasen måste vara genomförda och redovisade under planprocessen. Därmed kan heller inget krav på en riskanalys för berget ställas i detta skede.

Det är först vid projektering och bygglov som krav kommer ställas på geotekniska utredningar och redovisning av hur utbyggnaden ska gå till.

Utredningarna får visa om berget har bra eller dålig kvalitet och vilka åtgärder som krävs.

När sprängningar ska genomföras i ett område med närliggande bebyggelse finns en mycket väl reglerad lagstiftning för hur arbetena ska gå till. En riskanalys för vibrationer från sprängning ska tas fram enligt Svensk standard innan sprängning. Under sprängningsarbetena kommer till exempel mätinstrument sättas upp kring området för att mäta uppkomna vibrationer. Exploatören ska följa gällande lagstiftning. I exploateringsavtal som ska tecknas mellan kommun och exploatör innan antagandet av detaljplan kommer övriga frågor kring genomförandet, som inte regleras av gällande lagstiftning, att avtalas.

Exploatören har trots detta låtit Ramböll göra en okulär bedömning av de bergtekniska och geologiska förutsättningarna vid planerad ny bebyggelse vid Övre Varis, de Östra och Södra husen, 2010-05-11 samt 2011-06-01. Enligt bedömningen har berggrunden, som består av gnejs och granit, låg frekvens av sprickor. Enligt PM Berg, 2011 kan man läsa att: ”Inga uppspruckna zoner kunde noteras, men det kan uppträda sprickzoner som är parallella med strandlinjen då denna är en brant mot en deformationszon belägen i Saltsjön. Enstaka flacka till horisontella sprickplan förekommer vilket kan leda till utglidning av block och kräver då bergbultning av planerad bergschaktslänt. Generellt bör berget förstärkas i samband med sprängningar, speciellt slänter och planerade släntkrön. Detta görs för att minimera risken för utglidning. Arbetet görs med bergbult innan men i anslutning till bergschakten.”

Konsekvenser för miljö och människor redovisas i miljöredovisningen hörande till detaljplanen.

c) Norra Platån som närområdets rekreationsyta

Planenheten noterar att boendeföreningen är positiv till att tidigare föreslagna parvillor utgår ur planförslaget. Planenheten vill vidare upplysa om att de iordningsställda ytorna för gemensam utevistelse inom planområdet utökas om planförslaget genomförs. Ytor för blomsterplanteringar ökar, antalet sittplatser/soffor ökar och ytor för boule ökar. Storleken på ytor för markparkering för bil inom planområdet kommer att minska om planförslaget genomförs. Idag är tre ytor för bilparkering förlagda på den norra platån. Att bibehålla ytor för markparkering på platån föreslås för att uppnå ett tillfredställande antal parkeringsplatser för boende inom området. I planförslaget möbleras dessa parkeringsytorna för att möjliggöra ett sammanhängande område för rekreation som bättre tar tillvara på det fina utsiktsläget. Om planförslaget genomförs kommer ytorna för markparkering för bil på den norra platån att minska. Se vidare redovisning i gestaltningsprogram före och efter genomförandet av detaljplanen.

Planenheten vill vidare upplysa om att det längs med gångvägen och rekreationsområdet på platån föreslås planteringar och sittplatser likt vad

boendeföreningen föreslår. En mindre lekyta föreslås även, vilket möjliggör användning av besökare och anhöriga till de boende inom området.

Grundregeln är att parkering som behövs för en verksamhet ska lösas inom fastigheten. Eftersom fastigheten Sicklaön 37:46 utgörs av kuperad terräng är det svårt att lösa parkeringen inom fastigheten. Kontorsfastigheten har hittills, genom bestämmelse i gällande detaljplan, haft ett tidsbegränsat servitut för parkering uppe på platån. Förhållandet gäller dock bara fram till dess frågan behandlats i en ny detaljplan eller att tillfart och parkering kan lösas på annat tillfredställande sätt. Förslag till ny detaljplan redovisar därför en ny permanent plats för parkering i anslutning till svackan på Östra Finnbodavägen samt även några permanenta platser i direkt anslutning till fastigheten. Detta innebär att nuvarande markägare och exploatör måste avstå markområden men är samtidigt en förutsättning för att ny bebyggelse på platån ska kunna tillkomma. Nuvarande tidsbegränsade parkeringsyta rymmer cirka 30 parkeringsplatser. Med ny detaljplan kommer cirka 20 bilplatser att kunna erbjudas, vilket motsvarar de parkeringstal som normalt används för kontorsverksamhet.

I planen föreslås 7 parkeringsplatser i svackan på plats för befintlig parkeringsyta. Projektgruppen anser det inte vara lämpligt med ytterligare parkeringsplatser längs med svackan vid Östra Finnbodavägen då detta kräver omfattande sprängningsarbeten och uppförandet av stödmurar som innebär stora ingrepp i den så kallade "gröna foten" i form av ingrepp i den kuperade terrängen, fällandet av värdefulla träd samt ingrepp i kulturmiljön.

- d) Planenheten är medveten om att störningar under byggtiden kan komma att bli påfrestande för de boende i området. Detta var bakgrunden till att projektgruppen begärde att exploatören redan under planskedet skulle presentera ett förslag till hur genomförandet ska organiseras och hur boende kan skyddas mot störningar.

Ett PM för genomförandet har tagits fram av HSB Bostad och utgör en bilaga till miljöredovisningen. Enligt dokumentet ska exploatören se till att ersättningsbostad kan erbjudas för de fall störningarna blir för påfrestande när miljöstuga och garage ska byggas. Exploatören ska även se till att kollektivtrafik, fordonstrafik och gångtrafik fungerar tillfredsställande under utbyggnaden. Frågor om hur genomförandet ska organiseras kommer att presenteras mer noggrant när utbyggnaden närmar sig. Det ligger ett stort informationsansvar på exploatören innan och under utbyggnaden.

- e) Boendeföreningens alternativa förslag att bygga flerbostadshus längre ner i den södra slutningen med tillfart från Finnbodaområdet innebär visserligen mindre störningar för de boende i seniorhuset. Det kommer dock innebära större ingrepp i bergsbranten (som enligt kvalitetsprogram ska bevaras) och större påverkan på intilliggande Finnbodaområdet istället. Bebyggelsen går troligen inte att genomföra innan beslut om Östlig förbindelse har fattats.

Boendeföreningens alternativa arkitektförslag att bygga flerbostadshus i den södra och östra delen är tilltalande. Förslaget är nu relativt likt planförslaget i omfattning och placering av bebyggelse. Flera frågor har dock inte lösts och bearbetats så som planförslaget. Bebyggelsens gestaltning och utformning av yttre miljö framgår endast på idéstadiet, vidare redovisas inte hur angöring, tillgänglighet, VA-försörjning, trafikbuller, med mera avses lösas. HSB som äger marken på Finnbodaberget, har anlitat Bergkrantz arkitekter och Topia landskapsarkitekter, samt flera tekniska konsulter, och i samråd med kommunen bearbetat ett förslag som nu länsstyrelsen och kommunen anser uppfyller alla krav. Det har varit ett omfattande arbete och har kostat HSB många olika utredningar för gestaltning av bebyggelse och yttre miljö, förstudie för vägar, VA, dagvatten, fjärrvärme, el, brandsäkerhet, flera trafikbullerutredningar, bergteknisk utredning, utredning kring genomförande och utbyggnadsetapper med mera. Att påbörja nya utredningar för att genomföra boendeföreningens alternativ måste bygga på att HSB Bostads har ett intresse av att gå vidare med detta, det vill säga att ta om processen och ta fram ett nytt förslag för samråd alternativt utställning. Något sådant intresse finns inte hos HSB Bostad.

Bland de fördelar boendeföreningen räknar upp kan planenheten hålla med om fördelen med en sammankopplad bebyggelse för att förbättra vindförhållandena och att solljusförhållandena blir bättre för de boende i seniorbostadshuset som påverkas. När det gäller fördelarna med att lägga garage i källare och tillåta krantillförsel från Finnboda innebär detta visserligen mindre ingrepp uppe på platån. Däremot blir det samma problem som i det första alternativet att ingreppen i branten och påverkan på Finnbodaområdet blir betydligt större. Enligt kvalitetsprogram och planprogram ska branten bevaras. Planenheten kan inte heller hålla med om att tillgängligheten till busshållplatsen blir bättre för att de östra husen förskjuts åt öster och befintlig busshållplats ligger kvar, avstånden blir ungefär detsamma.

I övrigt hänvisas till planenhetens kommenterar på skrivelse (punkt 13) inkommen från boende, Östra Finnbodavägen 26.

- 7. Telia Sonera Skanova Access AB** önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge och anger att detta bör noteras i planhandlingarna. Skanova förutsätter att undanflyttningsåtgärder för att möjliggöra föreslagen exploatering bekostas av den part som initierar åtgärden.

Planenhetens kommentar. Kommunen delar Skanovas önskan om att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge. I antagandehandlingarna har genomförandebeskrivning justerats för att förtydliga detta under ett nytt avsnitt ”Teleanläggningar”. Nacka kommun har ett avtal med Skanova som reglerar vem som ska ta kostnaderna förknippade med undanflyttningsåtgärder av befintliga teleanläggningar etcetera. Av avtalet framgår att vid planläggning som kan medföra flyttning av Skanovas befintliga anläggningar, ska parterna samråda med varandra. Av avtalet framgår även att parternas målsättning är att medverka till att så få ledningsflyttningar som möjligt äger rum.

8. **Nacka Energi** framför att enligt gestaltningsprogrammet sida 10 så är transformatorstation inritad, men på sida 11 är stationen borttagen enligt bild. Nacka energi framför att exploatören ska stå för kostnaden för borttagning av befintlig transformatorstation och ersättning av en ny station. De framför vidare att det föreslagna e-området på plankartan bör förtydligas med att teknisk anläggning avser transformatorstation för el samt att e-området bör ha måtten 5 gånger 9 meter. De upplyser vidare om att ny byggnad för källsortering och hiss vid seniorhuset innebär att matade elkablar till seniorhuset måste flyttas. De upplyser även att avtal om anslutningsavgifter normalt tecknas med exploatören innan byggstart sker samt att flyttning eller ändring av befintliga anläggningar bekostas av exploatören.

Planenhetens kommentar: Transformatorstationens nya lokalisering har förtydligats i det gestaltningsprogram som ingår i antagandehandlingarna på sida 11 samt i planbeskrivningen. Ytan för teknisk anläggning på plankartan som avser transformatorstationen har även justerats inför antagande utefter dialog med Nacka Energi till måtten 5 gånger 8 meter. Planenheten noterar att matade elkablar till seniorhuset måste flyttas i och med uppförandet av en ny byggnad för källsortering och hiss. Undanflyttningsåtgärder för att möjliggöra föreslagen exploatering bekostas av exploatören, vilket anges i genomförandebeskrivningen. Av genomförandebeskrivningen framgår även att exploatören svarar för att samtliga nödvändiga avtal tecknas i god tid med Nacka Energi.

9. **Brf Finnboda Hamnkontor** noterar att parvillorna har tagits bort från platån i planförslaget. De noterar även att HSB bostad har förstärkt Danviksberget samt gjort en bassäng för dagvatten med anslutning till avloppsledningen i Varvsvägen. Bostadsrättsföreningen har inte längre något att erinra mot planförslaget.

Planenhetens kommentar: Planenheten noterar att bostadsrättsföreningen inte längre har något att erinra.

10. **Brf Saltsjö Vy (Sicklaön 37:71, öster om planområdet)** framför att effekten på planförslaget får en särskilt betydande effekt på kringområdet och dess bebyggelsemiljö på grund av det dominerande läget på bergskullen. De anser att de Östra husens utformning påverkar en stor del av föreningens boende negativt och att de tillkommande husen kommer begränsa sikten. Uppger att det enda skälet till att höja hushöjden är ekonomiska intressen från exploatören och att detta argument inte rimligtvis kan användas mot de tidigare framförda argumenten i processen som ledde till en sänkning av höjden till fem våningar. Föreningen uppger att de föreslagna husen begränsar de få timmar av kvällssol för en del boende inom föreningen. De anser vidare att färgsättningen på husen är olycklig och att husen kommer att upplevas som två stora kritvita utropstecken i kringområdet och att husen istället bör ges samma färgsättning som befintligt seniorhus inom planområdet. De uppger även att en konvertering av den utbrutna fastigheten Sicklaön 37:46 till bostadsanvändning har en stor ekonomisk potential för exploatören.

Planenhetens kommentar: På grund av avståndet till den föreslagna bebyggelsen, nivåskillnader samt den föreslagna bebyggelsens nordvästliga lokalisering i förhållande till

Sicklaön 37:71 bedömer inte planenheten att föreslagen bebyggelse kommer att leda till en betydande förändring i skuggverkan för boende inom föreningen. Det finns flera aspekter som talar för att det är resurseffektivt att bebygga platån. Området är till största delen redan ianspråktaget av vägar och parkeringar, strandskyddet är upphävt, det kommer finnas en upprustad väg, utbyggt kommunalt VA och kollektivtrafik direkt i anslutning till området. Detaljplanering handlar om att göra avvägningar mellan olika intressen. Här väger intresset av att kunna erbjuda fler seniorer en bostad tyngre än att några boende i närområdet får en viss försämring. Med avseende på de Östra husens dominerande läge och påverkan på stadsbilden så har höga krav ställts på byggnadernas utformning. De Östra husen föreslås utföras i ljus puts, dock inte i vit färg som är bländande och synliga fogar mellan prefabricerade element får vidare inte förekomma. Fastighet Sicklaön 37:46 har brutits ur detaljplanen då fastighetsägaren lämnat önskemål om konvertering till bostadsanvändning, vilket föreslås prövas i en separat planprocess.

- 11. Naturskyddsföreningen i Nacka** framför att planförslaget bör dras tillbaka och omarbetas med en sänkt exploateringsgrad. Föreningen anser det vara en förbättring att de tidigare föreslagna parvillorna har utgått, men framför att det är en besvikelse att ytan nu föreslås användas till parkeringsplatser. De framför att området som helhet redan idag har brist på grönytor för rekreation och att alla plana och lättillgängliga ytor därför bör bevaras. Föreningen anser att de värdefulla ekarna på norra platån på sikt kommer att hotas av föreslagen parkering samt att den norra platån bör planeras som park för de boende. Vidare ser föreningen problem i att exploatera området ytterligare, då de plana ytorna behövs som rekreationsområden och då det finns värdefulla träd i branterna. Föreningen anser att området har möjlighet att hysa hotade arter, om inte nu så i framtiden då träden blivit äldre. De framför att det är bra att en trädinventering gjorts i området och att avsikten är att bevara så många värdefulla träd som möjligt. Föreningen anser dock att naturvärdena är knapphändigt beskrivna i planen och även konsekvenserna av planförslaget. Vidare anser föreningen att ekosystemtjänstanalyser bör göras för all planering.

Planenhetens kommentar. Det är en kommunal angelägenhet att bevaka att ekar som har ett naturvärde om möjligt bevaras. De skyddsvärda träden har beaktats i planförslaget och värdefulla ekar bevaras och skyddas. Kommunen kommer även att belägga dessa träd med vite i tillhörande exploateringsavtal. Ett sådant skydd saknas idag men blir gällande om detaljplanen vinner laga kraft. Föreslagna parkeringsplatser förläggs med minst 2 meters avstånd mellan centrumpunkt av trädstam och parkeringsplats. Den kommunala bedömningen är att anläggandet av parkeringsplatser med detta avstånd inte hotar ekarnas överlevnad. Konsekvenserna för natur- och kulturmiljö med anledning av bebyggelsen på platån redovisas i miljöredovisningen.

Efter utställningen har miljöredovisningen kompletterats med resultatet av en utvecklad naturvärdesinventering. Av resultatet framgår att det inom planområdet finns hotade arter NT (klassen nära hotad) i form av tallticka, vintertagging och reliktkock. 12 träd med tallticka har identifierats och cirka 3 av dessa bedöms bli berörda av utbyggnaden. Utöver dessa hotade arter finns inga för kommunen kända lokaler för hotade växt- eller djurarter inom planområdet. Planhandlingarna har även uppdaterats med att ved från avverkad träd bör placeras inom den naturmark som bevaras i den södra delen av planområdet, av

biologiska skäl. Ekosystemtjänstanalyser har inte används som analysverktyg i planförslaget. Planenheten noterar föreningens förslag om att införa denna typ av analysverktyg i kommunens planprocesser. Om planförslaget genomförs kommer anordnade plana ytor för gemensam utvistelse att öka. Angående de föreslagna parkeringsplatserna på platån samt rekreationsytor inom planområdet, se vidare planenhetens kommentarer c) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6.

12. Nacka Miljövårdsråd avstyrker förslaget till detaljplan och anser att de föreslagna Östra husen och Södra husen måste utgå ur planen av följande skäl i sammandrag:

- a) **Riksintresset för kulturmiljövärden åsidosätts.**
- b) **Dispensvillkor för strandskydd finns ej.**
- c) **Nacka kommuns kvalitetsprogram för Nackas norra kust 1999 följs ej.**
- d) **Riksintresset för nationalstadsparken åsidosätts.**
- e) **Stockholms vy mot Nacka förfulas än mer.**
- f) **Behov av rekreationsområde ökar med fler bostäder**
Miljövårdsrådet anser att området redan har otillräckliga ytor för rekreation för de boende och framhåller att dessa ytor kommer att minska ytterligare i och med föreslagen exploatering och tillkommande parkeringar. Rådet framför att rekreativsvärdet på seniorhusets södra gård kommer att minska avsevärt i fråga om solljus, utsikt, trivsel och yta, på grund av de föreslagna Södra husen. Rådet framhåller att det behövs plana rekreationsytor för att de ska vara tillgängliga för områdets ålderskategori. Föreslår att fler parkeringsplatser tillskapas i parkeringsgarage istället för markparkeringar och föreslår även bilpooler för att minska behovet av parkeringsplatser.
- g) **Reservat för östlig förbindelse är inaktuell** och nya förutställningar gäller då det senaste utredningarna pekar på ett läge betydligt längre österut. Detta påverkar möjligheterna att bygga längre ned på slänten i områdets södra del och gör att vissa ytor inte längre behövs för upplag.
- h) **Samrådet bör göras om på grund av felaktigheter i planhandlingarna.**
Rådet framför att planhandlingarna är missvisande, då de bland annat avsaknar flera viktiga perspektiv i gestaltungsprogrammet. På grund av detta, den bristfälliga hänsynen till synpunkter från boende i seniorhuset, de nya uppkomna förutsättningarna för Östlig förbindelse samt att SLG huset (fastighet 37:46) inte ingår i planen, anser miljövårdsrådet att samråd måste göras om.
- i) **Kommunikationer till och från Finnbodaberget**
Miljövårdsrådet anser att kommunen bör kräva att förbindelsegången mellan seniorhuset samt Danvikshem åter öppnas samt att området utomhus inom Danvikshems fastighet ej stängs av för passage.
- j) **Kvalitetsprogram för planprocessen bör förbättras**
- k) **Kommunen måste ställa krav på ekologiskt byggande**
- l) **Nacka kommuns översiktsplan 2012, användningen för platån ifrågasätts**
Miljövårdsrådet beklagar att området på platån norr om seniorhuset ändrats till tät stadsbebyggelse i kommunens översiktsplan från 2012. Miljövårdsrådet vill påminna om att användningen tät stadsbebyggelse ska innebära tillgång till grönområden och att stadsarkitekten från 1998 påpekat behovet av att området bevaras som naturmark. Miljövårdsrådet ställer sig positiva till att tidigare

föreslagna parvillorna utgått ur förslaget, men är kritiska till att flerfamiljshusen fått ett ökat våningstal och parkeringsplatsen på den välbehövliga rekreationsytan på norra platån. Miljövårdsrådet anser vidare att riksintresseklassningen är till för att förhindra exploatering och att ekonomiska argument för byggande på platån inte bedöms relevanta i sammanhanget.

m) Nya byggnader bör inte placeras vid Övre Varis och på platån

Miljövårdsrådet anser att syfte och funktion med att bygga ett vårdboende är vällovligt. Vidare har miljövårdsrådet inga invändningar mot vårdboendet i ”Södra slänten”. Dock anser miljövårdsrådet att vårdboendet vid Övre Varis strider mot Kvalitetsprogram för Nackas norra kust genom ingrepp i ”Gröna foten”. Det kommer dessutom vara störande för närliggande bostadshus.

Rådet anser att en noggrann geologisk undersökning av berget krävs innan sprängning och exploatering kan planeras, detta då miljövårdsrådet fått uppgifter om att berget är av dålig beskaffenhet. Miljövårdsrådet instämmer inte i kommunens bedömning i miljöredovisning ”att detaljplaneförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan”.

Miljövårdsrådet anser att exploateringsgraden generellt är för hög. Om en exploatering ska ske bör det göras med ett mindre antal bostäder söder om seniorhuset. Miljövårdsrådet förordar i så fall Finnbodabergets boendeförenings senaste förslag till bebyggelse längs den södra och östra slänten. Angöring av området skulle kunna ske från Finnbodaområdet och det alternativa förslaget skulle kraftigt minska störningarna för boende i seniorhuset i jämförelse med utställningsförslaget.

n) Eventuella jävsfrågor och oegentligheter bör undersökas

Miljövårdsrådet tar upp frågan om att Länsstyrelsens yttranden under det andra samrådet och utställningarna hanterats av Länsstyrelsen i Uppsala, då det förelåg ett jävsförhållande mellan Stiftelsen Danviks hospital och Länsstyrelsen i Stockholm. De menar att ett jävsförhållande fortfarande föreligger, då det enligt vad miljövårdsrådet fått uppgift om, inte gjorts någon egen utredning eller besök på plats av Länsstyrelsen i Uppsala. De anser att åtgärder måste vidtas för att undanröja eventuella jävsförhållanden. Vidare efterlyser miljövårdsrådet en redogörelse över hur detta förslag initierats inom Nacka kommun, beslutsprocessen för densamma, samt om jäv eller andra oegentligheter förekommit.

Planenhetens kommentar:

Planenheten noterar att Nacka Miljövårdsråd har skrivit ett yttrande som tar upp nästan samma synpunkter som under det andra samrådsskedet samt under den första utställningen (punkt a-e, h och i) med undantag för punkterna (i, k-n) som formulerats om eller tillkommit. Punkt a-e, h och i bemöts kort nedan. För utförligare kommentarer hänvisas till samrådsredogörelsen efter den andra samrådsredogörelsen senast reviderad i januari 2013. Övriga punkter bemöts mer utförligt nedan.

- a) Den nya bebyggelsen har utformats med begränsade volymer och med höga krav på gestaltning med hänsyn till riksintresset.

- b) Länsstyrelsen har beslutat att strandskyddet ska upphävas inom planområdet för en smal remsa norr om Östra Finnbodavägen då upphävandet av strandskyddet på denna plats inte bedöms medföra att tillgängligheten för allmänheten till strandzonen minskar jämfört med idag. En förutsättning för beslutet är att detaljplanen vinner laga kraft.
- c) Kvalitetsprogram för Nackas norra kust har beaktats i planeringen.
- d) Nationalstadsparken har beaktats i planeringen.
- e) Föreslagen ny bebyggelse är begränsad och innebär en liten påverkan på landskapsbilden utmed inloppet mot Stockholm.
- f) Området kommer till stora delar att ställas i ordning som ett anlagt parkområde med ytor för rekreation och kommunikation. Andelen friytor (det vill säga obebyggda områden) kommer att minska, men andelen ordnade ytor för rekreation och utevistelse (boulebanor, odlingslotter med växthus, gångstråk och mötesplatser) kommer att öka med det nya planförslaget. Om planförslaget genomförs kommer ytorna för markparkering att minska inom området.

Ny bebyggelse förläggs huvudsakligen på mark som är kuperad och inte används för rekreation eller utevistelse inom området. En del av de ytor som föreslås exploateras används idag som parkeringsyta. Det ena av de Östra husen innebär dock att en plan gräsyta försvinner, likaså försvinner en liten plan yta på grund av de Södra husen. Den värdefulla rekreationsytan vid seniorhusets södra gård bevaras och rekreationsytorna på den norra platån förflyttas något och utvecklas vidare i ett läge som bättre nyttjar vyerna ut mot skärgården. Området som ska bebyggas på den norra platån är inget naturområde tillgängligt för rekreation idag, utan utgörs av vägar, parkeringsytor, kuperade berghällar och två värdefulla ekar. Om det inte blir någon bebyggelse på den norra platån kommer vägar och parkeringar ligga kvar och berghällarna fortfarande inte vara tillgängliga för rekreation eftersom terrängen är kuperad. Resultatet av ny bebyggelse på platån är att de iordningställda ytorna för rekreation kommer att öka. Hur de iordningställda rekreationsytorna kommer att utökas och vad de förslås innehålla redovisas i gestaltningsprogrammet.

- g) Östlig förbindelse utgör riksintresse för kommunikation och reservatet för Östlig förbindelse inom planområdet är fortfarande gällande. Detaljplanen måste därmed fortsättningsvis förhålla sig till detta reservat och planenheten bedömer inte att det är lämpligt att frånga detta.
- h) Planenheten anser inte att planhandlingarna är felaktiga och vilseledande. De skisser och vyer som förekommer i materialet redovisas i syfte att försöka få en ökad förståelse för hur bebyggelse och yttre miljö kan komma att gestaltas. Planenheten ser inga skäl till att samrådsprocessen måste göras om på grund av att fastighet Sicklaön 37:46 brutits ur planförslaget. Fastighetens parkeringsbehov har lösts inom detta planförslag.

- i) Planenheten hänvisar till planenhetens kommentar a) under synpunkter från inkomna från Finnbodabergets boendeförening, punkt 6.
- j) Planenheten arbetar med ständiga kvalitetsförbättringar av planprocessen.
- k) Nacka kommun äger inte fastigheterna där nya byggnader föreslås och kan därmed inte ställa tekniska krav på byggnaderna i detaljplanen.
- l) Att platåns användning har ändrats till tät stadsbebyggelse i den nya översiktsplanen 2012 är en följd av ändrade förutsättningar. Västra Sicklaön har med sitt läge nära Stockholm blivit attraktivt att utveckla med en mer stadsliknande bebyggelse. De förhållanden som rådde på 1990-talet, då det var möjligt att ha stora oanvända friytor i anslutning till bebyggelsen, anses inte längre resurseffektivt i takt med att marken blivit mer attraktiv och dyrbar. Det finns flera aspekter som talar för att det är resurseffektivt att bebygga platån. Området är till största delen redan ianspråktaget av vägar och parkeringar, strandskyddet är upphävt, det kommer finnas en upprustad väg, utbyggt kommunalt VA och kollektivtrafik direkt i anslutning till området. Hela planområdet har planerats med tillräckligt med utrymme för rekreation och med en högre kvalitet än idag. Angående föreslagna rekreationsytor samt parkering på norra platån hänvisas till planenhetens kommenterar c) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6.

Planenheten är medveten om att planområdet berörs av ett flertal riksintressen, vilka beskrivs i planbeskrivningen. Planenheten bedömer inte att något av dessa riksintressen påtagligt kommer att skadas i och med planförslaget och Länsstyrelsen delar denna uppfattning, se Länsstyrelsens yttrande, punkt 1.

- m) Det nya vårdboende vid Övre Varis har placerats och gestaltats i syfte att göra så litet ingrepp i den ”gröna foten” som möjligt. Av miljöredovisningen framgår att nuvarande luftighet kring Danvikshem påverkas men Danvikshems roll som solitär i landskapsbilden kvarstår. Den nya vårdbyggnaden kommer ligga lägre än Danvikshem och få en mörk karaktär. Därmed kommer byggnaden ansluta till vegetationen i landskapet och Danvikshems mörka murar. Den låga takprofilen gör också att huset underordnas det befintliga sjukhemmet.

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan.

Planenheten anser att exploateringsgraden är låg, som ett resultat av en anpassning till den känsliga miljön. Finnbodabergets boendeförenings alternativa förslag till ny bostadsbebyggelse är tilltalande. Förslaget är nu ganska likt planförslaget i omfattning och placering av bebyggelse. Flera frågor har dock inte lösts och bearbetats så som planförslaget. Se vidare planenhetens kommenterar e) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6.

En angöring från Finnboda skulle innebära ett ingrepp i bergsbranten (som enligt kvalitetsprogram ska bevaras). Det skulle även innebära påverkan på

intilliggande Finnbodaområdet och troligen inte gå att genomföra innan beslut om Österleden har fattats. Det senare beror på att ytan söder om Danvikshem (där tidsbegränsade bostäder finns) är reserverad som etableringsyta för Österleden. Boendeföreningens alternativ ger inte mindre ingrepp i miljön än planförslaget, snarare tvärtom eftersom den södra slänten med riklig vegetation och orörda branter kommer att påverkas i något högre grad.

- n) Planenheten utgår från att Länsstyrelsen i Stockholm har hanterat aktuell jävsfråga på korrekt sätt. Planenheten utgår även från att Länsstyrelsen i Uppsala har hanterat uppdraget korrekt. Länsstyrelsen i Uppsala har varit i kontakt med planenheten för att sätta sig in i ärendet. Planprocessen har följt plan- och bygglagens krav på samråd och utställning.

Arbetet initierades genom att en ansökan om planläggning kom in till kommunen den 2 november 1999 från Stiftelsen Danviks Hospital, som då var markägare för största delen av planområdet. I ansökan anges både en utbyggnad av seniorbostäder och behov av vård-/sjukhemsplatser. Politiska beslut under planprocessens gång har skett enligt kommunens regler och planprocessen har följt gällande lagstiftning. Planenheten utgår från att några oegentligheter inte förekommit under planprocessen. Korrespondens mellan exploatören och kommunen har löpande registrerats i ärendet. Eftersom dessa utgör offentliga handlingar är det öppet att ta del av dessa.

Inkomna synpunkter från boende inom området

- 13. Boende i seniorhuset, Östra Finnbodavägen 26** framför att det är positivt att de tidigare föreslagna parvillorna har utgått ur planförslaget då det finns en brist på rekreationsytor inom området. Boende är kritisk till förslaget att flytta befintlig busshållplats och vändplan. Den boende anger vidare att ingången till den långa pelargången är en naturligare centralpunkt för de boende i seniorhuset. Framför att det inte är lämpligt att de boende ska ta sig i cirka 30-40 meter i skarp lutning för att nå busshållplatsen. Framhåller vidare den föreslagna hissen vid seniorhuset är onödig och att det komplicerar att ta den extra hissturen upp en våning för att komma till rätt nivå. Anser vidare att en tråkig entrémiljö skapas i och med in – och utfart för 100 bilar. Den boende framför att den föreslagna påbyggnaden på seniorhuset med sopsortering, vänthall med mera är obehövlig. Framför att seniorhusets boende bävar för den långa byggtiden.

Boende anger att tillfartsvägen till området är orimlig på grund av den branta lutningen på cirka 10 % och anser därför att den underjordiska passagen mellan seniorhuset och Danvikshem är nödvändig och att denna bör säkerställas med ett servitut. Boende framför att många boende i seniorhuset i sitt kontrakt fått försäkrad tillgång till service, bibliotek med mera. Framför vidare att tillgänglighetsfrågan måste lösas och föreslår att detta kan göras med exempelvis en väg söder om Danvikshem, en bergbana eller hissar. Framför att buss 469 bara går en gång i timmen på vardagar och inte alls på helgdagar och önskar att turtrafiken ökas.

Föreslår att tillkommande garage förläggs i de husens suterrängplan för att undvika att befintlig vändplan måste flyttas för att få plats med ett stort garage på platsen samt att huvudentrén till seniorhuset kan ligga kvar i sitt läge. Presenterar vidare ett alternativt förslag till tillkommande bebyggelse som i grova huvuddrag består utav två sexvåningshus söder om seniorhuset samt en slinga med fyra stycken punkthus som sträcker sig sydöst om seniorhuset. Anser att förslaget är fördelaktigt då det i avsevärt mindre utsträckning inkräktar på seniorhusets utsikt och ger begränsad skugga. Anser vidare att det alternativa förslaget skapar en bättre trafiksituation. Föreslår vidare att ytan ovanför befintligt garage utformas som en lättillgänglig uteplats och att en hiss placeras söder om seniorhuset för att anknyta till lägre marknivåer och Finnboda. Bifogar ritningar över alternativt förslag.

Planenhetens kommentarer: De iordningsställda ytorna för rekreation inom planområdet utökas om planförslaget genomförs. Se vidare planenhetens kommentarer c) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6, angående norra platan.

Att vändplanen och busshållplats förflyttas cirka 20 meter för att få en bättre ”möblering” av det offentliga rummet, bedöms i förhållande till idag, inte innebära någon större förändring ur tillgänglighetssynpunkt. Att en hissförbindelse anordnas för att ta upp höjdskillnader i marknivåer innebär en förbättring i förhållande till idag ur tillgänglighetssynpunkt. Byggnaden ger möjlighet att vänta på bussen inomhus men det finns även ett väderskydd utomhus i anslutning till byggnaden. Byggnaden ska anpassas till befintligt seniorhus. In- och utfart till garage föreslås cirka 13 meter från seniorhusets fasad. Placering av garagets in- och utfart nära Östra Finnbodavägen är fördelaktig då bilarna inte behöver köra in i området. Angående byggtiden hänvisas till planenhetens kommentarer d) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse.

Boende i seniorhuset har fortsättningsvis tillträde till Danvikshems faciliteter (tandläkare, bibliotek, matsal med mera) under vanliga kontorstider. Planenheten hänvisar vidare till planenhetens kommentar a) under synpunkter inkomna från Finnbodabergets boendeförening angående tillgänglighetsfrågan. Planenheten konstaterar att det presenterade alternativa förslaget överensstämmer med det förslag som presenterats av Finnbodabergets boendeförening och hänvisar därmed till planenhetens kommentar e) på boendeföreningens skrivelse angående det presenterade alternativa förslaget.

14. Boende i seniorhuset, Östra Finnbodavägen 34 efterfrågar fler friytor.

Framhåller att de höga huskropparna kommer förvärra vindproblemen inom området, generera mindre sol samt ta bort utsikt från boende i seniorhuset som idag redan har lite utsikt. Framför att buss 469 inte går på kvällar eller helgdagar och att en fungerande busstrafik till området är viktig då det inte finns affärer inom området. Den boende anser inte att det bör sprängas i det idag redan sargade berget utan föreslår istället att ett garage byggs i backen under klubbhuset så att det finns in- och uppgång för gående mellan klubbhuset och seniorhuset samt de nya husen. De boende framför att detta är möjligt trots byggförbud på grund av ”Gröna foten” då det finns möjlighet att bygga med kamouflagematerial och på så sätt gömma garaget. Den boende anser inte att föreslagen placering av busshållplats är lämplig då in- och utfart från garaget samt övrig trafik stör platsen. De framför även att norra platan bör lämnas orörd som rekreationsplats samt att bouleanorna hålls

intakta. Vidare anser den boende att rondellen bör tas bort så att bussen får bättre plats samt att bussen ska vända på befintlig vändplan. Den boende är kritisk till föreslagen hiss.

Planenhetens kommentarer: De iordningsställda ytorna för rekreation inom planområdet utökas om planförslaget genomförs. Se vidare planenhetens kommentarer f) på Nacka miljövårdsråds skrivelse, punkt 12, angående rekreationsytor inom planområdet.

Detaljplanering handlar om att göra avvägningar mellan olika intressen. Här väger intresset av att kunna erbjuda fler seniorer en bostad tyngre än att några fastighetsägare får en viss försämring i form av förändrad utsikt och solljusförhållanden. På grund av den södervända gården är grundförutsättningen dock mycket goda för seniorhuset när det gäller solljusförhållanden. Solstudien redovisas i gestaltningsprogrammet hörande till planhandlingarna. På grund av de förstärkningar av vinden som uppkommer kring klubbhuset och de planerade byggnaderna direkt söder eller sydost om klubbhuset föreslås vindskyddande åtgärder i form av bevarande av vegetation samt planteringar av ny vegetation. Andra lösningar till skydd mot vinden föreslås även prövas i syfte att minska vindhastigheterna mellan flerbostadshusen söder om klubbhuset.

Det bör under projekteringen utredas hur konfrontation mellan bilar vid in- och utfart till föreslaget garage och resenärer som rör sig vid busshållplatsen kan undvikas. Detta har även förtydligats i planbeskrivningen under avsnitt "Parkering för bil" i antagandehandlingarna. Vidare hänvisas till planenhetens kommentarer a) på Finnbodabergets boendeförenings inkomna skrivelse, punkt 6, angående tillgänglighet. Planenheten anser inte att det är lämpligt att flytta föreslaget garage till backen under klubbhuset, då detta skulle innebära stora ingrepp och sprängningar i den kuperade terrängen, vilket skulle leda till för stor påverkan på "gröna foten". Se vidare planenhetens kommentar på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6, b) angående sprängningar i berggrunden e) angående det presenterade alternativa förslaget samt kommentar c) angående norra plattan.

- 15. Boende i seniorhuset, Östra Finnbodavägen 34** anser det vara opraktiskt att flytta busshållplatsen till garageutfartens vändplan och anser detta vara trafikfarligt då 90 bilplatser föreslås i garaget. Den boende anser vidare att flytten av busshållplatsen blir otroligt obekvämt för seniorhusets åldersgrupp och anger att många boende är beroende av buss 469 för handel och service. Framför att dagens lösning fungerar bra och att det inte är önskvärt att köa vid föreslagen utomhushiss och ta sig med matkassar uppför backen till föreslagen busshållplats.

Planenhetens kommentarer: Att vändplanen och busshållplatsen förflyttas cirka 20 meter för att få en bättre "möblering" av det offentliga rummet bedöms, i förhållande till idag, inte innebära någon större förändring ur tillgänglighetssynpunkt. Det bör under projekteringen utredas hur konfrontation mellan bilar vid in- och utfart till föreslaget garage och resenärer som rör sig vid busshållplatsen kan undvikas. Detta har även förtydligats i planbeskrivningen under avsnitt "Parkering för bil" i antagandehandlingarna.

Att en hissförbindelse anordnas för att ta upp höjdskillnader i marknivåer innebär en förbättring i förhållande till idag ur tillgänglighetssynpunkt. Byggnaden ger möjlighet att vänta på bussen inomhus men det finns även ett väderskydd utomhus i anslutning till

byggnaden. Vidare hänvisas till planenhetens kommentarer a) på Finnbodabergets boendeförenings inkomna skrivelse, punkt 6, angående tillgänglighet.

- 16. Två boende i seniorhuset, Östra Finnbodavägen 30, 22** ansluter sig till Finnbodabergets boendeförenings yttrande. De anser att utställningstiden varit för kort. Vidare framhåller de att tidigare hållna samråd inte omfattat så radikalt annorlunda förslag i relation till tidigare presenterade förslag och därmed anses ett nytt samråd behövas. De boende anser vidare att det nya förslaget till detaljplan samt andra aktuella förslag på västra Sicklaön får så stora effekter på de boende i området och att det behövs en förnyad analys av gällande översiktsplan samt riksintressebestämmelser. De framhåller att så stora ingrepp av översiktlig karaktär i befintligt område inom ramen för en detaljplan inte kan vara i enlighet med PBL. Framför att Danvikshem med omgivande bebyggelse och natur är en fråga av riksintresse då den utgör ett viktigt avsnitt till inramningen av farleden in till Stockholm.

De boende framför att en dialog förts med Statens Lantbruksuniversitet om anläggning av en park inom området och att de föreslagna parkeringsplatserna på norra platån tar bort dessa möjligheter. De anger även att kommunen inte kan dra sig undan ansvaret för bevarandet av ett antal ekar som enligt Länsstyrelsen är klassade som skyddsvärda. Vidare framförs att förra generationen beslutsfattare inom kommunen tydligt angav att norra platån inte skulle bebyggas utan bevaras som rekreationsyta för de boende. De anser att de föreslagna parkeringsytorna är så omfattande att området förlorar karaktären av ett högkvalitativt boende. Vidare framför de att planmyndigheter som har att bevaka översiktliga planfrågor på regional nivå bör få möjlighet att yttra sig över förslaget innan processen fortskrider. De boende tror inte att Boverket skulle acceptera den föreslagna tillkommande våningen.

Vidare framförs att den tidigare använda förbindelsegången mellan Danvikshem och seniorhuset är viktig för att seniorhusets hyresgäster ska kunna nå kollektivtrafiken på ett bekvämt sätt trots olika svårigheter på grund av funktionsnedsättningar.

Planenhetens kommentarer. Utställningen pågick i 5 veckor och planenheten bedömer denna tid vara nog för att berörda ska ha möjlighet att sätta sig in i det reviderade planförslaget. Det utställda planförslaget är mycket likt det förslag som ställdes ut under den första utställningen, men förslaget har reviderats, främst i fråga om något förändrade byggnadshöjder, förändrad användning av den norra platån samt att fastighet Sicklaön 37:46 brutits ut ur detaljplanen. På grund av dessa revideringar har planförslaget ställts ut på nytt, men revideringarna bedöms inte föranleda att ett nytt samråd behövs.

Att platåns användning har ändrats till tät stadsbebyggelse i den nya översiktsplanen 2012 är en följd av ändrade förutsättningar. Västra Sicklaön har med sitt läge nära Stockholm blivit attraktivt att utveckla med en mer stadsliknande bebyggelse. Förra generationens beslutsfattare inom kommunen förhöll sig till andra förutsättningar än de som råder idag. De förhållanden som rådde på 1990-talet, då det var möjligt att ha stora oanvända friytor i anslutning till bebyggelsen, anses inte längre resurseffektivt i takt med att marken blivit mer

attraktiv och dyrbar. Se vidare planenhetens kommentar l) på Nacka miljövårdsråds skrivelse punkt 12.

Planenheten vill upplysa om att planförslaget har tagits fram i enlighet med PBL. Planenheten är medveten om att planområdet berörs av ett flertal riksintressen, vilka beskrivs i planbeskrivningen. Planenheten bedömer inte att något av dessa riksintressen påtagligt kommer att skadas i och med planförslaget och Länsstyrelsen delar denna uppfattning, se Länsstyrelsens yttrande, punkt 1.

Det är en kommunal angelägenhet att bevaka att ekar som har ett naturvärde om möjligt bevaras. De skyddsvärda träden har beaktats i planförslaget och värdefulla ekar bevaras och skyddas i planförslaget. Kommunen kommer även att belägga dessa träd med vite i tillhörande exploateringsavtal. Ett sådant skydd saknas idag men blir gällande om detaljplanen vinner laga kraft. Angående de föreslagna parkeringsplatserna på platån, se vidare planenhetens kommentarer c) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6.

Planenheten vill upplysa om att Boverket inte fungerar som remissinsats i planärenden. Länsstyrelsen har dock tagit del av planförslaget och de bedömer inte att den tillkommande våningen på de föreslagna husen påtagligt skadar något riksintresse.

Angående den tidigare använda förbindelsegången mellan Danvikshem och seniorhuset, se planenhetens kommentarer a) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6.

Inkomna synpunkter från fastighetsägare utanför planområdet

- 17. Två boende, Primusgatan 108, Stockholm** är kritiska till att det saknas redovisning av hur de boende gående ska kunna ta sig till och från boendeområdet. De anser kontakt med buss 53 vara en absolut nödvändighet och anger att situationen blir problematisk då stiftelsen Danvikshem ämnar att stänga av de tidigare gångvägarna. De anser att termen "gammal hävd" bör kunna användas för att även i fortsättningen promenera över Danvikshem gång- och körvägar. De frågar även var och hur en trafik- och halksäker gångväg planeras för den avsedda åldersgruppen. De frågar hur bevakning av tillgänglighetsfrågor samt äldre och handikappades möjligheter att leva i en säker boendemiljö redovisas inom kommunen och framför att det bör redovisas hur hänsyn tas till att de flesta boende inom planområdet är pensionärer. De framför att det är att inskränka på de boendes livskvalitet att under flera år bo på en byggarbetsplats. Vidare föreslår de att den biltransportväg som går inne på Danvikshem fram till seniorboendet görs om och att HSB och den nya bostadsrättsföreningen får tillgång till att nyttja den för gångtrafik, med en säkerställd delad körbana och gångväg på cirka 0,7 meter. De föreslår även någon form av gångbro och hiss ner på söderslutningen vid Vilans skola, för att boende mer tillgängligt ska kunna ta sig till buss 53.

Planenhetens kommentar. Syftet med detaljplanen är att skapa en trygg och säker boendemiljö med hänsyn till målgruppen äldre. Utemiljön ska utformas med mycket god tillgänglighet mellan bostäder och närrecreationsytor, parkering, kommunikationsstråk

och busshållplats inom området. Marklutningar och beläggningar ska utformas med hänsyn till att rullstolar och rullatorer ska kunna föras fram. Kommunikationsstråk till den lägre nivån ska utformas, så långt det är möjligt, med hänsyn tagen till att boende själva ska kunna ta sig till andra delområden på ett säkert sätt. Föreslagna vårdboenden och lägenheter i flerbostadshus utformas i enlighet med handikappkrav.

Planenheten anser inte att det är lämpligt att tillskapa ett servitut över Danvikshems fastighet ur trygghets- eller säkerhetssynpunkt. Se vidare planenhetens kommentar a) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse, punkt 6, angående tillgänglighetsfrågan samt kommentar d) angående störningar under byggtiden. En hiss ner på söderslutningen vid Vilans förskola skulle vara utmanande på grund av de topografiska förhållandena samt innebära stora ingrepp i naturmarken som innefattar vegetation med höga naturvärden och är av stor vikt för landskapsbilden.

- 18. Boende Östra Finnbodavägen 15** framför att det är en stor sorg att Övre Varis finns kvar i planförslaget då den föreslagna byggnaden kommer att minska det monumentala intrycket av Danvikshem. Den boende framför att det alternativa läget för tillkommande vårdbyggnad tar bäst hänsyn till kulturmiljön. Den boende framför vidare att föreslagna Övre Varis placering i kurvan så nära den allt hårdare trafikerade vägen kommer att innebära en stor nackdel för de boende i form av trafikbuller och avgaser. Den boende vädjar att förslaget stryks ur planen och hänvisar till Brf Hamninloppets skrivelse.

Planenhetens kommentar. Det har varit ett önskemål från Stiftelsen Danvikshem att pröva ett nytt gruppboende vid Övre Varis med cirka 30 vårdplatser, för att få en väl fungerande enhet. Danvikshem anser att de behöver ytterligare en utbyggnadsreserv av ungefär samma omfattning, varför två platser för gruppboende har planerats.

En gestaltningsgrupp bestående av representanter från kommunen och exploitören fick under 2010 i uppdrag att arbeta med gestaltningen av det nya gruppboendet vid Övre Varis. I arbetet ingick att pröva byggnadens placering i olika lägen, likaså byggnadens höjd och olika utformning. Gestaltningsgruppen presenterade slutligen en lösning med en uppbruten byggnad i tre delar. Byggnaden hade då "pressats ner" i terrängen framför befintlig bergknalle. Förslaget innebär att bergknallen söder om gruppboendet kan bevaras och att byggnaden inte blir alltför framträdande från sjösidan. Valet av fasadmateriäl i mörkt tegel och glas innebär att byggnaden ansluter på ett diskret sätt till Danvikshems huvudbyggnad och terrasserade murar i landskapet. Projektgruppen anser att gestaltningen är väl bearbetad och har stora kvaliteter med hänsyn till den kulturhistoriska miljön.

Vad gäller trafikbullret så uppnås rekommenderade riktvärden för trafikbuller för det halvrunda huset idag, eftersom det ligger på tillräckligt avstånd från vägen. Idag passerar cirka 500 fordon per dygn på Östra Finnbodavägen. Med den nya bebyggelsen beräknas trafiken öka med uppskattningsvis cirka 280 fordon per dygn. Enligt kommunens miljöenhet kommer det troligen inte innebära någon hörbar skillnad på trafikbullret.

Synpunkter inkomna efter utställningstidens utgång

- 19. Luftfartsverket** upplyser om att de aktuella fastigheterna ligger inom skyddsområdet för en av luftfartsverkets radaranläggningar. I skyddsområdet råder

begränsningar i byggnadshöjd. Givet att den högsta punkten på byggnaderna inte överskrider 95 meter över havet har luftfartsverket inget att erinra mot detaljplanen.

Planenhetens kommentar. Planenheten noterar att det aktuella fastigheterna ligger inom ett av luftfartsverkets skyddsområden. Den högsta punkten på föreslagen tillkommande bebyggelse överskrider inte 95 meter över havet.

20. Boende i seniorhuset, Östra Finnbodavägen 26 har inkommit med ett utvecklat yttrande av tidigare inkommen skrivelse, punkt 13. Boende presenterar ytterligare ett alternativt förslag till bebyggelse. I det alternativa förslaget kopplas fyra av husen som en slinga sydost om seniorhuset. Vidare förläggs två hus i nord-sydlig riktning söder om seniorhuset, belägna så att seniorhusets gavel ligger fri. Den boende bedömer att 0,5 parkeringsplatser per lägenhet är rimligt, förutsatt att bussens tidschema ändras. Garage föreslås förläggas under de tillkommande husen. Vidare föreslås befintlig vändplan ligga kvar och ytan ovan befintligt garage föreslås användas som en uteplats. Ingen tillbyggnad för hiss föreslås i det alternativa förslaget.

Planenhetens kommentar. Planenheten vill upplysa om att kommunen inte råder över bussarnas turtäthet. Landstingets Trafikförvaltning har dock tidigare framfört att turtätheten kan komma att utökas för bussen som trafikerar Östra Finnbodavägen i och med att planförslaget genomförts och planenheten ställer sig positiva till detta. Kommunen har bedömt parkeringsbehovet för nya flerbostadshus till 0,8 bilplatser/lägenhet. Planenheten konstaterar att det presenterade alternativa förslaget är likt det förslag som den boende framfört i tidigare inkommen skrivelse, men att detta förslag förtydligats och utvecklats. Planenheten hänvisar till tidigare kommentarer på den boendes skrivelse, punkt 13, samt planenhetens kommentar e) på Finnbodabergets boendeförenings skrivelse angående det presenterade alternativa förslaget.

Planenheten

Angela Jonasson
Tillförordnad planchef/planarkitekt

Tove Mark
Planarkitekt

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 225

Dnr KFKS 2015/500-284

Upplåtelse av tomträtt och överlåtelse av byggnad till Vikdalens förskola

Fastigheten Sicklaön 380:6

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå föreslaget tomträttsavtal samt överlåta byggnad på fastigheten Sicklaön 380:6 till Föräldrakooperativet Vikdalens Barn Ekonomisk Förening, med följande justeringar.

§1

Justera datum från 2015-08-01 till 2015-11-18

§12

I första stycket utgår följande: Vid underlåtelse av sådan tillstyrkan utgår vite om 100 000 kronor. Vitet utgår från och med 1 månad efter begäran om tillstyrkan från kommunen eller annan behörig myndighet.

Tillägg i stycke 4: "...inom skälig tid skriftligen informera..."

Tillägg i stycke 5: "...Tomträttshavaren skriftligen om vilka..."

§15

I sista meningen utgår följande: Om det visar sig nödvändigt ska tomträttshavaren ta hand om avrinning av yt- och grundvatten från allmän plats. Ersättningsskyldighet för kommunen uppstår endast om kommunen orsakat ökad vattenavrinning efter att fastigheten upplåtits med tomträtt.

Ärende

På fastigheten Sicklaön 380:6 i Vikdalen bedriver idag Föräldrakooperativet Vikdalens Barn Ekonomisk Förening förskoleverksamhet. Mellan föreningen och Nacka kommun som är lagfaren ägare till fastigheten föreligger ett hyresförhållande. Byggnaden vari verksamheten bedrivs är inte avsedd för förskoleverksamhet och gällande myndighetskrav är inte uppfyllda avseende bland annat tillgänglighet och brand, vilket genererar krav på särskilda rutiner inom verksamheten. Vid en OVK (obligatorisk ventilationskontroll) godkändes ventilationen men det erfordras dock att verksamheten anpassar sig utifrån aktuella luftflöden. Hyresavtalet med föreningen har sagts upp av Nacka kommun i syfte att föreningen istället ska förvärva byggnaden och nyttja fastigheten för förskoleverksamhet via tomträttsupplåtelse.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 160

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Enheten för fastighetsutvecklings tjänsteskrivelse den 19 augusti 2015
Tomträttsavtal

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 160

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå föreslaget tomträttsavtal samt överlåta byggnad på fastigheten Sicklaön 380:6 till Föräldrakooperativet Vikdalens Barn Ekonomisk Förening.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) meddelade att han inte deltar i beslutet på grund av jäv.

Jan-Eric Jansson (KD) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall Sten (FP), Hans Peters (FP), Mats Gerdau (M) och Helena Westerling (S) bifall till stadsutvecklingsutskottets förslag med ändring i tomträttsavtalet enligt följande.

§1

Justera datum från 2015-08-01 till 2015-11-18

§12

Stryk i första stycket: Vid underlåtelse av sådan tillstyrkan utgår vite om 100 000 kronor.

Vitet utgår från och med 1 månad efter begäran om tillstyrkan från kommunen eller annan behörig myndighet.

Tillägg i stycke 4: "...inom skälig tid skriftligen informera..."

Tillägg i stycke 5: "...Tomträttshavaren skriftligen om vilka..."

§15

stryk sista meningen: Om det visar sig nödvändigt ska tomträttshavaren ta hand om avrinning av yt- och grundvatten från allmän plats. Ersättningsskyldighet för kommunen uppstår endast om kommunen orsakat ökad vattenavrinning efter att fastigheten upplåtits med tomträtt.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Jan-Eric Janssons yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-08-19

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/500-284

Kommunstyrelsen

Upplåtelse av tomträtt och överlåtelse av byggnad till Vikdalens förskola

Fastigheten Sicklaön 380:6

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå föreslaget tomträttsavtal med samt överlåta byggnad på fastigheten Sicklaön 380:6 till Föräldrakooperativet Vikdalens Barn Ekonomisk Förening.

Sammanfattning

På fastigheten Sicklaön 380:6 i Vikdalen bedriver idag Föräldrakooperativet Vikdalens Barn Ekonomisk Förening förskoleverksamhet. Mellan föreningen och Nacka kommun som är lagfaren ägare till fastigheten föreligger ett hyresförhållande. Byggnaden vari verksamheten bedrivs är inte avsedd för förskoleverksamhet och gällande myndighetskrav är inte uppfyllda avseende bland annat tillgänglighet och brand, vilket genererar krav på särskilda rutiner inom verksamheten. Vid en OVK (obligatorisk ventilationskontroll) godkändes ventilationen men det erfordras dock att verksamheten anpassar sig utifrån aktuella luftflöden. Hyresavtalet med föreningen har sagts upp av Nacka kommun i syfte att föreningen istället ska förvärva byggnaden och nyttja fastigheten för förskoleverksamhet via tomträttsupplåtelse.

Ärendet

Ärendet handlar om fastigheten Sicklaön 380:6 med adress Järlastigen 1 där det idag bedrivs förskoleverksamhet. Byggnaden vari verksamheten bedrivs är inte anpassad för förskoleverksamhet och kräver investeringar för att bland annat uppnå gällande myndighetskrav. Kommunfullmäktige föreslås därmed att å Nacka kommuns vägnar ingå föreslaget tomträttsavtal med samt överlåta byggnaden till verksamhetsbedrivaren.

Om fastigheten Sicklaön 380:6 och tidigare beslut

Sedan början av 70-talet är Nacka kommun lagfaren ägare till fastigheten Sicklaön 380:6 ("Fastigheten"). Fastigheten har tidigare vid ett antal tillfällen upplåtits med tomträtt till olika juridiska personer. Den 10 oktober 2011 beslutade kommunfullmäktige bland annat att Nacka kommun skulle förvärva tomträtten på Fastigheten från dåvarande tomträttsinnehavare Byggplanering Bergek & Söner AB för 1 600 000 kr, döda tomträtten och, under så lång tid som möjligt mot bakgrund av myndighetskrav och ekonomi, fortsätta att hyra ut byggnaden på Fastigheten till Föräldrakooperativet Vikdalens Barn Ekonomisk Förening ("Föreningen") som nyttjat Fastigheten för förskoleverksamhet.¹

I mars 2013 beslutade kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott att uppdra åt lokalenheten och dåvarande markenheten att återkomma med ett förslag där fastigheten Sicklaön 380:6 upplåts till föräldrakooperativet Vikdalens Barn med tomträtt och att byggnaden säljs till densamma. Utskottet beslutade vidare att arbetet med planändring för att möjliggöra permanent förskoleverksamhet skulle återupptas.² Fastigheten som omfattas av Stadsplan 357, vilken fastställdes av länsstyrelsen i januari 1988, samt detaljplan 104 som vann laga kraft den 16 mars 1994 var tidigare detaljplanelagd för bostäder. Den 28 augusti 2013 antog miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka ändring av stadsplanen innebärande att Fastigheten kompletterades med ett S för att därmed möjliggöra förskoleverksamhet. Ett tidsbegränsat bygglov avseende Föreningens förskoleverksamhet löpte ut redan 2010 och kunde inte förlängas på grund av plan- och bygglagens bestämmelser.

I dagsläget handlägger miljö- och stadsbyggnadsnämnden en ansökan om bygglov från föreningen angående permanent bygglov för bedrivande av förskoleverksamhet. Ärendet är under handläggning och väntas troligtvis färdigt under september/oktober i år.

Byggnadens status, marknadsvärde och vidare åtgärder

Byggnaden vari förskolan bedrivs är inte avsedd för förskoleverksamhet och gällande myndighetskrav är inte uppfyllda avseende bland annat tillgänglighet och brand, vilket genererar krav på särskilda rutiner inom verksamheten. Vid en OVK (obligatorisk ventilationskontroll) godkändes ventilationen men det erfordras dock att verksamheten anpassar sig utifrån aktuella luftflöden. Nacka kommun genom lokalenheten har med anledning av detta den 25 mars 2015 sagt upp aktuellt hyresavtal med Föreningen till upphörande den 31 december 2015 och inlett en diskussion med Föreningen om att upplåta Fastigheten med tomträtt för förskoleändamål samt sälja byggnaden. För att säkerställa ett marknadsmässigt pris på byggnaden, för bedrivande av förskoleverksamhet, har FS

---

¹ Kommunfullmäktiges beslut av den 10 oktober 2011, § 260 *Förvärv av tomträtten till fastigheten Sicklaön 380:6, förskolan Vikdalens barn*

² Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskotts beslut av den 26 mars 2013, § 63 *Fråga om åtgärder på fastigheten Sicklaön 380:6 för föräldrakooperativet Vikdalens barn*

Fastighetsstrategi AB (en av kommunens ramavtalade fastighetsvärderare) gjort en värdebedömning av byggnaden. FS Fastighetsstrategi AB har per värderingstidpunkten den 30 juni 2015 uppskattat byggnadens marknadsvärde till 1 300 000 kr.

Villkor för upplåtande av tomträtt

Utöver byggnadens marknadsvärde om 1 300 000 kr som enligt förslaget tomträttsavtal ska erläggas kontant av Föreningen på upplåtelsedagen, föreslås en årlig tomträttsavgäld om 35 000 kr. Föreningen har accepterat innehållet i förslaget tomträttsavtal. Avgälden har beräknats enligt följande.

Förslaget innebär att kommunen upplåter marken till en avgäld om 200 kr/m² BTA. Tomträttsavgälden beräknas mot bakgrund härav uppgå till 35 000 kr per år.

Enligt förslaget tomträttsavtal upplåts marken enbart till nyttjande för förskoleändamål i enlighet med gällande detaljplan och beviljat bygglov. Avtalsförslag med tillhörande villkor i sin helhet följer av bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

Nacka kommun förvärvade 2011 tomträtten på Fastigheten från dåvarande tomträttsinnehavare Byggplanering Bergek & Söner AB för 1 600 000 kr. Byggnaden föreslås nu säljas för 1 300 000 kr. Tomträttsupplåtelsen kommer dock att innebära en årlig tomträttsavgäld om 35 000 kr in till Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

Ett beslut av kommunfullmäktige i enlighet med förslaget innebär att Föreningen, i och med tomträttsavtalet, själva kan komma igång med investeringsåtgärder i syfte att förbättra byggnadens standard avseende bland annat tillgänglighets- och brandåtgärder. Dessa åtgärder ger barnen på Vikdalens förskola en tryggare förskoleplats och vardag. Om tomträttsavtal inte ingås måste Föreningen, i och med det uppsagda hyresavtalet, avflytta från Fastigheten och verksamheten på plats därmed upphöra.

Bilagor

1. Tomträttsavtal

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna Ahrling
Gruppchef mark
Enheten för fastighetsutveckling

Mellan Nacka kommun, 212000-0167, genom dess kommunstyrelse nedan kallad **Kommunen**, och Föräldrakooperativet Vikdalens Barn Ekonomisk Förening förskoleverksamhet, Järlastigen 1 131 52 Nacka Strand 769601-0144, nedan kallad **Tomträttshavaren** har träffats följande

TOMTRÄTTSAVTAL

§ 1 FASTIGHET

Kommunen är lagfaren ägare till fastigheten Sicklaön 380:6 (**Fastigheten**). I och med Kommunens undertecknande av detta avtal upplåter Kommunen från och med 2015-08-01 tomträtt till Fastigheten Sicklaön 380:6 i Nacka kommun om ca 1 616 kvm till Tomträttshavaren på de villkor som närmare framgår av detta avtal, under förutsättning att Tomträttshavaren dessförinnan undertecknat detta avtal. Tomträttshavaren tillträder Fastigheten på Upplåtelsedagen.

§ 2 AVGÄLD

Den årliga tomträttsavgälden är, om inte annat överenskomms eller bestäms av domstol, **[Trettiofemtusen (35 000)] kronor**. Avgälden beräknas genom att antalet kvadratmeter ljus BTA multipliceras med priset per kvadratmeter ljus BTA, vilket ger $([175 \text{ BTA}] * [200 = [35 \text{ 000}]])$.

Avgälden betalas kvartalsvis i förskott senast sista vardagen före varje kvartals början. Om avgälden inte betalas inom föreskriven tid ska dröjsmålsränta utgå på förfallet belopp till dess betalning sker.

Har genom dom eller annars bestämts att avgäld från viss tidpunkt ska utgå med högre eller lägre belopp, ska dröjsmålsränta betalas på skillnaden mellan erlagda belopp och de belopp som ska utgå efter nyss nämnda tidpunkt från respektive förfallodag till dess betalning sker.

Om dröjsmålsränta gäller vad därom vid varje tidpunkt i lag stadgas.

§ 3 ÄNDRING AV AVGÄLD

För avgäldsreglering gäller de i lagen angivna minimiperioderna om tio år, varvid den första perioden räknas från den dag som infaller tio år efter upplåtelsedagen.

§ 4 ÄNDAMÅL

Fastigheten får enbart nyttjas för FÖRSKOLEÄNDAMÅL i enlighet med gällande detaljplan och beviljat bygglov.

§ 5 BYGGLOV OCH FASTIGHETENS SKICK

Ritningar samt tillhörande beskrivningar till varje byggnadsåtgärd, för vars utförande bygglov behövs, ska underställas Kommunen i egenskap av upplåtare, för godkännande innan bygglov söks.

Byggnader och övriga på fastigheten uppförda anläggningar, eller annat till fastigheten hörande byggnader och anläggningar, ska underhållas väl av Tomträttshavaren. Om byggnader eller anläggningar förstörs eller på annat sätt skadas ska de inom skälig tid, vilken Kommunen bestämmer, återuppbyggas eller repareras, såvida inte annat överenskommes mellan Kommunen och Tomträttshavaren. Byggnad eller anläggning får inte rivras utan Kommunens medgivande.

Även obebyggd del av fastigheten skall hållas i vårdat skick.

§ 6 UPPLÅTELSE

Tomträttshavaren får utan kommunens medgivande upplåta panträtt och nyttjanderätt i tomt-rätten. Servitut eller annan särskild rättighet får däremot inte upplåtas utan sådant medgivande.

§ 7 UPPSÄGNING AV AVTALET

Enligt lag äger endast Kommunen uppsäga tomträttsavtalet inom vissa perioder. Den första perioden omfattar fyrtio (40) år räknat från upplåtelsedagen. De därpå följande perioderna ska omfatta 20.

§ 8 LÖSEN AV BYGGNAD M.M.

Om tomträtten på grund av uppsägning enligt § 7 upphör, är Kommunen skyldig att lösa byggnader och annan egendom som utgör tillbehör till tomträtten. Löseskillingen skall utgå i pengar och motsvara byggnaders och övriga anläggningars marknadsvärde vid lösentillfället.

Detta värde ska beräknas på sådant sätt att från fastighetens totala marknadsvärde avdrages markens marknadsvärde i obebyggt skick, varvid restbeloppet ska utgöra byggnadsvärdet. Det totala marknadsvärdet och markvärdet skall bedömas av utomstående värderingsman.

I övrigt gäller beträffande lösen vad som stadgas i lag.

§ 9 KOSTNADER, FÖRPLIKTELSE M. M.

Det åligger Tomträttshavaren att svara för och fullgöra alla skatter, avgifter och andra förpliktelser som kan komma att belasta fastigheten och tomträtten från och med upplåtelsedagen.

§ 10 ANSLUTNINGSAVGIFTER M.M.

Samtliga kostnader för anslutning av vatten, avlopp, fjärrvärme, el, fiber, tele, och liknande ska betalas av Tomträttshavaren.

§ 11 INSKRIVNING, ÖVERLÅTELSE

Kommunen ska för tomträttshavarens räkning på sätt som anges i jordabalken söka inskrivning av tomträtten. Tomträttshavaren ska betala för samtliga kostnader som följer av inskrivningen.

Vid överlåtelse av tomträtten ska Tomträttshavaren omedelbart skriftligen informera Kommunen om överlåtelsen.

§ 12 LEDNINGAR M. M.

Tomträttshavaren är införstådd med att Kommunen kan komma att ansöka om ledningsrätt för att anlägga, underhålla, förnya och för all framtid bibehålla allmänna vatten- och avloppsledningar med tillbehör inom Fastigheten. Tomträttshavaren åtar sig tillstyrka sådan(a) ansökning(ar) gjorda av Kommunen för Fastigheten. Vid underlåtelse av sådan tillstyrkan utgår vite om 100 000 kronor. Vitet utgår från och med 1 månad efter begäran om tillstyrkan från kommunen eller annan behörig myndighet.

Kommunen äger tillträde till Fastigheten för tillsyn, underhålls- och reparationsarbeten samt nedläggande och ombyggnad av ledningar och tillbehör. Idag kända ledningar framgår av www.ledningskollen.se.

Kommunen ska vid utövandet av ledningsrätten i största möjliga mån tillse att skada på berörd egendom undviks samt att Fastigheten inte belastas mer än nödvändigt. Sedan ledningsarbetena avslutats ska Kommunen i görligaste mån återställa mark och berörda anläggningar i förut befintligt skick.

Kommunen ska vid normalt underhåll inom skälig tid informera Tomträttshavaren om tilltänkta åtgärder.

Kommunen får vid akuta behov utföra erforderliga åtgärder utan att på förhand informera Tomträttshavaren. Kommunen ska snarast informera Tomträttshavaren om vilka åtgärder som vidtagits samt om eventuellt behov av följdåtgärder.

Tomträttshavaren får inte inom Fastigheten, utan Kommunens skriftliga medgivande borra, spränga, schakta eller på annat sätt förändra befintlig marknivå, uppföra byggnad eller anläggning, plantera träd och växtlighet på närmare avstånd från ledning än [ANTAL] meter, anordna upplag, eller annars utföra arbeten som kan medföra skada på ledningarna eller i övrigt väsentligt försvåra utövandet av ledningsrätten.

Fastigheten får i övrigt inte användas så att skador eller olägenhet onödigtvis uppstår på ledningarna eller att Kommunen hindras vid nedläggande, tillsyn, underhålls-, reparation eller ombyggnadsarbeten.

Tomträttshavaren har inte rätt till någon ersättning för upplåten ledningsrätt, vare sig vad avser redan befintliga ledningar eller sådana ledningar som i enlighet med detta avtal anläggs i framtiden inom Fastigheten.

§ 13 TRÄD OCH BUSKAR

Tomträttsinnehavaren är skyldig att ta bort träd och buskar som är till men eller medför risk för grannar, trafik eller de som vistas på fastigheten.

§ 14 MILJÖSTÖRANDE NYTTJANDE

Tomträttshavaren ansvarar för att nyttjandet av fastigheten ej är miljöstörande.

Tomträttshavaren svarar för de kostnader som kan påfordras enligt gällande hälso- och

miljöskyddslagstiftning eller dylikt. Om sådana åtgärder ej vidtas äger Kommunen rätt att utföra dessa på tomträttshavarens bekostnad.

§ 15 YT- OCH GRUNDVATTEN

Tomträttshavaren ansvarar för att, på egen bekostnad, vidta nödvändiga åtgärder för att avleda ytvatten från Fastigheten så att grannar inte besväras. Fastighetsägaren ansvarar inte för skada orsakad av vattenavrinning från allmän plats. Om det visar sig nödvändigt, ska Tomträttshavaren ta hand om avrinning av yt- och grundvatten från allmän plats. Ersättningsskyldighet för Kommunen uppstår endast om Kommunen orsakat ökad vattenavrinning efter att Fastigheten upplåtits med tomträtt.

§ 16 KONTROLL

För kontroll av detta avtals tillämpning är Tomträttshavaren pliktig att lämna Kommunen erforderliga upplysningar och tillfälle till besiktning.

§ 17 ÖVERGÅNG AV EGENDOM

Samtliga byggnader och anläggningar inom Fastigheten övergår på Upplåtelsedagen i befintligt skick till Tomträttshavaren.

För byggnaderna och anläggningarna ska Tomträttshavaren erlægga en ersättning om [1 300 000] kronor till Kommunen. Ersättningen ska erläggas kontant på Upplåtelsedagen.

Tomträttshavaren har beretts möjlighet att besiktiga fastigheten och på fastigheten belägna byggnader före upplåtelsen. Tomträttshavaren förklarar sig härmed godta byggnadernas skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk och påföljder på kommunen på grund av fel och brister i byggnaden. Tomträttshavaren är införstådd med att ovanstående villkor är en så kallad friskrivning från kommunens ansvar som avses i 4 kap 19 § jordabalken.

§ 18 PANT

Tomträttshavaren ska i samband med ansökan om inskrivning av tomträtten ansöka om att ta ut pantbrev till ett belopp som motsvarar värdet på de byggnader som ska överlåtas enligt 17 § i detta avtal. Dessa pantbrev ska översändas direkt från inskrivningsmyndigheten till Kommunen.

§ 19 FRISKRIVNING

Kommunen har utöver vad som direkt framgår av detta avtal inte lämnat någon garanti eller utfästelse beträffande Fastighetens skick, vare sig explicit eller implicit, och Tomträttshavaren har inte förlitat sig på någon lämnad garanti eller utfästelse beträffande Fastigheten.

Fastigheten upplåts i det skick den har för dagen för Kommunens undertecknande av detta avtal. Tomträttshavaren, som har uppmanats att besiktiga Fastigheten, avstår med bindande verkan från alla anspråk på grund av fel eller brister. Tomträttshavaren friskriver således Kommunen från allt ansvar vad gäller Fastighetens skick, inklusive faktiska fel och brister, brister i miljöhänsende, rådighetsfel och s.k. dolda fel. Tomträttshavaren påtar sig vidare allt ansvar och alla kostnader för utredningar och saneringar av eventuella föroreningar på Fastigheten som med stöd av reglerna i Miljöbalken kan åläggas Kommunen i egenskap av fastighetsägare/verksamhetsutövare eller som krävs för att marken ska kunna användas i enlighet med detaljplanen där Fastigheten ingår bestämmelser. Detta innebär att Tomträttshavaren ska hålla Kommunen ekonomiskt skadeslös för kostnad enligt ovan som kan drabba Kommunen.

.....

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den

Nacka den

För NACKA KOMMUN

För [TOMTRÄTTSHAVAREN]

.....
Kommunstyrelsens ordförande

.....

.....

.....

Kommunens namnteckningar bevitnas:

Tomträttshavarens namnteckning/ar
bevitnas:

.....

.....

.....

.....

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 226

Dnr KFKS 2015/318-045

Kommunal borgen Vikdalens barn

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå borgensåtagande upp till en miljon femhundra fyrtyotusen kronor (1,540,000) med maximalt tjugo års amortering för lån som föräldrakooperativet Vikdalens barn upptar. Föräldrakooperativet Vikdalens barn ska som säkerhet för borgensåtagandet lämna säkerhet i form av pantbrev i fastigheten Sicklaön 380:6. Föräldrakooperativet ska årligen redovisa resultat- och balansräkningar och halvårsvis saldot på banklånet till kommunen.

Ärende

Föräldrakooperativet Vikdalens barn, organisationsnummer 769601-0144, ("föräldrakooperativet") har inkommit med en ansökan om kommunal borgen. Föräldrakooperativet står inför en möjlighet att förvärva fastigheten där verksamheten bedrivs. Föräldrakooperativet uppskattar förvärvskostnad, lagfart, pantbrev samt nödvändiga reparationer av fastigheten till 2,2 miljoner kronor. Lånebehovet uppgår till 1,540 miljoner kronor och det är för det lånet föräldrakooperativet ansöker om kommunal borgen.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att skolan ur ett ekonomiskt perspektiv klarar de krav som bankerna ställer. Föräldrakooperativet hade vid årsskiftet drygt 500 000 kronor i kortfristiga placeringar och knappt 300 tusentalskronor i kassa och bank. Ekonomin i verksamheten har de senaste åren varit stabil.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 24 april 2015
Ansökan kommunal borgen
Stadgar
Medlemsförteckning
Försäkringsbrev
Investeringskalkyl
Budget
Årsredovisning 2012
Årsredovisning 2013
Årsredovisning 2014

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 107

Ärendet bordlades.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) meddelade att han inte deltar i beslutet på grund av jäv.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-24

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/318-045

Kommunstyrelsen

Kommunal borgen Vikdalens barn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå borgensåtagande upp till en miljon femhundra fyrtiotusen kronor (1,540,000) med maximalt tjugo års amortering för lån som föräldrakooperativet Vikdalens barn upptar. Föräldrakooperativet Vikdalens barn ska som säkerhet för borgensåtagandet lämna säkerhet i form av pantbrev i fastigheten Sicklaön 380:6. Föräldrakooperativet ska årligen redovisa resultat- och balansräkningar och halvårsvis saldot på banklånet till kommunen.

Sammanfattning

Föräldrakooperativet Vikdalens barn, organisationsnummer 769601-0144, ("föräldrakooperativet") har inkommit med en ansökan om kommunal borgen. Föräldrakooperativet står inför en möjlighet att förvärva fastigheten där verksamheten bedrivs. Föräldrakooperativet uppskattar förvärvskostnad, lagfart, pantbrev samt nödvändiga reparationer av fastigheten till 2,2 miljoner kronor. Lånebehovet uppgår till 1,540 miljoner kronor och det är för det lånet föräldrakooperativet ansöker om kommunal borgen.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att skolan ur ett ekonomiskt perspektiv klarar de krav som bankerna ställer. Föräldrakooperativet hade vid årsskiftet drygt 500 000 kronor i kortfristiga placeringar och knappt 300 tusentalskronor i kassa och bank. Ekonomin i verksamheten har de senaste åren varit stabil.

Ärendet

Sedan 1996 driver föräldrakooperativet Vikdalens barn förskoleverksamhet i fastigheten *Sicklaön 380:6* på Järlastigen 1 i Vikdalen. Nacka kommun köpte huset 2011 och föräldrakooperativet hyr lokalerna av kommunen. Nacka kommun planerar nu en försäljning av huset och föräldrakooperativet är angelägna om att kunna fortsätta bedriva

sin verksamhet i lokalerna. Ett sätt att säkra det är att föräldrakooperativet köper huset av kommunen.

Föräldrakooperativet har inkommit med en ansökan om kommunal borgen för det lån som krävs för att kooperativet ska kunna genomföra förvärvet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja föräldrakooperativet kommunal borgen om en miljon femhundrafyrtio tusen kronor med maximalt tjugo års amortering. Föräldrakooperativet ska årligen redovisa resultat- och balansräkningar och halvårsvis saldot på banklånet till stadsledningskontoret. Då ett borgensåtagande innebär en kreditrisk för kommunen föreslår stadsledningskontoret att föräldrakooperativet Vikdalens Barn lämnar säkerhet i fastigheten för en eventuell kommunal borgen.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att skolan ur ett ekonomiskt perspektiv klarar de krav som bankerna ställer. Föräldrakooperativet hade vid årsskiftet drygt 500,000 kronor i kortfristiga placeringar och knappt 300,000 kronor i kassa och bank. Ekonomin i verksamheten har de senaste åren varit stabil.

Förskolan omfattar idag 22 barn fördelade på två avdelningar, fyra pedagoger, en kock och en städerska. Barnen på skolan kommer från flera delar av Nacka. Den pedagogiska verksamheten på Vikdalens barn leds av förskolechef tillsammans med övriga pedagoger. Föräldrakooperativets styrelse sköter den löpande verksamheten och dialogen med personal.

I januari-februari 2015 gjordes den senaste kvalitetsuppföljningen av förskolor och skolor i Nacka kommun. I tabellen nedan visas utfallet för några kvalitetsmått, dels för föräldrakooperativet och dels för genomsnittet för hela kommunen ¹

Kvalitetsmått	Föräldrakooperativet Vikdalens barn	Genomsnitt i Nacka kommun
Verksamheten är stimulerande för mitt barn	95%	96%
Mitt barn verkar trivas i förskolan	95%	99%
Mitt barn är tryggt i förskolan	95%	97%
Antal barn per årsarbetare	5,3 st	5,2 st

En kommunal borgen är en av flera förutsättningar som kan möjliggöra att föräldrakooperativet kan köpa fastigheten om Nacka kommun beslutar att sälja densamma.

¹ Hela rapporten för Föräldrakooperativet Vikdalens barn finns att läsa på http://infobank.nacka.se/ext/Barnomsorg_Utbildning/Barnomsorg/Mal_kvalitet/Kundundersokning/Resultat_skola/forskolor/Vikdalens_Barn_foraldrakooperativ_-_Foraldrar_Forskola.pdf

Ett borgensåtagande innebär en kreditrisk för kommunen, eftersom kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för gäldenärens/låntagarens räkning om denne inte kan fullgöra sina betalningar. Organisationen som beviljas borgen ska bedriva en verksamhet som kommunen har ett ansvar för att den finns och som är till väsentlig nytta för kommunens innevånare. Inriktningen för verksamheten bör vara riktad mot barn och ungdom och med fördel vara någon typ av idrottsverksamhet. Verksamhetens ska dessutom ha varaktig karaktär.

Borgensteckning får endast ske för lån till investeringar i organisationer som verkar inom Nacka kommuns geografiska gränser. Investeringen i sig ska bidra positivt till en stor andel av kommunens medlemmar och vara till nytta för dessa. Varje borgensåtagande ska tidsbegränsas. Tidsbegränsningen gäller också det lån som tas upp med kommunens borgen.

Kommunfullmäktige beslutar om ett borgensåtagande överstiger 1 miljon kronor vid ett nytillkommande eller förlängt borgensåtagande. För belopp understigande 1 miljon beslutar kommunstyrelsen.

Nacka kommun hade per 2014-12-31 borgensåtaganden motsvarande drygt 35 miljoner kronor, varav 21 miljoner kronor till förskola och skola.

Ekonomiska konsekvenser

Borgensåtagandet i sig innebär inte några kostnader för kommunen. Om föräldrakooperativet ej klarar av sina betalningar av lånet är kommunen ansvarig för att betala amortering och ränta till banken. För att minimera risken föreslår stadsledningskontoret att föräldrakooperativet lämnar säkerhet i den fastighet som föräldrakooperativet förvärvar.

Konsekvenser för barn

Nacka erbjuder mångfald inom barnomsorgen. Föräldrakooperativet Vikdalens barn representerar Reggio Emilio-pedagogik, tillsammans med några andra aktörer i kommunen. Borgensåtagandet möjliggör för föräldrakooperativet att förvärva fastigheten som verksamheten idag bedrivs i. Verksamheten kan bedrivas vidare och utvecklas för barnens, personalens och föräldrarnas bästa.

Bilagor

Ansökan kommunal borgen

Stadgar

Medlemsförteckning

Försäkringsbrev

Investeringskalkyl

Budget

Årsredovisning 2012

Årsredovisning 2013

Årsredovisning 2014

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

vikdalens barn

ANSÖKAN OM KOMMUNAL BORGEN

2015-04-16

Ansökan om kommunal borgen

Sedan 1996 driver föräldrakooperativet Vikdalens barn förskoleverksamhet i fastigheten *Sicklaön 380:6* på Järlastigen 1 i Vikdalen. Nacka kommun köpte huset 2011 och sedan dess har förskolan hyrt lokalerna av kommunen. Tidigare ägare sålde huset till kommunen med förbehållet att det även fortsättningsvis skulle drivas förskoleverksamhet i huset. Nacka kommun planerar nu en försäljning av huset och föräldrakooperativet är angelägna om att kunna fortsätta bedriva sin verksamhet i lokalerna. Ett sätt att säkra det är att föräldrakooperativet köper huset av kommunen.

För att möjliggöra ett fastighetsköp så ansöker föräldrakooperativet härmed om en kommunal borgen om 1 540 000 kr.

Förskolan omfattar idag 22 barn fördelade på två avdelningar, fyra pedagoger, en kock och en städerska. Barnen som går på Vikdalens barn är bosatta i många olika delar av Nacka och flera familjer väljer en längre resväg till förskolan än de skulle behöva för att få en verksamhet som passar dem.

Den pedagogiska verksamheten på Vikdalens barn leds av förskolechef tillsammans med övriga pedagoger och övrig verksamhet hanteras av föräldrakooperativet. En mindre styrelse sköter den löpande verksamheten och dialogen med personalen och övriga föräldrar är engagerade i olika ansvarsområden och deltar på regelbundna besluts- och informationsmöten för samtliga medlemmar. Kvalitets- och utvecklingsarbete sker kontinuerligt och i nära samarbete mellan förskolechef och i första hand styrelse.

Förskolan får fina resultat i Pilen-undersökningar och har en stabil barnkö. Trots en minskad efterfrågan på flera förskolor på Sicklaön har Vikdalens barn en oförändrad tillströmning av barn i kön. Förskolans unicitet, med små barngrupper, naturnära läge och stort föräldrainflytande gör att förskolan har goda förutsättningar för en fortsatt stor efterfrågan. Inte minst med tanke på att merparten nya och planerade förskolor är av en helt annan karaktär med stora enheter och större barngrupper. Vikdalens barn bidrar i hög grad till mångfald i barnomsorgsfloran i Nacka kommun.

En kommunal borgen är en av flera förutsättningar som kan möjliggöra att föräldrakooperativet kan köpa fastigheten om Nacka kommun beslutar att sälja densamma. Det skulle möjliggöra bevarandet av en av kommunens småskaliga alternativ för barnomsorg.

Vänliga hälsningar,

Styrelsen Föräldrakooperativet Vikdalens Barn
Genom Christin Brohmé

073-6432989

Bilagor

Stadgar

Medlemsförteckning

Försäkringsbrev

Investeringskalkyl

Budget

Årsredovisningar

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 227

Dnr KFKS 2012/232-311

Genomförandeavtal avseende trafikplats Kvarnholmen

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget genomförandeavtal om trafikplats Kvarnholmen med Trafikverket.

Ärende

Vägplanen för trafikplats Kvarnholmen beräknas fastställas av Trafikverket i slutet av detta år för att kunna möjliggöra en byggstart våren 2016. Byggnation av föreslagen trafikplats bedöms kräva cirka 12 månaders byggtid.

Föreliggande genomförandeavtal reglerar ansvarsfördelning mellan kommunen och Trafikverket för upphandling och kontroll av entreprenader, kostnader, markförvärv och väghållarskap. Projektet har av Trafikverket indexuppräknats till cirka 69 miljoner kronor i prisnivå 2013, vilket innebär att kommunens medfinansiering blir 49 miljoner kronor. Kvarnholmen Utveckling AB bidrar med cirka 50 %, vilket innebär en nettouppgift för kommunen på cirka 25 miljoner kronor.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 161

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 19 augusti 2015

Förslag till genomförandeavtal

Bilaga 1, geografisk avgränsning

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 1 september 2015 § 161

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget genomförandeavtal om trafikplats Kvarnholmen med Trafikverket.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med stadsutvecklingsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Protokollsanteckningar

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Miljöpartiet har tidigare av flera olika hållbarhetsskäl arbetat mot att Kvarnholmsbron skulle byggas. Eftersom beslutet om att bygga Kvarnholmsbron ändå fattats av de folkvalda i Kommunfullmäktige och bron nu är på plats måste vi nu anpassa oss till den nya verkligheten och självklart finns det nu ett behov av trafikplats Kvarnholmen. Kvarnholmsförbindelsen med tillkommande buller och luftföroreningar försvårar en förtätning av Nackas centrala delar. Vi får inte glömma bort att enligt mätningar från SMHI år 2010 är bensenhalten i området Vikdalsvägen/Griffelvägen fyra gånger högre än generationsmålet för frisk luft. Kommunen överskrider dessutom i stort sett alla delmål för frisk luft i de nationella målen. Hur blir den totala miljöpåverkan när kommunen bygger en trafiklösning som genererar mer biltrafik? Att detta ens är möjligt att klara miljömässigt finns inga realistiska beräkningar som visar.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Genomförandeavtal avseende trafikplats Kvarnholmen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunen ska ingå föreslaget genomförandeavtal om trafikplats Kvarnholmen med Trafikverket.

Sammanfattning

Vägplanen för trafikplats Kvarnholmen beräknas fastställas av Trafikverket i slutet av detta år för att kunna möjliggöra en byggstart våren 2016. Byggnation av föreslagen trafikplats bedöms kräva cirka 12 månaders byggtid.

Föreliggande genomförandeavtal reglerar ansvarsfördelning mellan kommunen och Trafikverket för upphandling och kontroll av entreprenader, kostnader, markförvärv och väghållarskap. Projektet har av Trafikverket indexuppräknats till cirka 69 miljoner kronor i prisnivå 2013, vilket innebär att kommunens medfinansiering blir 49 miljoner kronor. Kvarnholmen Utveckling AB bidrar med cirka 50 %, vilket innebär en nettouppgift för kommunen på cirka 25 miljoner kronor.

Ärendet

Mellan Trafikverket Region Stockholm och Nacka kommun träffas avtal rörande byggnation av trafikplats Kvarnholmen samt erforderliga åtgärder på befintliga kommunala anläggningar i anslutning till nya trafikplatsen. Efter färdigställande ska Trafikverket vara väghållare för de i trafikplatsen ingående på- och avfartsramperna.

Avtalet reglerar ansvarsfördelning mellan parterna för upphandling och kontroll av entreprenad, kostnader, markförvärv och väghållarskap.

Vägplanen för trafikplats Kvarnholmen beräknas fastställas av Trafikverket i slutet av detta år för att kunna möjliggöra en byggstart våren 2016.

För att möjliggöra uppförande av en avfartsramp från Värmdöleden har del av stadsplan 242 upphävts. Beslut om upphävande av område i stadsplan 242 för del av Sicklaön 134:1 m.fl. på Sicklaön, avseende ett område norr om Nacka gymnasium, fattades av Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 24 juni 2015 och vann laga kraft 23 juli 2015.

I det tidigare överenskomna finansieringsavtalet "Finansieringsavtal för Projekt väg 222 och trafikplats Kvarnholmen" mellan Trafikverket och Nacka kommun daterat 2010-03-24 respektive 2010-03-29 utgör kommunens medfinansiering om 43 miljoner kronor, utav totalt projektkostnader om 60,5 miljoner kronor i prisnivå 2009. Projektet har av Trafikverket indexuppräknats till ca 69 miljoner kronor i prisnivå 2013. Mot denna bakgrund redovisas i Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2014-2025 (Länsstyrelsen) kommunens medfinansiering om 49 miljoner kronor i 2013 års penningvärde. Kvarnholmen Utveckling AB bidrar med cirka 50 %, vilket innebär en nettouppgift för kommunen på cirka 25 miljoner kronor.

Genomförandet förutsätter att kommunfullmäktige godkänner avtalet senast 19 oktober 2015. Vidare förutsätts att Trafikverket erhåller erforderliga medel för projektet, att vägplanen fastställs och senare vinner laga kraft.

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

Yussuf Hassen
Projektchef

Handlingar:

Till denna tjänsteskrivelse fogas förslag till genomförandeavtal

Genomförandeavtal

Mellan Trafikverket Region Stockholm och Nacka kommun gällande
Trafikplats Kvarnholmen

Mellan Trafikverket Region Stockholm org. nr 202100-6297 (Trafikverket) och Nacka kommun org. nr 212000-0167 (Kommunen) träffas härmed följande avtal om finansiering och genomförande av projekt Väg 222 Trafikplats Kvarnholmen (trafikplats Kvarnholmen) samt erforderliga åtgärder på kommunala anläggningar i anslutning till Trafikplats Kvarnholmen nedan kallat Projektet.

§ 1 Bakgrund

Inom Nacka kommun pågår exploatering av Kvarnholmen som innebär ett tillskott om cirka 3 000 bostäder och 3000 arbetsplatser. Denna exploatering kan inte enbart trafikförslörjas väster ut via trafikplats Henriksdal utan behöver även kopplas mot Nackas centrala vägnät och väg 222.

Fördröjningen av Danvikslösenprojektet och därmed ombyggnaden av Henriksdals trafikplats gör att behovet av ny förbindelse mellan Kvarnholmen, Nacka centrum och väg 222 ökat.

Nacka kommun bygger samman Kvarnholmen och övriga Nacka genom en broförbindelse och ett lokalt vägnät, s.k. Kvarnholmsförbindelsen. För att uppnå full effekt av Kvarnholmsförbindelsen krävs en koppling mot det statliga vägnätet genom trafikplats Kvarnholmen på väg 222

§ 2 Omfattning och syfte

Syftet med detta avtal är att reglera förhållandet mellan Trafikverket och Kommunen gällande ansvarsfördelning, parternas ekonomiska åtaganden, projektering, upphandling och genomförande av trafikplats Kvarnholmen.

Kommunen upphäver del av stadsplan 242 för del av Sicklaön 134:1 m.fl. på Sicklaön, avseende ett område norr om Nacka gymnasium, Nacka kommun och Trafikverket upprättar vägplan för ramperna i trafikplats Kvarnholmen.

Avtalet skall vidare reglera överlåtelse, parternas väghållaransvar, deras kostnadsansvar för investering samt drift, underhåll och reinvestering liksom eventuell fastighetsbildning.

Den geografiska omfattningen av detta avtal och väghållarskapet framgår av bilaga 1.

Trafikverket anlägger de två ramperna och anslutning till det lokala vägnätet genom en droppe och en cirkulation. Den södra busshållplatsen på Griffelvägen flyttas så att det blir tillräckligt avstånd till den nya cirkulationsplatsen och vägen intill Nacka gymnasium anpassas till rampens läge.

§ 3 Tidigare avtal

Tidigare avtal mellan Trafikverket och Kommunen är "Finansieringsavtal för Projekt väg 222 trafikplats Kvarnholmen" ärendenummer TRV 2010/201532, 24 mars 2010 respektive 29 mars 2010 och "AVTAL" ärendenummer 2009:34907 den 17 juni 2009 respektive 28 augusti 2009.

Föreliggande avtal kompletterar de två ovanstående beskrivna avtalen.

§ 4 Genomförandeansvar

4.1 Planläggning

Parterna är överens om att respektive part planerar och planlägger för respektive planområde. I de fall planområdena sammanfaller skall parterna samordna sinsemellan för att tillse att planerna stämmer överens med varandra.

4.2 Trafikverkets åtagande

Trafikverket ansvarar för planprocessen enligt väglagen samt enligt Trafikverkets föreskrifter och praxis för ramperna och de delar som är en del av vägplanen. Se bilaga 1.

Genomförandet inbegriper planering, projektering, framtagande av handlingar, upphandling, produktion, projektledning och internt stöd.

Efter upprättad vägplan skall förfrågningsunderlag för totalentreprenad tas fram.

Trafikverket åtar sig att lämna dagvatten i anslutningspunkt mot befintligt system i kommunal anläggning mitt i droppe på norra sidan av väg 222.

Trafikverket ombesörjer att kalla till samordningsmöten med av Kommunen utsedd person.

4.3 Kommunens åtagande

För att möjliggöra uppförande av en avfartsramp från Värmdöleden har del av stadsplan 242 upphävts. Beslut om upphävande av område i stadsplan 242 för del av Sicklaön 134:1 m.fl. på Sicklaön, avseende ett område norr om Nacka gymnasium, Nacka kommun, fattades av Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 24 juni 2015 och vann laga kraft 23 juli 2015.

Kommunen bekostar projektering och byggnation av den i vägplanen föreslagna förlängningen av den bullerskyddsskärm som anläggs av kommunen i projekt Kvarnholmsförbindelsen (Nackas benämning Kvarnholmsförbindelsen etapp 1). Den föreslagna förlängningen får samma utformning som bullerskyddsskärmen i Kvarnholmsförbindelsen (Nackas benämning Kvarnholmsförbindelsen etapp 1). Kommunen ersätts av Projektet för kostnader för projektering och byggnation av förlängd bullerskyddsskärm

Kommunen tillåter uppförande av bullerskyddsskärm längs södra rampen och stödmurar i cirkulationsplats söder om väg 222 utan att Trafikverket behöver söka bygglov för dessa.

§ 5 Organisation

Trafikverket utser projektledare som leder arbetet med att ta fram erforderliga handlingar för vägplanen samt förfrågningsunderlag och upphandling av totalentreprenör och byggande av projektet.

Kommunen utser en kontaktperson som för Kommunens talan i detta projekt.

Under projektets gång kommer vid behov avstämningsmöten att hållas med tjänstemän och politiker i kommunen.

§ 6 Produktion

I egenskap av byggherre svarar Trafikverket för produktionen av trafikplats Kvarnholmen och anslutningar till lokalväg. Kommunen skall ges möjlighet att följa projektet genom

samordningsmöten. Gemensam syn av arbetsområden sker innan arbetet påbörjas. Syner ska dokumenteras.

Entreprenadformen för detta projekt kommer att vara Totalentreprenad vilken beställs och leds från Trafikverket.

All dialog går mellan kontrakterande parter således sker all kontakt med av Trafikverket kontrakterad entreprenör och konsult via Trafikverket eller av Trafikverket utsedd ersättare.

Trafikförbindelsen via då färdigställd Kvarnholmsförbindelsen kommer hållas öppen inklusive tillgänglighet till berörda fastigheter.

§ 7 Ändringar och tillägg

Trafikverket beslutar – efter samråd med Nacka kommun – om ändringar eller tillägg till Projektet i form av nya funktioner eller anläggningar. I de fall ändringar och tillägg inte kan inrymmas i Projektets budget ska förhandlingar tas upp mellan parterna om kostnadsansvar. Principen ska vara att initiativtagande part ska bära dessa kostnader om parterna inte kan enas.

§ 8 Markåtkomst och upplåtelser

Trafikverket svarar för alla eventuella kostnader för marklösen och löser erforderliga markanspråk där annan part än Kommunen är markägare.

Nacka kommun svarar för att till Trafikverket inom detaljplanelagt område i god tid ställa erforderlig kommunal mark till Projektets förfogande samt, om Trafikverket så önskar, bistå med underlag, kontakter och information till Trafikverkets markförhandlare vid eventuella markförvärv eller inlösen från enskilda.

Kommunen upplåter till Trafikverket, i enlighet med § 7 Väglagen, den mark som inom detaljplanen utgör allmän plats och som i vägplanen fastställts som vägområde för den allmänna vägen.

§ 9 Väghållarskap

Väghållaransvar för trafikplats Kvarnholmen är delat mellan Trafikverket och Kommunen.

Trafikverket är väghållare för på- och avfartsramperna till och från trafikplats Kvarnholmen.

Kommunen är väghållare för det lokala vägnätet.

Väghållare enligt ovan se Bilaga 1.

§ 10 Avvattning och ledningar

Ramperna avvattnas mot diken för att ge rening och infiltration av dagvatten vid översilning av dikesslänter. Dagvatten som ej blir kvar i diket leds via dräneringsledning och kupolsilar till tät dagvattenledning. Dagvattnet från bägge ramperna kopplas sedan samman och leds via oljeavskiljare vidare till anslutningspunkten mot kommunens dagvattensystem mitt i droppe på norra sidan av väg 222. Trafikverket blir huvudägare för oljeavskiljaren.

§ 11 Finansiering

Projektet är av Trafikverket kostnadsberäknat till ca 69 miljoner kronor i 2013 års penningvärde. Fördelning enligt Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2014-2025 (Länsstyrelsen), (kommunal medfinansiering 49 miljoner kronor och trängselskatt 20 miljoner kronor). Kostnaderna inkluderar produktion, projektering, marklösen samt administration.

Kommunen svarar för kostnaden för arbetsinsats av egen personal och för kostnader för framtagande av erforderlig detaljplan för projektet i den egna kommunen.

Betalning;

Trafikverket ersätts för upparbetade kostnader kvartalsvis i efterskott.

§ 12 Hantering av kostnadsförändringar

Parterna svarar för kostnadsförändringar i proportion till sitt åtagande inom upphandlad projekterings och produktionskostnad.

§ 13 Rekvirering

Trafikverket rekvirerar i löpande takt med att kostnaderna upparbetats Kommunen upp till 49 miljoner kronor i 2013 års penningvärde. Rekvirering sker kvartalsvis med betalning inom 30 dagar.

§ 14 Tidplan

Trafikverket planerar att ansöka om fastställelseprövning av vägplanen under 2015.

Produktion beräknas påbörjas våren 2016 och slutföras slutet av 2017.

Parterna förbinder sig att verka för att hålla tidplanen.

Parterna skall hålla varandra informerade om omständigheter som kan komma att påverka tidplanen.

§ 15 Godkännande av handling

Kommunen skall beredas tillfälle att granska och godkänna upprättande av arbetshandlingar och ritningar för de delar där Kommunen är ansvarig väghållare med 10 dagars granskningstid.

§ 16 Överlämnande

Kommunen skall beredas möjlighet att delta vid besiktning. Efter godkänd slutbesiktning överläts till Kommunen de delar av trafikplats Kvarnholmen som Kommunen är väghållare för enligt § 9, med tillhörande garantier och digital dokumentation inklusive relationshandlingar. Se bilaga 1.

§ 17 Drift och underhåll

Trafikverket ansvarar för drift och underhåll för de delar som fastställs i vägplanen där Trafikverket är väghållare, det vill säga på- och avfartsramperna till och från trafikplats Kvarnholmen.

Kommunen ansvarar för drift och underhåll för de delar som Kommunen är väghållare för.

För projektet gäller en garanti om fem år efter godkänd slutbesiktning. Samma garantiåtagande gäller för Trafikverket såväl som för kommunen.

§18 Avtalets giltighet

Innan vägplanen skickas in för fastställelse skall detta avtal vara upprättat och undertecknat av båda parter.

Avtalet gäller under förutsättning att följande villkor uppfylls:

- Att Kommunen erhåller erforderliga myndighetstillstånd vilka krävs med anledning av detta avtal.
- Att vägplanen fastställs och vinner laga kraft.
- Att Trafikverket erhåller nödvändiga tillstånd samt att nödvändiga projektmedel anslås eller på annat sätt blir tillgängliga för Trafikverket.
- Att Trafikverket i övrigt beviljas erforderliga tillstånd.

§ 19 Tvist

Tvist med anledning av detta avtal skall slutligen avgöras i allmän domstol.

*****

Avtalet har upprättats i två (2) exemplar varav parterna tagit var sitt.

Solna 2015--

Nacka kommun-2015-

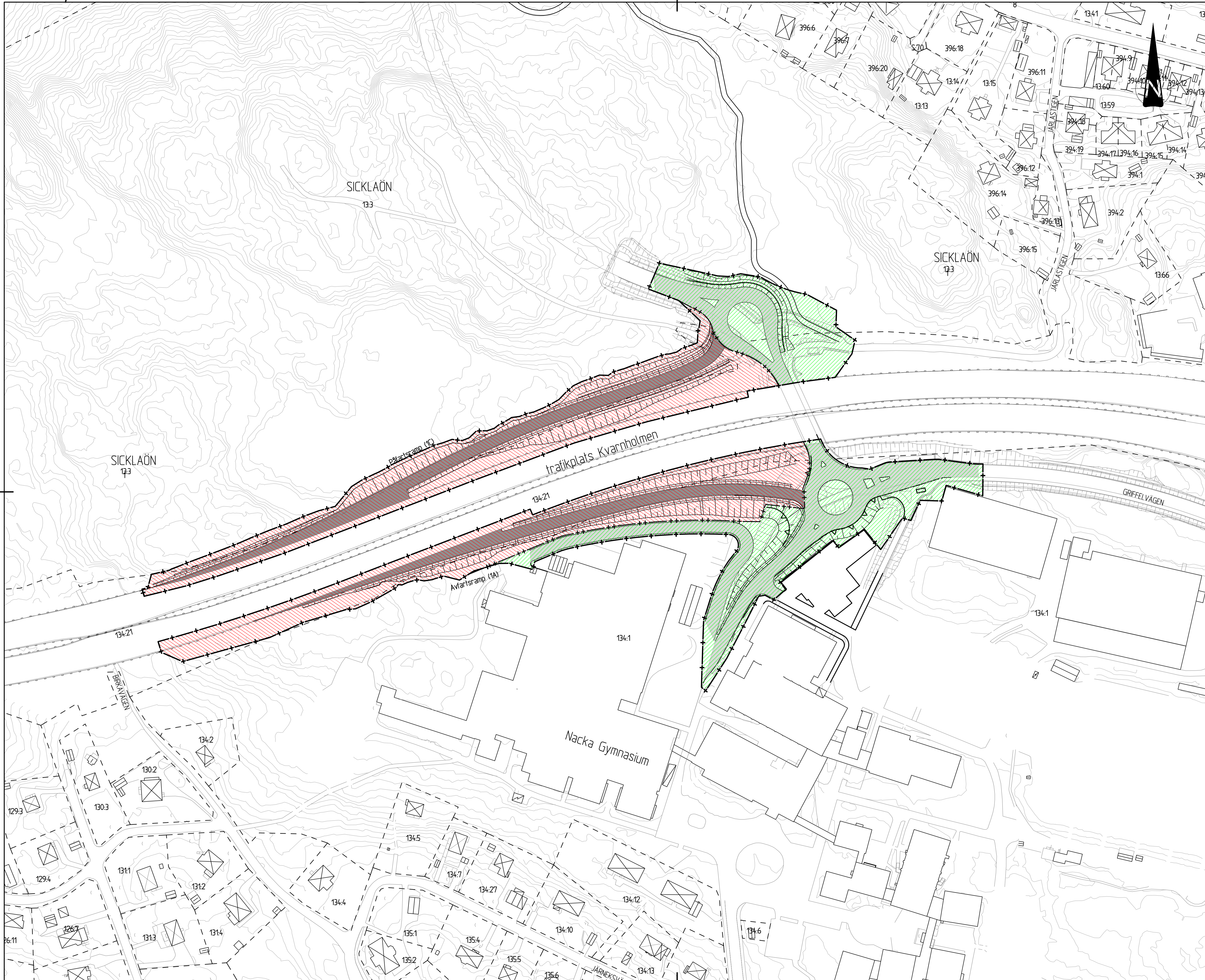
Trafikverket Region Stockholm

Nacka kommun

Bilagor;

Bilaga 1, geografiska avgränsningar arbetsområde och väghållarskap trafikplats Kvarnholmen.

TECKENFÖRKLARING

- Gräns för arbetsområde
- Gräns mellan Trafikverket och Nacka kommun driftsområde.
- Fastighetsgräns
- Ny Gata / Justering av befintlig gata
- Ny väg
- Trafikverket väghållare
- Vägplanens omfattning (bortsett från område Tillfällig nyttjanderätt) och Trafikverkets driftsansvar
- Nacka kommun, detalplanerat område, Nacka kommuns driftsansvar.

Koordinatsystem
 Plan: SWEREF 99 18 00
 Höjd: RH2000

GRANSKNINGSSTATUS / SYFTE		FÖRHANDSKOPIA	
HANDLINGSTYP		SYSTEMHANDLING	
DATUM	2015-06-22	LEVERANS / ÄNDRINGS-PM	
OBJEKT	Väg 222		
DELOMRÅDE / BANDEL	tpl Kvarnholmen		
ANLÄGGNINGSDEL	Från Danvikstull till Tpl Skvaltån		
OBJEKTNUMMER / KM	107350	KONSTRUKTIONSNUMMER	
BESTÄLLARE	TRAFIKVERKET	LEVERANTÖR	Norconsult
SKAPAD AV	D OLSSON	UPPDRAGSNUMMER	1032279
GODKÄND AV	D OLSSON	AVDELNING	
RITNINGSTYP	ÖVERSIKTSPLAN		
TEKNIKOMRÅDE / INNEHÅLL	Teknikövergripande		
BESKRIVNING	Geografisk uppdelning entreprenadområde		
ARBETS- OCH DRIFTSOMRÅDE			
SKALA	1:1000	FORMAT	A1
RITNINGSNUMMER	2 00 C 01 02	BLAD	NÄSTA BLAD BET

Skapad av: D. Olsson, 13/06/2015, 10:37:19, C:\Users\olsson\Documents\1032279\1032279_01_01\1032279_01_01_01.dwg
 Ritad av: Olsson, Dan

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 228

Dnr KFKS 2015/581-045

Kommunal borgen Vintersportcentrum

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå borgensåtagande på nio miljoner kronor med maximalt tjugo års amortering för lån som föreningarna Saltsjöbaden IF, Fisksätra IF och Saltsjöbadens Golfklubb upptar för Vintersportcentrum i Saltsjöbaden. Föreningarna ska som säkerhet för borgensåtagandet lämna säkerhet i form av företagshypotek i Saltsjöbadens golfklubb. Föreningarna ska årligen redovisa resultat- och balansräkningar och halvårsvis saldot på banklånet till kommunen.

Ärende

Idrottsföreningarna Saltsjöbadens IF, Fisksätra IF och Saltsjöbadens Golfklubb (nedan "föreningarna") har inkommit med en ansökan om kommunal borgen. Föreningarna planerar för ett Vintersportcentrum i Saltsjöbaden och uppskattar att de behöver låna nio miljoner kronor. För det lånet ansöker föreningarna om kommunal borgen.

Bedömningen är att föreningarna ur ett ekonomiskt perspektiv klarar de krav som bankerna ställer. Ekonomin i verksamheten har de senaste åren varit stabil. Med en säkerhet i form av företagshypotek i en av föreningarna minimeras kommunens risk. Säkerhet i Vintersportcentrum är inte ett alternativ initialt, då den anläggningen inte kommer att stå klar förrän i slutet av 2016. Företagshypoteket registreras hos bolagsverket.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 132

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 1 september 2015

Bilagor 1-12

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 132

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå borgensåtagande på nio miljoner kronor med maximalt tjugo års amortering för lån som föreningarna Saltsjöbaden IF, Fisksätra IF och Saltsjöbadens Golfklubb upptar för Vintersportcentrum i Saltsjöbaden.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Föreningarna ska som säkerhet för borgensåtagandet lämna säkerhet i form av företagshypotek i Saltsjöbadens golfklubb. Föreningarna ska årligen redovisa resultat- och balansräkningar och halvårsvis saldot på banklånet till kommunen.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-09-01

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/581-045

Kommunstyrelsen

Kommunal borgen Vintersportcentrum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun ska ingå borgensåtagande på nio miljoner kronor med maximalt tjugo års amortering för lån som föreningarna Saltsjöbaden IF, Fisksätra IF och Saltsjöbadens Golfklubb upptar för Vintersportcentrum i Saltsjöbaden. Föreningarna ska som säkerhet för borgensåtagandet lämna säkerhet i form av företagshypotek i Saltsjöbadens golfklubb. Föreningarna ska årligen redovisa resultat- och balansräkningar och halvårsvis saldot på banklånet till kommunen.

Sammanfattning

Idrottsföreningarna Saltsjöbadens IF, Fisksätra IF och Saltsjöbadens Golfklubb (nedan ”föreningarna”) har inkommit med en ansökan om kommunal borgen. Föreningarna planerar för ett Vintersportcentrum i Saltsjöbaden och uppskattar att de behöver låna nio miljoner kronor. För det lånet ansöker föreningarna om kommunal borgen.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att föreningarna ur ett ekonomiskt perspektiv klarar de krav som bankerna ställer. Ekonomin i verksamheten har de senaste åren varit stabil. Med en säkerhet i form av företagshypotek i en av föreningarna minimeras kommunens risk. Säkerhet i Vintersportcentrum är inte ett alternativ initialt, då den anläggningen inte kommer att stå klar förrän i slutet av 2016. Företagshypoteket registreras hos bolagsverket.

Ärendet

Tre idrottsföreningar har inkommit med en ansökan om kommunal borgen. Föreningarna planerar för ett vintersportcentrum, se bild nedan

Föreningarna ser en ökad efterfrågan på möjlighet att åka längdskidåkning även under mildare delen av året. Saltsjöbadens IF har exempelvis svårt att fullfölja skidskole- och träningsverksamheter i dagsläget och med att hjälpa Nackas skolor med spår för friluft- och idrottsdagar. I vintras åkte 54,000 stockholmare något lopp under Vasaloppsveckan. I Stockholm finns endast totalt 7,2 km konstsnöspår fördelat på fyra platser.

Saltsjöbadens Golfklubb har tillsammans med Saltsjöbadens IF beslutat sig för att projektera ett nytt Vintersportcentrum i Saltsjöbaden. Tillsammans bildar de två föreningarna ett aktiebolag, som får uppdraget att sköta driften av anläggningen. Fisksätra IF har fattat beslut om att de vill delta i projektet i någon form, men inte som delägare. Föreningarnas gemensamma mål är att bygga det bästa konstsnöspåret för skidåkare i Stockholm med omnejd. Hela anläggningen är lättillgänglig, både med tåg, buss och bil.

Genom satsningen på Vintersportcentrum kan föreningarna tillsammans säkerställa en kvalitativ satsning på barn-, ungdoms- och nybörjaråkning. Saltsjöbadens Golfklubb ser Vintersportcentrum som en möjlighet att komplettera den befintliga verksamheten, som annars endast omfattar golfverksamhet på sommarhalvåret.

Kommunen får med det föreslagna Vintersportcentrumet ett attraktivt skid- och skridskoområde för skidåkare och familjer. Föreningarna ser även en möjlighet att samarbeta med kommunen genom exempelvis erbjuda Nackas skolelever att utan kostnad testa längdskidåkning.

Vintersportcentrum innebär ett 5 kilometers elbelyst konstsnöspår, ett elbelyst 300 meters barn- och nybörjarspår, ett lekland, en plogad 5 kilometers långfärds-skridskobana på Lundsjön och som vanligt utökat med minst 10 km maskinpreparerade natursnöspår.

Föreningarna räknar med att erbjuda alla under 18 år gratis skidåkning. Även skridsko, barnspår och liknande blir gratis för allmänheten, medan konstsnöspåret blir avgiftsbelagt för vuxna. Föreningarnas mål är att ha 2,5 km spår, förbindelsepår, barnspår och lekland klart med snö senast 1 januari 2016, vilket betyder att byggstart beräknas till slutet av 2015. Att snabbt få till åkbara spår är viktigt för att öka intäktspanoroden, säkerställa skidskole- och träningsverksamheten och glädja skidåkarna. Hela slingan på 5 km beräknas bli klar för skidåkning till 15 december 2016.

Intäkterna till Vintersportcentrum ska komma från skidpass som laddas med dag- eller säsongskort. Finansiering sker genom så kallad crowdfunding och via banklån. Föreningarna söker även medel från exempelvis "Idrottslyftet", "Arvsfonden" och övriga sponsorer. Är föreningarna lyckosamma i att få medel kommer behovet av banklån att minska i motsvarande omfattning. I det här fallet betyder crowdfunding att allmänheten och företag erbjuds köpa B-aktier i det bolag som bildas för driften av Vintersportcentrum. För att sälja aktier till många aktieägare kräver lagen ett publikt bolag, vilket en jurist och auktoriserad revisor hjälper föreningarna med. Bolaget ska vara samägt av Saltsjöbadens Golfklubb och Saltsjöbadens IF där allmänheten erbjuds B-aktier och de grundande föreningarna äger A-aktier.

Ett borgensåtagande innebär en kreditrisk för kommunen, eftersom kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för gäldenärens/låntagarens räkning om denne inte kan fullgöra sina betalningar. Organisationen som beviljas borgen ska bedriva en verksamhet som kommunen har ett ansvar för att den finns och som är till väsentlig nytta för kommunens innevånare. Inriktningen för verksamheten bör vara riktad mot barn och ungdom och med fördel vara någon typ av idrottsverksamhet. Verksamhetens ska dessutom ha varaktig karaktär.

Borgensteckning får endast ske för lån till investeringar i organisationer som verkar inom Nacka kommuns geografiska gränser. Investeringen i sig ska bidra positivt till en stor andel av kommunens medlemmar och vara till nytta för dessa. Varje borgensåtagande ska tidsbegränsas. Tidsbegränsningen gäller också det lån som tas upp med kommunens borgen.

Kommunfullmäktige beslutar om ett borgensåtagande överstiger 1 miljon kronor vid ett nytillkommande eller förlängt borgensåtagande. För belopp understigande 1 miljon beslutar kommunstyrelsen.

Nacka kommun hade per 2014-12-31 borgensåtaganden motsvarande drygt 35 miljoner kronor, varav 21 miljoner kronor till förskola och skola.

Ekonomiska konsekvenser

Borgensåtagandet i sig innebär inte några kostnader för kommunen. Om föreningarna inte klarar av sina betalningar av lånet är kommunen ansvarig för att betala amortering och ränta till banken. För att minimera risken föreslår stadsledningskontoret att föreningarna lämnar säkerhet i en av föreningarna ägd fastighet.

Konsekvenser för barn

Idrott har en positiv effekt på barns lärande och utveckling. Längdskidåkning är en växande sport, men med begränsade möjligheter i Nacka och kringliggande kommuner. Genom Vintersportcentrum kan barn, som inte annars skulle testa på skidåkning, testa och utöva idrotten utan någon kostnad för familjerna.

Bilagor

- Bilaga 1 Borgensansökan
- Bilaga 2 Projektplan Saltsjö Skidor
- Bilaga 3 Karta över området
- Bilaga 4 Verksamhetsplan och berättelse 2013-2016
- Bilaga 5 Årsbokslut 2012
- Bilaga 6 Årsbokslut 2013
- Bilaga 7 Årsbokslut 2014
- Bilaga 8 Revisionsberättelse 2014
- Bilaga 9 Verksamhetsberättelse 2014
- Bilaga 10 Stadgar
- Bilaga 11 Uppgift om medlemmar och medlemsavgift
- Bilaga 12 Barnkonsekvensanalys

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 229

Dnr KFKS 2010/292-265

Skarpnäs naturreservat

Beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att inrätta Skarpnäs naturreservat enligt förslag till beslut daterat augusti 2015 med följande justeringar:
  - Justering av beslutskarta vid Kummelbergets sydvästra del, daterad september 2015.
  - Beslutskartan på sidan 14 i reservatsföreskrifterna ersätts av kartbilaga daterad den 25 september 2015 och därmed följer ändringar i andra delar av föreskrifterna.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anslå 1,5 mnkr för iståndsättning av reservatet
- Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige att uppdra åt natur- och trafiknämnden att, då detaljplan för Telegrafberget vunnit laga kraft och utbyggnad färdigställt, återkomma med förslag till justering av gränser och eventuellt även forskrifter enligt de intentioner som framgår av planbeskrivning och bakgrundsmaterial till förslaget till naturreservat.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att det blivande reservatets gränser ska justeras utifrån kommunstyrelsens tidigare yttrande från den 27 oktober 2014.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att det ska anvisas plats som avses i föreskriften C 6, inom det blivande reservatet där hundar kan vara okopplade den del av året då det inte råder kopplingstvång enligt Jaktlagen 6§. Danmarks ängar föreslås som sådan anvisad plats.

Ärende

Arbetet med att inrätta ett naturreservat i Skarpnäs har pågått en längre tid och har varit avhängigt bl a av planläggning av Telegrafberget. Ett förslag till reservatsbildning återremitterades i november 2010 för samordning med detaljplanen för Telegrafberget. Då arbetet med detaljplanen drog ut på tiden återupptogs arbetet med naturreservatet med utgångspunkten att en senare anpassning till detaljplanen kan ske. Samråd om naturreservatet har skett under hösten 2014.

Ny ägare till projektet Telegrafberget har kommit in under våren 2015 och underlag för beslut om antagande av detaljplan och att ingå exploateringsavtal har tagits fram. Förslaget till naturreservat är anpassat så att utrymme för viss justering av planförslaget finns i det fortsatta arbetet.

I jämförelse med samrådsförslaget föreslås att redan ianspråktaget område inom Kummelnäs verksamhetsområde nordost om fastigheterna Skarpnäs 8:17,8:18, 8:20 och 8:22 samt ett område norr om Skarpnäs 7:8 - 7:10 som är under planläggning, undantas för

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

att senare införlivas i verksamhetsområdet. Vidare utökas buffertzonen i östra delarna av tänkta detaljplanen Telegrafberget. Reservatsgränserna anpassas senare till fastställd detaljplan och blivande fastighetsgränser så att naturmark kommer att ingå i reservatet.

Kommunstyrelsen förslår att ytterligare ett område intill Kummelbergets verksamhetsområdes sydvästra hörn undantas reservatet för att senare införlivas i verksamhetsområdet genom planändring.

Handlingar i ärendet

Kartbilaga 1 den 25 september 2015
Kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 135
Förslag till naturreservat Skarpnäs reviderat, september 2015
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 1 september 2015
Natur- och trafiknämndens beslut, 16 juni 2015 § 146
Förslag till naturreservat Skarpnäs, augusti 2015
Förslag till justering av beslutskarta, september 2015
Remissammanställning
Naturvärden med artbestämningar

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 135

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att inrätta Skarpnäs naturreservat enligt förslag till beslut daterat augusti 2015 med justering av beslutskarta vid Kummelbergets sydvästra del, daterad september 2015
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anslå 1,5 mnkr för istandsättning av reservatet
- Kommunstyrelsen förslår kommunfullmäktige att uppdra åt natur- och trafiknämnden att, då detaljplan för Telegrafberget vunnit laga kraft och utbyggnad färdigstälts, återkomma med förslag till justering av gränser och eventuellt även forskrifter enligt de intentioner som framgår av planbeskrivning och bakgrundsmaterial till förslaget till naturreservat.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att det blivande reservatets gränser ska justeras utifrån kommunstyrelsens tidigare yttrande från den 27 oktober 2014.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att det ska anvisas plats som avses i föreskriften C 6, inom det blivande reservatet där hundar kan vara okopplade den del av året då det inte råder kopplingstväng enligt Jaktlagen 6§. Danmarks ängar föreslås som sådan anvisad plats

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen**Beslut i natur- och trafiknämnden den 16 juni 2015 § 146**

1. Natur- och trafiknämnden föreslog kommunfullmäktige att inrätta Skarpnäs naturreservat enligt förslag, tjänsteskrivelsens bilaga1, samt att anslå 1,5 mnkr för iståndsättning av reservatet.
2. Natur- och trafiknämnden beslutade att följande mening skulle strykas i föreskrifterna för Skarpnäs (samrådsversionen juli 2014) på sidan 28 under rubriken Stigar, leder och utsiktspunkter i andra stycket, "Cykeltrafik är tillåten på den stig som leder från Glasbruksvägen till Sjöängsvägen, längs Glasbrukssjöns sydöstra strand, men ej på området övriga stigar."

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Gunilla Grudevall Sten (FP), Christina Ståldal (NL), Sidney Holm (MP) och Jan-Eric Jansson (KD), bifall till arbetsutskottets förslag med den ändring som följer av att sidan 14 i reservatsföreskrifterna ersätts med kartbilaga daterad den 25 september 2015 och därmed följer ändringar i andra delar av föreskrifterna.

Helena Westerling (S) yrkade att ärendet skulle återremitteras för att möjliggöra fler bostäder utmed Skarpövägen.

Hans Peters (C) yrkade bifall till Mats Gerdaus yrkande och avslag till Helena Westerlings återremissyrkande.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen avlog Helena Westerlings återremissyrkande.

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande och Hans Peters yrkande.

Protokollsanteckningar

Helena Westerling (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

"För att få hållbart byggande måste kollektivtrafik till. Det blir märkligt att slå vakt om naturen och bild naturreservat som förutsätter att alla grannar och de som besöker naturreservatet måste vara bilburna. Därför skulle modest byggande längs Skarpövägen kunna bidra till långsiktigt ekologiskt hållbarhet genom att minska behovet av privatbilism och öka underlaget för kollektivtrafik. I övrigt är vi positiva till de två tilläggsyrkanden om att justera gränserna enligt detaljplan, samt att tillåta hundar i området."

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

”Miljöpartiet tycker det är bra att man nu definitivt har skrotat planerna på att bygga ihop Kummelbergets industriområde och Telegrafberget via en förtätning längs Skarpövägen. En bredare väg med bebyggelse skulle kraftfullt ha skurit ett djupt sår igenom naturreservatet. Tyvärr har Miljöpartiets förslag till hållbar kollektivtrafiklösning för området med en kapacitetsstark linbana från Brevik på Lidingö via Telegrafberget - Kummelberget - Myrsjöskolan - Orminge Centrum till Kocktorp (Värmdöleden) inte funnit gehör hos Allianspartierna. SL:s planerade halvtimmestrafik i rusningstrafik tycker vi är en otillräcklig kollektivtrafiklösning, men vi tror att turtätheten kan öka betydligt i framtiden när SL börjar använda mindre självkörande matarbussar. Till dess är vår förhoppning att busstrafiken kompletteras med en bra kollektivtrafikförbindelse även via sjövägen så att inte biltrafiken på Skarpövägen genom naturreservatet upplevs som mycket mer störande än idag.”

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande för Nacklistans kommunstyrelsegrupp.

”Det är glädjande att Skarpnäs naturreservat nu blir verklighet. Naturreservatet består av en skog som är mycket vacker, med fantastiska utsiktspunkter, med små sjöar och vattenspeglar, berg och dalar där människor i Ormingeområdet och Krokhöjden och hela Boo får välbehövlig rekreation och frisk luft. Djur- och växtlivet är rikt och ska så långt det går vårdas och sparas. Det är ett minus att en del av skogen kommer att bebyggas i samband med utbyggnaden av Telegrafområdet. Nackalistan yrkar vanligtvis avslag på liknande planer men i detta fall finns det positiva faktorer som överväger och därför sa vi Ja till dessa planer. Det viktiga är att den gröna passagen finns kvar som tidigare, även om den har blivit något mindre.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Skarpnäs

FÖRSLAG TILL BESLUT
SEPTEMBER 2015

Naturresevat i Nacka kommun

Föreskrifter - Avgränsning - Skötselplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRESKRIFTER OCH AVGRÄNSNING

Förord.....	4
Beslut.....	5
Naturresevatets syfte.....	5
Föreskrifter.....	6
Skötsel och förvaltning.....	7
Skäl för beslut.....	8
Överensstämmelse med ÖP och DP.....	8
Intresseprövning.....	8
Ärendets beredning.....	8
Avgränsning.....	9
Administrativa uppgifter.....	9
Beskrivning.....	10

Kartmaterial

Översiktskarta.....	5
Naturvärdeskarta.....	13
Beslutskarta.....	14
Förordnandekarta.....	15
Fastighetskarta.....	16
Historisk karta.....	17

SKÖTSELPLAN

Hur reservatets syfte skall tryggas.....	21
Skötsel av mark och vatten.....	21
Skötselområden, skötselbiotoper.....	24
Friluftsliv.....	29

Kartmaterial

Skötselområden.....	32
Skötselplanekarta.....	33

FÖRORD

På kommunstyrelsens uppdrag har Park och Naturenheten tagit fram denna naturreservatshandling. Handlingen har producerats av konsult Perry Sörensen, Perry Sörensen Arkitektkontor. Grundförslaget har justerats, redigerats och digitaliserats av en konsultgrupp bestående av Åsa Wilke och Sofia Sjödin på Wi landskap AB, Patrik Tronde, Sven A Hermelin AB samt Tomas Fath, Pro Natura.

Nacka kommun, september 2015.

BESLUT

Kommunens beslut

Med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Nacka kommun att förklara det område som angivits på beslutskartan som naturreservat. Beslutsmyndigheten har gjort en prövning av reservatet förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Reservatet är förenligt med dessa.

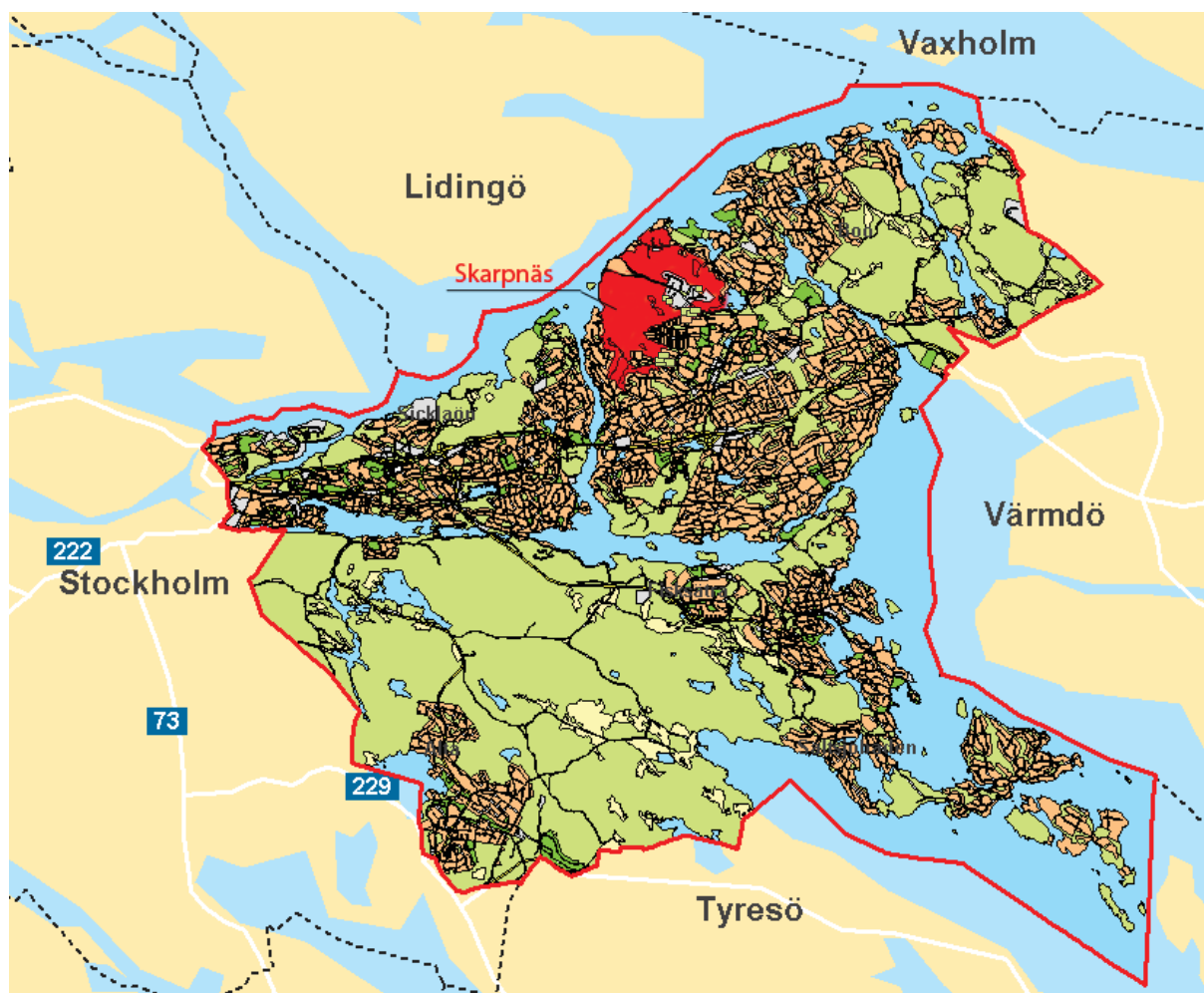
Reservatets namn ska vara Naturreservatet Skarpnäs.

NATURRESERVATETS SYFTE

Syftet med naturreservatet är att genom skötselåtgärder bevara och där så är möjligt utveckla Skarpnäsområdets specifika värden för natur, kultur och friluftsliv. De naturgivna förutsättningarna för naturvärden och friluftsliv skall vara styrande. Vittjärns betydelse för den vetenskapliga naturvården skall särskilt uppmärksammas.

Med en målinriktad skötsel av området genom en fastställd skötselplan ska syftet med naturreservatet tryggas.

Översiktskarta

FÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då kommunen kungör beslutet alternativt efter avslutad överklagandeprocess då det vunnit laga kraft.

Föreskrifterna gäller inte för och ska inte utgöra hinder för:

- arbetsföretag som krävs för åtgärder som framgår av till naturreservatsbeslutet hörande skötselplan och som utförs av reservatsförvaltare eller av denne utsedd uppdragsgivare.
- utbyggnad av Skarpövägen med intilliggande gång- och cykelbanor till större bredd och högre standard.
- nergrävning av ledningar i anslutning till Skarpövägen.
- trafik på Skarpövägen.
- justering av Mariedalsvägens sträckning.
- erforderligt skötsel och underhåll av kraftledningar och kraftledningsgator.
- markförläggning av kraftledningar.
- utveckling av dagvattenrenande anläggningar i anslutning till Kummelbergets industriområde.
- kemisk bekämpning av jättebjörnlöka.
- borttagande av träd och vindfälle som säkerhetsåtgärd i anslutning till kör- och gångvägar inom området.
- fiske med handredskap.
- jordningställande av hundrastningsområde.

Eventuella arrangerade evenemang kräver samråd och tillstånd från reservatsförvaltaren.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

- A1. uppföra byggnad, mast eller anläggning på land eller i vatten.
- A2. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel.
- A3. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- A4. uppföra stängsel eller andra hägnader.
- A5. ta bort dött träd eller vindfälle.
- A6. plantera ut för trakten främmande växt- eller djurarter i mark och vatten.
- A7. avverka eller utföra andra skötselåtgärder annat än som framgår av bifogad skötselplan.
- A8. anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft.
- A9. anlägga belysningsanläggning utöver vad som finns idag.
- A10. anordna upplag inkl. snöupplag annat än i samband med skötsel av området och dess anläggningar.
- A11. förändra land- eller vattenområdets permanenta topografi, ytförhållanden eller avrinningsförhållanden, till exempel genom att gräva, spränga, borra, dika, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning.

på och ersättning av befintliga tekniska anläggningar får dock utföras efter godkännande av reservatsförvaltare.

- A12. anlägga bilväg, parkering, gångväg, cykelväg eller ridstig eller asfaltera befintlig grusväg annat än vad som framgår av skötselplan.
- A13. bedriva annan jakt än skyddsjakt.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång inom naturreservatet.

För att trygga syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla

- B1. utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar.
- B2. utförande och nyttjande av anläggningar för friluftslivet.
- B3. åtgärder i enlighet med bifogad fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att:

- C1. fälla eller skada levande eller döda träd och buskar.
- C2. påverka eller störa levande djur.
- C3. gräva, hacka, borra eller på annat sätt skada berg, jord och sten.
- C4. skada vegetationen genom att gräva upp växter.
- C5. plantera in främmande växter eller djur.
- C6. medföra husdjur som inte är kopplat annat än på anvisade platser.
- C7. cykla annat än på stig eller anlagd väg om ej annat anges.
- C8. framföra motordrivet fordon annat än på anlagd bilväg.
- C9. elda annat än i medhavd grill eller på anvisad plats.
- C10. tälta eller parkera husvagn i mer än en natt.
- C11. sätta upp skyltar eller liknande.
- C12. tippa trädgårdsavfall, skräp eller liknande.

SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd fastställer kommunfullmäktige i Nacka kommun tillhörande övergripande skötselplan med huvudsakliga mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets skötsel och förvaltning. Nacka kommun är förvaltare för naturreservatet i enlighet med § 2 förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Kommunens väghållare förvaltar Skarpövägen.

Organisation av förvaltningen vid beslutstillfället

Natur- och trafiknämnden är förvaltare av reservatet och hanterar tillstånd sökta av externa aktörer. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet och hanterar dispenser från föreskrifterna sökta av förvaltaren eller interna aktörer.

SKÄL FÖR BESLUT

Nordvästra delen av området, farledsmiljön utmed inloppet till Stockholm (AB51, 58), är av riksintresse för kulturmiljövården. Naturreservatet är förenligt med hushållningsreglerna i naturresurslagstiftningen NRL 2:6.

- Området har mycket höga friluftsvärden på grund av närheten till Orminge samt det strategiska läget som en av de inre delarna av Nacka-Värmdökilen. Genom området går Boo-leden och många delar är välbesökta.
- Genom förordnandet säkerställs områdets målinriktade skötsel genom en fastställd skötselplan.
- Genom skötselplanen regleras skötseln av marken så att friluftsvärden, naturvårds- och kulturmiljöintressena tillgodoses.

ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖP, DP OCH FÖRORDNINGAR

Nackas översiktplan anger att naturreservatsbildning pågår för området men att den exakta avgränsningen är inte klarlagd. Översiktplanen anger även att i samband med bildandet av naturreservatet ska möjligheten att lokalisera bostäder eller verksamheter på ett litet område, cirka en hektar, i anslutning till befintligt arbetsplatsområde Kummeberget studeras. En yta väster om Kummelbergets industriområde har undantagits ur reservatet för detta ändamål.

Ett flertal detaljplaner berörs. Naturreservatets mål och skötsel står ej i strid med dessa, då områdena är av naturmarkskaraktär. Reservatets gränsdragning har anpassats till planerad detaljplan för Telegrafberget så att denna kan genomföras.

Strandskydd gäller för Krokträskan, Myrsjön, Vittjärn, Svartputten, Glasbrukssjön, Övre Glasbrukssjön samt Saltsjön enligt förordnandekarta. Naturminne finns vid Myrsjön och Övre Glasbrukssjön. Fiskevårdsområde omfattar sötvattensjöarna.

INTRESSEPRÖVNING

Inskränkningarna bedöms inte påverka något enskilt eller allmänt intresse i större utsträckning än nödvändigt med hänsyn till skyddsbehovet.

ÄRENDETS BEREDNING

Förslag till naturreservat har genomgått en bred remissbehandling under tiden 19990927-19991210. Förslaget antogs av Områdesnämnden i Boo 20010321 och återremitterades sedan av kommunstyrelsens arbetsutskott 20010417. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tog 20100616 beslut om att förslaget skulle färdigställas och omarbetas enligt direktiv från kommunstyrelsen 20100531. Kommunstyrelsens arbetsutskott tog sedan 20101116 beslut om att återremittera ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden för samordning med kommande detaljplan för Telegrafberget. Detta har utförts och Naturreservatsnämnden var den nämnd som beslutade om nytt samråd. Förslag till naturreservat genomgick en ny bred remissbehandling under tiden 20140704-20140914. Förslaget har bearbetats utifrån inkoma remissvar och ett förslag till beslutshandling framtoogs i maj 2015, senare reviderat enligt beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott i september 2015.

AVGRÄNSNING

Området begränsas framförallt av befintliga bebyggelseområden. I nordväst avgränsas utbredningen av Saltsjön och inloppet mot Stockholm. Reservatet har även en lång gräns mot Kummelbergets industriområde, som ligger omslutet av reservatet.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Benämning	Naturreservatet Skarpnäs
Kommun	Nacka
Socken	Boo
Fastigheter/ Markägare	se förteckning
Areal	ca 240 ha, varav 25 ha vatten
Förvaltare	Nacka kommun

Fastighetsförteckning

Se även fastighetskartan.

Fastighetsbeteckn.	Ägare
Björknäs 1:1, del av	Nacka kommun
Björknäs 1:59, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Björknäs 10:1, del av	Nacka kommun
Hasseludden 1:75, del av	Nacka kommun
Orminge 60:1, del av	Nacka kommun
Rensättra 2:3, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 1:39	Nacka kommun
Skarpnäs 1:77	Nacka kommun
Skarpnäs 1:78	Nacka kommun
Skarpnäs 1:83, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 2:1, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 2:4, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:5, del av	Telegrafberget fastighets AB
Skarpnäs 2:6, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:7, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:8, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:9	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:10	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:11, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:12	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:13, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:14, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 2:16	Nacka kommun
Skarpnäs 2:19	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 4:1	Nacka kommun

BESKRIVNING

Landskapets förutsättningar

Området kan kort beskrivas som ett starkt kuperat och bergigt skogslandskap, genomdraget av markerade dalstråk. Lokalt finns rester av gammal jordbruksmark. Någon omfattande bebyggelse finns inte och har inte heller funnits inom området. Norra delen, mot farleden in mot Stockholm, är av skärgårdskaraktär. Naturgeografiskt gränsar det till Östersjökustens skärgård. Förkastningsbranterna stupar här brant och perspektiven är hisnande. Fallhöjden från Kummelbergets högsta punkt till vattnet är 70 meter.

Berggrunden domineras av gnejsgraniter (urgraniter) och av olika gnejser. Jordarterna fördelar sig snarlikt inom hela området. Höjdpartiernas övre delar utgörs av hållmarker, där jordtäckte endast finns i sprickor och sänkor i berggrunden. Slutningarna på sprickdalarnas sidor täcks av morän, och i de lägre partierna stråkvis överlagrade av lera t ex vid Danmarksängen och dalgången mellan Sjöängshöjden och Björknäsplatån ner mot badplatsen vid Glasbrukssjön. I flera sprickdalbottnar finns organiska jordlagerföljder med olika typer av torv och gyttja samt i nordöst mellan Hasseludden och Kummelbergets industriområde, ställen med svallgrus.

Ytvattnets fördelning inom området präglas av sprickdalstopografin. Nederbörden rinner snabbt av från höjdryggarna och samlas upp som sjöar eller mindre vattendrag/diken i dalbottarna. Grovt kan sägas att områdets västra delar, Svartpotten och Glasbrukssjöarna avvattnas mot Skurusundet, Ängsviken och Halvkakssundet. De centrala och östra delarna, Krokräskan, Myrsjön och Vittjärn avvattnas mot Kvarnsjön som ligger utanför området och vidare till Lövbergaviken och Höggarnsfjärden.

Vegetationen speglar berggrunden, jordarterna och vattentillgången. På hållmarkerna dominerar tallskogen och på slutningarnas moräner konkurrerar den mer närings- och fuktkrävande granen. På finsedimenten i dalstråken är lövträdsinblandningen stor. Det bergiga skogslandskapets underlag, som i huvudsak utgörs av sura bergarter, ger att vegetationen mestadels är relativt artfattig.

Skogsmark

Barrskogen dominerar berg- och moränområdena. För skogsbruket är de högsta boniteterna belägna i de små sprickdalarna. Dessa har dock i stor utsträckning varit för svårtillgängliga för ett rationellt skogsbruk. Dagsläget är att de få öppna markerna i dalgångarna växer igen och uppe på höjderna står en relativt orörd hållmarkstallskog. Inga större skogliga åtgärder har utförts sedan början av 1980-talet.

Idag används skogsmarken i huvudsak som promenad- och närströvområde för omkringliggande bostadsbebyggelse. Området har ett rikt förgrenat stigsystem.

Ängsmark

Danmarksängar och dagens kraftledningsgator är de enda öppna marken i det för övrigt skogsklädda området. I området kring ängarna är variationen stor. Här finns en mosaik av olika lövskogstyper, blandskog och våtmarker som ett resultat av tidigare jordbrukshävd. Marken har här brukats som åker för länge sedan och därefter varit omväxlande slåtteräng och betesmark fram till 50-talet. Området hålls öppet genom årlig slåtter.

Naturvärden

Områdets varierade terräng och natur ger mycket omväxlande och skilda naturvärden inom ett relativt litet området. De områden som klassats ha högsta naturvärden är också konstaterade nyckelbiotoper av Skogsstyrelsen. På höjderna hittas hällmarkstallskogen med stort inslag av gamla tallar, många är 200-300 år gamla. Här hittas de rödlistade talltickan och motaggsvamp och värmegynnade insektsarter som praktbagge och reliktblöckhittas finns vid de solexponerade tallarna. I branterna finns blandskogar av hög ålder där tallen successivt erätts av gran, björk, asp och ek längre ner i sluttningarna. I sprickdalarna hittas blandskog och vid de många sjöarnas utlopp inslag av sumpskogar. Den höga fuktigheten och god tillgång på död ved, ofta i form av murkna granlågor, ger mycket höga naturvärden och ett flertal signalarter av mossa och vedsvampar har hittats. Punktvis i de blötare områdena har träden bildat tydliga socklar. Mellan Krokträskan och Danmarks ängar finns ett ca 2 hk stort brandfält som brann sommaren 2008. Brandfältet erbjuder värdefull miljö för snabbspridda eller länge vilande brandberoende arter knutna till bränd död ved och blottad mineraljord. Danmarks ängar är tillsammans med dagens kraftledningsgator de enda öppna markerna i reservatet. Här har smalvingad blomlock observerats, en rödlistad skalbagge som är beroende av fuktig ängsmark.

Fiske

Sjöarna Krokträskan, Myrsjön, Vittjärn, Svartpotten, Glasbrukssjön och Övre Glasbrukssjön ingår i fiskevårdsområde. Fiskerätten innehas av Boo fiskevårdsområdesförening. I samtliga sjöar är det fritt fiske med handredskap. Rätten att fiska gäller inte kräftor. För Saltsjön gäller fritt handredskapsfiske.

Bebyggelse och anläggningar

Någon omfattande bebyggelse finns ej inom området. Vid Glasbrukssjöns utlopp finns fragment av gammal industribebyggelse. Nedströms låg Björknäs glasbruk. Det grundades 1763. Efter brukets nedläggning har vattenkraften nyttjats för olika ändamål. Idag finns här vid sjöns sydspets en parkeringsplats anlagd och längre upp, på östra stranden, en badplats. Både i Övre Glasbrukssjön och Glasbrukssjön finns pumpanläggningar för bevattning mm för kringliggande bebyggelse.

I anslutning till bebyggelsen i Orminge finns upplysta motionsspår anlagda. Här startar också Boo-leden, en vandringsled som anlades redan på 1940-talet. Parkeringsplats för ett 20-tal bilar har anlagts vid Sjöängsvägen.

Skarpövägen som centralt korsar området går via Kummelbergets industriområde ner till en oljehamn vid Saltsjön. Där förekommer dock ingen hamnverksamhet idag. Vid vägens slut och granne med den tidigare oljehamnsanläggningen ligger Sunnbo. Gamla till delar överväxta husgrunder och terrasser vittnar här om tidigare bebyggelse. Utmed Skarpövägen, vid entrén till Kummelbergets industriområde, ligger ett mindre telestationshus. En avloppspumpstation finns på stranden vid Myrsjövägens västra del. En återvinningsstation finns utmed Skarpövägen.

Området genomkorsas av flera kraftledningar med varierande styrka. Markförläggning av dessa är under utredning.

Upplåtelseavtal och arrenden

Lilla Björknäs Villaägareförening har träffat avtal med kommunen gällande pumpanläggning för sommarvatten vid Glasbrukssjön. Söder om Stenhuggarvägen, väster om Möjavägen samt väster om Sjöängsvägens vändplan finns arrenden för mobilmaster och teknikbodar. Vattenfall AB, Boo Energi samt Stokab AB innehar rättigheter för kraftledningar inom naturreservatet.

NATURVÄRDESKARTA

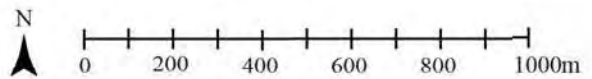
- Reservatgräns
- Sjöar
- Högsta naturvärden
- Mycket höga naturvärden
- Höga naturvärden
- Naturvärden

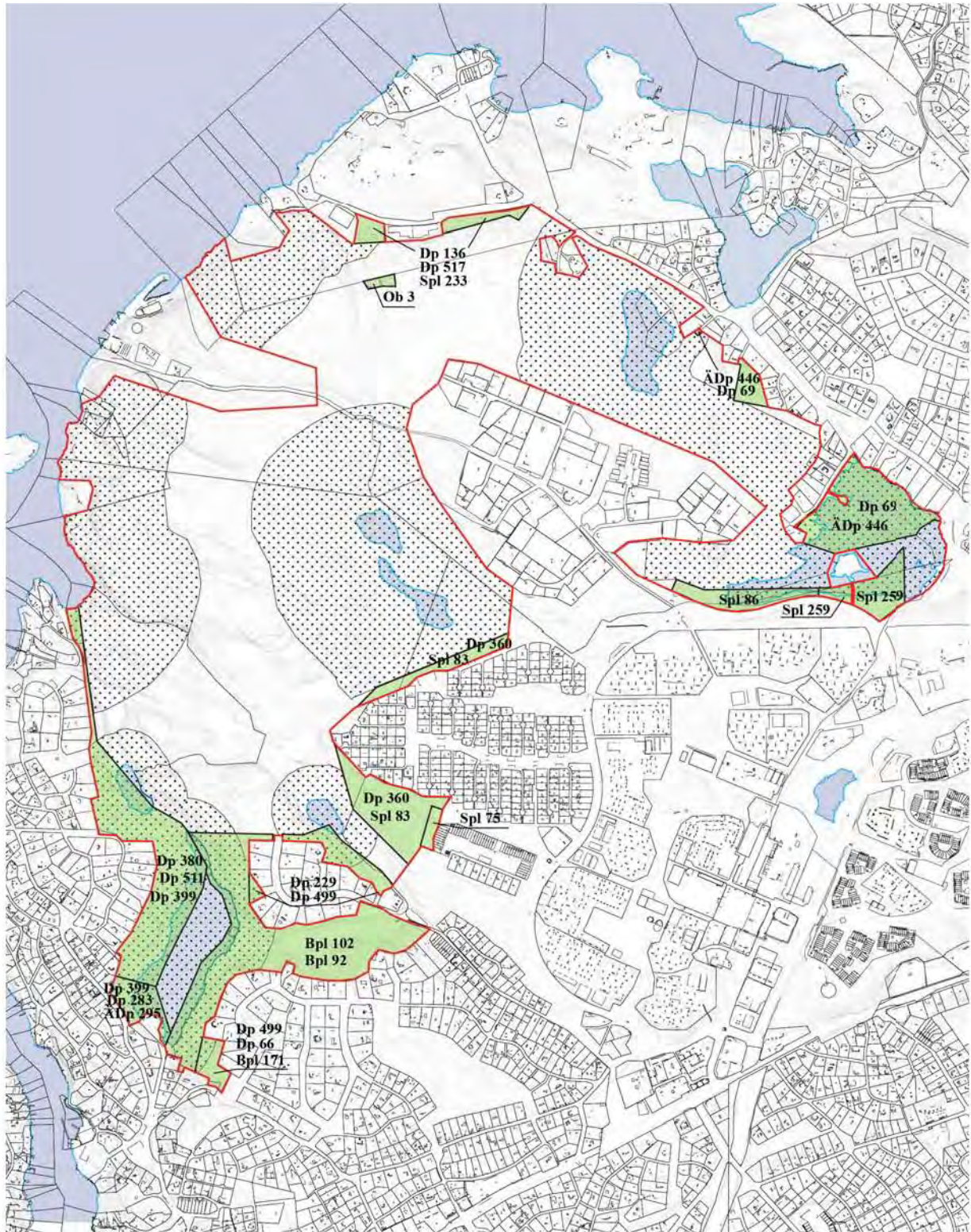
0 200 400 600 800 1000m

BESLUTSKARTA

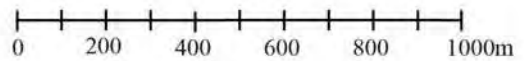
- Reservatgräns
Områden med specifika föreskrifter:
● Arrendeområde

FÖRORDNANDEKARTA

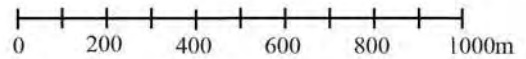
- Reservatgräns
- Detailplaneområden
- Strandskydd
- Dp xx Planbeteckning

FASTIGHETSKARTA

- Reservatgräns
- Fastighetsgräns
- x:x Fastighetsbeteckning
- Arrendeområde

HÄRADSEKONOMISK KARTA 1901-1906

Bildkälla Lantmäteriet

— Reservatgräns

SKÖTSELPLAN

**Naturreseptatet Skarpnäs
Nacka Kommun**

HUR RESERVATETS SYFTE SKALL TRYGGAS

Med en målinriktad skötsel av området genom en fastställd skötselplan ska syftet med naturreservatet tryggas.

Rekreationsstråk bevaras genom återkommande röjningar i anslutning till vägar och stigar.

Vyer över vatten beaktas särskilt men hänseende på dess höga rekreativvärde.

Ädellövskog gynnas och äldre ädellövträd skyddas.

Äldre tallbestånd lämnas för fri utveckling och äldre tallar skyddas. Vissa av de äldre tallarna frihuggs för gynnande av vedinsekter.

Skötsel av skog i övrigt inriktas på en hög frekvens av äldre träd.

Skötseln ska gynna skyddsvärda arter som finns i eller kan antas spridas till reservatet bl.a. genom sparande av död ved på lämpliga platser.

Vattenkvaliteten i områdets sjöar ska inte försämrats.

SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Generella riktlinjer och åtgärder

Nedan generella åtgärder gäller inom hela reservatet.

För att begränsa texterna och undvika upprepningar listas/förklaras aktuella åtgärder.

Gallring: Utglesning av trädgrupper eller bestånd med grövre träd varvid lövträd gynnas på bekostnad av främst gran. Åtgärden utförs vart 10-15 år.

Röjning: Utglesning av trädgrupper eller bestånd med klenare träd varvid lövträd gynnas på bekostnad av främst gran. Buskskiktet sparas. Åtgärden utförs lämpligen vart 5:e år.

Underröjning: Utglesning/borttagning av konkurrerande träd som växer under /eller direkt i anslutning till större träd. Buskskiktet sparas. Åtgärden utförs vart 5:e år eller vid behov.

Rensning: Borttagning av sly, nedtagning av riskträd och upparbetning av vindfällan. Åtgärden utförs vid behov.

Områdets stigar, spår och leder ska kontinuerligt underhållas så att framkomligheten är god. Ytskikt ska hålla god standard och justeras vid behov. Röjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga.

Övergripande mål

Naturreservatets stora betydelse för friluftslivet liksom de delar av området som har höga natur- och kulturmiljövärden skall bevaras och där så är möjligt utvecklas.

Skötseln av skogsmarken, som är helt dominerande i området, skall i stort inriktas på att bevara den för området typiska växt och djurlivet. Målet är en olikåldrig, varierad och flerskiktad naturskog. En ökad lövinblandning skall dock på lämplig mark eftersträvas.

Den enda öppna marken av lite storlek finns vid Danmarksängar. Målet med skötseln är där att bevara denna rest av ett gammalt kulturlandskap med sin rika och varierande växtlighet.

Vattenkvaliteten i områdets sjöar och vattendrag som idag till delar är påverkad av föroreningar eller försurning skall förbättras.

Engagemang och initiativ från allmänheten, föreningar och skolor skall uppmuntras. Till exempel kan Danmarksängar upplåtas för ängsskötsel.

Skogsmark

Hällmarksbunden tallskog och anslutande blandskogszoner undantas från åtgärder. I blandskogsområdena kan dock gran i vissa partier med mycket tall eller stort lövinslag med fördel successivt gallras/röjas mot en lägre andel.

Miljöer som vidare undantas från åtgärder är våtmarksområden som alkärr och sumpskog av ren löv eller i blandning med långsamväxande tall, lövdominerade områden, samt mindre raviner och bergbranter. I lövdominerade områden kan dock gran med fördel successivt gallras/röjas bort.

Välfrekventerade stigar, spår och leder rensas/hålls öppna. I övrigt skall fallna träd och grenar lämnas kvar om de inte allvarligt minskar möjligheterna att ströva i området.

I kantzoner mot öppen mark skall, där förutsättningar finns, flerskiktade bryn med välutvecklat buskskikt eftersträvas. Ekar och andra ädellövträd underröjs. Bärande och blommande buskar gynnas. Åtgärderna skall dock ske försiktigt då för stora ingrepp kan ge upphov till kraftiga slyuppslag. Ringbarkning av asp kan i vissa lägen vara lämpligt.

Underröjning av solitära träd, i synnerhet ekar, kan bli aktuellt på andra ställen än vad som angivits ovan. Betonas bör dock att buskskiktet alltid skall sparas.

Där spår och leder ligger utmed stränder, kan siktröjningar och gallringar bli aktuella. Grupper av träd med t ex några sälgbuskar vid rötterna skall lämnas, hellre än att man hugger fram svårskötta 'alléer' utmed stränderna.

Torrakor, lågor, hålträd, enstaka gamla grova träd, gamla lövträd som grova aspar och ekar, äldre sälg, bärande träd och buskar skall regelmässigt sparas. Dessa är av betydelse för djurlivets tillgång till boplatser, föda och skydd.

Åtgärder som medför risk för markskador skall undvikas. Lättare skogsmaskin får användas. En fördel är om detta sker på tjälad och snötäckt mark. Markskador skall alltid lagas.

Ängsmark

Skötseln av Danmarksängar har hög prioritet. Slätter skall ske på det sätt och i den omfattning som framgår av de speciella anvisningarna nedan.

Vattenområde

Vattenområdena skall bevaras med sitt naturliga växt- och djurliv. Näringsläckage liksom andra föroreningar skall minskas. Riktlinjer under skogsavsnittet syftar bl.a. till att förbättra vattenkvaliteten.

Jakt och fiske

Fiske skall ske med hänsyn till områdets stora betydelse för friluftslivet. Vittjärns betydelse för den vetenskapliga naturvården skall särskilt uppmärksammas. I samtliga sjöar är det fritt fiske med handredskap. Rätten att fiska gäller inte kräftor.

Fritt handredskapsfiske gäller för Saltsjön.

Utplantering av fisk och kräftor får endast ske av naturligt förekommande arter. Utplantering av signalkräftor får inte ske.

Jakt får endast bedrivas som skydds jakt.

Byggnader och anläggningar

Byggnader och tillhörande tomtmark inom naturreservatet skall hållas i vårdat skick. Eventuella om- och tillbyggnader prövas i vanlig ordning av kommunen.

Kraftledningsgator skall skötas på ett sådant sätt att ledningarnas funktion ej äventyras och enligt gällande servitut. Vid en ev. framtida markförläggning av kraftledningar ska en särskild skötselplan tas fram för framtida utvecklingen av tidigare ledningsgator.

SKÖTSELOMRÅDEN, SKÖTSELBIOTOPER

Beskrivningar är baserade på karta visande skötselbiotoper. Varje skötselbiotop har kortfattat beskrivits med ledning av utförda inventeringar varjämte mål för skötseln angivits samt åtgärder.

Merparten av skötselinsatserna koncentreras till området kring Danmarks ängar samt till öpenhållandet av stigar, spår och leder. Hällmarker, moränsluttningar och våtmarker lämnas i princip utan åtgärder.

Påpekas bör dock att skogsmark kontinuerligt förändras. Det är egentligen bara hällmarker-nas tallskog som kan sägas representera en stabil vegetationstyp. Övriga marker befinner sig i olika igenväxningsstadier och blandskogen övergår på sikt i granskog om den lämnas att sköta sig själv. Vill man framöver ha en variationsrik skog med stort lövinslag, måste granen hållas tillbaka. Skötselanvisningarna ger viss valfrihet i den frågan. Ambitionsnivån läggs fast av reservatsförvaltaren. Omprövning bör med jämna mellanrum ske.

Områden med behovsanpassad skötsel

Skötseln av dessa områden inskränker sig i huvudsak till tillämpliga delar av ovan angivna generella riktlinjer och åtgärder. Här anges också mindre områden där begränsade åtgärder inledningsvis utförs men där målet på sikt är fri utveckling.

1. Tallskog

Beskrivning

Företrädesvis gles hällmarksbunden tallskog med surdrog och fuktstråk samt anslutande talldominerade blandskogszoner på grundare moränmark. Vid Myrsjöns östra strand finns en kraftig tall som är naturminne, det samma gäller för en kraftig gran i anslutning till Mariedalsvägen.

Mål

Fri utveckling

Åtgärder

Inga. Frihuggning och specifika åtgärder ska dock vid behov utföras vid träd som är naturminnen.

1:1 Tallskog

Beskrivning

Mindre område, nordväst om Kummulbergets industriområde, skogliga åtgärder tidigare utförts. Beståndet är mycket tätt och har passerat 3 meters höjd (eftersatt röjning).

Mål

På sikt fri utveckling

Åtgärder

Svag röjning i ett par omgångar bör göras. Motivet för de successiva insatserna är att ge beståndet en bättre stabilitet mot storm snö mm samtidigt som förutsättningarna att ströva i området på sikt förbättras.

2. Blandskog

Beskrivning

Varierad och i huvudsak flerskiktad blandskog på moränsluttningar och i dalgångar bestående av tall, gran och triviallöv i varierande proportioner. I området kring Danmarksängarna är dock inslaget av ek tydligt. I dessa områden ingår också mindre hållmarksavsnitt, raviner, fuktstråk, strandskogspartier m fl.

Mål

Fri utveckling

Åtgärder

Inga. I vissa partier med mycket tall eller stort lövinslag kan dock med fördel gran successivt gallras/röjas mot en lägre andel. Riktad åtgärd i form av underröjning skall utföras vid naturminnet.

2:1 Blandskog

Beskrivning

Ungt och tätt blandlöv som etablerat sig på upplagsmark från tidigare stenkrossanläggning. Området fungerar idag som skydd tillsammans med anslutande hållmarker mot Kummelbergets industriområde som ligger direkt norr om.

Mål

På sikt fri utveckling mot blandskog med hög andel tall.

Åtgärder

Successiva gallringar/röjningar där tall gynnas.

2:2 Blandskog

Beskrivning

Fuktig blandskog i svacka mellan hållmarker bestående av mogen tall, gran och triviallöv i varierande proportioner. Kummelbergets industriområde ansluter i söder. Området har tidigare gallrats, men är idag ganska `trasigt` och förekomst av torrakor, vältor och lågor är tydlig. Föryngringen av gran är ställvis god.

Mål

Fri utveckling mot naturskogsliknande bestånd.

Åtgärder

Inga. Skogen lämnas för fri utveckling. De enda åtgärder som utförs är att stigar hålls framkomliga och att riskträd i anslutning till dessa åtgärdas. Fallna träd och grenar lämnas.

3. Lövblandskog

Beskrivning

Söder om den gamla oljehamnsanläggningen en dalgång med gamla husgrunder, terrasser mm, rester av tidigare anläggningen Sunnbo. Området är under stark igenväxning. Tidigare öppen mark växer idag igen med asp, björk, sälg och granen är på ingång. Inslaget av ek är relativt stort. I södra delen, mot vattnet, ligger ett befintligt fritidshus under stora ekar. I anslutande ravin, ytterligare söderut, är lövskogen tät.

Mål

Fri utveckling.

Åtgärder

Inga. Barrträd kan dock här framöver med fördel successivt gallras/röjas. Även andra åtgärder kan på sikt åtgärdas.

4. Våtmarksskog

Beskrivning

Våt- och fuktskog bestående av triviallöv och/eller svagväxande tall. Pors och skvattram är inte ovanligt i botten. Alkärr norr om Övre Glasbrukssjön ingår här. I norra kanten av detta växer en kraftig gran som är naturminne.

Mål

Fri utveckling.

Åtgärder

Inga. Ställvis, i vissa fuktiga till friska partier kan dock gran med fördel gallras/röjas. Riktad åtgärd i form av underröjning skall utföras vid naturminnet.

Områden med kontinuerlig skötsel

Skötseln av nedanstående områden är av kontinuerlig art. Rensning/öppethållande av stigar, spår och leder anges under generella riktlinjer och åtgärder samt under friluftslivsavsnittet.

5. Blandskog med lövdominans

Beskrivning

Djupt nedskuren sprickdal med mindre bäck i botten som bitvis uppvisar ett vackert meanderlopp. Dalgången, som förbinder parkeringsplatsen vid Sjöängsvägen med badet vid Glasbrukssjön, består av en flerskiktad lövdominerad skog. Stort inslag av ek, men också av gran. Buskskiktet domineras ställvis av hassel. Området som helhet präglas av en rik fuktgynnad vegetation.

Mål

Bäckravin med varierad och flerskiktad lövdominerad skog. En ökad lövinblandning skall eftersträvas.

Åtgärder

Gallring/röjning av främst gran.

6. Berg och rasbranter med ädellövinslag

Beskrivning

Berg och rasbranter med ädellövinslag väster om Danmarksängarna. Området är bl.a. rikt på ek och speciellt noteras här skogslind. Krontaket är slutet. Mot anslutande hållmarker kommer tallen in. Bäckens som avvattnar Danmarksängarna mot Ängsviken rinner genom området. Vid stranden står en bård av al.

Mål

Lövdominerad flerskiktad skog med högt ädellövinslag.

Åtgärder

Gallring/röjning av triviallövs och gran. Ädellöv gynnas.

7. Ädellövskog

Beskrivning

Sydorienterad sluttning med ekdominerad ädellövskog norr om Danmarksängarna. Många ekar är av imponerande storlek och ålder i ett för övrigt olikåldrigt bestånd. På många ställen bildar stora hasselbestånd ett andra lövtak under ekarna. Ner mot ängarna växer björk, asp, apel m fl.

Mål

Bevarad flerskiktad ädellövskog med dominans för ek i trädskiktet och hassel samt unga ädelövträd i mellanskiktet. Relativt öppen krontäckning som möjlig gynnsam utveckling av det idag relativt rika örtskiktet.

Åtgärder

Gallring/ röjning av triviallövs som asp, björk och sälk samt barrträd. Om aspuppslag är speciellt besvärande, kan ringbarkning vara en lämplig åtgärd. Då vegetationstypen med tiden förändras skall successiv föryngring av framförallt buskskiktet utföras.

8. Ängsmark

Beskrivning

Danmarksängarna är den enda öppna marken i ett i övrigt skogsklätt område. Marken har brukats som åker för länge sedan och därefter omväxlande varit slåtter och betesmark fram till 1950-talet. Sedan dess har dikena till delar vuxit igen, ängarna successivt blivit blötare och asp, sälk m.fl. vandrat in. Där bäckfåran är som brantast finns en samling stenar som kan utgöra rester av ett fundament för en kvarnanläggning. Rester av en torpgrund finns inom området.

Mål

Hävdas som slåtteräng.

Åtgärder

Lämpliga aspar och sälgar på ängarna ringbarkas och avverkas snarast möjligt efter intorkning. Ungplantor/sly röjs bort liksom ev. barrträd. Slyröjningarna upprepas årligen intill dess att stubbarna efter avverkade träd och större buskar bortförts (stubbrytning). Områdets kulturhistoria kan förtydligas genom att friläggning av torpgrunden. Ängarna hävdas sedan genom årlig slåtter. För att gynna en artrik flora bör ängsskötseln ske enligt följande. På våren städas ängen, dvs löv, grenar mm tas bort. Slåtter sker i september. Helst bör skärande redskap användas t ex slåtterbalk. Efter slåtter tas slaget gräs bort.

9. Krokträskan, Svartpotten och Övre Glasbrukssjön

Beskrivning

Sjöarna är näringsfattiga och humusrika och har främst betydelse för friluftslivet. Under sommarhalvåret pumpas vatten från Övre Glasbrukssjön till intilliggande bebyggelse där vattnet används för bevattning och dyl. Krokträskan avvattnar mot Myrsjön, Svartpotten mot Glasbrukssjön och Övre Glasbrukssjön till Stora Ängsviken.

Mål

Bevara sjöarnas goda vattenkvalitet med dess naturligt förekommande växt- och djurliv samt de stora friluftsvärdena.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder.

10. Glasbrukssjön

Beskrivning

Sjön är näringsfattig, relativt klar och med god vattenkvalitet. Denna har dock på senare tid försämrats. Den är en populär badsjö och används också för sportfiske. Glasbrukssjön har ett högt natur- och friluftsvärde och räknas som ekologiskt känslig. Kringliggande bebyggelse tar sommarvatten från sjön. Sjön avvattnar mot Skurusundet.

Mål

Bevara sjöns goda vattenkvalitet med dess naturligt förekommande växt- och djurliv samt de höga natur- och friluftsvärdena.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder. Uttaget av vatten från sjön har ökat i och med att kringliggande fastigheter i allt större utsträckning bebos permanent. Konsekvenserna av uttaget bör studeras och behov av erforderliga tillstånd före uttag bör likaså utredas. Anläggande av laxtrappa upp till sjön är en framtida möjlighet.

11. Myrsjön

Beskrivning

Myrsjön är en grund sjö som bildats genom uppdämning. Vegetationen är riklig. Sjön är mycket näringsrik och den har rensats mekaniskt samt att försök gjorts med gräskarp. Man badar och fiskar i sjön och den har ett lokalt värde för friluftslivet. Myrsjön avvattnar mot Kvarnsjön.

Mål

Förbättra sjöns vattenkvalitet och därigenom bevara dess naturliga växt- och djurliv samt värde för friluftslivet.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder.

12. Vittjärn

Beskrivning

Vittjärn kallas av många för Trollsjön eller 'Trollan'. Den är en näringsfattig och klar sjö med mycket hög vattenkvalitet och mycket högt naturvärde. Sjön är idag opåverkad då ingen bebyggelse ligger inom dess tillrinningsområde. Sjön är dock känslig för försurning och slitage då tillrinningsområdet består av i huvudsak känsliga hållmarker med tunna jordlager och den har kalkats vid flera tillfällen. Den räknas som ekologiskt känslig. Vidare är den en populär badsjö och har högt friluftsvärde samt nyttjas även av sportfiskare. Tidigare har utsättning av fisk gjorts.

Mål

Bevara sjöns mycket höga vattenkvalitet med dess naturliga växt- och djurarter samt värde för friluftslivet.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Vetenskapliga undersökningar får utföras efter samråd med och tillstånd från reservatsförvaltaren. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder. Kalkning kan bli aktuellt även i framtiden. Utloppsdiket skall regelbundet skötas.

FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Området skall bevaras som ett naturlandskap för allmänhetens friluftsliv samtidigt som områdets vetenskapliga och kulturella värden skall skyddas och vårdas. De naturgivna förutsättningarna för friluftslivet skall vara styrande för områdets nyttjande.

För området gäller att spänger eller motsvarande vid Myrsjön (Boo-leden) enligt nedan eller i övrigt vad som ges möjlighet till enligt skötselplanen får utföras.

Anordningar för friluftsliv

Tillgänglighet

Området nås lätt till fots från anslutande bebyggelse. Flitigt använda entréer in i området finns i väster från Talludden och Björknäs, i söder från Krokhöjden och Orminge samt i öster från Rensättra och Hasseludden.

Busshållplatser finns utmed Ormingeringen och Skarpövägen, i söder och öster samt Hasseluddsvägen i norr. Området nås lätt med bil från ett flertal gator och vägar.

Hela naturreservatet är tillgängligt för allmänheten.

Parkering

Parkeringsplatser finns i söder vid Glasbruksvägen och Sjöängsvägen (Boo-leden), centralt i området i Kummelbergets industriområde (angöring Vittjärn från söder) samt i anslutning till den planerade bebyggelsen vid Telegrafberget. Vid behov skall parkeringsplats vid Ormingeringen, söder om Kummelbergets industriområde, kunna nyttjas. Cykelparkeringar får byggas ut vid behov.

Information

Enkla och tydliga informationstavlor med översiktskarta sätts upp genom reservatsförvaltarens försorg på de platser som markerats på skötselplanekartan. På tavlorna skall finnas information om området och vad som gäller för allmänhetens vistelse inom naturreservatet. Reservatets gränser märks ut i fält.

Stigar, leder, utsiktspunkter

Ett rikt förgrenat stignät finns idag inom området. Boo-leden bildar här stomme. Upplysta gångvägar ansluter från Krokhöjden och Orminge. Stigar och leder skall ej hårdgöras eller förses med belysning. Vid behov får reservatsförvaltaren utföra nyanläggningar och reservatsförvaltaren är också ansvarig för uppskyllning och märkning. Åtgärder för att förbättra tillgänglighet för rörelsehindrade får utföras där dessa ej skadar naturvärden.

Befintliga stigar och leder hålls öppna. Røjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga. Eventuella övriga åtgärder begränsas till att laga, förstärka eller avvattna speciellt utsatta och välfrekventerade avsnitt. Vid Myrsjön, där Boo-leden passerar, bör spänger/bryggor anläggas vid de avsnitt där man idag tvingas upp på Skarpövägen respektive Hasseluddsvägen för att passera och Booledden ska generellt hållas i gott skick.

Förkastningsbranterna mot farleden in mot Stockholm bjuder på storslagna perspektiv. Även från Drottningberget vid Glasbrukssjöns sydspets bjuder på hisnande utsikt. Här finns trappor upp från Bäcktorpsvägen och soffa vid utkikspunkten att vila sig vid.

Motionsspår

Elbelyst motionsspår finns i anslutning till Krokhöjden. Beläggning och belysning underhålls och bättras vid behov. Kontinuerlig røjning utförs i anslutning till spåret så att det är säkert och upplevs som tryggt.

Bad

Tack vare sitt läge nära bebyggelse och vatten av god kvalitet är Glasbrukssjön en attraktiv badsjö. På sjöns östra sida finns en anlagd badplats med brygga och sandstrand. Man badar också direkt från klipporna på motsatta stranden. Här finns en enkel badtrappa. Angöring sker via en gångväg från Sjöängsvägen. En stig går också från Glasbruksvägen i södra ändan. Bryggor mm ses regelbundet över och underhålles av reservatsförvaltaren. Badplatsen städas kontinuerligt under badsäsong.

Öster om reservatet, vid Myrsjön, finns en privat fest- och badplats.

Vittjärn är en omtyckt badsjö och får varje sommarsäsong ta emot ett stort antal badgäster. Vattnet är klart och rent och av hög kvalitet. Friluftsbad förekommer på lämpliga ställen längs hela stranden, dock med koncentration i den norra delen. Några anläggningar liknande de vid Glasbrukssjön finns ej, då inriktningen här är naturbad. Avsikten är ej heller att göra några anläggningar utöver de av enklare typ som redan finns. Området städas kontinuerligt under badsäsong.

Eldning, utrustning mm.

Vid Glasbrukssjöns bad finns bord, bänkar och sopställ. Här finns också sommartid toaletter. Vid Vittjärn finns sittplatser av enklare typ och sopställ. Enklare parkanläggningar såsom sittplatser och inslag för lek och träning får tillkomma.

Eldning får ske i medhavd grill.

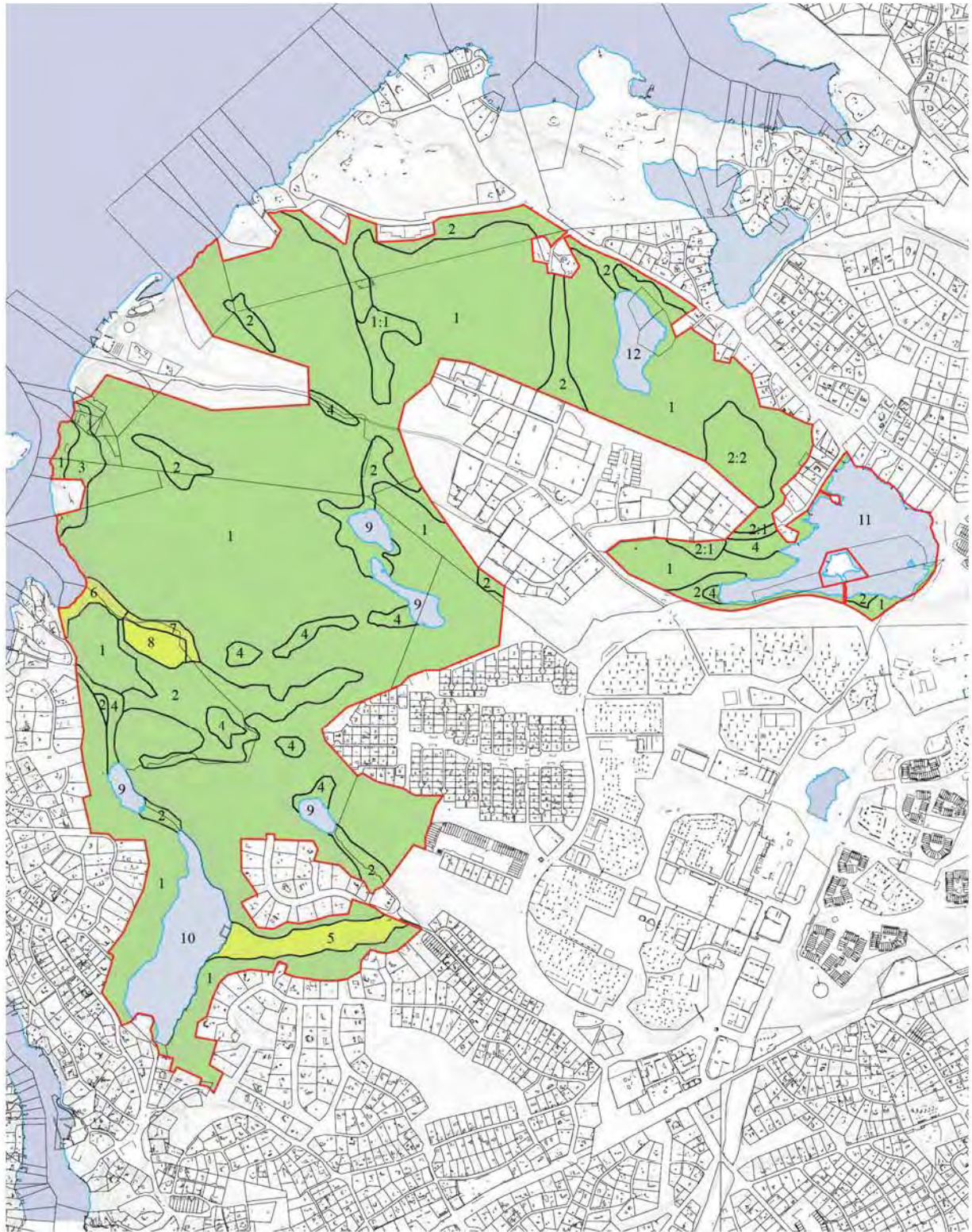
Renhållning

Ansvar för tömning av toaletter, sopkärl, städning mm är reservatsförvaltarens.

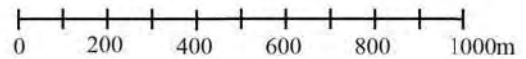
Tillsyn

Tillsyn av naturreservatet skall ske genom reservatsförvaltarens försorg.

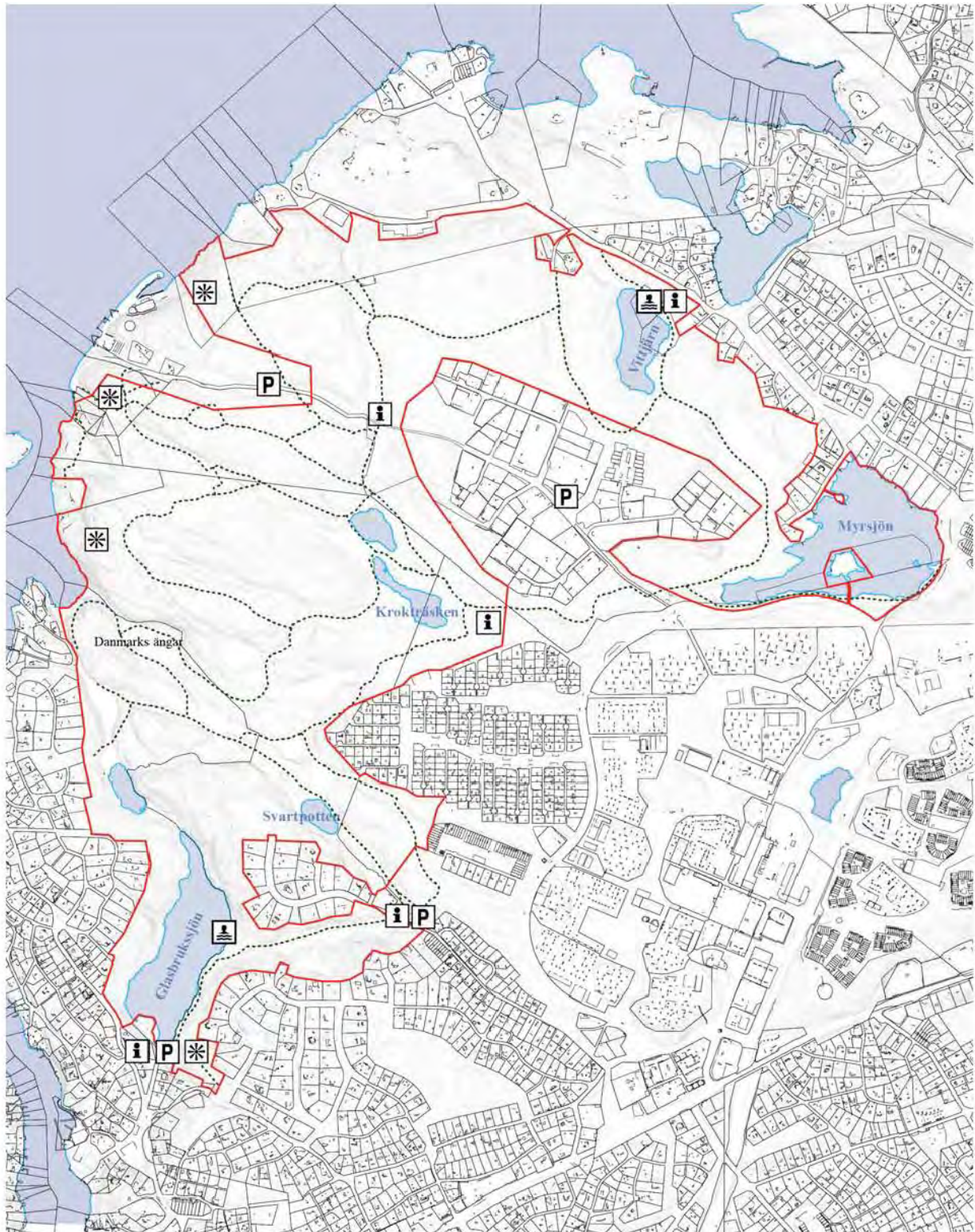
SKÖTSELOMRÅDEN

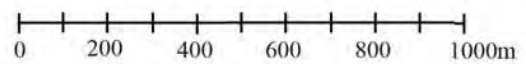
- Reservatgräns
- Sjöar
- Behovsanpassad skötsel
- Kontinuerlig skötsel
- x:x Områdesbeteckning

SKÖTSELPLANEKARTA

- Reservatgräns
- - - - - Stigar
- i** Informationstavla
- P** Parkering
- *** Utsiktplats
- ♣** Badplats

2015-09-01

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2010/292-265

Kommunstyrelsen

Skarpnäs naturreservat

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att inrätta Skarpnäs naturreservat enligt förslag till beslut daterat augusti 2015 med justering av beslutskarta vid Kummelbergets sydvästra del, daterad september 2015
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anslå 1,5 mnkr för iståndsättning av reservatet
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdra åt natur- och trafiknämnden att, då detaljplan för Telegrafberget vunnit laga kraft och utbyggnad färdigställt, återkomma med förslag till justering av gränser och eventuellt även föreskrifter enligt de intentioner som framgår av planbeskrivning och bakgrundsmaterial till förslaget till naturreservat.

Sammanfattning

Arbetet med att inrätta ett naturreservat i Skarpnäs har pågått en längre tid och har varit avhängigt bl a av planläggning av Telegrafberget. Ett förslag till reservatsbildning återremitterades i november 2010 för samordning med detaljplanen för Telegrafberget. Då arbetet med detaljplanen drog ut på tiden återupptogs arbetet med naturreservatet med utgångspunkten att en senare anpassning till detaljplanen kan ske. Samråd om naturreservatet har skett under hösten 2014.

Ny ägare till projektet Telegrafberget har kommit in under våren 2015 och underlag för beslut om antagande av detaljplan och att ingå exploateringsavtal har tagits fram. Förslaget till naturreservat är anpassat så att utrymme för viss justering av planförslaget finns i det fortsatta arbetet.

I jämförelse med samrådsförslaget föreslås att redan ianspråktaget område inom Kummelnäs verksamhetsområde nordost om fastigheterna Skarpnäs 8:17,8:18, 8:20 och 8:22 samt ett område norr om Skarpnäs 7:8 - 7:10 som är under planläggning, undantas för att senare införlivas i verksamhetsområdet. Vidare utökas buffertzonen i östra delarna av

tänkta detaljplanen Telegrafberget. Reservatsgränserna anpassas senare till fastställd detaljplan och blivande fastighetsgränser så att naturmark kommer att ingå i reservatet.

Kommunstyrelsen förslår att ytterligare ett område intill Kummelbergets verksamhetsområdes sydvästra hörn undantas reservatet för att senare införlivas i verksamhetsområdet genom planändring.

Ärendet

Enligt 7 kap.4 § miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Skarpnäs har stora värden ur natur- och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå området som naturreservat är att bevara och utveckla områdets användning för rekreation och för att bevara och utveckla dess naturvärden.

Telegrafberget

Efter återremiss från kommunstyrelsens arbetsutskott 2010 för samordning med Telegrafbergets detaljplanearbete avvaktade arbetet med reservatet. Då detaljplanearbetet drog ut på tiden återupptogs arbetet med reservatet men med utformning så att senare anpassning till detaljplanen kan ske. Samrådstiden för förslaget till naturreservat gick ut 14 september 2014.

Under våren 2015 har ny ägare till projektet Telegrafberget kommit och ett förslag till detaljplan och exploateringsavtal är på väg fram för beslut om antagande. I planbeskrivningen noteras att ”i stort sett all mark som planläggs som natur i planområdet kommer ingå i det blivande Skarpnäs naturreservat. Naturreservatets avgränsning ska vara klarlagd i samband med att planen antas.” Av praktiska skäl är inriktningen att naturreservatets gränser och eventuellt även föreskrifter anpassas när detaljplanen är antagen och utbyggnad skett.

Kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden har i remissvar påtalat vikten av att reservatet inte ska förhindra rationell planering av Telegrafbergets bostadsområde. Jämfört med samrådsförslaget har därför en ”buffertzonen” i Telegrafbergets östra del utökats något.

Kummelberget

Kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden har i sina remissvar också påtalat vikten av att reservatet inte ska hindra kompletterande expansion av Kummelbergets verksamhetsområde. Redan ianspråktaget område nordost om fastigheterna Skarpnäs 8:17,8:18, 8:20 och 8:22 samt ett område norr om Skarpnäs 7:8 – 7:10 undantas från reservatet i föreliggande förslag från natur- och trafiknämnden för att genom planändring senare kunna införlivas i verksamhetsområdet. I underlaget för natur- och trafiknämndens beslut om förslaget till naturreservat har ytterligare mindre utökning av verksamhetsområdet bedömts möjligt utan större men för tillgänglighet eller naturvärden i reservatet. Värden av

sådan exploatering har i remissyttranden inte bedömts framgå tillräckligt tydlig varför ytterligare områden inte undantagits i natur- och trafiknämndens förslag.

I kommunstyrelsen roll ingår att aktivt tillgodose näringslivets möjligheter till utveckling i Nacka. Baserat bl a på den nyligen antagna näringslivsstrategin och det stora intresset både för expansion och nyetablering i Kummelberget bedömer kommunstyrelsen efter en avvägning mot naturreservatsintresset att ytterligare ett område intill verksamhetsområdets sydvästra del bör undantas för senare planläggning för verksamhet. Området är det med relativt lägst naturvärden enligt den naturvärdesinventering som ingår i beslutsunderlaget och ansluter i den delen till den kartsnitt som ingick i kommunstyrelsens remissvar från oktober 2014 och med rimlig hänsyn till nuvarande stigsystem söder om verksamhetsområdet.

Möjavägen

Jämfört med samrådsförslaget har natur- och trafiknämnden förslagit mindre justering av reservatsgränsen sydost om Moravägen för att bättre anpassa gränsen mot framtida möjlig bebyggelse efter markförläggning av kraftledningen, följa befintligt elljusspår och att bättre inkludera skyddsvärda biotoper.

Ekonomiska konsekvenser

Vissa åtgärder för istandsättning såsom utmärkning av reservatets gränser, skyltning, och anläggningar för rekreativ ändamål kommer att medföra utbetalningar av engångskaraktär som översiktligt beräknas uppgå till 1,5 Mnkr. Löpande åtgärder i form av städning och gallring utmed stigar och i naturmark kommer kontinuerligt att ske. Denna driftkostnad bedöms inte vara högre än den naturvårdskostnad som området idag kräver. I det fall nya anläggningar byggs i reservatet ökar driftkostnaden som då redovisas särskilt i sådana förslag till investeringsbeslut.

Bilagor

1. Natur- och trafiknämndens beslut, 16 juni 2015 § 146
2. Förslag till naturreservat Skarpnäs, augusti 2015
3. Förslag till justering av beslutskarta, september 2015
4. Remissammanställning
3:1-4 Naturvärden med artbestämningar

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör

2015-06-16

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 146

NTN 2015/361 – 265

Skarpnäs naturreservat

Beslut

1. Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att inrätta Skarpnäs naturreservat enligt förslag, tjänsteskrivelsens bilaga 1, samt att anslå 1,5 mnkr för iståndsättning av reservatet.
2. Natur- och trafiknämnden beslutar att följande mening skulle strykas i föreskrifterna för Skarpnäs (samrådsversionen juli 2014) på sidan 28 under rubriken Stigar, leder och utsiktspunkter i andra stycket, -"Cykeltrafik är tillåten på den stig som leder från Glasbruksvägen till Sjöängsvägen, längs Glasbrukssjöns sydöstra strand, men ej på områdets övriga stigar."

Ärendet

I november 2010 beslöt kommunstyrelsens arbetsutskott att återremittera ärendet om att bilda Skarpnäs naturreservat till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden för samordning med detaljplanen för Telegrafberget. Arbetet med detaljplanen drog ut på tiden och varför arbetet med naturreservatet återupptogs men med utformning så att senare anpassning till detaljplanen kan ske. Samråd har skett under hösten 2014.

I jämförelse med remissförslaget föreslås nu att redan ianspråktaget område nordost om fastigheterna Skarpnäs 8:17,8:18, 8:20 och 8:22 samt ett område norr om Skarpnäs 7:8 - 7:10 som är under planläggning, undantas för att senare införlivas i verksamhetsområdet. Vidare utökas buffertzonen i östra delarna av tänkta detaljplanen Telegrafberget. Reservatsgränserna anpassas senare till kommande detaljplan.

Bakgrund

Enligt 7 kap.4 § miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Skarpnäs har stora värden ur natur- och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå området som naturreservat är att bevara och utveckla områdets användning för rekreation och för att bevara och utveckla dess naturvärden.

Efter återremiss från kommunstyrelsens arbetsutskott 2010 för samordning med Telegrafbergets detaljplanearbete avvaktade arbetet med reservatet. Då detaljplanearbetet drog ut på tiden återupptogs arbetet med reservatet men med utformning så att senare anpassning till detaljplanen kan ske. Samrådtiden för förslaget gick ut 14 september 2014.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

2015-06-16

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 146 forts

Revideringar efter remissomgång

Kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden har i remissvar påtalat behovet av att möjliggöra kompletterande expansion av Kummelbergets verksamhetsområde och att reservatet inte ska förhindra rationell planering av Telegrafbergets bostadsområde. Jämfört med remissförslaget utökas därför "buffertzonen" i Telegrafbergets östra del, där

gränsen senare anpassas till blivande plangränser och fastighetsgränser. Redan i anspråktaget område nordost om fastigheterna Skarpnäs 8:17,8:18, 8:20 och 8:22 samt ett område norr om Skarpnäs 7:8 – 7:10 föreslås undantas reservatet för att genom planändring senare införlivas i verksamhetsområdet. Ytterligare mindre utökning av verksamhetsområdet bedöms möjligt utan större men för tillgänglighet eller naturvärden i reservatet. Värdet av sådan exploatering framgår däremot inte tydligt i relevanta remissvar varför ytterligare områden heller inte undantas i förslaget.

Mindre justering av reservatsgränsen sker också sydost om Moravägen för att bättre anpassa gränsen mot framtida möjlig bebyggelse efter markförläggning av kraftledningen samt att bättre inkludera skyddsvärda biotoper.

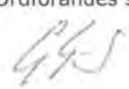
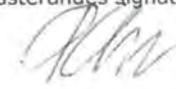

Förutom tillgängligheten för allmänheten och speciellt skyddsvärda biotoper inom området kommer nämnden särskilt beakta området mellan Orminge och Kummelberget som är tänkt att vara en viktig korridor som via det planerade Rensättra naturreservat länkar Skarpnäs till Velamsund.

Markförläggning av kraftledning som ersätter nuvarande luftledning skall tillåtas.

Värdefulla synpunkter har kommit in från frivilliga organisationer som bl a gjort egna inventeringar av arter och biotoper som framförallt beaktas vid översynen av föreslagna föreskrifter.

Ekonomiska konsekvenser

Vissa åtgärder för istandsättning såsom utmärkning av reservatets gränser, skyltning, och anläggningar för rekreationsändamål kommer att medföra utbetalningar av engångskaraktär som översiktligt beräknas uppgå till 1,5 mnkr. Löpande åtgärder i form av städning och gallring utmed stigar och i naturmark kommer kontinuerligt att ske. Denna driftskostnad bedöms inte vara högre än den naturvårdskostnad som området idag kräver. I det fall nya anläggningar byggs i reservatet ökar driftkostnaden som redovisas i de förslagen till investeringsbeslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-06-16

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 146 forts

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2015-04-01

Bilaga 1 Förslag till naturreservat Skarpnäs, maj 2015. Reviderade kartor juni 2015.

Bilaga 2 Remissammanställning

Bilaga 3 Naturvärden med artbestämningar

Yrkanden

Ordförande Gunilla Grudevall Steen (FP) yrkar bifall till enhetens förslag med ändringen att följande mening skulle strykas i föreskrifterna för Skarpnäs (samrådsversionen juli 2014) på sidan 28 under rubriken Stigar, leder och utsiktspunkter i andra stycket, -"Cykeltrafik är tillåten på den stig som leder från Glasbruksvägen till Sjöängsvägen, längs Glasbrukssjöns sydöstra strand, men ej på områdets övriga stigar."

Beslutsgång

Nämnden beslutade i enlighet med enhetens förslag till beslut med ändringen att följande mening skulle strykas i föreskrifterna för Skarpnäs (samrådsversionen juli 2014) på sidan 28 under rubriken Stigar, leder och utsiktspunkter i andra stycket, -"Cykeltrafik är tillåten på den stig som leder från Glasbruksvägen till Sjöängsvägen, längs Glasbrukssjöns sydöstra strand, men ej på områdets övriga stigar."

Protokollsanteckningar

Peter Zethraeus (M) lät anteckna följande till protokollet:

Det är givetvis med stor tillfredsställelse jag ser att Skarpnäs naturreservat tar ytterligare ett steg mot antagande efter alla år. Det blir en fin tillgång för alla Nackabor, både rekreativmässigt och naturvärdesmässigt. Att området utmed Skarpövägen säkras obebyggt säkerställer en viktig korridor som binder ihop stora grönytor i öster och väster. Minst lika positivt är att vi funnit en modell för hur reservat kan antas på sina egna premisser och inte behöver invänta alla angränsande planarbeten.

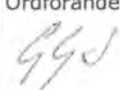
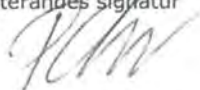

Per Chrisander (MP) lät anteckna följande till protokollet:

Miljöpartiet välkomnar naturligtvis att vi äntligen får Skarpnäs naturreservat. Vi är särskilt tacksamma för allt engagemang från det lokala föreningslivet.

Victor Ellström (S) lät anteckna följande till protokollet:

Inrättandebeslutet av Skarpnäs naturreservat är efterlängtat och Socialdemokraterna ser positivt på att de boendes närhet till miljö nu säkras.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Skarpnäs

FÖRSLAG TILL BESLUT
AUGUSTI 2015

Naturresevat i Nacka kommun

Föreskrifter - Avgränsning - Skötselplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRESKRIFTER OCH AVGRÄNSNING

Förord.....	4
Beslut.....	5
Naturresevatets syfte.....	5
Föreskrifter.....	6
Skötsel och förvaltning.....	7
Skäl för beslut.....	8
Överensstämmelse med ÖP och DP.....	8
Intresseprövning.....	8
Ärendets beredning.....	8
Avgränsning.....	9
Administrativa uppgifter.....	9
Beskrivning.....	10

Kartmaterial

Översiktskarta.....	5
Naturvärdeskarta.....	13
Beslutskarta.....	14
Förordnandekarta.....	15
Fastighetskarta.....	16
Historisk karta.....	17

SKÖTSELPLAN

Hur reservatets syfte skall tryggas.....	21
Skötsel av mark och vatten.....	21
Skötselområden, skötselbiotoper.....	24
Friluftsliv.....	29

Kartmaterial

Skötselområden.....	32
Skötselplanekarta.....	33

FÖRORD

På kommunstyrelsen uppdrag har Park och Naturenheten tagit fram denna naturreservatshandling. Handlingen har producerats av konsult Perry Sörensen, Perry Sörensen Arkitektkontor. Grundförslaget har justerats, redigerats och digitaliserats av en konsultgrupp bestående av Åsa Wilke och Sofia Sjödin på Wi landskap AB, Patrik Tronde, Sven A Hermelin AB samt Tomas Fath, Pro Natura.

Nacka kommun, augusti 2015.

BESLUT

Kommunens beslut

Med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Nacka kommun att förklara det område som angivits på beslutskartan som naturreservat. Beslutsmyndigheten har gjort en prövning av reservatet förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Reservatet är förenligt med dessa.

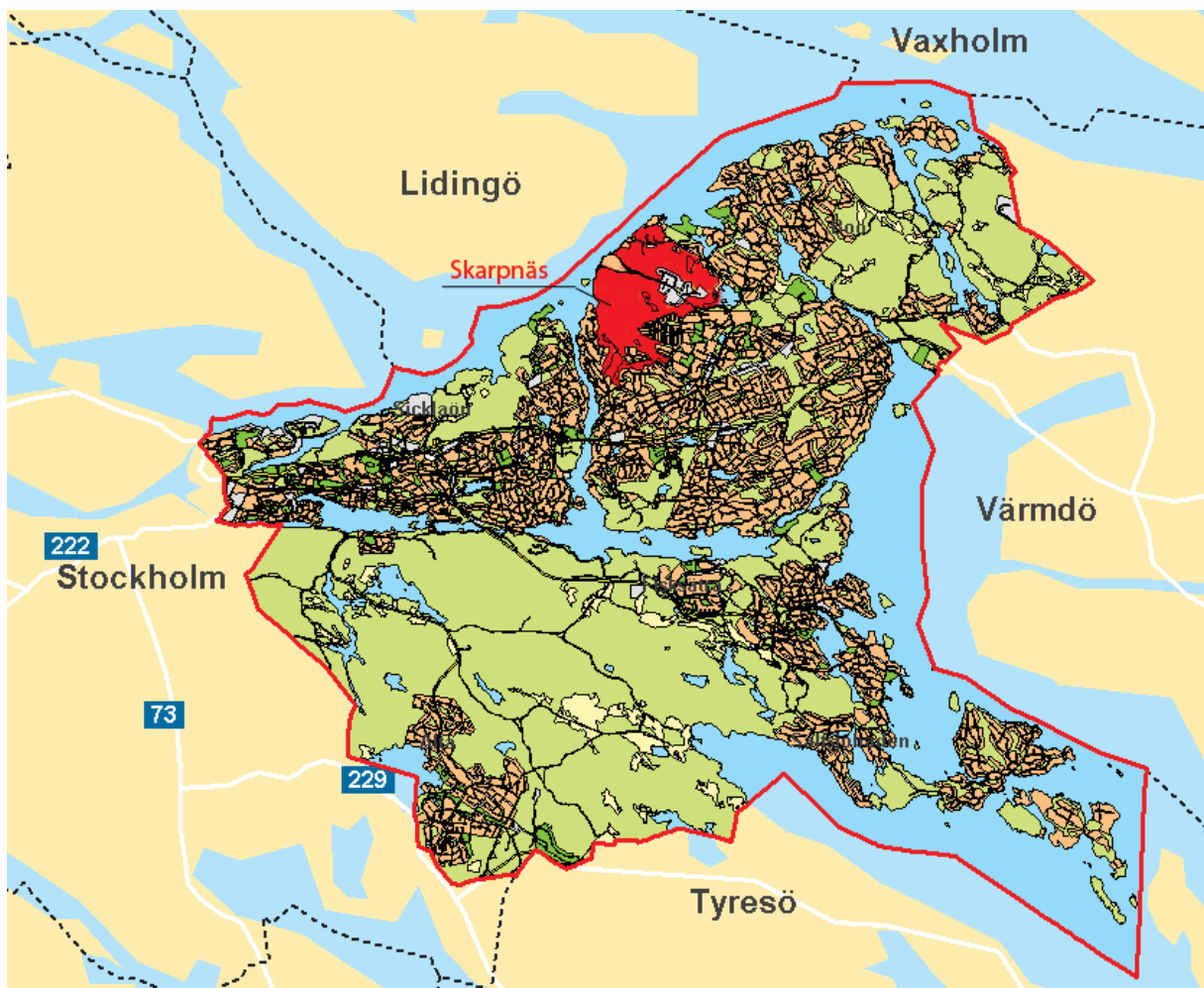
Reservatets namn ska vara Naturreservatet Skarpnäs.

NATURRESERVATETS SYFTE

Syftet med naturreservatet är att genom skötselåtgärder bevara och där så är möjligt utveckla Skarpnäsområdets specifika värden för natur, kultur och friluftsliv. De naturgivna förutsättningarna för naturvärden och friluftsliv skall vara styrande. Vittjärns betydelse för den vetenskapliga naturvården skall särskilt uppmärksammas.

Med en målinriktad skötsel av området genom en fastställd skötselplan ska syftet med naturreservatet tryggas.

Översiktskarta

FÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då kommunen kungör beslutet alternativt efter avslutad överklagandeprocess då det vunnit laga kraft.

Föreskrifterna gäller inte för och ska inte utgöra hinder för:

- arbetsföretag som krävs för åtgärder som framgår av till naturreservatsbeslutet hörande skötselplan och som utförs av reservatsförvaltare eller av denne utsedd uppdragsgivare.
- utbyggnad av Skarpövägen med intilliggande gång- och cykelbanor till större bredd och högre standard.
- nergrävning av ledningar i anslutning till Skarpövägen.
- trafik på Skarpövägen.
- justering av Mariedalsvägens sträckning.
- erforderligt skötsel och underhåll av kraftledningar och kraftledningsgator.
- markförläggning av kraftledningar.
- utveckling av dagvattenrenande anläggningar i anslutning till Kummelbergets industriområde.
- kemisk bekämpning av jättebjörnloka.
- borttagande av träd och vindfälle som säkerhetsåtgärd i anslutning till kör- och gångvägar inom området.
- fiske med handredskap.

Eventuella arrangerande evenemang kräver samråd och tillstånd från reservatsförvaltaren.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

- A1. uppföra byggnad, mast eller anläggning på land eller i vatten.
- A2. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel.
- A3. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- A4. uppföra stängsel eller andra hägnader.
- A5. ta bort dött träd eller vindfälle.
- A6. plantera ut för trakten främmande växt- eller djurarter i mark och vatten.
- A7. avverka eller utföra andra skötselåtgärder annat än som framgår av bifogad skötselplan.
- A8. anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft.
- A9. anlägga belysningsanläggning utöver vad som finns idag.
- A10. anordna upplag inkl. snöupplag annat än i samband med skötsel av området och dess anläggningar.
- A11. förändra land- eller vattenområdets permanenta topografi, ytförhållanden eller avrinningsförhållanden, till exempel genom att gräva, spränga, borra, dika, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning. Service på och ersättning av befintliga tekniska anläggningar får dock utföras efter godkännande av reservatsförvaltare.

- A12. anlägga bilväg, parkering, gångväg, cykelväg eller ridstig eller asfaltera befintlig grusväg annat än vad som framgår av skötselplan.
- A13. bedriva annan jakt än skyddsjakt.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång inom naturreservatet.

För att trygga syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla

- B1. utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar.
- B2. utförande och nyttjande av anläggningar för friluftslivet.
- B3. åtgärder i enlighet med bifogad fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att:

- C1. fälla eller skada levande eller döda träd och buskar.
- C2. påverka eller störa levande djur.
- C3. gräva, hacka, borra eller på annat sätt skada berg, jord och sten.
- C4. skada vegetationen genom att gräva upp växter.
- C5. plantera in främmande växter eller djur.
- C6. medföra husdjur som inte är kopplat annat än på anvisade platser.
- C7. cykla annat än på stig eller anlagd väg om ej annat anges.
- C8. framföra motordrivet fordon annat än på anlagd bilväg.
- C9. elda annat än i medhavd grill eller på anvisad plats.
- C10. tälta eller parkera husvagn i mer än en natt.
- C11. sätta upp skyltar eller liknande.
- C12. tippa trädgårdsavfall, skräp eller liknande.

SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd fastställer kommunfullmäktige i Nacka kommun tillhörande övergripande skötselplan med huvudsakliga mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets skötsel och förvaltning. Nacka kommun är förvaltare för naturreservatet i enlighet med § 2 förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Kommunens väghållare förvaltar Skarpövägen.

Organisation av förvaltningen vid beslutstillfället

Natur- och trafiknämnden är förvaltare av reservatet och hanterar tillstånd sökta av externa aktörer. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet och hanterar dispenser från föreskrifterna sökta av förvaltaren eller interna aktörer.

SKÄL FÖR BESLUT

Nordvästra delen av området, farledsmiljön utmed inloppet till Stockholm (AB51, 58), är av riksintresse för kulturmiljövården. Naturreservatet är förenligt med hushållningsreglerna i naturresurslagstiftningen NRL 2:6.

- Området har mycket höga friluftsvärden på grund av närheten till Orminge samt det strategiska läget som en av de inre delarna av Nacka-Värmdökilen. Genom området går Boo-leden och många delar är välbesökta.
- Genom förordnandet säkerställs områdets målinriktade skötsel genom en fastställd skötselplan.
- Genom skötselplanen regleras skötseln av marken så att friluftsvärden, naturvårds- och kulturmiljöintressena tillgodoses.

ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖP, DP OCH FÖRORDNINGAR

Nackas översiktplan anger att naturreservatsbildning pågår för området men att den exakta avgränsningen är inte klarlagd. Översiktplanen anger även att i samband med bildandet av naturreservatet ska möjligheten att lokalisera bostäder eller verksamheter på ett litet område, cirka en hektar, i anslutning till befintligt arbetsplatsområde Kummeberget studeras. En yta väster om Kummelbergets industriområde har undantagits ur reservatet för detta ändamål.

Ett flertal detaljplaner berörs. Naturreservatets mål och skötsel står ej i strid med dessa, då områdena är av naturmarkskaraktär. Reservatets gränsdragning har anpassats till planerad detaljplan för Telegrafberget så att denna kan genomföras.

Strandskydd gäller för Krokträskan, Myrsjön, Vittjärn, Svartputten, Glasbrukssjön, Övre Glasbrukssjön samt Saltsjön enligt förordnandekarta. Naturminne finns vid Myrsjön och Övre Glasbrukssjön. Fiskevårdsområde omfattar sötvattensjöarna.

INTRESSEPRÖVNING

Inskränkningarna bedöms inte påverka något enskilt eller allmänt intresse i större utsträckning än nödvändigt med hänsyn till skyddsbehovet.

ÄRENDETS BEREDNING

Förslag till naturreservat har genomgått en bred remissbehandling under tiden 19990927-19991210. Förslaget antogs av Områdesnämnden i Boo 20010321 och återremitterades sedan av kommunstyrelsens arbetsutskott 20010417. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tog 20100616 beslut om att förslaget skulle färdigställas och omarbetas enligt direktiv från kommunstyrelsen 20100531. Kommunstyrelsens arbetsutskott tog sedan 20101116 beslut om att återremittera ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden för samordning med kommande detaljplan för Telegrafberget. Detta har utförts och Naturreservatsnämnden var den nämnd som beslutade om nytt samråd. Förslag till naturreservat genomgick en ny bred remissbehandling under tiden 20140704-20140914. Förslaget har bearbetats utifrån inkoma remissvar och ett förslag till beslutshandling framtoogs i maj 2015.

AVGRÄNSNING

Området begränsas framförallt av befintliga bebyggelseområden. I nordväst avgränsas utbredningen av Saltsjön och inloppet mot Stockholm. Reservatet har även en lång gräns mot Kummelbergets industriområde, som ligger omslutet av reservatet.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Benämning	Naturreservatet Skarpnäs
Kommun	Nacka
Socken	Boo
Fastigheter/ Markägare	se förteckning
Areal	ca 260 ha, varav 25 ha vatten
Förvaltare	Nacka kommun

Fastighetsförteckning

Se även fastighetskartan.

Fastighetsbeteckn.	Ägare
Björknäs 1:1, del av	Nacka kommun
Björknäs 1:59, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Björknäs 10:1, del av	Nacka kommun
Hasseludden 1:75, del av	Nacka kommun
Orminge 60:1, del av	Nacka kommun
Rensättra 2:3, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 1:39	Nacka kommun
Skarpnäs 1:77	Nacka kommun
Skarpnäs 1:78	Nacka kommun
Skarpnäs 1:83, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 2:1, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 2:4, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:5	Telegrafberget fastighets AB
Skarpnäs 2:6	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:7	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:8, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:9	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:10	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:11, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:12	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:13, del av	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:14, del av	Nacka kommun
Skarpnäs 2:16	Nacka kommun
Skarpnäs 2:19	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 4:1	Nacka kommun

BESKRIVNING

Landskapets förutsättningar

Området kan kort beskrivas som ett starkt kuperat och bergigt skogslandskap, genomdraget av markerade dalstråk. Lokalt finns rester av gammal jordbruksmark. Någon omfattande bebyggelse finns inte och har inte heller funnits inom området. Norra delen, mot farleden in mot Stockholm, är av skärgårdskaraktär. Naturgeografiskt gränsar det till Östersjökustens skärgård. Förkastningsbranterna stupar här brant och perspektiven är hisnande. Fallhöjden från Kummelbergets högsta punkt till vattnet är 70 meter.

Berggrunden domineras av gnejsgraniter (urgraniter) och av olika gnejser. Jordarterna fördelar sig snarlikt inom hela området. Höjdpartiernas övre delar utgörs av hållmarker, där jordtäckte endast finns i sprickor och sänkor i berggrunden. Slutningarna på sprickdalarnas sidor täcks av morän, och i de lägre partierna stråkvis överlagrade av lera t ex vid Danmarksängen och dalgången mellan Sjöängshöjden och Björknäsplatån ner mot badplatsen vid Glasbrukssjön. I flera sprickdalbottnar finns organiska jordlagerföljder med olika typer av torv och gyttja samt i nordöst mellan Hasseludden och Kummelbergets industriområde, ställen med svallgrus.

Ytvattnets fördelning inom området präglas av sprickdalstopografin. Nederbörden rinner snabbt av från höjdryggarna och samlas upp som sjöar eller mindre vattendrag/diken i dalbottarna. Grovt kan sägas att områdets västra delar, Svartpotten och Glasbrukssjöarna avvattnas mot Skurusundet, Ångsviken och Halvkakssundet. De centrala och östra delarna, Krokträskan, Myrsjön och Vittjärn avvattnas mot Kvarnsjön som ligger utanför området och vidare till Lövbergaviken och Höggarnsfjärden.

Vegetationen speglar berggrunden, jordarterna och vattentillgången. På hållmarkerna dominerar tallskogen och på slutningarnas moräner konkurrerar den mer närings- och fuktkrävande granen. På finsedimenten i dalstråken är lövträdsinblandningen stor. Det bergiga skogslandskapets underlag, som i huvudsak utgörs av sura bergarter, ger att vegetationen mestadels är relativt artfattig.

Skogsmark

Barrskogen dominerar berg- och moränområdena. För skogsbruket är de högsta boniteterna belägna i de små sprickdalarna. Dessa har dock i stor utsträckning varit för svårtillgängliga för ett rationellt skogsbruk. Dagsläget är att de få öppna markerna i dalgångarna växer igen och uppe på höjderna står en relativt orörd hållmarkstallskog. Inga större skogliga åtgärder har utförts sedan början av 1980-talet.

Idag används skogsmarken i huvudsak som promenad- och närströvområde för omkringliggande bostadsbebyggelse. Området har ett rikt förgrenat stigsystem.

Ängsmark

Danmarksängar och dagens kraftledningsgator är de enda öppna marken i det för övrigt skogsklädda området. I området kring ängarna är variationen stor. Här finns en mosaik av olika lövskogstyper, blandskog och våtmarker som ett resultat av tidigare jordbrukshävd. Marken har här brukats som åker för länge sedan och därefter varit omväxlande slåtteräng och betesmark fram till 50-talet. Området hålls öppet genom årlig slåtter.

Naturvärden

Områdets varierade terräng och natur ger mycket omväxlande och skilda naturvärden inom ett relativt litet området. De områden som klassats ha högsta naturvärden är också konstaterade nyckelbiotoper av Skogsstyrelsen. På höjderna hittas hällmarkstallskogen med stort inslag av gamla tallar, många är 200-300 år gamla. Här hittas de rödlistade talltickan och motaggsvamp och värmegynnade insektsarter som praktbagge och reliktblöckhittas finns vid de solexponerade tallarna. I branterna finns blandskogar av hög ålder där tallen successivt erätts av gran, björk, asp och ek längre ner i sluttningarna. I sprickdalarna hittas blandskog och vid de många sjöarnas utlopp inslag av sumpskogar. Den höga fuktigheten och god tillgång på död ved, ofta i form av murkna granlågor, ger mycket höga naturvärden och ett flertal signalarter av mossa och vedsvampar har hittats. Punktvis i de blötare områdena har träden bildat tydliga socklar. Mellan Krokträskan och Danmarks ängar finns ett ca 2 hk stort brandfält som brann sommaren 2008. Brandfältet erbjuder värdefull miljö för snabbspridda eller länge vilande brandberoende arter knutna till bränd död ved och blottad mineraljord. Danmarks ängar är tillsammans med dagens kraftledningsgator de enda öppna markerna i reservatet. Här har smalvingad blomlock observerats, en rödlistad skalbagge som är beroende av fuktig ängsmark.

Fiske

Sjöarna Krokträskan, Myrsjön, Vittjärn, Svartpotten, Glasbrukssjön och Övre Glasbrukssjön ingår i fiskevårdsområde. Fiskerätten innehas av Boo fiskevårdsområdesförening. I samtliga sjöar är det fritt fiske med handredskap. Rätten att fiska gäller inte kräftor. För Saltsjön gäller fritt handredskapsfiske.

Bebyggelse och anläggningar

Någon omfattande bebyggelse finns ej inom området. Vid Glasbrukssjöns utlopp finns fragment av gammal industribebyggelse. Nedströms låg Björknäs glasbruk. Det grundades 1763. Efter brukets nedläggning har vattenkraften nyttjats för olika ändamål. Idag finns här vid sjöns sydspets en parkeringsplats anlagd och längre upp, på östra stranden, en badplats. Både i Övre Glasbrukssjön och Glasbrukssjön finns pumpanläggningar för bevattning mm för kringliggande bebyggelse.

I anslutning till bebyggelsen i Orminge finns upplysta motionsspår anlagda. Här startar också Boo-leden, en vandringsled som anlades redan på 1940-talet. Parkeringsplats för ett 20-tal bilar har anlagts vid Sjöängsvägen.

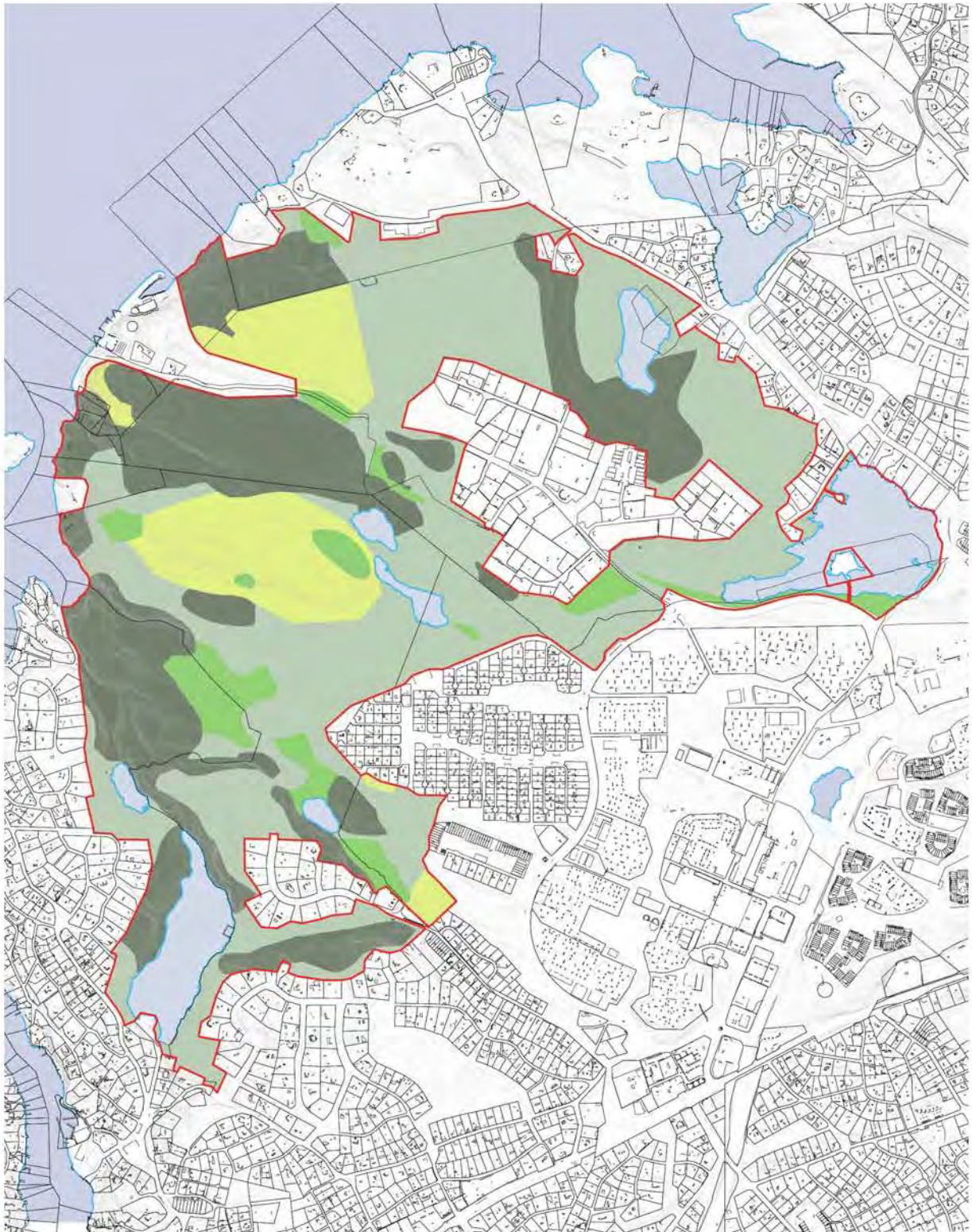
Skarpövägen som centralt korsar området går via Kummelbergets industriområde ner till en oljehamn vid Saltsjön. Där förekommer dock ingen hamnverksamhet idag. Vid vägens slut och granne med den tidigare oljehamnsanläggningen ligger Sunnbo. Gamla till delar överväxta husgrunder och terrasser vittnar här om tidigare bebyggelse. Utmed Skarpövägen, vid entrén till Kummelbergets industriområde, ligger ett mindre telestationshus. En avloppspumpstation finns på stranden vid Myrsjövägens västra del. En återvinningsstation finns utmed Skarpövägen.

Området genomkorsas av flera kraftledningar med varierande styrka. Markförläggning av dessa är under utredning.

Upplåtelseavtal och arrenden

Lilla Björknäs Villaägareförening har träffat avtal med kommunen gällande pumpanläggning för sommarvatten vid Glasbrukssjön. Söder om Stenhuggarvägen, väster om Möjavägen samt väster om Sjöängsvägens vändplan finns arrenden för mobilmaster och teknikbodar. Vattenfall AB, Boo Energi samt Stokab AB innehar rättigheter för kraftledningar inom naturreservatet.

NATURVÄRDESKARTA

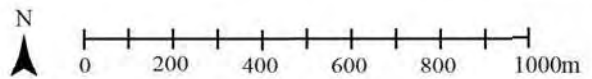
- Reservatgräns
- Sjöar
- Högsta naturvärden
- Mycket höga naturvärden
- Höga naturvärden
- Naturvärden

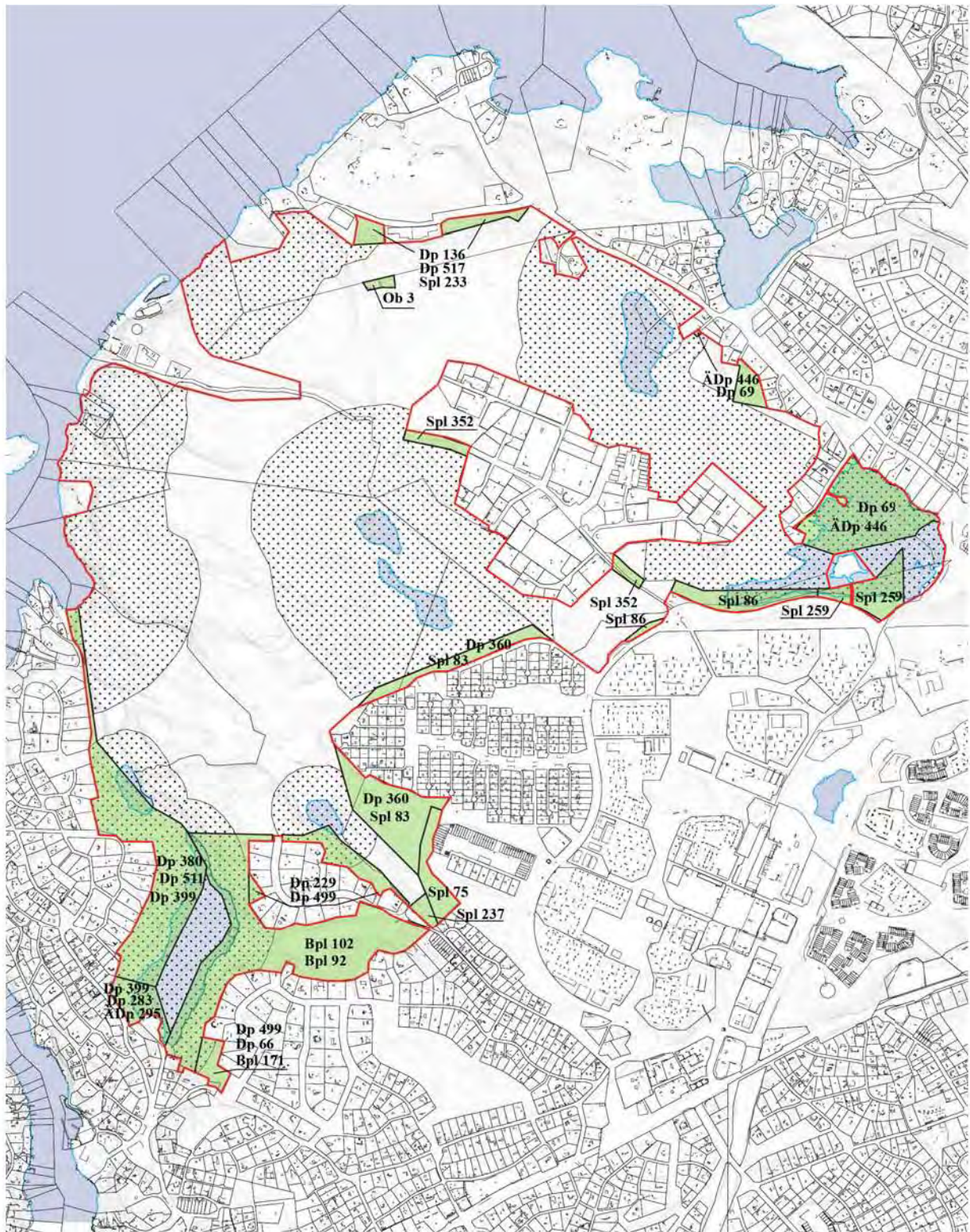
0 200 400 600 800 1000m

BESLUTSKARTA

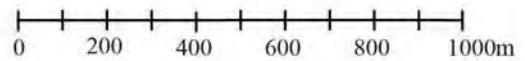
— Reservatgräns
Områden med specifika föreskrifter:
● Arrendeområde

FÖRORDNANDEKARTA

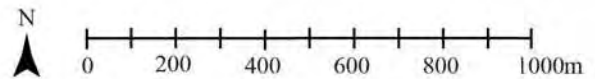
- Reservatgräns
- Detailplaneområden
- Strandskydd
- Dp xx Planbeteckning

FASTIGHETSKARTA

- Reservatgräns
- Fastighetsgräns
- x:x Fastighetsbeteckning
- Arrendeområde

HÄRADSEKONOMISK KARTA 1901-1906

Bildkälla Lantmäteriet

— Reservatgräns

SKÖTSELPLAN

**Naturreservatet Skarpnäs
Nacka Kommun**

HUR RESERVATETS SYFTE SKALL TRYGGAS

Med en målinriktad skötsel av området genom en fastställd skötselplan ska syftet med naturreservatet tryggas.

Rekreationsstråk bevaras genom återkommande röjningar i anslutning till vägar och stigar.

Vyer över vatten beaktas särskilt men hänseende på dess höga rekreativvärde.

Ädellövskog gynnas och äldre ädellövträd skyddas.

Äldre tallbestånd lämnas för fri utveckling och äldre tallar skyddas. Vissa av de äldre tallarna frihuggs för gynnande av vedinsekter.

Skötsel av skog i övrigt inriktas på en hög frekvens av äldre träd.

Skötseln ska gynna skyddsvärda arter som finns i eller kan antas spridas till reservatet bl.a. genom sparande av död ved på lämpliga platser.

Vattenkvaliteten i områdets sjöar ska inte försämrans.

SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Generella riktlinjer och åtgärder

Nedan generella åtgärder gäller inom hela reservatet.

För att begränsa texterna och undvika upprepningar listas/förklaras aktuella åtgärder.

Gallring: Utglesning av trädgrupper eller bestånd med grövre träd varvid lövträd gynnas på bekostnad av främst gran. Åtgärden utförs vart 10-15 år.

Röjning: Utglesning av trädgrupper eller bestånd med klenare träd varvid lövträd gynnas på bekostnad av främst gran. Buskskiktet sparas. Åtgärden utförs lämpligen vart 5:e år.

Underröjning: Utglesning/borttagning av konkurrerande träd som växer under /eller direkt i anslutning till större träd. Buskskiktet sparas. Åtgärden utförs vart 5:e år eller vid behov.

Rensning: Borttagning av sly, nedtagning av riskträd och upparbetning av vindfällan. Åtgärden utförs vid behov.

Områdets stigar, spår och leder ska kontinuerligt underhållas så att framkomligheten är god. Ytskikt ska hålla god standard och justeras vid behov. Röjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga.

Övergripande mål

Naturreservatets stora betydelse för friluftslivet liksom de delar av området som har höga natur- och kulturmiljövärden skall bevaras och där så är möjligt utvecklas.

Skötseln av skogsmarken, som är helt dominerande i området, skall i stort inriktas på att bevara den för området typiska växt och djurlivet. Målet är en olikåldrig, varierad och flerskiktad naturskog. En ökad lövinblandning skall dock på lämplig mark eftersträvas.

Den enda öppna marken av lite storlek finns vid Danmarksängar. Målet med skötseln är där att bevara denna rest av ett gammalt kulturlandskap med sin rika och varierande växtlighet.

Vattenkvaliteten i områdets sjöar och vattendrag som idag till delar är påverkad av föroreningar eller försurning skall förbättras.

Engagemang och initiativ från allmänheten, föreningar och skolor skall uppmuntras. Till exempel kan Danmarksängar upplåtas för ängsskötsel.

Skogsmark

Hällmarksbunden tallskog och anslutande blandskogszoner undantas från åtgärder. I blandskogsområdena kan dock gran i vissa partier med mycket tall eller stort lövinslag med fördel successivt gallras/röjas mot en lägre andel.

Miljöer som vidare undantas från åtgärder är våtmarksområden som alkärr och sumpskog av ren löv eller i blandning med långsamväxande tall, lövdominerade områden, samt mindre raviner och bergbranter. I lövdominerade områden kan dock gran med fördel successivt gallras/röjas bort.

Välfrekventerade stigar, spår och leder rensas/hålls öppna. I övrigt skall fallna träd och grenar lämnas kvar om de inte allvarligt minskar möjligheterna att ströva i området.

I kantzoner mot öppen mark skall, där förutsättningar finns, flerskiktade bryn med välutvecklat buskskikt eftersträvas. Ekar och andra ädellövträd underröjs. Bärande och blommande buskar gynnas. Åtgärderna skall dock ske försiktigt då för stora ingrepp kan ge upphov till kraftiga slyuppslag. Ringbarkning av asp kan i vissa lägen vara lämpligt.

Underröjning av solitära träd, i synnerhet ekar, kan bli aktuellt på andra ställen än vad som angivits ovan. Betonas bör dock att buskskiktet alltid skall sparas.

Där spår och leder ligger utmed stränder, kan siktröjningar och gallringar bli aktuella. Grupper av träd med t ex några sälgbuskar vid rötterna skall lämnas, hellre än att man hugger fram svårskötta 'alléer' utmed stränderna.

Torrakor, lågor, hålträd, enstaka gamla grova träd, gamla lövträd som grova aspar och ekar, äldre sälg, bärande träd och buskar skall regelmässigt sparas. Dessa är av betydelse för djurlivets tillgång till boplatser, föda och skydd.

Åtgärder som medför risk för markskador skall undvikas. Lättare skogsmaskin får användas. En fördel är om detta sker på tjälad och snötäckt mark. Markskador skall alltid lagas.

Ängsmark

Skötseln av Danmarksängar har hög prioritet. Slätter skall ske på det sätt och i den omfattning som framgår av de speciella anvisningarna nedan.

Vattenområde

Vattenområdena skall bevaras med sitt naturliga växt- och djurliv. Näringsläckage liksom andra föroreningar skall minskas. Riktlinjer under skogsavsnittet syftar bl.a. till att förbättra vattenkvaliteten.

Jakt och fiske

Fiske skall ske med hänsyn till områdets stora betydelse för friluftslivet. Vittjärns betydelse för den vetenskapliga naturvården skall särskilt uppmärksammas. I samtliga sjöar är det fritt fiske med handredskap. Rätten att fiska gäller inte kräftor.

Fritt handredskapsfiske gäller för Saltsjön.

Utplantering av fisk och kräftor får endast ske av naturligt förekommande arter. Utplantering av signalkräftor får inte ske.

Jakt får endast bedrivas som skyddsjakt.

Byggnader och anläggningar

Byggnader och tillhörande tomtmark inom naturreservatet skall hållas i vårdat skick. Eventuella om- och tillbyggnader prövas i vanlig ordning av kommunen.

Kraftledningsgator skall skötas på ett sådant sätt att ledningarnas funktion ej äventyras och enligt gällande servitut. Vid en ev. framtida markförläggning av kraftledningar ska en särskild skötselplan tas fram för framtida utvecklingen av tidigare ledningsgator.

SKÖTSELOMRÅDEN, SKÖTSELBIOTOPER

Beskrivningar är baserade på karta visande skötselbiotoper. Varje skötselbiotop har kortfattat beskrivits med ledning av utförda inventeringar varjämte mål för skötseln angivits samt åtgärder.

Merparten av skötselinsatserna koncentreras till området kring Danmarks ängar samt till öpenhållandet av stigar, spår och leder. Hällmarker, moränsluttningar och våtmarker lämnas i princip utan åtgärder.

Påpekas bör dock att skogsmark kontinuerligt förändras. Det är egentligen bara hällmarker-nas tallskog som kan sägas representera en stabil vegetationstyp. Övriga marker befinner sig i olika igenväxningsstadier och blandskogen övergår på sikt i granskog om den lämnas att sköta sig själv. Vill man framöver ha en variationsrik skog med stort lövinslag, måste granen hållas tillbaka. Skötselanvisningarna ger viss valfrihet i den frågan. Ambitionsnivån läggs fast av reservatsförvaltaren. Omprövning bör med jämna mellanrum ske.

Områden med behovsanpassad skötsel

Skötseln av dessa områden inskränker sig i huvudsak till tillämpliga delar av ovan angivna generella riktlinjer och åtgärder. Här anges också mindre områden där begränsade åtgärder inledningsvis utförs men där målet på sikt är fri utveckling.

1. Tallskog

Beskrivning

Företrädesvis gles hällmarksbunden tallskog med surdrog och fuktstråk samt anslutande talldominerade blandskogszoner på grundare moränmark. Vid Myrsjöns östra strand finns en kraftig tall som är naturminne, det samma gäller för en kraftig gran i anslutning till Mariedalsvägen.

Mål

Fri utveckling

Åtgärder

Inga. Frihuggning och specifika åtgärder ska dock vid behov utföras vid träd som är naturminnen.

1:1 Tallskog

Beskrivning

Mindre område, nordväst om Kummulbergets industriområde, skogliga åtgärder tidigare utförts. Beståndet är mycket tätt och har passerat 3 meters höjd (eftersatt röjning).

Mål

På sikt fri utveckling

Åtgärder

Svag röjning i ett par omgångar bör göras. Motivet för de successiva insatserna är att ge beståndet en bättre stabilitet mot storm snö mm samtidigt som förutsättningarna att ströva i området på sikt förbättras.

2. Blandskog

Beskrivning

Varierad och i huvudsak flerskiktad blandskog på moränsluttningar och i dalgångar bestående av tall, gran och triviallöv i varierande proportioner. I området kring Danmarksängarna är dock inslaget av ek tydligt. I dessa områden ingår också mindre hållmarksavsnitt, raviner, fuktstråk, strandskogspartier m fl.

Mål

Fri utveckling

Åtgärder

Inga. I vissa partier med mycket tall eller stort lövinslag kan dock med fördel gran successivt gallras/röjas mot en lägre andel. Riktad åtgärd i form av underröjning skall utföras vid naturminnet.

2:1 Blandskog

Beskrivning

Planterad ung tall- och granskog söder om Kummelbergets industriområde.

Mål

På sikt fri utveckling mot en olikåldrig varierad och flerskiktad blandskog där en ökad lövblandning eftersträvas.

Åtgärder

Området gallras. På sikt kan luckor tas upp för att genom självföryngring öka variationen.

2:2 Blandskog

Beskrivning

Ungt och tätt blandlövsområde som etablerat sig på upplagsmark från tidigare stenkrossanläggning. Området fungerar idag som skydd tillsammans med anslutande hållmarker mot Kummelbergets industriområde som ligger direkt norr om.

Mål

På sikt fri utveckling mot blandskog med hög andel tall.

Åtgärder

Successiva gallringar/röjningar där tall gynnas.

2:3 Blandskog

Beskrivning

Fuktig blandskog i svacka mellan hållmarker bestående av mogen tall, gran och triviallöv i varierande proportioner. Kummelbergets industriområde ansluter i söder. Området har tidigare gallrats, men är idag ganska `trasigt` och förekomst av torrakor, vältor och lågor är tydlig. Föryngringen av gran är ställvis god.

Mål

Fri utveckling mot naturskogslignande bestånd.

Åtgärder

Inga. Skogen lämnas för fri utveckling. De enda åtgärder som utförs är att stigar hålls framkomliga och att riskträd i anslutning till dessa åtgärdas. Fallna träd och grenar lämnas.

3. Lövblandskog

Beskrivning

Söder om den gamla oljehamnsanläggningen en dalgång med gamla husgrunder, terrasser mm, rester av tidigare anläggningen Sunnbo. Området är under stark igenväxning. Tidigare öppen mark växer idag igen med asp, björk, sälg och granen är på ingång. Inslaget av ek är relativt stort. I södra delen, mot vattnet, ligger ett befintligt fritidshus under stora ekar. I anslutande ravin, ytterligare söderut, är lövskogen tät.

Mål

Fri utveckling.

Åtgärder

Inga. Barrträd kan dock här framöver med fördel successivt gallras/röjas. Även andra åtgärder kan på sikt åtgärdas.

4. Våtmarksskog

Beskrivning

Våt- och fuktskog bestående av triviallöv och/eller svagväxande tall. Pors och skvattram är inte ovanligt i botten. Alkärr norr om Övre Glasbrukssjön ingår här. I norra kanten av detta växer en kraftig gran som är naturminne.

Mål

Fri utveckling.

Åtgärder

Inga. Ställvis, i vissa fuktiga till friska partier kan dock gran med fördel gallras/röjas. Riktad åtgärd i form av underröjning skall utföras vid naturminnet.

Områden med kontinuerlig skötsel

Skötseln av nedanstående områden är av kontinuerlig art. Rensning/öppethållande av stigar, spår och leder anges under generella riktlinjer och åtgärder samt under friluftslivsavsnittet.

5. Blandskog med lövdominans

Beskrivning

Djupt nedskuren sprickdal med mindre bäck i botten som bitvis uppvisar ett vackert meanderlopp. Dalgången, som förbinder parkeringsplatsen vid Sjöängsvägen med badet vid Glasbrukssjön, består av en flerskiktad lövdominerad skog. Stort inslag av ek, men också av gran. Buskskiktet domineras ställvis av hassel. Området som helhet präglas av en rik fuktgynnad vegetation.

Mål

Bäckravin med varierad och flerskiktad lövdominerad skog. En ökad lövinblandning skall eftersträvas.

Åtgärder

Gallring/röjning av främst gran.

6. Berg och rasbranter med ädellövinslag

Beskrivning

Berg och rasbranter med ädellövinslag väster om Danmarksängarna. Området är bl.a. rikt på ek och speciellt noteras här skogslind. Krontaket är slutet. Mot anslutande hållmarker kommer tallen in. Bäckens som avvattnar Danmarksängarna mot Ängsviken rinner genom området. Vid stranden står en bård av al.

Mål

Lövdominerad flerskiktad skog med högt ädellövinslag.

Åtgärder

Gallring/röjning av triviallöf och gran. Ädellöv gynnas.

7. Ädellövskog

Beskrivning

Sydorienterad sluttning med ekdominerad ädellövskog norr om Danmarksängarna. Många ekar är av imponerande storlek och ålder i ett för övrigt olikåldrigt bestånd. På många ställen bildar stora hasselbestånd ett andra lövtak under ekarna. Ner mot ängarna växer björk, asp, apel m fl.

Mål

Bevarad flerskiktad ädellövskog med dominans för ek i trädskiktet och hassel samt unga ädelövträd i mellanskiktet. Relativt öppen krontäckning som möjlig gynnsam utveckling av det idag relativt rika örtskiktet.

Åtgärder

Gallring/ röjning av triviallöf som asp, björk och sälg samt barrträd. Om aspuppslag är speciellt besvärande, kan ringbarkning vara en lämplig åtgärd. Då vegetationstypen med tiden förändras skall successiv föryngring av framförallt buskskiktet utföras.

8. Ängsmark

Beskrivning

Danmarksängarna är den enda öppna marken i ett i övrigt skogsklätt område. Marken har brukats som åker för länge sedan och därefter omväxlande varit slåtter och betesmark fram till 1950-talet. Sedan dess har dikena till delar vuxit igen, ängarna successivt blivit blötare och asp, sälg m.fl. vandrat in. Där bäckfåran är som brantast finns en samling stenar som kan utgöra rester av ett fundament för en kvarnanläggning. Rester av en torpgrund finns inom området.

Mål

Hävdas som slåtteräng.

Åtgärder

Lämpliga aspar och sälgar på ängarna ringbarkas och avverkas snarast möjligt efter intorkning. Ungplantor/sly röjs bort liksom ev. barrträd. Slyröjningarna upprepas årligen intill dess att stubbarna efter avverkade träd och större buskar bortförts (stubbrytning). Områdets kulturhistoria kan förtydligas genom att friläggning av torpgrunden. Ängarna hävdas sedan genom årlig slåtter. För att gynna en artrik flora bör ängsskötseln ske enligt följande. På våren städas ängen, dvs löv, grenar mm tas bort. Slåtter sker i september. Helst bör skärande redskap användas t ex slåtterbalk. Efter slåtter tas slaget gräs bort.

9. Krokträskan, Svartpotten och Övre Glasbrukssjön

Beskrivning

Sjöarna är näringsfattiga och humusrika och har främst betydelse för friluftslivet. Under sommarhalvåret pumpas vatten från Övre Glasbrukssjön till intilliggande bebyggelse där vattnet används för bevattning och dyl. Krokträskan avvattnar mot Myrsjön, Svartpotten mot Glasbrukssjön och Övre Glasbrukssjön till Stora Ängsviken.

Mål

Bevara sjöarnas goda vattenkvalitet med dess naturligt förekommande växt- och djurliv samt de stora friluftsvärdena.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder.

10. Glasbrukssjön

Beskrivning

Sjön är näringsfattig, relativt klar och med god vattenkvalitet. Denna har dock på senare tid försämrats. Den är en populär badsjö och används också för sportfiske. Glasbrukssjön har ett högt natur- och friluftsvärde och räknas som ekologiskt känslig. Kringliggande bebyggelse tar sommarvatten från sjön. Sjön avvattnar mot Skurusundet.

Mål

Bevara sjöns goda vattenkvalitet med dess naturligt förekommande växt- och djurliv samt de höga natur- och friluftsvärdena.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder. Uttaget av vatten från sjön har ökat i och med att kringliggande fastigheter i allt större utsträckning bebos permanent. Konsekvenserna av uttaget bör studeras och behov av erforderliga tillstånd före uttag bör likaså utredas. Anläggande av laxtrappa upp till sjön är en framtida möjlighet.

11. Myrsjön

Beskrivning

Myrsjön är en grund sjö som bildats genom uppdämning. Vegetationen är riklig. Sjön är mycket näringsrik och den har rensats mekaniskt samt att försök gjorts med gräskarp. Man badar och fiskar i sjön och den har ett lokalt värde för friluftslivet. Myrsjön avvattnar mot Kvarnsjön.

Mål

Förbättra sjöns vattenkvalitet och därigenom bevara dess naturliga växt- och djurliv samt värde för friluftslivet.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder.

12. Vittjärn

Beskrivning

Vittjärn kallas av många för Trollsjön eller 'Trollan'. Den är en näringsfattig och klar sjö med mycket hög vattenkvalitet och mycket högt naturvärde. Sjön är idag opåverkad då ingen bebyggelse ligger inom dess tillrinningsområde. Sjön är dock känslig för försurning och slitage då tillrinningsområdet består av i huvudsak känsliga hållmarker med tunna jordlager och den har kalkats vid flera tillfällen. Den räknas som ekologiskt känslig. Vidare är den en populär badsjö och har högt friluftsvärde samt nyttjas även av sportfiskare. Tidigare har utsättning av fisk gjorts.

Mål

Bevara sjöns mycket höga vattenkvalitet med dess naturliga växt- och djurarter samt värde för friluftslivet.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Vetenskapliga undersökningar får utföras efter samråd med och tillstånd från reservatsförvaltaren. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder. Kalkning kan bli aktuellt även i framtiden. Utloppsdiket skall regelbundet skötas.

FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Området skall bevaras som ett naturlandskap för allmänhetens friluftsliv samtidigt som områdets vetenskapliga och kulturella värden skall skyddas och vårdas. De naturgivna förutsättningarna för friluftslivet skall vara styrande för områdets nyttjande.

För området gäller att spänger eller motsvarande vid Myrsjön (Boo-leden) enligt nedan eller i övrigt vad som ges möjlighet till enligt skötselplanen får utföras.

Anordningar för friluftsliv

Tillgänglighet

Området nås lätt till fots från anslutande bebyggelse. Flitigt använda entréer in i området finns i väster från Talludden och Björknäs, i söder från Krokhöjden och Orminge samt i öster från Rensättra och Hasseludden.

Busshållplatser finns utmed Ormingeringen och Skarpövägen, i söder och öster samt Hasseluddsvägen i norr. Området nås lätt med bil från ett flertal gator och vägar.

Hela naturreservatet är tillgängligt för allmänheten.

Parkering

Parkeringsplatser finns i söder vid Glasbruksvägen och Sjöängsvägen (Boo-leden). I öster vid Ormingevägen (lastbilsarkering) samt centralt i området i Kummelbergets industriområde (angöring Vittjärn från söder). Vid behov skall parkeringsplatsen vid Ormingevägen, söder om Kummelbergets industriområde, kunna utvidgas. Cykelparkeringar får byggas ut vid behov.

Information

Enkla och tydliga informationstavlor med översiktskarta sätts upp genom reservatsförvaltarens försorg på de platser som markerats på skötselplanekartan. På tavlorna skall finnas information om området och vad som gäller för allmänhetens vistelse inom naturreservatet. Reservatets gränser märks ut i fält.

Stigar, leder, utsiktspunkter

Ett rikt förgrenat stignät finns idag inom området. Boo-leden bildar här stomme. Upplysta gångvägar ansluter från Krokhöjden och Orminge. Stigar och leder skall ej hårdgöras eller förses med belysning. Vid behov får reservatsförvaltaren utföra nyanläggningar och reservatsförvaltaren är också ansvarig för uppskyltning och märkning. Åtgärder för att förbättra tillgänglighet för rörelsehindrade får utföras där dessa ej skadar naturvärden.

Befintliga stigar och leder hålls öppna. Rönjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga. Eventuella övriga åtgärder begränsas till att laga, förstärka eller avvattna speciellt utsatta och välfrekventerade avsnitt. Vid Myrsjön, där Boo-leden passerar, bör spänger/bryggor anläggas vid de avsnitt där man idag tvingas upp på Skarpövägen respektive Hasseluddsvägen för att passera och Booledden ska generellt hållas i gott skick.

Förkastningsbranterna mot farleden in mot Stockholm bjuder på storslagna perspektiv. Även från Drottningberget vid Glasbrukssjöns sydspets bjuder på hisnande utsikt. Här finns trappor upp från Bäcktorpsvägen och soffa vid utkikspunkten att vila sig vid.

Motionsspår

Elbelyst motionsspår finns i anslutning till Krokhöjden. Beläggning och belysning underhålls och bättras vid behov. Kontinuerlig rönjning utförs i anslutning till spåret så att det är säkert och upplevs som tryggt.

Bad

Tack vare sitt läge nära bebyggelse och vatten av god kvalitet är Glasbrukssjön en attraktiv badsjö. På sjöns östra sida finns en anlagd badplats med brygga och sandstrand. Man badar också direkt från klipporna på motsatta stranden. Här finns en enkel badtrappa. Angöring sker via en gångväg från Sjöängsvägen. En stig går också från Glasbruksvägen i södra ändan. Bryggor mm ses regelbundet över och underhålles av reservatsförvaltaren. Badplatsen städas kontinuerligt under badsäsong.

Öster om reservatet, vid Myrsjön, finns en privat fest- och badplats.

Vittjärn är en omtyckt badsjö och får varje sommarsäsong ta emot ett stort antal badgäster. Vattnet är klart och rent och av hög kvalitet. Friluftsbad förekommer på lämpliga ställen längs hela stranden, dock med koncentration i den norra delen. Några anläggningar liknande de vid Glasbrukssjön finns ej, då inriktningen här är naturbad. Avsikten är ej heller att göra några anläggningar utöver de av enklare typ som redan finns. Området städas kontinuerligt under badsäsong.

Eldning, utrustning mm.

Vid Glasbrukssjöns bad finns bord, bänkar och sopställ. Här finns också sommartid toaletter. Vid Vittjärn finns sittplatser av enklare typ och sopställ. Enklare parkanläggningar såsom sittplatser och inslag för lek och träning får tillkomma.

Eldning får ske i medhavd grill.

Renhållning

Ansvar för tömning av toaletter, sopkärl, städning mm är reservatsförvaltarens.

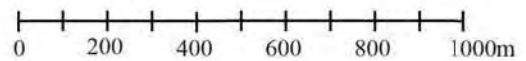
Tillsyn

Tillsyn av naturreservatet skall ske genom reservatsförvaltarens försorg.

SKÖTSELOMRÅDEN

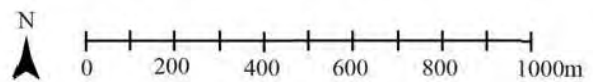
- Reservatgräns
- Sjöar
- Behovsanpassad skötsel
- Kontinuerlig skötsel
- x:x Områdesbeteckning

SKÖTSELPLANEKARTA

- Reservatgräns
- - - - - Stigar
- i** Informationstavla
- P** Parkering
- *** Utsiktplats
- Badplats

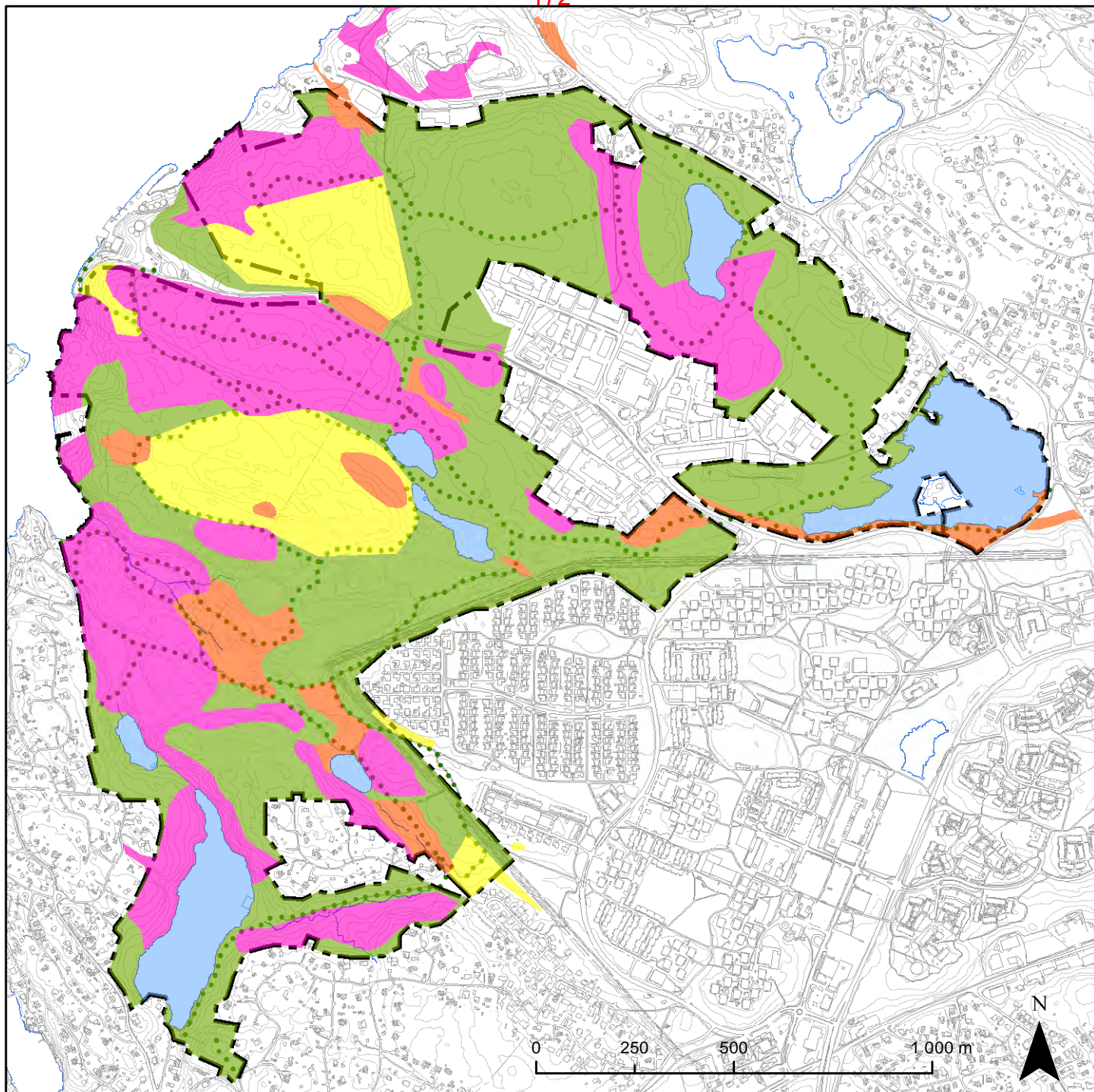

171

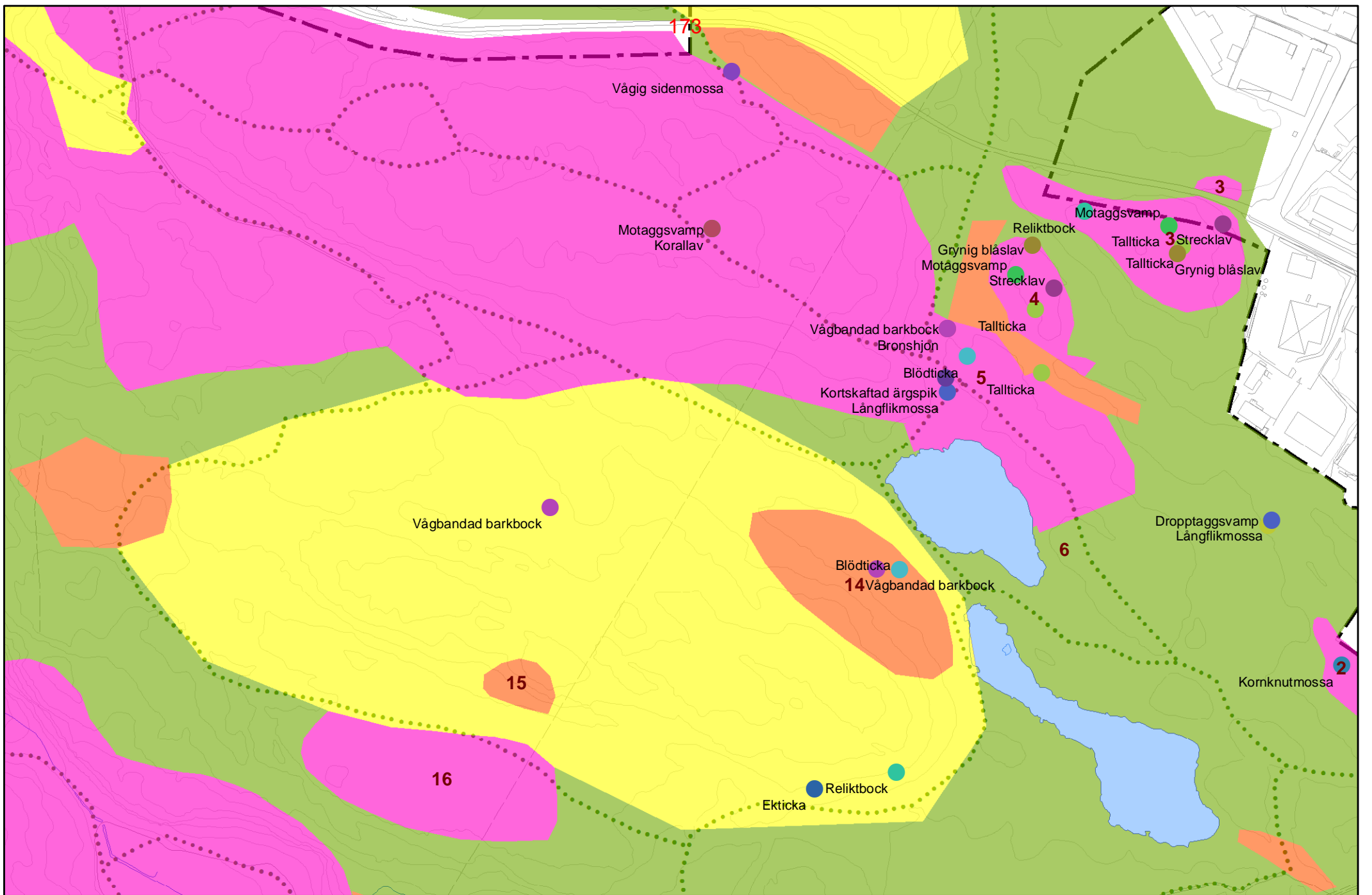
Skarpövågen

Skarpövågen

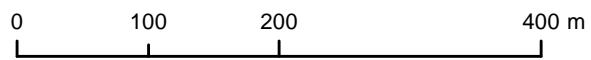
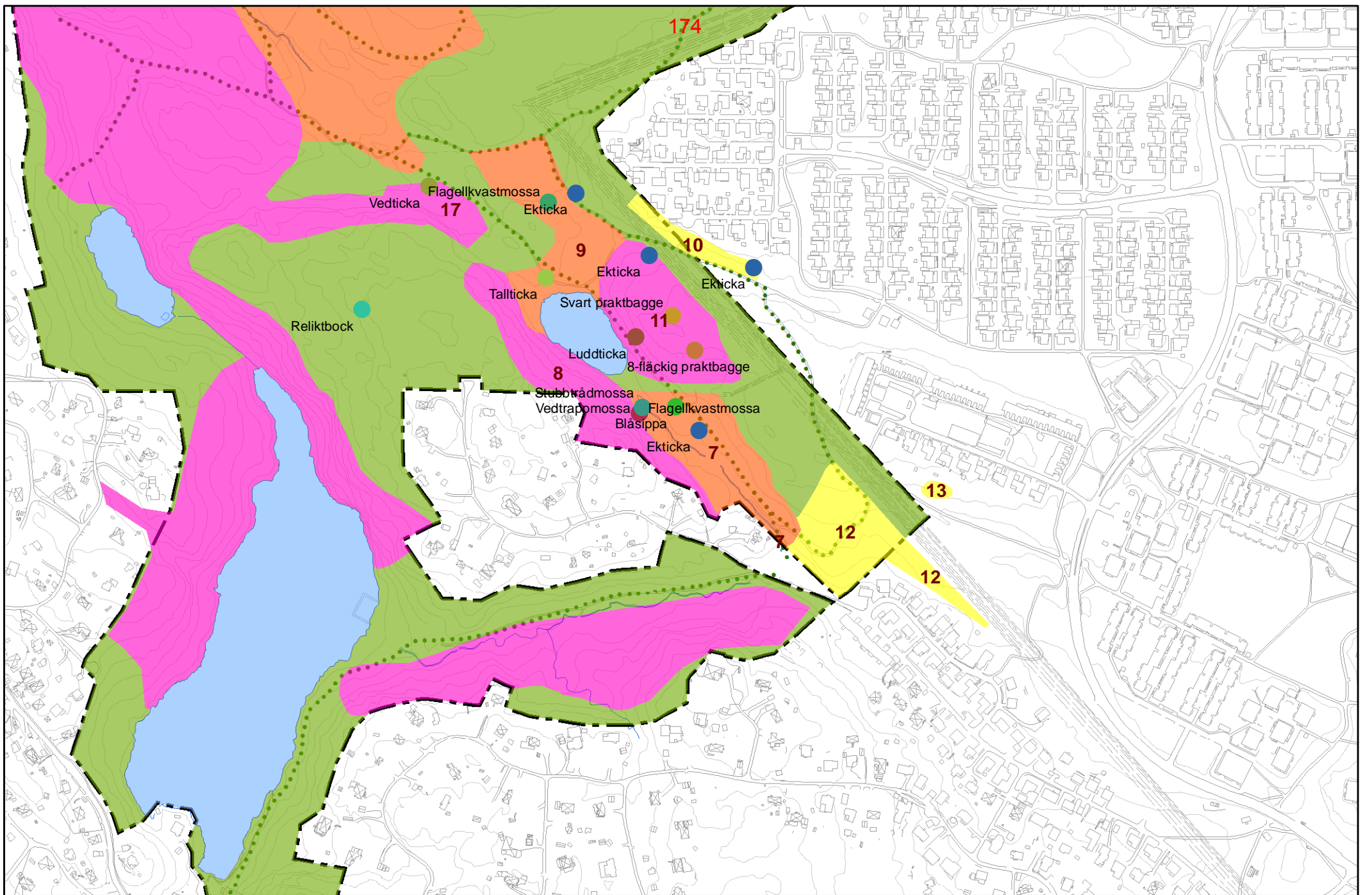
Naturvärden

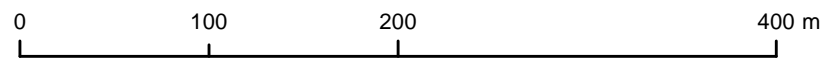
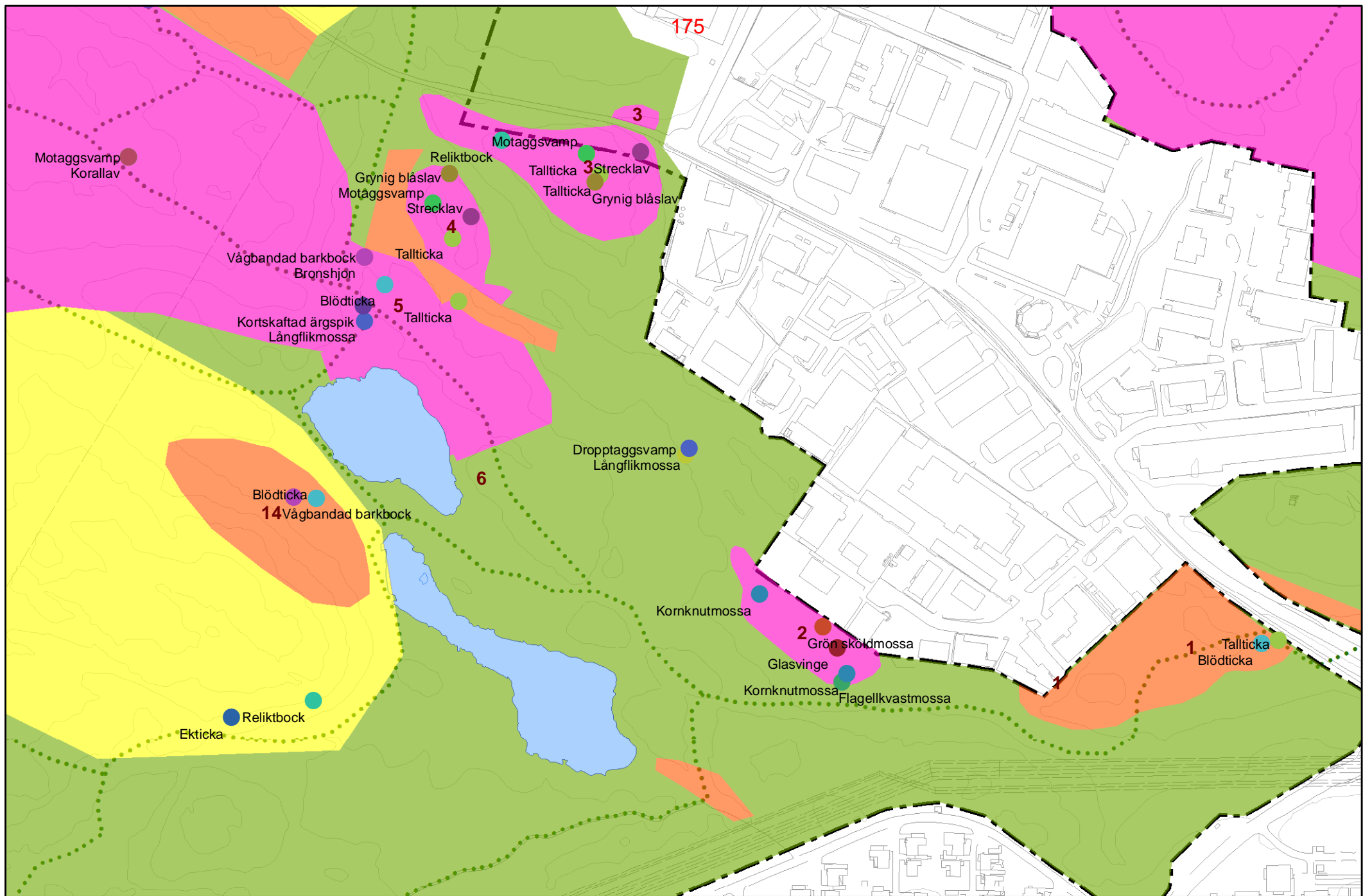
- Högsta naturvärden
- Mycket höga naturvärden
- Höga Naturvärden
- Naturvärden
- Sjöar, höga värden

0 100 200 400 m

15 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 172

KFKS 2012/569-231

Passivhus - en energisnålare bebyggelse i Nacka för ett bättre globalt klimat

Motion den 8 oktober 2012 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår de förslag i motionen som handlar om att under en treårsperiod efterskänka bygglovstaxan för passiv-och minienergihus.
2. Kommunfullmäktige avslår det förslag som rör anpassning av byggregler till passivhusens behov av tjockare väggar och luftsluss. Eftersom plan- och bygglagen medger liten avvikelse från bestämmelser i detaljplanen finns möjlighet att anpassa bygglovgivning efter passivhusens behov av större byggnadsyta.
3. Kommunfullmäktige noterar att det pågår arbete med aktiviteter och åtgärder som behövs för att ha möjlighet att nå de ambitioner som kommunen har inom miljö- och klimatarbetet.
4. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Sidney Holm (MP) har lämnat in en motion om att stötta byggandet av passivhus och minienergihus i kommun. Motionären yrkar att bygglovstaxan ska slopas i efterhand för dem som klarar kraven för passiv- eller minienergihus samt att byggreglerna ska anpassas efter passivhusens tjockare väggar och behov av luftsluss.

Kommunstyrelsen anser att det är angeläget att det energieffektiva byggandet i kommunen ökar, men avslår motionärernas förslag då de strider mot lag.

I dagsläget pågår i kommunen ett aktivt arbete inom miljö- och klimatområdet. En konkret handlingsplan för vilka åtgärder som kommunen ska arbeta med för att bidra till att minska miljö- och klimatpåverkan är på väg tas fram.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 2 juni 2015 § 101

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 20 maj 2015

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 22 april 2015 § 91

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

15 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige den 14 oktober 2013 § 230

Motion Passivhus – en energisnålare bebyggelse i Nacka för ett bättre globalt klimat

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 2 juni 2015 § 101

Kommunstyrelsen arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår de förslag i motionen som handlar om att under en treårsperiod efterskänka bygglovstaxan för passiv-och minienergihus.
2. Kommunfullmäktige avslår det förslag som rör anpassning av byggregler till passivhusens behov av tjockare väggar och luftsluss. Eftersom plan- och bygglagen medger liten avvikelse från bestämmelser i detaljplanen finns möjlighet att anpassa bygglovgivning efter passivhusens behov av större byggnadsyta.
3. Kommunfullmäktige noterar att det pågår arbete med aktiviteter och åtgärder som behövs för att ha möjlighet att nå de ambitioner som kommunen har inom miljö- och klimatarbetet.
4. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 22 april 2015 § 91

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Avslå de förslag i motionen som handlar om att kommunen under en treårsperiod ska efterskänka bygglovstaxan för passiv-och minienergihus.
2. Avslå förslag som rör anpassning av byggregler till passivhusens behov av tjockare väggar och luftsluss.
3. Kommunfullmäktige noterar att det pågår arbete med aktiviteter och åtgärder som behövs för att ha möjlighet att nå de ambitioner som kommunen har inom miljö- och klimatarbetet.

Därmed anses motionen vara färdigbehandlad.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Sidney Holm (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), Rolf Wasteson (V) och Christina Ståldal (NL), bifall till motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

15 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Reservationer

Sidney Holm reserverade sig mot beslutet.

Rolf Wasteson reserverade sig mot beslutet och ingav följande.

”Vänsterpartiet har i flera sammanhang tidigare ställt krav på att Nacka ska se till att passivhus bygg i kommunen. Då kunde Nacka gå före. Nu är passivhus relativt vanligt förekommande i andra kommuners bygganden. Mot bakgrunden av behovet av att hålla nere energiförbrukningen av klimat- och miljöskäl är det angeläget att även Nacka uppmuntrar passivhusbyggande. Miljöpartiets förslag kan vara en möjlighet att uppnå detta.”

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal lät anteckna följande.

”Ett litet, konkret och viktigt steg på vägen för en bättre miljö i Nacka.”

Sidney Holm lät anteckna följande.

”Kommunen tog för ett år sedan fram ett antal lokala miljömål för Nacka kommun. Där uttrycks särskilt att Nacka ska ha höga ambitioner med miljöpolitiken och bl.a. se till att det byggs fler energismarta hus. Ett av de strategiska målen är att minska energianvändningen genom att verka för att byggnader utformas och utrustas på ett sådant sätt att en hållbar livsstil underlättas. Ett av etappmålen är att minska utsläppen av växthusgaser från bostäders energianvändning med 15 % till 2020 och 30 % till 2030 (jämfört med 2011). Dessa mål kommer inte att uppfyllas av sig självt utan kräver en aktiv insats från kommunen.

Idag består kommunens arbete gentemot Nackas invånare av ett statiskt textavsnitt på kommunens hemsida från år 2008. Där hänvisar man via ett telefonnummer (08-29 11 29), till en för Stockholmsregionen samordnad klimat- och energirådgivning, samt en länk till energimyndighetens hemsida. Dock saknas länk till Klimat & energirådgivningens hemsida. Om man är intresserad av passivhus och ringer till det uppgivna telefonnumret hänvisar rådgivaren i sin tur till att man kan söka information om lågenergibygnader på internet, bl.a. från Passivhuscentrum (www.passivhuscentrum.se) och Lågan (www.laganbygg.se) samt att det i bokhandeln finns böcker där man kan lära sig mer. Detta anser Allianspartierna vara en kontinuerlig information och dialog om hur kommuninvånarna kan minska sin energianvändning och klimatpåverkan. Enligt Miljöpartiet lever inte kommunens modesta insats på området upp till ambitionsnivån i de av Kommunfullmäktige beslutade lokala miljömålen. Miljöpartiets motion är inte hela lösningen men ändå ett steg i rätt riktning.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

15 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Förslagen i motionen kostar ingenting att genomföra och skulle bara ge positiva effekter i kommunens miljöarbete.”

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Vi Socialdemokrater vill att Nacka ska ta steget att utvecklas och bygga det nya gröna folkhemmet. För det krävs kloka politiska beslut. Ett sätt att öka byggnationen av passivhus är det förslag som motionären tar upp. Exempel från andra städer exempelvis Östersund visar på att förslaget ger minimala ekonomiska konsekvenser. Några tydliga ekonomiska konsekvenser kunde inte heller uppvisas i svaret på motionen. Därför vill vi gärna bifalla motionen, vilket innebär att vi testar den gröna avgiftsväxlingen under en kort och begränsad period.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Passivhus - en energisnålare bebyggelse i Nacka för ett bättre globalt klimat

Motion den 8 oktober 2012 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår de förslag i motionen som handlar om att under en treårsperiod efterskänka bygglovstaxan för passiv- och minienergihus.
2. Kommunfullmäktige avslår det förslag som rör anpassning av byggregler till passivhusens behov av tjockare väggar och luftsluss. Eftersom plan- och bygglagen medger liten avvikelse från bestämmelser i detaljplanen finns möjlighet att anpassa bygglovgivning efter passivhusens behov av större byggnadsyta.
3. Kommunfullmäktige noterar att det pågår arbete med aktiviteter och åtgärder som behövs för att ha möjlighet att nå de ambitioner som kommunen har inom miljö- och klimatarbetet.
4. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Sidney Holm (MP) har lämnat in en motion om att stötta byggandet av passivhus och minienergihus i kommun. Motionären yrkar att bygglovstaxan ska slopas i efterhand för dem som klarar kraven för passiv- eller minienergihus samt att byggreglerna ska anpassas efter passivhusens tjockare väggar och behov av luftsluss.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden anser att det är angeläget att det energieffektiva byggandet i kommunen ökar, men avslår motionärernas förslag då de strider mot lag.

I dagsläget pågår i kommunen ett aktivt arbete inom miljö- och klimatområdet.

En konkret handlingsplan för vilka åtgärder som kommunen ska arbeta med för att bidra till att minska miljö- och klimatpåverkan är på väg tas fram.

Förslagen i motionen

Motionären menar att politiska initiativ behövs för att sätta fart på miljövänligt byggande för att nå FN:s så kallade tvågradersmål och kunna möta EU:s lagstiftning om näronnellenergibyggnader. Motionären pekar på hinder för energieffektivt byggande. En anledning som framförs är att många väljer bort att bygga passivhus då de med sina tjocka väggar och luftslussar begränsar totala boytan. Vidare menar motionären att passivhus kräver större noggrannhet och kvalitet genom hela byggprocessen. Det innebär en ökad kompetens i sakfrågan vilket gör att byggherrar undviker att bygga passivhus.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar motionären följande:

- Kommunen efterskänker bygglovavgifterna för nybyggnation av passiv- och minienergihus som uppfyller kraven enligt FEBY (Forum för energieffektiva byggnader)
- Beslutet ska gälla under tre år och därefter görs en omprövning av beslutet.
- Kommunen anpassar bygglovreglerna efter passivhusens tjockare väggar och behov av extra luftsluss och tillåter en 6 % större total byggyta för passivhus.

Utredning och bedömning

Av underlaget för miljö- och stadsbyggnadsnämndens beredning framgår huvudsakligen följande.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte den 13 februari 2013 § 48 miljöenhetens och bygglovenhetens förslag att avslå förslagen i motionen. Kommunstyrelsen beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå förslagen i motionen den 22 april 2013 § 99. I kommunfullmäktige 17 juni 2013 bordlades ärendet (KFKS 2012/7569-231, § 136). Kommunfullmäktige beslutade 14 oktober 2013 § 230 att återremittera ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden med uppdrag att utreda ärendet i enlighet med förslagen i motionen baserat på tillgänglig fakta. Återremiss skedde med stöd av reglerna för minoritetsskydd 5 kap. 36§ kommunallagen.

Motiveringen till kommunstyrelsens beslut var bland annat att regelverket kring bygglovtaxan endast tillåter att taxan motsvarar den faktiska handläggningskostnaden. Det var även stora oklarheter kring hur uppföljning av kraven och hur således återbetalning ska kunna utföras. Vad gäller anpassning av passivhusens behov av större byggnadsyta kan det lösas genom att kommunen i aktuella ärenden tar beslut om lov med en liten avvikelse från planen.

Bygglovhantering och taxor

Ansvar för myndighetsutövning avseende att besluta om bygglov och vilka avgifter som ska tas ut ligger hos miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Myndighetsutövning innebär att beslut fattas om rättigheter och skyldigheter för enskilda och är av den anledningen strikt reglerad. En myndighets utrymme att agera bestäms av de ramar för bedömningen av myndighetsärenden som anges i lagstiftning och det är inte möjligt för en myndighet att gå utöver dessa ramar.

Enligt plan- och bygglagen får avgifter tas ut för den faktiska kostnaden för det arbete som avser hanteringen av bygglovsärenden. När avgifter ska fastställas måste kommunen också ta hänsyn till den så kallade likställighetsprincipen som anges i kommunallagen och innebär att avgifter ska fördelas efter objektiva grunder, för lika fall ska samma avgift betalas. Arbetsinsatsen för att handlägga ett lov för ett passivhus skiljer sig inte från arbetsinsatsen för att handlägga ett lov för andra hustyper. Det finns därmed ingen grund för att ta ut olika avgifter. Om en avgift för bygglov skulle sänkas för att lovet avser ett så kallat passivhus skulle inte avgiften motsvara kostnaden för att hantera ärendet. Att ha lägre, eller ingen taxa för passivhusen öppnar för att andra som påförs avgift, i framtiden överklagar sina avgiftsbeslut. Att kommunfullmäktiges beslut om taxan har vunnit laga kraft, hindrar inte att nämndens beslut att ta ut avgift enligt taxan i det enskilda fallet kan överklagas. En sådan överklagan prövas i en annan instansordning än den som prövar ett eventuellt överklagande av beslutet om själva taxan. Konsekvensen av att en domstol skulle underkänna en taxekonstruktion vid ett överklagande av en avgift efter flera års tillämpningar kan få stora konsekvenser och bör om möjligt undvikas.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden anser att det överhuvudtaget är olämpligt för en myndighet att i sin myndighetsutövning blanda in åtgärder som inte regleras i lag. Bygglovstaxan utgår från de åtgärder som regleras i plan- och bygglagen. Passivhus omnämns inte i plan- och bygglagen. Det bör därmed inte vara möjligt att anpassa taxan utifrån passivhus.

Som ovan angivits är en myndighet skyldig att följa lagbestämmelser och kan inte upprätta egna bestämmelser varför det heller inte är möjligt för kommunen att anpassa bygglovsreglerna efter passivhusen. Det finns emellertid möjlighet att, enligt plan- och bygglagen, medge "liten avvikelse" från bestämmelser i detaljplan. Enligt gällande rättspraxis går det att inom ramen för begreppet "liten avvikelse" i 9 kap 30 § 1b plan- och bygglagen ge ett lov med en "överyta" på 6% jämfört med detaljplanen. Det finns därmed redan idag möjlighet att anpassa bygglovsgivningen efter passivhusens behov av större byggnadsyta.

Bedömning från Sveriges Kommuner och Landsting

Enligt jurister och sektionsansvarig på Sveriges kommuner och Landsting, SKL¹, får avgiften inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av handläggning som sker. Likställighetsprincipen ska beaktas. För att göra undantag från den krävs sakliga skäl. SKL menar att åtgärden att bygga passivhus inte utgör ett sådant sakligt skäl. Bygglovtaxa är inte avsedd att utgöra instrument som styr till dessa incitament utan ska fungera som ersättning för kostnad av utförd tjänst. Däremot finns det inte någon avgörande dom i dessa fall som kan fälla ett avgörande.

Vad gäller förslag om passivhusens ska få större byggnadsyta kvarstår faktum att kommunen i aktuella ärenden kan ta beslut om lov med en liten avvikelse från planen. Varken plan- och bygglagen eller rättspraxis medger att åtskillnad görs mellan olika typer av byggnader. Detta ställer sig också SKL bakom.

Exempel från andra kommuner

Det finns ett antal exempel på kommuner som slopat bygglovstaxan för byggnation av passivhus. Östersunds kommun har gjort detta och dessutom vunnit en prövning i länsrätten i Jämtlands län som gjorde en laglighetsprövning enligt kommunallagen. Länsrätten angav i sin dom från 2009 (målnummer 9-09) att kommunen klarat likställighetskravet genom att erbjuda alla kommuninvånare möjligheten att få slopat bygglovsavgift (förutsatt att man bygger ett passivhus). Domstolen konstaterar att möjligheten att söka bygglov för passivhus har varit öppen för alla, och därför bedöms kommunen ha handlat riktigt. Domen har emellertid inte prövats i högre instans och det finns därmed inte något prejudikatvärde i domen, varför några slutsatser om lagligheten generellt sett inte kan dras. Dessutom kan påpekas, som ovan nämnts, att beslut att påföra avgift enligt taxa kan överklagas särskilt enligt plan- och bygglagen till länsstyrelsen och sedan vidare till mark- och miljödomstolen, vilket är en annan instansordning än den som gör laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Kommunens miljö- och klimatarbete

I dagsläget pågår i kommunen ett aktivt arbete inom miljö- och klimatområdet. Utifrån de nationella miljömålen har kommunfullmäktige antagit 6 lokala miljömål. Ett utav målen utgörs av begränsad klimatpåverkan.

Som underlag för klimatmålet finns en klimatanalys. Den visar att Nacka har störst möjlighet att bidra till minskad klimatpåverkan genom att stärka sitt arbete inom följande tre strategiska områden: minskat koldioxidutsläpp från resor och transporter, effektiv energianvändning och omställning till förnybart samt klimatmedveten konsumtion. Kommunen arbetar nu med en motsvarande miljöanalys för de övriga målen samt att miljöprogram ska tas fram. I miljöprogrammet ska det ingå en konkret handlingsplan för

---

¹ Jurist inom fastighet- och hyresrätt samt miljörett och sektionschef inom plan- och byggfrågor.

vilka åtgärder som kommunen ska arbeta med för att bidra till att minska miljö- och klimatpåverkan.

Kommunfullmäktige har också i samband med den nya mandatperioden tillsatt en miljömålskommitté inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Tanken med kommittén är att strategiskt kunna driva arbetet framåt med miljö- och klimatfrågorna.

Idag arbetar Nacka kommun med energi- och klimatrådgivning, som innebär kontinuerlig information och dialog om hur kommuninvånarna kan minska sin energianvändning och klimatpåverkan. Rådgivningen stöttar även privatpersoner som är intresserade av passivhus, med bland annat aktuell information, exempel på passivhus i regionen samt listor på företag som arbetar med passivhus.

Stadsledningskontoret sammanfattande bedömning

Stadsledningskontoret delar miljö- och stadsbyggnadsnämndens bedömning att det strider mot både kommunallagen och plan- och bygglagen att i efterhand efterskänka bygglovavgiften för de som bygger så kallade passivhus och att anpassa bygglovsreglerna för att underlätta sådana husbyggen. Det är tveksamt om en myndighet ska väga in förhållanden i sin myndighetsutövning som inte regleras i den lag myndigheten har att tillämpa. Vad gäller en anpassning efter passivhusens behov av större byggnadsyta, instämmer stadsledningskontoret i att detta bör kunna hanteras inom befintligt regelverk med liten avvikelse från detaljplan.

Inom ramen för kommunens miljö- och klimatarbete ska en konkret handlingsplan med åtgärder tas fram. Den bör utgöra grunden för vilka åtgärder som kommunen ska prioritera för att nå de mål som finns inom miljö- och klimatarbetet.

Bilagor

1. Sammanträdesprotokoll MSN den 22 april 2015, § 91
2. Sammanträdesprotokoll KF den 14 oktober 2013 § 230
3. Motion Passivhus – en energisnålare bebyggelse i Nacka för ett bättre globalt klimat

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

22 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 91

MSN 2012/157-231

Bygglovsavgifter för passivhus och minienergihus

Motion den 8 oktober 2012 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta följande:

1. Avslå de förslag i motionen som handlar om att kommunen under en treårsperiod ska efterskänka bygglovstaxan för passiv- och minienergihus.
2. Avslå förslag som rör anpassning av byggregler till passivhusens behov av tjockare väggar och luftsluss.
3. Kommunfullmäktige noterar att det pagår arbete med aktiviteter och åtgärder som behövs för att ha möjlighet att nå de ambitioner som kommunen har inom miljö- och klimatarbetet.

Därmed anses motionen vara färdigbehandlad.

Ärendet

Miljöpartiet har lämnat in en motion om behovet av att stötta byggandet av passivhus och minienergihus i kommun. Motionären yrkar att bygglovstaxan ska slopas i efterhand för de byggherrar som klarar kraven för passiv- eller minienergihus samt att byggreglerna ska anpassas efter passivhusens tjockare väggar och behov av luftsluss.

Bygglovenheten har i samråd med miljöenheten utrett förslagen. Enheterna anser att det är angeläget att det energieffektiva byggandet i kommunen ökar, men avslår miljöpartiets yrkande utifrån flera skäl. När det gäller förslaget om att efterskänka bygglovsavgiften, är bygglovsenhetens bedömning att förslaget inte är förenligt med regelverket kring taxans uppbyggnad i plan- och bygglagen och inte heller kommunallagen. Denna standpunkt delas av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I dagsläget finns det inga domar från högre instanser i frågan och därför finns det ingen vägledande rättspraxis.

När det gäller förslaget om att anpassa byggreglerna efter passivhusens behov är det inte möjligt för en myndighet att göra egna anpassningar av gällande lagbestämmelser. Bedömningen är emellertid att passivhusens behov av större yta redan idag kan lösas genom att kommunen i aktuella ärenden tar beslut om lov med en liten avvikelser från planen. Möjligheten att bygga något större hus än detaljplanen medger genom lov med liten avvikelser, gäller för alla byggherrar oavsett hustyp. Varken plan- och bygglagen eller rättspraxis medger att atskillnad görs mellan olika typer av byggnader, som t.ex. passivhus.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

22 april 2015

 SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

I dagsläget pågår i kommunen ett aktivt arbete inom miljö- och klimatområdet. En konkret handlingsplan för vilka åtgärder som kommunen ska arbeta med för att bidra till att minska miljö- och klimatpåverkan ska tas fram.

Handlingar i ärendet

Bygglovsenhetens och miljöenhetens tjänsteskrivelse 2015-03-30

Bilagor:

Bilaga 1 Motion Passivhus – en energisnålare bebyggelse i Nacka för ett bättre globalt klimat

Bilaga 2 Tjänsteskrivelse KS, KF/KS 2012/569-231, 27 februari 2013

Bilaga 3 Sammanträdesprotokoll KF, KF/KS 2012/569-231, § 230

Yrkanden

Roger Bydler (MP) yrkade, med instämmande av Sigrid Eklöf (V), att nämnden skulle avslå förslag till beslut och istället bifalla motionen.

Cathrin Bergensträhle (M) yrkade, med instämmande av Filip Wilander (M), att nämnden skulle besluta i enlighet med förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde de bada yrkandena mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med Cathrin Bergensträhles (M) bifallsyrkande.

Reservationer

Roger Bydler (MP) reserverade sig mot beslutet med följande motivering:

”Bygglov- och miljöenheten anser enligt tjänsteskrivelsen att det är angeläget att det energieffektiva byggandet i kommunen ökar. Miljöpartiet delar den asikten och det är också utgångspunkten för motionen. Nacka har inget eget fastighetsbolag, varför incitament krävs för att privata byggherrar ska bygga passivhus. Vilken form sadana incitament lämpligen ska ha kan diskuteras, men vi kan nog konstatera att vi inte kommer att få en önskvärd utveckling om kommunen passivt later byggherrarna avgöra om passivhus ska byggas eller inte. Med den kortsiktighet som präglar fastighetsmarknaden ser merparten av byggherrarna inga vinster med att bygga passivhus eller lagenergihus. I motionen förs fram att kommunen ska efterskänka bygglovstaxan, vilket skulle vara ett incitament för byggherrarna att bygga passivhus. Östersunds kommun har gjort just detta och även vunnit en dom i länsrätten som gjorde en laglighetsprövning enligt kommunallagen. Någon prövning i högre instans har ej gjorts.”

Sigrid Eklöf (V) reserverade sig mot beslutet med följande motivering:

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

22 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

”Jag reserverade mig mot beslutet då jag ställer mig positiv till Miljöpartiets motion
angående passivhus.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

14 oktober 2013

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

§ 230

Dnr KFKS 2012/569-231

Bygglövsavgifter för passivhus och minienergihus

Motion den 8 oktober 2012 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Med stöd av reglerna om minoritetsskydd i 5 kap. 36 § kommunallagen återremitteras ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden med uppdrag att utreda ärendet i enlighet med förslagen i motionen baserat på tillgängliga fakta.

Ärendet

Miljöpartiet har lämnat in en motion om behovet av att stötta byggandet av passivhus och minienergihus i kommun. Motionären yrkar att bygglovstaxan ska slopas i efterhand för de byggherrar som klarar kraven för passiv- eller minienergihus samt att byggreglerna ska anpassas efter passivhusens tjockare väggar och behov av luftsluss.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsen den 22 april 2013 § 99

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 27 mars 2013

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 14 februari 2013 § 48

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunfullmäktige den 23 september 2013 § 188

Ärendet bordlades.

Beslut i kommunfullmäktige den 17 juni 2013 § 136

Ärendet bordlades.

Beslut i kommunstyrelsen den 22 april 2013 § 99

Kommunstyrelsen föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen om att kommunen under en treårsperiod ska efterskänka bygglovstaxan för passiv- och minienergihus.
2. Kommunfullmäktige avslår förslaget om att byggreglerna ska tillåta en sex procent större byggarea för passivhus, som anpassning efter passivhusens behov av tjockare väggar och luftsluss.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2013

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige**Beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 14 februari 2013 § 48**

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslog kommunfullmäktige att besluta följande:

- **Att avslå den del av motionen som handlar om att kommunen ska efterskänka bygglovstaxan för passiv- och minienergihus, samt att en omprövning av beslutet ska ske efter tre år (punk 1 och 2 i yrkandet).** Det är viktigt att stötta och öka det energieffektiva byggandet i kommunen. Däremot är det tveksamt om det är rättvist och i enlighet med regelverket för bygglovstaxan att låta skattekollektivet bekosta några individers bygglovskostnad. Det finns även svårigheter för kommunen att följa upp verifieringen av energikraven. Kommunen kan däremot i markanvisningar, genom civilrättsliga avtal, använda ekonomiska incitament få fart på det energieffektiva byggandet (se exempel från Västerås på sidan 3)

Att avslå den del av motionen som rör anpassning av byggreglerna till passivhusens behov av tjockare väggar och luftsluss. Anpassningen till passivhusens behov av större byggnadsyta kan lösas genom att kommunen i aktuella ärenden tar beslut om lov med en liten avvikelse från planen. Varken plan- och bygglagen eller rättspraxis medger att åtskillnad görs mellan olika typer av byggnader, som t.ex. passivhus.

Yrkanden

Cathrin Bergenstråhle yrkade med instämmande av Leif Holmberg och Mats Gerdau bifall till kommunstyrelsens förslag.

Sidney Holm yrkade med instämmande av Agneta Johansson, Kerstin Nöre Söderbaum, Carl-Magnus Grenninger, Johan Kjellman, Mikael Carlsson, Per Chrisander och Christina Ståldal att ärendet ska återremitteras för att utreda ärendet i enlighet med förslagen i motionen baserat på tillgänglig fakta.

Mats Gerdau yrkade avslag på Sidney Holms yrkande om återremiss.

Beslutsgång

Ordföranden ställde proposition på Mats Gerdaus yrkande mot Sidney Holms yrkande och fann att Mats Gerdaus yrkande hade bifallits. Votering begärdes och verkställdes. Vid voteringen avgavs 40 röster för Mats Gerdaus yrkande och 21 röster för Sidney Holms yrkande. Med stöd av reglerna om minoritetsskydd i 5 kap. 36 § kommunallagen hade således kommunfullmäktige beslutat att återremittera ärendet.

Vid voteringen avgavs röster enligt följande.

Voteringslista.

Ordförandes signatur	Justeraandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2013

 SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kommunfullmäktige

Protokollsanteckning

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets fullmäktige-grupp.

”För att nå de av FN uppställda klimatmålen och för att kunna möta EU:s lagstiftning om näranollbyggnader år 2020 krävs att vi agerar NU. Utan lokala politiska initiativ runtom i världen går vi mot en säker kollaps av de globala ekosystemen.

Det resonemang Alliansen använder sig av om att vi bör vänta på att ”någon annan” kommer med lösningar, eller att ”något annat” förslag vore bättre, visar på att man inte förstått omfattningen av de utmaningar vi står inför. I Nacka har vi fler passiva allianspolitiker än passivhus och det är hög tid att ändra på detta.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Voteringslista nr. 2

Nacka kommunfullmäktiges sammanträde den 14 oktober 2013 klockan 21:43:01.

26. Bygglövsavgifter för passivhus och minienergihus Motion den 8 oktober 2012 av Sidney Holm (MP)återremiss

Ja = bifall Mats Gerdaus yrkande

Nej = Sidney Holms yrkande

Ledamöter	Parti	Kret	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv
Eva Önbom Ekdaht	(M)	Alla		X			
Mats Gerdau	(M)	Alla		X			
Cathrin Bergensträhle	(M)	Alla		X			
Linda Norberg	(M)	Alla	Björn Sandström	X			
Ingegerd Thorngren	(M)	Alla		X			
Tobias Nässén	(M)	Alla		X			
Yva Sandström	(M)	Alla		X			
Mikael Sandström	(M)	Alla		X			
Lotta Riedel	(M)	Alla	Anders Bruhn	X			
Annika Jung	(M)	Alla		X			
Magnus Bergman	(M)	Alla	Christer Lydig	X			
Eva Närvä Eickenrodt	(M)	Alla		X			
Lars Berglund	(M)	Alla		X			
Peter Zethraeus	(M)	Alla		X			
Magnus Wakander	(M)	Alla	Henrik Barck	X			
Nicole Bistoletti	(M)	Alla	Magnus Plathin	X			
Vilma Mori Aguilar	(M)	Alla	Johan Hiller	X			
Lars Stenholm	(M)	Alla		X			
Gunilla Elmberg	(M)	Alla		X			
Börje Wessman	(M)	Alla		X			
Ann Hafström	(M)	Alla		X			
Eric Lindahl	(M)	Alla	Anders Markow	X			
Anna Trygg	(M)	Alla		X			
Richard Wendt	(M)	Alla		X			
Susann Markow	(M)	Alla		X			
Pernilla Hsu	(M)	Alla	Linda Ohlson	X			
Mikael Östlund	(M)	Alla		X			
Lennart Bergh	(M)	Alla		X			
Margareta Hjemstad	(M)	Alla		X			
Stefan Saläng	(FP)	Alla		X			
Gunilla Grudevall-Steen	(FP)	Alla		X			
Monica Brohede Tellström	(FP)	Alla		X			
Anne Skoogh	(FP)	Alla		X			
Mats Granath	(FP)	Alla		X			
Kurt Björkholm	(FP)	Alla	Gertrud Lindgren	X			
Anna-Karin Boréus	(FP)	Alla		X			
Leif Holmberg	(C)	Alla		X			
Hans Peters	(C)	Alla		X			
Jan-Eric Jansson	(KD)	Alla		X			
Anders Tiger	(KD)	Alla		X			
Gunnel Nyman Gräff	(S)	Alla			X		
Joseph Tekle	(S)	Alla	Lena Rönnerstam		X		
Anders Selin	(S)	Alla	Carl-Magnus Grenninger		X		
Zakia Mirza	(S)	Alla			X		
Mattias Qvarsell	(S)	Alla			X		
Ingela Birgersson	(S)	Alla			X		
Kaj Nyman	(S)	Alla			X		
Pyret Due Hedlund	(S)	Alla			X		
Emil Claesson	(S)	Alla			X		
Tuija Meisaari-Poisa	(S)	Alla			X		
			Transport:	40	10	0	

				Transport:			
				39	10	0	1
Ledamöter	Parti	Kret	Ersättare	Ja	Nej	Avst	Frånv
Frida Nordström	(S)	Alla	Birgitta Norström		X		
Sidney Holm	(MP)	Alla			X		
Brita Ström	(MP)	Alla	Magnus Söderström		X		
Gudrun Hubendick	(MP)	Alla			X		
Per Chrisander	(MP)	Alla			X		
Kerstin Nöre Söderbaum	(MP)	Alla			X		
Christina Ståldal	(NL)	Alla			X		
Mikael Carlsson	(NL)	Alla			X		
Johan Kjellman	(NL)	Alla			X		
Rolf Wasteson	(V)	Alla	Camilla Carlberg		X		
Agneta Johansson	(V)	Alla			X		
SUMMA:				40	21	0	

miljöpartiet de gröna

Passivhus - En energisnålare bebyggelse i Nacka för ett bättre globalt klimat

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2012-10-08

Sidney Holm

Miljöpartiet de gröna

Alla måste vi hjälpas åt för att nå de globala klimatmålen.

För att sänka energiförbrukningen och de globala utsläppen till en nivå år 2050 där vi klarar det av FN uppsatta tvågradersmålet, krävs att vi agerar redan nu. I Nacka står bostäder och lokaler för drygt en tredjedel av kommunens energiförbrukning och den måste ner.

Enligt ett EU direktiv [2010/31/EU](#) om byggnaders energiprestanda måste alla nya bostäder vara näranollenergi byggnader eller passivhus om åtta år. För kommunens egna lokaler är tidsfristen satt till sex år. När det stora flertalet av Nackas bostäder och lokaler byggdes stod inte energi- och klimatfrågor högst upp på dagordningen och idag saknar många aktörer den kompetens som krävs för att bygga passivhus.

Detta kräver att vi politiker agerar redan idag för att få fart på ett miljövänligare byggande. Byggföretagen som verkar i Nacka måste redan nu få bekanta sig med de byggmetoder som krävs för att bygga näranollenergi byggnader och passivhus. Med de kunskaper som idag finns inom området behöver det inte kosta mer att bygga ett passivhus än ett "normalt" hus. Dessutom gör de stora besparingarna i energiförbrukning att det blir en plusaffär både för miljön och plånboken.

Vi måste uppmuntra till miljövänligt byggande i Nacka

En av anledningarna till att många väljer bort passivhus är att de med sina tjocka väggar gör att största möjliga boyta blir mindre än för ett hus byggt enligt "vanlig" byggstandard. Detta skulle man kunna komma tillrätta med om byggare av passivhus kompenseras genom att tillåtas en större utvändigt byggarea.

Ett annat hinder mot energisnålt byggande är att den extra utomhusluftsluss som vore optimalt ur energisparsynpunkt räknas med i den totala byggytan. Om alla tilläts bygga en extra luftsluss i anslutning till entrén skulle vi spara än mer energi.

Många byggherrar undviker passivhus för att det ställer högre krav på noggrannhet under själva byggfasen. Det behöver inte kosta mer att bygga men alla måste veta vad de gör, vilket kräver en viss kunskapsinhämtning/fortbildning. Om vi i kommunen lyckas öka efterfrågan på energisnåla byggnader kommer de byggföretag i Nacka som tidigt lär sig tekniken, få en konkurrensfördel jämfört med andra "traditionella" husbyggare i Stockholmsregionen.

Slopa bygglovsavgiften för passiv- och minienergihus för att främja ett hållbart byggande.

För att få fart på och stimulera ett hållbart byggande i kommunen föreslår Miljöpartiet att bygglovsavgiften för hus som uppfyller FEBYs (forum för energieffektiva byggnader) kravspecifikation för [passiv-](#) och [minienergihus](#) framtagen av energimyndigheten helt efterskänks.

Ordinarie bygglovsavgift betalas först som vanligt men efter verifiering att

kraven är uppfyllda vid slutsamrådet återbetalas avgiften i samband med utfärdande av slutbesked.

Miljöpartiet de gröna i Nacka har också ett medskick till regeringen om att ge passivhus ett antal extra års skattebefrielse. Åtgärden blir ingen ekonomisk belastning i statsbudgeten om den självfinansieras genom en grön skatteväxling inom nuvarande system för fastighetsbeskattning.

Miljöpartiet de gröna yrkar på att

1. Kommunen efterskänker bygglovsavgifterna för nybyggnation av passiv- och minienergihus som uppfyller kraven enligt FEBY.
2. Beslutet skall gälla under tre år och därefter görs en omprövning av beslutet.
3. Kommunen anpassar bygglovsreglerna efter passivhusens tjockare väggar och behov av extra luftsluss och tillåter en 6 % större total byggyta för passivhus.

”Vi har ansvar inte bara för vad vi gör, utan också för vad vi undlåter att göra” R. Whitley

.....
Sidney Holm (mp)

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 201

Dnr KFKS 2014/360-319

Bullerskydd utmed Värmdöleden

Motion den 28 april 2014 av Johan Kjellman, med flera (NL)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att ansvaret för bullerskyddande åtgärder för befintlig bebyggelse ligger på väghållaren, i detta fall Trafikverket, och att det vid tillkommande bebyggelse är den som äger marken och får nytta av exploateringen som finansierar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar. Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder och är färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna vill att Nacka kommun ska ta upp förhandlingar med Trafikverket om behovet av bullerskydd längs med Värmdöleden i viss områden i sydöstra Boo. De vill också att småhusägare inte ska belastas med kostnader för bullerskydd och att kommunen ska se till Nackas invånares bästa genom att kräva att andra parter fullgör de skyldigheter de har enligt lag.

Vad gäller befintligt buller på dagens bebyggelse är det Trafikverket som väghållare för Värmdöleden som är ansvariga för åtgärder mot för höga bullernivåer. Om kommunen anser att väghållaren inte vidtar de åtgärder som behövs kan miljö- och stadsbyggnadsnämnden förelägga Trafikverket att göra det.

När det gäller ny bebyggelse är det en förutsättning för planläggning i bullerutsatta områden att bebyggelse ska ske så att rekommenderade riktvärden för buller inte överskrids. Det är rimligt att den som får nytta av exploateringen bekostar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar i stället för att de ska skattefinansieras via Trafikverket.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 115

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 augusti 2015

Natur- och trafiknämnden den 14 maj 2015 § 107

Motion

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 115

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att ansvaret för bullerskyddande åtgärder för befintlig bebyggelse ligger på väghållaren, i detta fall Trafikverket, och att det vid tillkommande bebyggelse är den som äger marken och får nytta av exploateringen som finansierar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar. Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder och är färdigbehandlad.

Beslut i natur- och trafiknämnden den 14 april 2015, 107

Natur- och trafiknämnden föreslog kommunfullmäktige anse motionen

färdigbehandlad då ansvaret ligger på markägaren vid nybebyggelse och tillsynsmyndighet vid befintlig bebyggelse där väghållaren svarar för åtgärder efter föreläggande.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldal yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Bullerskydd längs den statliga Värmdöleden skulle underlätta för ett ökat bostadsbyggande här i Nacka. Regeringen vill att det byggs fler bostäder och borde därför se över var det går öka bostadsbyggandet genom bullerdämpande åtgärder utmed statliga vägar. Miljöpartiet tycker att Nacka kommun skulle kunna uppmärksamma regeringen på detta och kanske förhandla fram ett avtal om detaljplaner med bostäder i utbyte mot bullerdämpande åtgärder.”

Christina Ståldal lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Tjänstehandlingen klargjorde till viss del ansvarsfördelningen vid bullerstörningar. Under senare tid har det framkommit att buller är en större hälsofara än vad man tidigare har trott. Att det bidrar till allvarliga sjukdomar som bl a stroke och hjärtproblem. Till miljöproblem som buller hör ofta också partikelföroreningar som också är skadliga för hälsan. Nackalistan anser att det är av största vikt att bullerstörningar förebyggs så långt det går

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

och att nybyggnation undviks i bullerstörda lägen. Ansvaret för detta vilar på kommunen. Nu så kommer det att byggas hus i kraftigt bullerstörda lägen, t ex studentbostaden i Alphyddan, vilket kommer att drabbas av både buller och en ökad mängd skadliga partiklar. Strävan borde istället vara att undvika det och låta det naturliga miljöskyddet i form av växtlighet finnas kvar. Likaså borde Trafikverket betala och ansvara för en ökad mängd buller som drabbar fastigheter som fanns då Värmdöleden byggdes i t. ex. Boo, alternativt kommunen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-08-05

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/360-319

Kommunstyrelsen

Bullerskydd utmed Värmdöleden

Motion den motion den 28 april 2014 av Johan Kjellman, med flera (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att ansvaret för bullerskyddande åtgärder för befintlig bebyggelse ligger på väghållaren, i detta fall Trafikverket, och att det vid tillkommande bebyggelse är den som äger marken och får nytta av exploateringen som finansierar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar. Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder och är färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna vill att Nacka kommun ska ta upp förhandlingar med Trafikverket om behovet av bullerskydd längs med Värmdöleden i viss områden i sydöstra Boo. De vill också att småhusägare inte ska belastas med kostnader för bullerskydd och att kommunen ska se till Nackas invånares bästa genom att kräva att andra parter fullgör de skyldigheter de har enligt lag.

Vad gäller befintligt buller på dagens bebyggelse är det Trafikverket som väghållare för Värmdöleden som är ansvariga för åtgärder mot för höga bullernivåer. Om kommunen anser att väghållaren inte vidtar de åtgärder som behövs kan miljö- och stadsbyggnadsnämnden förelägga Trafikverket att göra det.

När det gäller ny bebyggelse är det en förutsättning för planläggning i bullerutsatta områden att bebyggelse ska ske så att rekommenderade riktvärden för buller inte överskrids. Det är rimligt att den som får nytta av exploateringen bekostar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar i stället för att de ska skattefinansieras via Trafikverket.

Förslagen i motionen

Johan Kjellman med flera (NL) har föreslagit följande i sin motion om bullerskydd utmed Värmdöleden.

- Nacka kommun ska ta upp seriösa förhandlingar med Trafikverket och kräver att de gör rätt för sig och finansierar de nödvändiga bullerskydden i utsatta områden i sydöstra Boo.
- Småhusägarna ska absolut inte belastas med kostnaderna för bullerskydd orsakad av trafiken på Värmdöleden
- Kommunen ska i första hand se till Nackas invånares bästa vid förhandlingar och kräver andra parter på de skyldigheter de enligt lag ska leverera.

Förslaget är huvudsakligen motiverat enligt följande.

Värmdöleden är en statlig väg och Trafikverket ska enligt lag ansvara för bullerskydd för omkringliggande bebyggelse då gränsvärden överskrids och ska också motverka luftföroreningar och skadlig partikelhalt där det förekommer. Nacka kommun har genomfört en översiktlig bullerkartläggning i kommunen under år 2010. Den visar att framförallt bebyggelsen närmast Värmdöleden är utsatt för höga bullernivåer. Om bullerskärmar om 2-4 meter uppförs utmed Värmdöleden kan 80 av de 120 fastigheterna uppnå rekommenderade värden för våning 1. Att inte alla bostäder kan uppnå riktvärdena beror framförallt på topografiska förhållanden. De områden som är bullerstörda måste därmed utredas ytterligare i kommande projekt för delområden för att ta reda på hur fastigheterna kan användas.

Natur- och trafiknämndens utredning och förslag

Natur- och trafiknämnden har med anledning av förslagen i motionen fattat följande beslut¹.

”Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad då ansvaret ligger på markägaren vid nybebyggelse och tillsynsmyndighet vid befintlig bebyggelse där väghållaren svarar för åtgärder efter föreläggande.”

Underlaget för natur- och trafiknämndens förslag

Som underlaget för natur- och trafiknämndens beslut förelåg följande.

Sydöstra Boo är byggt som ett fritidshusområde. Under senare år har fler och fler valt att flytta till sina fritidshus permanent. För att möjliggöra permanent bostadsbebyggelse med bland annat bättre VA-lösningar arbetar kommunen med planläggning av området. I arbete

---

¹ 14 maj 2015, § 107

med planläggning av Sydöstra Boo finns uttryckt att om ny bostadsbebyggelse ska kunna tillåtas får rekommenderade riktvärden för buller inte överskridas. Detta är inget konstigt utan det som i princip alltid gäller vid ny bostadsbebyggelse i bullerutsatta lägen, dvs att Trafikverket i det här fallet kräver att kommunen åtgärdar bullret innan ny bebyggelse tillåts. Detta innebär att de som äger marken och får nytta av exploateringen också finansierar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar. Åtgärderna ska ske inom den egna fastigheten i form av bland annat bebyggelseutformning och bullerskyddsskärmar.

Idag åtgärdas bullret vid fastigheter som överstiger en ekvivalent ljudnivå på över 65 dBA vid fasad. Oftast åtgärdas bullret genom byte av fönster och ventilationsdon. Andra åtgärder som kan påverka buller är en sänkning av hastigheten, bullerskyddsskärmar, annan vägbeläggning mm.

Att bygga bullerskyddsskärmar är mycket dyrt. Man brukar för en standardskärm räkna med ca 10 000 kronor per meter eller i storleksordningen 10 mnkr per kilometer. Till detta kommer drift- och underhållskostnader. På Värmdöleden är sannolikt denna kostnad högre, inte minst med tanke på de svårigheter som finns med att bygga nära pågående trafik. Bara att leda om och stänga av trafiken medför höga kostnader. Detta innebär att väghållaren ofta söker alternativa åtgärder.

Vad gäller befintlig bebyggelse så kan Miljö- och stadsbyggnadsnämnden som tillsynsmyndighet lämna ett föreläggande till Trafikverket i de fall de anser att bullret innebär en hälsorisk. Miljöenheten hanterar inkommande bullerklagomål och kan föreslå nämnden att förelägga verksamhetsutövaren/väghållaren att vidta åtgärder för att minska bullernivån.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att ansvaret för bullerskyddande åtgärder för befintlig bebyggelse ligger på väghållaren, i detta fall Trafikverket, och att det vid tillkommande bebyggelse är den som äger marken och får nytta av exploateringen som finansierar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar. Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder och är färdigbehandlad.

Som trafikenheten har redovisat är det en förutsättning för planläggning i bullerutsatta områden att bebyggelse ska ske så att rekommenderade riktvärden för buller inte överskrids. Det är vidare rimligt att den får nytta av exploateringen också bekostar de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar, i stället för att de ska skattefinansieras via Trafikverket.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut föranleder inga ekonomiska konsekvenser för kommunen. Förslagen i motionen är inte ekonomiskt beräknade.

Konsekvenser för barn

Eftersom de riktlinjer som finns för bullernivåer ska följas oavsett vem som ansvarar för bullerskydden medför förslagen i motionen eller stadsledningskontorets förslag till beslut inga andra konsekvenser för barn än vad som ändå gäller vid planläggningen i bullerutsatta områden.

Bilagor

Natur- och trafiknämndens beslut den 14 maj 2015, § 107

Motion

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör

2015-04-14

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 107

NTN 2015/335-319

Motion om bullerskydd utmed Värmdöleden

den 28 april 2014 av Johan Kjellman m.fl. (NL)

Beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad då ansvaret ligger på markägaren vid nybebyggelse och tillsynsmyndighet vid befintlig bebyggelse där väghållaren svarar för åtgärder efter föreläggande.

Ärendet

Nackalistan har i en motion lyft fram att Nacka kommun bör ta upp förhandlingar med Trafikverket om behovet av bullerskydd längs med Värmdöleden i viss områden i sydöstra Boo. Nackalistan vill också att småhusägare inte ska belastas med kostnader för bullerskydd orsakade av trafiken på Värmdöleden. Slutligen lyfts det fram i motionen att kommunen i första hand ska se till Nackas invånares bästa vid förhandlingar med Trafikverket och att kommunen kräver andra parter på de skyldigheter de enligt lag ska leverera.

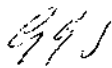

Bakgrunden är att det i arbete med planläggning av Sydöstra Boo finns uttryckt att om ny bostadsbebyggelse ska kunna tillåtas får rekommenderade riktvärden för buller inte överskridas. Detta är i sig inget konstigt utan gäller alltid vid ny bostadsbebyggelse i bullerutsatta lägen, d v s att Trafikverket i det här fallet kräver att kommunen åtgärdar bullret innan ny bebyggelse tillåts. Det normala är att den som vill bygga på tomten också åtgärdar bullret, d v s fastighetsägaren.

Vad gäller befintligt buller på dagens bebyggelse så är det Trafikverket som väghållare för Värmdöleden som är ansvariga för bullret. Väghållaren är ansvarig att åtgärda bullret om nivåerna uppnår vissa gränsvärden. Om kommunen anser att väghållaren inte åtgärdar i enlighet med fastställda nivåer och det bedöms hälsofarligt är det Miljö- och stadsbyggnadsnämnden som kan besluta om föreläggande.

Förslagen i motionen

Nackalistan vill att:

- Nacka kommun tar upp seriösa förhandlingar med Trafikverket och kräver att de gör rätt för sig och finansierar de nödvändiga bullerskydden i utsatta områden i sydöstra Boo.
- Att småhusägarna absolut inte ska belastas med kostnaderna för bullerskydd orsakad av trafiken på Värmdöleden
- Att kommunen i första hand ser till Nackas invånares bästa vid förhandlingar och kräver andra parter på de skyldigheter de enligt lag ska leverera.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-04-14

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

Enhetens utredning och bedömning

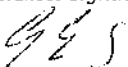
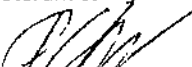

Nackalistan har i en motion lyft fram att Nacka kommun bör ta upp förhandlingar med Trafikverket om behovet av bullskydd längs med Värmdöleden i viss områden i sydöstra Boo. Nackalistan vill också att småhusägare inte ska belastas med kostnader för bullerskydd orsakade av trafiken på Värmdöleden. Slutligen lyfts det fram i motionen att kommunen i första hand ska se till Nackas invånares bästa vid förhandlingar med Trafikverket och att kommunen kräver andra parter på de skyldigheter de enligt lag ska leverera.

Sydöstra Boo är byggt som ett fritidshusområde. Under senare år har fler och fler valt att flytta till sina fritidshus permanent. För att möjliggöra permanent bostadsbebyggelse med bland annat bättre VA-lösningar arbetar kommunen med planläggning av området. I arbete med planläggning av Sydöstra Boo finns uttryckt att om ny bostadsbebyggelse ska kunna tillåtas får rekommenderade riktvärden för buller inte överskridas. Detta är inget konstigt utan det som i princip alltid gäller vid ny bostadsbebyggelse i bullerutsatta lägen, dvs att Trafikverket i det här fallet kräver att kommunen åtgärdar bullret innan ny bebyggelse tillåts. Detta innebär att de som äger marken och får nytta av exploateringen också finansierat de åtgärder som krävs för att göra marken byggbar. Åtgärderna ska ske inom den egna fastigheten i form av bland annat bebyggelseutformning och bullerskyddsskärmar.

Idag åtgärdas bullret vid fastigheter som överstiger en ekvivalent ljudnivå på över 65 dBA vid fasad. Oftast åtgärdas bullret genom byte av fönster och ventilationsdon. Andra åtgärder som kan påverka buller är en sänkning av hastigheten, bullerskyddsskärmar, annan vägbeläggning mm.

Att bygga bullerskyddsskärmar är mycket dyrt. Man brukar för en standardskärm räkna med ca 10 000 kronor per meter eller i storleksordningen 10 mnkr per kilometer. Till detta kommer drift- och underhållskostnader. På Värmdöleden är sannolikt denna kostnad högre, inte minst med tanke på de svårigheter som finns med att bygga nära pågående trafik. Bara att leda om och stänga av trafiken medför höga kostnader. Detta innebär att väghållaren ofta söker alternativa åtgärder.

Vad gäller befintlig bebyggelse så kan Miljö- och stadsbyggnadsnämnden som tillsynsmyndighet lämna ett föreläggande till Trafikverket i de fall de anser att bullret innebär en hälsorisk. Miljöenheten hanterar inkommande bullerklagomål och kan föreslå nämnden att förelägga verksamhetsutövaren/väghållaren att vidta åtgärder för att minska bullernivån.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

2015-04-14

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2015-03-31

Bilaga 1 Motion om bullerskydd utmed Värmdöleden, 28 april 2014 av Johan Kjellman m.fl. (NI.)

Bilaga 2 Protokollsutdrag KSAU §77 2014

Yrkanden

Ragnar Lindberg (NL) yrkade bifall till motionen.

Gunilla Grudevall-Steen (FP) yrkade bifall till enhetens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställde Ragnar Lindbergs yrkande mot sitt eget yrkande och fann att nämnden beslutade i enlighet med sitt eget yrkande.

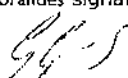
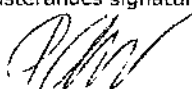

Protokollsanteckningar

Ragnar Lindberg (NL) lät anteckna följande till protokollet.

”Nackalistan beklagar att vår motion avfärdades, när buller är ett stadigt växande problem. Formuleringen ’... alternativ finansiering av bullerskydd...’ i KS brukar på Nackaspråk betyda att ansvaret flyttas från bullerkälla till fastighetsägare.

Med ökande vägtrafik, ökad turtäthet på Saltsjöbanan och bussarna, omfattande byggbuller och byggtrafik de kommande 15 åren, kommer antal ärenden att stiga kraftigt. Som en service för kommuninnevånarna, borde en ’Bullerombudsman (BULLO)’ inrättas, som kan guida medborgarna till rätt ansvariga med rätt krav och även rekommendera lösningar. Det kan t.ex. skilja 10 dB(A) i dämpningseffekt för två olika fabrikat av liknande bullerplank.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

140404

Motion från Nackalistan

Trafikverket ska betala för bullerskydd orsakat av Värmdöleden, inte småhusägare i sydöstra Boo!

Bullernivåerna i vissa delar av Nacka är mycket höga och kan förväntas öka ytterligare med en ökad befolkning och trafikintensitet. Buller och skadliga partiklar i luften är mycket skadliga för hälsan, inte minst för barns hälsa, visar vetenskapliga undersökningar. Olika instanser är ansvariga för skadligt buller, beroende på var det kommer ifrån. Värmdöleden är en statlig väg och Trafikverket ansvarar för att motverka miljöstörande inslag som buller och partiklar, när dessa når över de fastlagda normerna. Det gör det för bl a delar av sydöstra Boo där fastigheter ligger i känsliga lägen.

Sydöstra Boo är under planering som förnyelseområde med förtätning av bebyggelse och omdaning av vägar. I en tidigare tjänstehandling fanns en skrivning med en kryptisk formulering angående bullerstörningar och finansiering. Att det skulle vara en "alternativ finansiering" av bullerskydd i känsliga lägen. Jag ställde frågan på ett kommunstyrelsemöte om vad "alternativ finansiering" innebar och fick till svar att meningen var att fastighetsägarna skulle finansiera det.

Trafikverket ska enligt lag ansvara för bullerskydd för omkringliggande bebyggelse då gränsvärden överskrids och ska också motverka luftföroreningar och skadlig partikelhalt där det förekommer. Om tanken fortfarande finns att kostnad för bullerskydd ska bakas in i t ex gatukostnader vid de områden där Trafikverket enligt lag har ansvar, är det högst märkligt. Senare tid har man i media kunnat läsa om hur detta verk är mycket tuffa i sina förhandlingar och avtal med kommuner.

I planen för sydöstra Boo står de, sid 5, 3:e stycket: "Utmed Värmdöleden är bebyggelsen bullerstörd och ligger bitvis nära vägen. Om ny bostadsbebyggelse ska kunna tillåtas får rekommenderade riktvärden för trafikbuller inte överskridas."

Riksdagen angav i mars 1997 (prop. 1996/97:53) riktvärden för trafikbuller vid nybyggnad av bostäder. Dessa riktvärden är för vägtrafik 30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus, 45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid, 55 dB(A) utomhus vid fasad och 70 dB(A) maximalnivå utomhus vid uteplats. I vissa fall kan avsteg från dessa värden accepteras. Nacka kommun har genomfört en översiktlig bullerkartläggning i kommunen under år 2010. Den visar att framförallt bebyggelsen närmast Värmdöleden är utsatt för höga bullernivåer...
... Detta innebär att åtgärder behöver vidtas beträffande bullerskydd om fastigheterna ska kunna planläggas för bostäder... En fördjupad studie av bullerstörda områden utmed Värmdöleden genomfördes av Structor Akustik i februari 2012. Studien visar att 120 befintliga bostadshus överskrider riktvärdet 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå för våning 1 (2 meter över mark), samt att 145 befintliga bostadshus överskrider riktvärdet 55 dB(A) för våning 2 (5 meter över mark). Om bullerskärmar om 2-4 meter uppförs utmed Värmdöleden kan 80 av de 120 fastigheterna uppnå rekommenderade värden för våning 1. Att inte alla bostäder

kan uppnå riktvärdena beror framförallt på topografiska förhållanden. De områden som är bullerstörda måste därmed utredas ytterligare i kommande projekt för delområden för att ta reda på hur fastigheterna kan användas. Avsteg från riksdagens riktvärden kan däremot prövas t.ex. längs Dalvägen, där en högre exploatering och ett nytt busstråk föreslås.

Nackalistan vill att:

- Nacka kommun tar upp seriösa förhandlingar med Trafikverket och kräver att de gör rätt för sig och finansierar de nödvändiga bullerskydden i utsatta områden i sydöstra Boo
- Att småhusägarna absolut inte ska belastas med kostnaderna för bullerskydd orsakad av trafiken på Värmdöleden
- Att kommunen i första hand ser till Nackas invånares bästa vid förhandlingar och kräver andra parter på de skyldigheter de enligt lag ska leverera

Nackalistan 140403

Christina Ståldal

Mikael Carlsson

Johan Kjellman

Staffan Waerndt

Rahim Jafari

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 202

Dnr KFKS 2014/830-259

Alphyddans grönområde

Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå förslaget att stoppa planerna på att bygga studentbostäder i Alphyddan. Föreslagen bebyggelse tar en begränsad yta av grönområdet i anspråk och tar i möjligaste mån hänsyn till befintlig bebyggelse.

Ärendet

Motionen innehåller förslag om att stoppa planerna på studentbostäder i Alphyddan, att man utrededer annan lämplig mark för husbygge för studenter m.fl., att kommande husbyggen i huvudsak ska ske på redan ianspråktagen mark samt att man rådgör på ett seriöst och öppet sätt med berörda invånare innan man sätter igång byggprojekt i känsliga miljöer.

Projektet med studentbostäder i Alphyddan har strävat efter att minimera intrång i naturmarken och ta hänsyn till befintlig bebyggelse.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 11 augusti 2015 § 146

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 24 juni 2015 § 114

Planenhetens tjänsteskrivelse den 8 juni 2015, rev 17 juni 2015

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 11 augusti 2015 § 146

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå förslaget att stoppa planerna på att bygga studentbostäder i Alphyddan. Föreslagen bebyggelse tar en begränsad yta av grönområdet i anspråk och tar i möjligaste mån hänsyn till befintlig bebyggelse.

Beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 24 juni 2015 § 114

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslog kommunfullmäktige att avslå förslaget att stoppa planerna på att bygga studentbostäder i Alphyddan. Föreslagen bebyggelse tar en begränsad yta av grönområdet i anspråk och tar i möjligaste mån hänsyn till befintlig bebyggelse.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), Rolf Wasteson (V), Sidney Holm (MP) och Catrin Bergensträhle (M), bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldals yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Kaj Nyman (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Vi är nöjda med den avvägning som gjorts mellan behovet av studentbostäder och omsorgen om grönområdet i Alphyddan. Efter påverkan av bland andra socialdemokraterna har byggytan minskats avsevärt jämfört med det ursprungliga förslaget, och bostadshusen har lokaliserats i utkanten av grönområdet och intill Alphyddevägen.”

Christina Ståldal lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Nackalistan stöder den egna motionen med följande motivering: Under senare tid har det framkommit att buller är en större hälsofara än vad man tidigare har trott. Att det bidrar till allvarliga sjukdomar som bl a stroke och hjärtproblem. Till miljöproblem som buller hör ofta också partikelföroreningar som också är skadliga för hälsan. Nackalistan anser att det är av största vikt att bullerstörningar förebyggs så långt det går och att nybyggnation undviks i bullerstörda lägen. Ansvaret för detta vilar på kommunen. Nu så kommer det att byggas hus i kraftigt bullerstörda lägen, t ex studentbostaden i Alphyddan, vilket kommer att drabbas av både buller och en ökad mängd skadliga partiklar. Strävan borde istället vara att undvika det och låta det naturliga miljöskyddet i form av växtlighet finnas kvar. Nackalistan vill gärna bygga studentbostäder men i ett mer lämpligt område ur buller-, partikel och trafiksynpunkt än Alphyddan.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 203

Dnr KFKS 2014/831-829

Utegyms i Nacka

Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder då en översyn av behov och placering av ytterligare utegym redan är påbörjad. När det gäller förslaget om utegym i Centrala parken i Orminge noterar kommunfullmäktige att det finns ett sådant i närområdet i Krokhöjden. Kommunfullmäktige noterar att det idag även finns utegym i Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården samt ett seniorgym i Sarvträsk. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna föreslår att medel avsätts i budgeten för 2015 för ett utomhusgym i Centrala parken i Orminge och att kommunen ska utreda placering av utomhusgym i andra större bostadsområden i Nacka.

Utegyms är på flera sätt bra och ger medborgarna enkla möjligheter att träna. Som fritidsnämnden har redovisat pågår det också redan en utredning om var fler sådana kan skapas. I Orminge finns emellertid redan ett utegym i Krokhöjden, som ligger nära Centrala parken. Andra ställen i kommunen där idag det finns utegym är Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården. Det finns också ett seniorgym i Sarvträsk.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 116

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 augusti 2015

Fritidsnämndens beslut den 12 februari 2015, § 15

Motionen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 116

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder då en översyn av behov och placering av ytterligare utegym redan är påbörjad. När det gäller förslaget om utegym i Centrala parken i Orminge noterar kommunfullmäktige att det finns ett sådant i närområdet i Krokhöjden. Kommunfullmäktige noterar att det idag även finns utegym i Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården samt ett seniorgym i Sarvträsk. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i fritidsnämnden den 12 februari 2015, § 15

Fritidsnämnden avslag motionen med anledning av att en översyn av behov och placering för utegym redan är påbörjad och bland de befintliga utegym i kommunen finns ett i Krokhöjden inte långt ifrån centrala parken i Orminge.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldal yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Det vore mycket bra och hälsobefrämjande att lägga ett väl utbyggt utegym i centrala parken som redan idag är en stor och upprustad park, centralt belägen i Boo/Orminge. Ett utegym där skulle göra att parken i ännu högre grad blev ett kluster av attraktiva aktiviteter för hela familjer och en hälsobefrämjande sak. De utegym som nu finns i Ormingetrakten är mycket små och begränsade och är inte så attraktiva som de skulle kunna vara. En satsning som skulle bli ett populärt inslag och bidra till att vuxna kan motionera samtidigt som barnen leker. Nackalistan är positiva till motionen.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur KF	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

24 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 114

KFKS 2014/830-259

Alphyddans grönområde

Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldahl, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL).

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå förslaget att stoppa planerna på att bygga studentbostäder i Alphyddan. Föreslagen bebyggelse tar en begränsad yta av grönområdet i anspråk och tar i möjligaste mån hänsyn till befintlig bebyggelse.

Ärendet

Motionen innehåller förslag om att stoppa planerna på studentbostäder i Alphyddan, att man utrededer annan lämplig mark för husbygge för studenter m.fl., att kommande husbyggen i huvudsak ska ske på redan ianspråktagen mark samt att man rådgör på ett seriöst och öppet sätt med berörda invånare innan man sätter igång byggprojekt i känsliga miljöer.

Projektet med studentbostäder i Alphyddan har strävat efter att minimera intrång i naturmarken och ta hänsyn till befintlig bebyggelse.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse 2015-06-08, rev 2015-06-17

Bilagor:

Motion

Yrkanden

Jan-Eric Jansson (KD) yrkade att nämnden skulle besluta i enlighet med förslag till beslut.

Ann Lepp (NI.) yrkade att nämnden skulle avslå förslag till beslut och istället bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställde de båda yrkandena mot varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med Jan-Eric Janssons (KD) yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2015-06-08
Rev 2015-06-17

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/830-259

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Alphyddans grönområde

Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldahl, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL).

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå förslaget att stoppa planerna på att bygga studentbostäder i Alphyddan. Föreslagen bebyggelse tar en begränsad yta av grönområdet i anspråk och tar i möjligaste mån hänsyn till befintlig bebyggelse.

Sammanfattning

Motionen innehåller förslag om att stoppa planerna på studentbostäder i Alphyddan, att man utrededer annan lämplig mark för husbygge för studenter m.fl., att kommande husbyggen i huvudsak ska ske på redan ianspråktagen mark samt att man rådgör på ett seriöst och öppet sätt med berörda invånare innan man sätter igång byggprojekt i känsliga miljöer.

Projektet med studentbostäder i Alphyddan har strävat efter att minimera intrång i naturmarken och ta hänsyn till befintlig bebyggelse.

Ärendet

Christina Ståldahl, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL) lämnade den 22 september 2014 på möte med kommunstyrelsens arbetsutskott in en motion med förslag om att stoppa planerna på studentbostäder i Alphyddan, att man utrededer annan lämplig mark för husbygge för studenter m.fl., att kommande husbyggen i huvudsak ska ske på redan ianspråktagen mark samt att man rådgör på ett seriöst och öppet sätt med berörda invånare innan man sätter igång byggprojekt i känsliga miljöer.

Behovet av studentbostäder är stort men det finns bättre platser. Grönområdet fyller en mycket viktig funktion för rekreation, närlek mm

Planenhetens kommentar

I den intresseanmälan för studentboende som kommunen anordnade 2012 valdes Alphyddan ut, mycket på grund av sina goda kollektivtrafikförhållanden. Två av de inlämnade förslagen var lämpliga att gå vidare med i en planprocess. Det ena var punkthuset som inte ändrats till sin utformning sedan förslaget och det andra var ett förslag där större delen av grönområdet togs i anspråk (se bild 1). Därefter ändrades förslaget till samrådet (se bild 2). För att slutligen ändras inför granskningen (se bild 3). Visserligen har våningarna blivit fler för att ändå behålla större delen av lägenheterna men de har placerats där de rekreativa värdena är begränsade.

Avseende Alphyddan har vi eftersträvat en tidig dialog och inbjudit till öppet möte med boende innan samrådsförfarandet. Det är en önskan att bygga på redan ianspråktagna ytor men dessa är begränsade, speciellt i kommunal ägo. Den förtätning som påbörjats och planeras för västra Sicklaön kommer oundvikligen kräva att även andra ytor bebyggs.

Bild 1

Bild 2

Bild 3

Angela Jonasson
Tf planchef

Alexander Erixson
Planarkitekt

Bilagor

Motion

140918

Motion angående

Bevara Alphyddans enda grönområde, bygg bostäder på en bättre lämpad mark!

Att bygga studentbostäder i Stockholmsområdet är viktigt. Bristen på dessa är stor, liksom bristen på hyresrätter för speciellt ungdomar. Nackalistan vill i första hand alltid att man använder redan ianspråktagen mark för byggande av nya bostäder. Detta är inte fallet med den planerade studentbostaden i Alphyddan. I övrigt anser också vi att det är mycket angeläget att bygga bostäder till studenter och unga personer i Nacka, men på bättre platser.

Bostäderna planeras här att byggas i ett mycket uppskattat grönområde, det enda riktiga i närområdet. Tidigare har påpekats i olika sammanhang att just grönområden som ligger nära större bostadsområden är särskilt värdefulla och borde aktas och sparas. Med tanke på Alphyddans belägenhet gäller detta i ovanligt hög grad här. Det är redan tätbebyggt och omgärdat av vägar med tät trafik och behöver inga fler hus eller trafik i sitt närområde. Många äldre bor här och om ett antal år kommer en generationsväxling att ske till yngre personer med barn. För barn är det ännu mer värdefullt att ha ett grönområde i sin absoluta närhet där de kan bygga kojor, plocka bär och blommor och leka fritt.

Mot bakgrund av ovanstående vill Nackalistan

- Att planerna på husbygget i Alphyddan stoppas omedelbart
- Att man utreder annan lämplig mark och plats för husbygge till studenter m.fl.
- Att kommande husbyggen i huvudsak ska ske på redan ianspråktagen mark
- Att man rådgör på ett seriöst och öppet sätt med berörda invånare innan man sätter igång konkreta byggprojekt i känsliga miljöer

Nackalistan 140918

Christina Ståldal

Mikael Carlsson

Johan Kjellman

Staffan Waerndt

Rahim Jafari

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 203

Dnr KFKS 2014/831-829

Utegymp i Nacka

Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder då en översyn av behov och placering av ytterligare utegym redan är påbörjad. När det gäller förslaget om utegym i Centrala parken i Orminge noterar kommunfullmäktige att det finns ett sådant i närområdet i Krokhöjden. Kommunfullmäktige noterar att det idag även finns utegym i Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården samt ett seniorgym i Sarvträsk. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna föreslår att medel avsätts i budgeten för 2015 för ett utomhusgym i Centrala parken i Orminge och att kommunen ska utreda placering av utomhusgym i andra större bostadsområden i Nacka.

Utegymp är på flera sätt bra och ger medborgarna enkla möjligheter att träna. Som fritidsnämnden har redovisat pågår det också redan en utredning om var fler sådana kan skapas. I Orminge finns emellertid redan ett utegym i Krokhöjden, som ligger nära Centrala parken. Andra ställen i kommunen där idag det finns utegym är Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården. Det finns också ett seniorgym i Sarvträsk.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 116
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 augusti 2015
Fritidsnämndens beslut den 12 februari 2015, § 15
Motionen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 116

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder då en översyn av behov och placering av ytterligare utegym redan är påbörjad. När det gäller förslaget om utegym i Centrala parken i Orminge noterar kommunfullmäktige att det finns ett sådant i närområdet i Krokhöjden. Kommunfullmäktige noterar att det idag även finns utegym i Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården samt ett seniorgym i Sarvträsk. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i fritidsnämnden den 12 februari 2015, § 15

Fritidsnämnden avslag motionen med anledning av att en översyn av behov och placering för utegym redan är påbörjad och bland de befintliga utegym i kommunen finns ett i Krokhöjden inte långt ifrån centrala parken i Orminge.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldal yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Det vore mycket bra och hälsobefrämjande att lägga ett väl utbyggt utegym i centrala parken som redan idag är en stor och upprustad park, centralt belägen i Boo/Orminge. Ett utegym där skulle göra att parken i ännu högre grad blev ett kluster av attraktiva aktiviteter för hela familjer och en hälsobefrämjande sak. De utegym som nu finns i Ormingetrakten är mycket små och begränsade och är inte så attraktiva som de skulle kunna vara. En satsning som skulle bli ett populärt inslag och bidra till att vuxna kan motionera samtidigt som barnen leker. Nackalistan är positiva till motionen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-08-05

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/831-829

Kommunstyrelsen

Utegym i Nacka

Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder då en översyn av behov och placering av ytterligare utegym redan är påbörjad. När det gäller förslaget om utegym i Centrala parken i Orminge noterar kommunfullmäktige att det finns ett sådant i närområdet i Krokhöjden. Kommunfullmäktige noterar att det idag även finns utegym i Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården samt ett seniorgym i Sarvträsk. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att medel avsätts i budgeten för 2015 för ett utomhusgym i Centrala parken i Orminge och att kommunen ska utreda placering av utomhusgym i andra större bostadsområden i Nacka.

Utegym är på flera sätt bra och ger medborgarna enkla möjligheter att träna. Som fritidsnämnden har redovisat pågår det också redan en utredning om var fler sådana kan skapas. I Orminge finns emellertid redan ett utegym i Krokhöjden, som ligger nära Centrala parken. Andra ställen i kommunen där idag det finns utegym är Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården. Det finns också ett seniorgym i Sarvträsk.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår att medel avsätts i budget för ett utomhusgym i Centrala parken i Orminge och att kommunen ska utreda placering av utomhusgym i andra större bostadsområden i Nacka.

Förslagen är huvudsakligen motiverade enligt följande.

Ett utomhus bör placeras i Centrala parken i Orminge intill lekplatsen. Då kan familjer gå dit och träna, samtidigt som barnen leker. Platsen ligger nära planerna för fotboll, tennis och basket. Inte långt därifrån finns motionsspår i skogarna väster om Orminge. Det skulle göra att området blir ett bra och välutrustat utomhuscluster av fria idrottsanläggningar inom räckhåll för många. Folkans fritidsgård ligger också nära vilket skulle kunna inspirera fler unga att träna utan kostnader för gymkort. En viktig sak i tider när alltför många unga inte får tillräckligt med fysisk motion.

Fritidsnämnden utredning och förslag

Fritidsnämnden har med anledning av förslagen i motionen beslutat följande¹.

Fritidsnämnden avslår motionen med anledning av att en översyn av behov och placering för utegym redan är påbörjad och bland de befintliga utegym i kommunen finns ett i Krokhöjden inte långt ifrån centrala parken i Orminge.

Underlaget för fritidsnämndens beslut

Som underlag för fritidsnämndens beslut förelåg huvudsakligen följande.

Kultur- och fritidsenheten anser att en satsning på utomhusgym och spontanidrottsplatser är positiv och främjar uteliv och folkhälsa. En översyn av utomhusgymmen i hela Nacka har inletts och behöver fördjupas för att kunna föreslå prioriteringar gällande utegymmens placering och utformning. Därutöver har fritidsnämnden under 2014 genomfört en första kapacitetsutredning vad gäller fritidsanläggningar, där Nackas befolkningstillväxt tas i beräkning. Förslag om utomhusgym i större bostadsområden behöver det kommande fördjupade översynsarbetet se över för att sedan kunna föreslå placering och utformandet av utomhusgym, och då med en helhetssyn över vad som bör finnas i respektive områden i hela kommunen.

Motionärernas förslag om ett utomhusgym i Centrala parken anser enheten inte är aktuellt i dagsläget då ett av de som finns idag ligger i Krokhöjden som ligger i närheten av Centrala parken. I Nacka finns i dagsläget därutöver utomhusgym i Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården samt ett seniorgym i Sarvträsk.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Utomhusgym ger medborgarna en enkel möjlighet att både mer spontant och planerat träna under opretentiösa former. Som framgår av fritidsnämndens beredning av motionen pågår det också ett arbete kring tillkomsten av flera. Förslag om det förväntas komma i mål och budget för 2016-2018.

---

¹ 12 februari 2015, § 15

Mot bakgrund av ovanstående föreslår stadsledningskontoret att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Förslagen i motionen föranleder inga ytterligare åtgärder då en översyn av behov och placering av ytterligare utegym redan är påbörjad. När det gäller förslaget om utegym i Centrala parken i Orminge noterar kommunfullmäktige att det finns ett sådant i närområdet i Krokhöjden. Kommunfullmäktige noterar att det idag även finns utegym i Hedvigslund, Sickla strand och Hellasgården samt ett seniorgym i Sarvträsk. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för eventuella tillkommande utegym kommer att beräknas i den nämnda översyn som pågår och resulterar i förslag i ärendet om mål och budget.

Konsekvenser för barn

Som både motionärerna och kultur- och fritidsenheten framför är satsning på utomhusgym och spontanidrottsplatser positiv och främjar uteliv och folkhälsa. Det gäller hela befolkningen och även barn.

Bilagor

Fritidsnämndens beslut den 12 februari 2015, § 15
Motionen

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Malin Westerback
Direktör för arbete och fritid

12 februari 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 15

Dnr KFKS 2014/831

Motionssvar Utegyms i Nacka

Motion den 22 september 2014 av Christina Ståldal, Mikael Carlsson, Johan Kjellman och Rahim Jafari (NL)

Beslut

Fritidsnämnden avslår motionen med anledning av att en översyn av behov och placering för utegym redan är påbörjad och bland de befintliga utegym i kommunen finns ett i Krokhöjden inte långt ifrån centrala parken i Orminge.

Ärendet

Motionärerna föreslår att anlägga ett utomhusgym i Centrala parken i Orminge samt i andra större bostadsområden i Nacka.

Kultur- och fritidsenheten är positiva till utomhusgym. Den pågående översyn av utomhusgymmen i hela Nacka, dess placering och utformning behöver vidare fördjupas i samverkan mellan kultur- och fritidsenheten och parkenheten för att kunna föreslå prioriteringar. Det kan konstateras att bland de utegym som idag finns i kommunen ligger ett i Krokhöjden, inte långt från den i motionen föreslagna platsen.

Ansvar för utomhusgym ingår i natur- och trafiknämndens ansvarområden.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 20 januari 2015
Protokoll Kommunfullmäktiges arbetsutskott, motion Utegyms i Nacka
Motion om Utomhusgym i Centrala parken i Orminge och i andra större bostadsområden

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Motion om

Utomhusgym i Centrala parken i Orminge och i andra större bostadsområden

Medborgare har uppmärksammat oss på behovet av utomhusgym i bland annat Orminge. En av dessa är Ormingebon Mikko Inemyr som föreslår att ett välutvecklat utomhusgym skulle tillfredsställa ett stort behov, öka intresset för motion och fysisk träning och vara hälsobefrämjande. Nackalistan har tidigare tänkt på detta, gillar förslaget och skriver därför denna motion.

Mikkos och Nackalistan's förslag är att ett utomhusgym placeras i Centrala parken i Orminge intill lekplatsen. Då kan familjer gå dit och träna, samtidigt som barnen leker. Platsen ligger nära planerna för fotboll, tennis och basket. Inte långt därifrån finns motionsspår i skogarna väster om Orminge. Det skulle göra att området blir ett bra och välutrustat utomhuscluster av fria idrottsanläggningar inom räckhåll för många.

Folkans fritidsgård ligger också nära vilket skulle kunna inspirera fler unga att träna utan kostnader för gymkort. En viktig sak i tider när alltför många unga inte får tillräckligt med fysisk motion.

Nackalistan föreslår

- Att medel avsätts i budgeten för 2015 för ett utomhusgym i Centrala parken i Orminge
- Att kommunen utreder placering av utomhusgym i andra större bostadsområden i Nacka.

Nacka 2014-08-29

Christina Ståldal

Johan Kjellman

Mikael Carlsson

Staffan Waerndt

Rahim Jafari

15 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 173

Dnr KFKS 2014/1005-808

Förebyggande arbete och tidiga insatser för unga

Motion den 24 november 2014 av Bosse Ståldal (NL)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden och fritidsnämnden att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas. Uppdraget ska redovisas senast december 2015.

Ärende

Motionären yrkar kortfattat följande förslag:

- Utred behov av tidiga insatser och vinster med förebyggande arbete
- Bygg upp en social investeringsfond
- Upprätta en strategi och handlingsplan
- Inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet

Socialnämnden och fritidsnämndens bedömning är att det finns kunskap om behov av tidiga insatser för barn och unga och de ekonomiska vinsterna. Den samlade bedömningen från nämnderna är att motionen delvis ska avslås.

Kommunstyrelsen delar nämndernas uppfattning om att Nacka kommun redan idag arbetar förebyggande genom tidiga insatser på olika nivåer. Kommunstyrelsen anser inte att en social investeringsfond ska inrättas. Införandet av en sådan fond bör föregås av en fördjupad diskussion om hur ett sådant arbetssätt förhåller sig till och påverkar nuvarande arbetsformer och styrprinciper.

Kommunstyrelsen föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen men uppdrar åt nämnderna att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 2 juni 2015 § 101

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 5 maj 2015

Protokollsutdrag fritidsnämnden den 16 april 2015 § 41

Protokollsutdrag socialnämnden den 21 april 2015 § 48

Motion

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

15 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 2 juni 2015 § 101

Kommunstyrelsen arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden och fritidsnämnden att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas. Uppdraget ska redovisas senast december 2015.

Beslut i fritidsnämnden den 16 april 2015 § 41

1. Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige att avslå motionen.
2. Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige att besluta att kommunen ska arbeta fram och anta en strategi för förebyggande och främmande arbete för ungas hälsa och välbefinnande.

Beslut i socialnämnden den 21 april 2015 § 58

Socialnämnden föreslog kommunfullmäktige att besluta att kommunen ska arbeta fram och anta en strategi för förebyggande och främmande arbete för ungas hälsa och välbefinnande.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade att ärendet återremitteras med följande motivering.

”Bakgrunden till återremissen är att motionen inte har gått på remiss och yttrande till andra nämnder med betydelse för social hållbarhet. Det gäller utbildningsnämnden, kulturnämnden, arbets- och företagsnämnden och natur- och trafiknämnden. Att man inte i texten till kommunens svar har med skolan i nätverksgrupper kring social hållbarhet är ytterst märkligt och tyder på ett begränsat stuprörstänkande. I framtiden kommer vi inte att ha råd med det. Då kommer det att krävas att alla goda krafter samarbetar kring barn och ungdomars förhållande.”

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Rolf Wasteson (V) och Sidney Holm (MP), bifall till satserna 1,3 och 4 i motionen.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade avslå Christina Ståldals återremissyrkande.

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Reservationer

Christina Ståldal reserverade sig mot beslutet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

15 juni 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Protokollsanteckning

Christina Ståldal lät anteckna följande.

”Glädjande att flera oppositionspartier ställde sig bakom huvuddelen av denna motion. Detta är i hög grad en framtidssatsning, ekonomiskt och socialt. Allt tal om social hållbarhet väger lätt om man inte på allvar satsar på tidiga och förebyggande insatser. Då krävs det ett slut på stuprörstänkande mellan verksamheter i Nacka och fullt fokus på samverkan med syfte att förhindra tidig utslagning. Motionen har inte gått till Utbildningsnämnden, Kulturnämnden eller Arbets- och företagsnämnden. Det visar vilken begränsad syn man har på vikten av tidiga åtgärder. Inte minst skolan är en mycket viktig aktör som här knappast nämns som samverkanspartner för tidiga insatser. Genom att anamma detta evidensbaserade arbetsätt sparar vi liv och kostnader till mycket stora belopp för samhället och den enskilda människan.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-05-05

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/1005-808

Kommunstyrelsen

Förebyggande arbete och tidiga insatser för unga

Motion den 24 november 2014 av Bosse Ståldal (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden och fritidsnämnden att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas. Uppdraget ska redovisas senast december 2015.

Sammanfattning

Motionären yrkar kortfattat följande förslag:

- Utred behov av tidiga insatser och vinster med förebyggande arbete
- Bygg upp en social investeringsfond
- Upprätta en strategi och handlingsplan
- Inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet

Socialnämnden och fritidsnämndens bedömning är att det finns kunskap om behov av tidiga insatser för barn och unga och de ekonomiska vinsterna. Den samlade bedömningen från nämnderna är att motionen delvis ska avslås.

Stadsledningskontoret delar nämndernas uppfattning om att Nacka kommun redan idag arbetar förebyggande genom tidiga insatser på olika nivåer. Stadsledningskontoret anser inte att en social investeringsfond ska inrättas. Införandet av en sådan fond bör föregås av en fördjupad diskussion om hur ett sådant arbetssätt förhåller sig till och påverkar nuvarande arbetsformer och styrprinciper.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen men uppdrar åt nämnderna att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas.

Förslagen i motionen

Bosse Ståldal (NL) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 24 november 2014 en motion med förslag om att arbeta förebyggande med tidiga insatser hos unga genom att kommunen

- utreder behoven av tidiga insatser för utsatta barn och ungdomar och möjliga vinster med ett förebyggande arbete
- bygger upp en pool av investerare, en social investeringsfond, i samarbete med de övriga som "tjänar på" ett sådant arbete, till exempel landsting, arbetsförmedling, försäkringsbolag där kommunen ska stå som huvuddel av kostnaderna
- upprättar en långsiktig strategi och handlingsplan för det förebyggande arbetet i samarbete med lokala aktörer
- inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet, bryter med stuprörstänkande och inför en organisatorisk helhetssyn där alla bidrar med ansvar och kostnader. Lokalt handlar det om nära samverkan mellan till exempel socialsekreterare, poliser, pedagoger, fritids- och föreningsledare och inte minst föräldrar och barn

Nämndernas utredning och bedömning

Nämnderna har utrett förslagen i motionen utifrån nämndernas ansvarsområden.

Socialnämnden anser att behoven av tidiga insatser för utsatta barn och ungdomar utreds/har utretts i flera sammanhang.

Inom ramen för projektet Tidiga insatser som initierades av kommunfullmäktige 2010 samlades kunskap både lokalt, regionalt, och nationellt kring såväl behov av tidiga insatser som möjliga vinster. Socialnämnden följer kontinuerligt utvecklingen av barn och ungas hälsa, livsvillkor och alkohol-, tobaks- och narkotikavanor genom olika undersökningar som till exempel Stockholmsenkäten, Ung röst och folkhälsorapportering. Under hösten kommer kommunen att genomföra en kultur- och fritidsvaneundersökning där frågor om ungas livsstil ingår. Nämndernas bedömning är att det finns kunskap om behov av tidiga insatser för barn och unga och de ekonomiska vinsterna.

När det gäller förslagen kring social investeringsfond och styrsystem som ska belönas med långsiktig effektivitet är nämndernas gemensamma bedömning att de inte kan ta ställning till frågorna då frågorna är av en övergripande karaktär och därför behöver utredas och beslutas av kommunstyrelsen.

Nämnderna bedömer att det är rimligt att kommunen arbetar fram en strategi för förebyggande och främjande arbete för ungas hälsa och välbefinnande, på samma vis som kommunens arbete med alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaksstrategin (ANDT-strategin) och den kommande fritidsstrategin. Enligt de undersökningar som finns mår barn och unga i Nacka generellt sett bra. Dock finns det grupper som mår sämre i Nacka. Psykisk ohälsa hos flickor är ett problem. Nämnderna ser också generellt ökade skillnader i hälsa och välbefinnande i socioekonomiskt svaga grupper. Nämndernas förslag till ny

strategi bör gå i samklang med den befintliga ANDT-strategin och kommande fritidsstrategi.

Enligt nämnderna är det redan idag möjligt för olika aktörer så som socialsekreterare, poliser, pedagoger, fritids- och föreningsledare samt föräldrar och barn att samverka och att detta också sker i olika former.

Nämndernas gemensamma bedömning är att motionen delvis ska avslås, med hänvisning till det som framförts ovan.

Socialnämnden och fritidsnämnden föreslår att kommunstyrelsen ger i uppdrag till de två nämnderna att ta fram ett förslag till en gemensam strategi för förebyggande och främjande arbete för barn och ungas hälsa och välbefinnande.

Stadsledningskontorets bedömning och förslag

Nacka kommun är väl medveten om vikten av tidiga insatser. I kommunen finns redan olika former av samverkansavtal, överenskommelser och handlingsplaner om det förebyggande arbetet för barn och unga. Några samverkansparter är landsting, polis och socialtjänst. Även elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

Flera aktörer, såsom kommuner, landsting och regioner, har infört sociala investeringsfonder och planer på att starta fonder finns i ett stort antal kommuner. Detta arbetssätt har stor potential, men har också tydligt visat på grundläggande kunskaps- och kompetensbrister på grund av mycket liten erfarenhet av effektutvärderingar. Det framgår av två nya studier från Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS).

Stadsledningskontoret anser att rutiner för kontroll och uppföljning av samverkansavtal och överenskommelser kan utvecklas i Nacka kommun. Istället för att ta fram en ny strategi bör redan befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser kontinuerligt följas upp och utvärderas. Detta för att säkerhetsställa att det finns tydliga avtal kring ansvarsfördelning mellan huvudmännen och att det finns rutiner för samarbete och samverkan både internt och externt.

Stadsledningskontoret delar nämndernas uppfattning om att Nacka kommun redan idag arbetar förebyggande genom tidiga insatser på olika nivåer. Stadsledningskontoret anser inte att en social investeringsfond ska inrättas. Införandet av en sådan fond bör föregås av en fördjupad diskussion om hur ett sådant arbetssätt förhåller sig till och påverkar nuvarande arbetsformer och styrprinciper. En eventuell social investeringsfond skulle om den inrättas behöva utgöra en del av mål och budget.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen och uppdrar åt nämnderna att redovisa hur befintliga strategier, samverkansavtal och överenskommelser följs upp och utvärderas.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontorets förslag till beslut innebär inga direkta kostnader för kommunen.

Konsekvenser för barn

Bedömningen är att barns bästa har beaktats i beredningen av ärendet. Genom att arbetet följs upp och utvärderas ökar möjligheterna att barnens perspektiv genomsyrar det förebyggande arbetet, vilket medverkar till en högre kvalitet i arbetet som berör barn och unga. Även barns och ungdomars rätt till god hälsa har beaktats i beredningen av ärendet. Däremot har inga särskild hänsyn tagits till kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, etniskt ursprung eller tro i detta ärende.

Bilaga

Protokollsutdrag fritidsnämnden § 58

Protokollsutdrag socialnämnden § 41

Motion

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

16 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 41

Dnr FRN 2015/32-440

Förebyggande arbete och tidiga insatser för unga

Motion den 21 november 2014 av Bosse Ståldal (NL)

Beslut

1. Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.
2. Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att kommunen ska arbeta fram och anta en strategi för förebyggande och främjande arbete för ungas hälsa och välbefinnande.

Ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott har överlämnat en motion om förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga till socialnämnden och fritidsnämnden för utredning och förslag till beslut. Utredningen har genomförts i samarbete med sociala kvalitetsenheten.

Motionen har lämnats av Bosse Ståldal (NL) och innehåller kortfattat följande förslag:

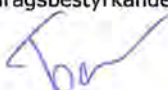
- Utred behov av tidiga insatser och vinster med ett förebyggande arbete
- Bygg upp en social investeringsfond i samarbete med andra aktörer
- Upprätta en strategi och handlingsplan
- Inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet

Enhetens bedömning är att det finns kunskap om behov av tidiga insatser för barn och unga och de ekonomiska vinsterna. Enheten bedömer tillsammans med kultur- och fritidsenheten att de inte kan ta ställning till frågorna kring social investeringsfond och styrsystem. Frågorna är av en övergripande karaktär och behöver därför utredas och beslutas på kommunstyrelsenivå. Vidare är enheternas gemensamma bedömning att det är rimligt att kommunen arbetar fram en strategi för förebyggande och främjande arbete för ungas hälsa och välbefinnande

Den samlade gemensamma bedömningen från sociala kvalitetsenheten och kultur- och fritidsenheten är att motionen ska avslås.

Enheterna föreslår att kommunstyrelsen ger i uppdrag till fritidsnämnden och socialnämnden att gemensamt ta fram ett förslag till en strategi för förebyggande och främjande arbete för barn och ungas hälsa och välbefinnande.

Ur ett barnperspektiv är det positivt med en strategi för det förebyggande och främjande arbetet eftersom det blir vägledande för hur kommunen ska arbeta för att gynna alla barn och ungdomar.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

16 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 41 forts

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 30 mars 2015

Bilaga 1. Motion Förebyggande arbete och tidiga insatser för unga, Bosse Ståldal (NL)

Bilaga 2. Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Protokollsanteckningar

Ordförande Richard Wendt (M) och Louise Granath (FP) lät anteckna följande till protokollet.

”Vi är oroade över ungdomars ökade användning av droger. Vi är också oroade över den psykiska ohälsa som ökar, framför allt hos tjejer. En strategi för att förebygga och främja arbete för ungas hälsa och välbefinnande behövs därför.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

21 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Socialnämnden

§ 58

SOCN 2015/281-753

Förebyggande arbete och tidiga insatser för unga

Motion den 21 november 2014 av Bosse Ståldal (NL)

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att kommunen ska arbeta fram och anta en strategi för förebyggande och främjade arbete för ungas hälsa och välbefinnande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har överlämnat en motion om förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga till socialnämnden och fritidsnämnden för utredning och förslag till beslut. Utredningen har genomförts i samarbete med kultur- och fritidsenheten.

Motionen har lämnats av Bosse Ståldal (NL) och innehåller kortfattat följande förslag:

- Utred behov av tidiga insatser och vinster med ett förebyggande arbete
- Bygg upp en social investeringsfond i samarbete med andra aktörer
- Upprätta en strategi och handlingsplan
- Inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet

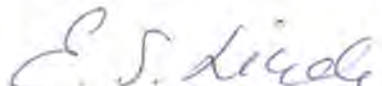
Enhetens bedömning är att det finns kunskap om behov av tidiga insatser för barn och unga och de ekonomiska vinsterna. Enheten bedömer tillsammans med kultur- och fritidsenheten att de inte kan ta ställning till frågorna kring social investeringsfond och styrsystem. Frågorna är av en övergripande karaktär och behöver därför utredas och beslutas på kommunstyrelsenivå. Vidare är enheternas gemensamma bedömning att det är rimligt att kommunen arbetar fram en strategi för förebyggande och främjande arbete för ungas hälsa och välbefinnande.

Sociala kvalitetsenheten och kultur- och fritidsenheten föreslår att kommunstyrelsen ger i uppdrag till fritidsnämnden och socialnämnden att gemensamt ta fram ett förslag till en strategi för förebyggande och främjande arbete för barn och ungas hälsa och välbefinnande.

Ur ett barnperspektiv är det positivt med en strategi för det förebyggande och främjande arbetet eftersom det blir vägledande för hur kommunen ska arbeta för att gynna alla barn och ungdomar.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från sociala kvalitetsenheten, 2015-03-17
2. Motion förebyggande arbete och tidiga insatser för unga, Bosse Ståldal (NL), 2014-11-21
3. Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott, 2015-02-17

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

21 april 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Socialnämnden

Yrkanden

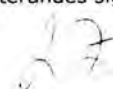
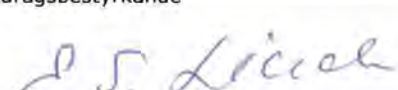
Helene Skantze (M), yrkade med instämmande av Christine Lorne (C), Anna-Karin Boréus (FP) och Johan Lund (KD) att socialnämnden, med ändring av stadsledningskontorets förslag till beslut, ska föreslå kommunfullmäktige att besluta att kommunen ska arbeta fram och anta en strategi för förebyggande och främjade arbete för ungas hälsa och välbefinnande.

Andreas Falk (S), Agneta Johansson (V), Lisskulla Zayane (MP) och Shahin Malak (NL) yrkade att socialnämnden ska föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen i sin helhet.

Beslutsgång

Med avslag på Andreas Falks (S), Agneta Johanssons (V), Lisskulla Zayanes (MP) och Shahin Malaks (NL) yrkande beslutade socialnämnden i enlighet med Helene Skantzes yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Motion om förebyggande arbete och tidiga insatser för unga

Under mina 40 år i Nacka har jag jobbat på barn- och ungdomshem, som fritids- och föreningsledare, kontaktman och övervakare. Jag har sett stora förluster när unga gått under men jag har också lärt mig hur samhället kan agera för att förebygga utanförskap. Framgångsstrategin är att som samhällsentreprenören använda befintliga resurser på ett innovativt sätt för att öka vinsten för medborgarna.

Att arbeta preventivt och förebyggande är bra för människorna och enligt nationalekonomen Ingvar Nilsson dessutom oerhört lönsamt. Ett exempel. Idag har Nacka 26 000 barn och ungdomar upp till 19 år. Av dem har ca 500 en form av funktionsnedsättning. I värsta fall kan det kosta flera miljarder på sikt om vi inget gör för att förebygga deras ohälsa. Genom att ta en kostnad för förebyggande arbete och tidiga insatser kan vi spara mänskliga förluster och stora och långsiktiga kostnader för samhället.

Nacka växer kraftigt och planeras bli en av mest befolkningstäta kommunerna i landet. Problemen växer idag vad gäller t.ex. drogproblem och religiös fundamentalism bland ungdomar. Kostnaderna för missbruk, kriminalitet, psykisk ohälsa och utanförskap ökar.

Kommunen behöver satsa rejält på förebyggande arbete. Jag föreslår:

- Att kommunen utreder behoven av tidiga insatser för utsatta barn och ungdomar och möjliga vinster med ett förebyggande arbete
- Att kommunen bygger upp en pool av investerare, en social investeringsfond, i samarbete med de övriga som "tjänar på" det sådant arbete t.ex. landsting, arbetsförmedling, försäkringsbolag och fastighetsbolag. Kommunen måste självklart stå för en huvuddel av kostnaderna.
- Att kommunen upprättar en långsiktig strategi och handlingsplan för det förebyggande arbetet i samarbete med lokala aktörer
- Att kommunen inför ett styrsystem som belönar långsiktig effektivitet, bryter med stuprörstänkande och inför en organisatorisk helhetssyn där alla bidrar med ansvar och kostnader. Lokalt handlar det om nära samverkan mellan t.ex. socialsekreterare, poliser, pedagoger, fritids- och föreningsledare, diakoner och inte minst föräldrar och deras barn

2014-11-21

Bosse Ståldal, Nackalistan.

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 204

Dnr KFKS 2014/1003-315

Betongarmerat gräs på parkeringsplatser

Motion den 24 november 2014 av Lena Rönnerstam och Khashayar Farmanbar (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att förslagen i motionen har bifallits genom att natur- och trafiknämnden har infört anvisningar för betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok.

Ärende

Motionärerna vill att kommunen i samband med förtätningsarbetet i Nacka ska medverka till en grönare stadsbild genom att använda betongarmerat gräs på ytor man vill ha starka och farbara, men ändå gröna.

Natur- och trafiknämnden har genomfört förslagen i motionen genom att införa betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok och tagit fram en typitning för den.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 117
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 augusti 2015
Natur- och trafiknämndens beslut den 17 mars 2015, § 57
Motionen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 117

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att förslagen i motionen har bifallits genom att natur- och trafiknämnden har infört anvisningar för betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok.

Beslut i natur- och trafiknämnden den 17 mars 2015, § 57

Natur- och trafiknämnden ställde sig positiv till motionen och föreslog kommunfullmäktige anse motionen färdigbehandlad med hänvisning till natur- och trafiknämnden 2015-03-17

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

har gett vägenheten i uppdrag att ta fram en typritning samt lägga till beläggningstypen i Bilaga A, Val av beläggning i Teknisk Handbok.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Khashayar Farmanbars yrkande.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Vi noterar med glädje att natur- och trafiknämnden nu infört anvisningar för betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok. Detta är extra glädjande för oss i Miljöpartiet då vi har lyft vid ett flertal tillfällen, bl.a. via en motion från 2012.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

Kommunstyrelsen

Betongarmerat gräs på parkeringsplatser

Motion den 24 november 2014 av Lena Rönnerstam och Khashayar Farmanbar (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att förslagen i motionen har bifallits genom att natur- och trafiknämnden har infört anvisningar för betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok.

Sammanfattning

Motionärerna vill att kommunen i samband med förtätningsarbetet i Nacka ska medverka till en grönare stadsbild genom att använda betongarmerat gräs på ytor man vill ha starka och farbara, men ändå gröna.

Natur- och trafiknämnden har genomfört förslagen i motionen genom att införa betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok och tagit fram en typritning för den.

Förslagen i motionen

Lena Rönnerstam och Khashayar Farmanbar (S) har i motionen föreslagit att kommunen i samband med förtätningsarbetet i Nacka ska medverka till en grönare stadsbild genom att använda betongarmerat gräs på ytor man vill ha starka och farbara, men ändå gröna.

De har motiverat sitt förslag enligt följande. Betongarmerat gräs på parkeringsplatser är en smakfull lösning som bidrar till att ge en grönare stadsbild. Det bidrar till hanteringen av dagvatten genom att hjälpa till att fördröja dagvattenavrinningen. Socialdemokraterna vill att man tittar närmare på den lösningen i samband med parkeringsplatser i synnerhet i samband med förtätningsarbetet på västra Sicklaön.

Natur- och trafiknämndens utredning och förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden har den 17 mars 2015, § 57, fattat följande beslut.

Natur- och trafiknämnden ställer sig positiv till motionen och föreslår att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad med hänvisning till natur- och trafiknämnden 2015-03-17 har gett vägenheten i uppdrag att ta fram en typritning samt lägga till beläggningstypen i Bilaga A, Val av beläggning, i Teknisk Handbok.

Underlag för nämndens beslut

Vägenheten har som underlag för natur- och trafiknämndens beslut angett följande.

Vägenheten ser inga hinder för detta och beläggningstypen kan vara ett bra val i de fall man behöver alternativa lösningar för att hantera dagvatten inom vägområdet. Bästa sättet att få in detta i projekten är att ta fram typritning samt lägga till beläggningstypen i Bilaga A, Val av beläggning i Teknisk Handbok.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Som stadsledningskontoret uppfattar natur- och trafiknämndens beslut har nämnden genomfört förslagen i motionen genom att införa betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok och tagit fram en typritning för den. Utifrån detta föreslår stadsledningskontoret att fullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att förslagen i motionen har bifallits genom att natur- och trafiknämnden har infört anvisningar för betongarmerat gräs som beläggningstyp i kommunens tekniska handbok.

Bilagor

Natur- och trafiknämndens beslut den 17 mars 2015, § 57

Motionen

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör

17 mars 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 57

NTN 2015/176
KFKS 2014/1003

Beläggning av betongarmerat gräs på parkeringsplatser

Motion den 24 november 2014 av Lena Rönnerstam (S) och Khashayar Farmanbar (S)

Beslut

Natur- och trafiknämnden ställer sig positiv till motionen och föreslår att kommunfullmäktige anser motionen färdigbehandlad med hänvisning till natur- och trafiknämnden 2015-03-17 har gett vägenheten i uppdrag att ta fram en typritning samt lägga till beläggningstypen i Bilaga A, Val av beläggning, i Teknisk Handbok.

Ärendet

Socialdemokraterna har i en motion till kommunfullmäktige fört fram att kommunen borde använda betongarmerat gräs på parkeringsplatser, men även på andra farbara ytor, i synnerhet i samband med förtätningsarbetet på Västra Sicklaön. Natur- och trafiknämnden har gett vägenheten i uppdrag att lägga in betongarmerat gräs som valbar beläggningstyp i Teknisk Handbok.

Förslagen i motionen

Socialdemokraterna föreslår att man i samband med förtätningsarbetet i Nacka medverkar till en grönare stadsbild genom att använda betongarmerat gräs på ytor man vill ha starka och farbara, men ändå gröna.

Enhetens utredning och bedömning

Vägenheten ser inga hinder för detta och beläggningstypen kan vara ett bra val i de fall man behöver alternativa lösningar för att hantera dagvatten inom vägområdet. Bästa sättet att få in detta i projekten är att ta fram typritning samt lägga till beläggningstypen i Bilaga A, Val av beläggning i Teknisk Handbok.

Handlingar i ärendet

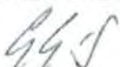
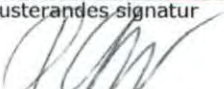
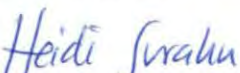
Tjänsteskrivelse 2015-02-24

Bilaga Motion den 24 november 2014 av Lena Rönnerstam och Khashayar Farmanbar (S)

Beslutsgång

Nämnden beslutade i enlighet med enhetens förslag till beslut.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

Betongarmerat gräs på parkeringsplatser

Motion till kommunfullmäktige

Betongarmerat gräs på parkeringsplatser är en smakfull lösning som bidrar till att ge en grönare stadsbild. Det bidrar till hanteringen av dagvatten genom att hjälpa till att fördröja dagvattenavrinningen. Vi socialdemokrater vill att man tittar närmare på den lösningen i samband med parkeringsplatser i synnerhet i samband med förtättningsarbetet på Västra Sicklaön.

Socialdemokraterna föreslår

att man i samband med förtättningsarbetet i Nacka medverkar till en grönare stadsbild genom att använda betongarmerat gräs på ytor man vill ha starka och farbara, men ändå gröna.

Nacka den 24 november 2014

Lena Rönnerstam (S)   Khasyahar Farmanbar (S)

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 205

Dnr KFKS 2015/231-770

Sjukhus i Nacka

Motion den 23 mars 2015 av Christina Ståldal, Efson Goitom, Mikael Carlsson och Bosse Ståldal (NL)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen kontinuerligt för dialog med landstinget om utvecklad sjukvård i Nacka samt att beslut om utökning av sjukhusens kapacitet ligger hos landstinget. Den fortsatta utvecklingen av Nacka sjukhus kommer att bevakas och kommuniceras. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna vill att kommunen via sina kontaktorgan med landstinget föreslår en stegvis utveckling av Nacka närsjukhus till ett fullskaligt sjukhus samt att resultatet av förhandlingarna återkopplas till Nackas invånare och till kommunfullmäktige.

Nacka sjukhus är ett av de större lokala sjukhusen men det är inget fullskaligt akutsjukhus. Det finns enligt landstingsrådet inte heller några planer att det ska utvecklas i den riktningen.

Kommunen för kontinuerligt dialog med landstinget genom såväl förtroendevalda som tjänstemannaorganisationen. Beslut om utökning ligger hos landstinget, som i dagsläget har för avsikt att utöka kapaciteten i Nacka till totalt 250 vårdplatser år 2019. Utökningen kommer att ske inom slutenvård såsom psykiatri, somatisk specialistvård och geriatrik.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 118

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 22 juni 2015

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 118

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige noterar att kommunen kontinuerligt för dialog med landstinget om utvecklad sjukvård i Nacka samt att beslut om utökning av sjukhusens kapacitet ligger hos landstinget. Den fortsatta utvecklingen av Nacka sjukhus kommer att bevakas och kommuniceras. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldal yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Det är positivt att Alliansen i praktiken har sagt Ja till Nackalistans motion angående en utbyggnad av Nacka sjukhus. Under KS-sammanträdet lämnades en skrivelse från Alliansen med ett innehåll som bl a innehöll en stegvis utbyggnad av kapaciteten av Nacka sjukhus vad gäller i första hand akutsjukvården och BB. Dessa tankar har även Nackalistan i sin motion som lämnades in före Alliansens skrivelse. Trots detta så blev det ingen tillstyrkan av motionen, troligen beroende på att den kom från ett oppositionsparti. Nödvändigheten av en utbyggd och förstärkt sjukhusservice i närområdet för Nacka-Värmdö-Tyresö beror inte minst på överbelastningen på SÖS och på den trafikmässiga situationen med köer dit. Med en ökning av bilresandet på ca 28.000 fler fordonströrelser på 10 år, när vägar snart kommer att blockeras pga byggen, är expansionen av Nacka sjukhus nödvändig. Nackalistan hälsar denna insikt hos Alliansen med tillfredsställelse trots att man inte röstade för den.”

Mats Gerdau (M), Hans Peters (C), Gunilla Grudevall-Steen (FP) och Jan-Eric Jansson (KD) lät gemensamt anteckna följande.

”Vi i Alliansen lovade i majoritetsprogrammet (oktober 2014) att arbeta för att Nacka Sjukhus åter ska kunna bli ett fullvärdigt akutsjukhus. Vi menar att det var olyckligt och kortsiktigt av den dåvarande rödgröna landstingsmajoriteten att lägga ned akutmottagning, intensivvård, förlossningsklinik mm på Nacka sjukhus. På dagens KS-sammanträde lägger vi ett särskilt förslag om att utreda en förlängning av tunnelbanan från Nacka Centrum till Ektorp-Nacka sjukhus. En tunnelbana till Nacka sjukhus skulle öka tillgängligheten och underlätta för en utbyggnad av sjukhuset.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 206

Dnr KFKS 2015/233-109

Behandling av motioner

Motion den 23 mars 2015 av Bosse Ståldal, Mikael Carlsson, Efsen Goitom och Christina Ståldal (NL).

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar kommunstyrelsens redovisning av hur motioner bereds. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna vill att kommunen ska besvara motioner skyndsamt och senast inom ett år. Kommunen har ambitionen att motioner ska beredas så skyndsamt som möjligt. Ett kontinuerligt internt förbättringsarbete pågår för att tydliggöra rutiner och ansvarsfördelning för att säkerställa en än bättre beredning av motioner.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 119
Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 15 juni 2015
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 119

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige noterar kommunstyrelsens redovisning av hur motioner bereds.
Motionen är därmed färdigbehandlad.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldals yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Nackas moderatledda majoritet har under många år visat på undermålig behandling av motioner. Ett typ exempel var när en socialdemokratisk motion kom upp till behandling på kommunfullmäktige först 8(!) år efter att den inlämnats. Motionären som tjänstgjorde i kommunfullmäktige (KF) under flera år hann lämna KF innan hennes motion slutligen behandlades. Därför är det välkommet att motionsbehandlingen håller en anständig nivå.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

2015-06-22

TJÄNSTESKRIVELSE

KFKS 2015/349-759

Kommunstyrelsen

Sjukhus i Nacka

Motion den 23 mars 2015 av Christina Ståldal, Efson Goitom, Mikael Carlsson och Bosse Ståldal (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen kontinuerligt för dialog med landstinget om utvecklad sjukvård i Nacka samt att beslut om utökning av sjukhusens kapacitet ligger hos landstinget. Den fortsatta utvecklingen av Nacka sjukhus kommer att bevakas och kommuniceras. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna vill att kommunen via sina kontaktorgan med landstinget föreslår en stegvis utveckling av Nacka närsjukhus till ett fullskaligt sjukhus samt att resultatet av förhandlingarna återkopplas till Nackas invånare och till kommunfullmäktige.

Nacka sjukhus är ett av de större lokala sjukhusen men det är inget fullskaligt akutsjukhus. Det finns enligt landstingsrådet inte heller några planer att det ska utvecklas i den riktningen.

Kommunen för kontinuerligt dialog med landstinget genom såväl förtroendevalda som tjänstemannaorganisationen. Beslut om utökning ligger hos landstinget, som i dagsläget har för avsikt att utöka kapaciteten i Nacka till totalt 250 vårdplatser år 2019. Utökningen kommer att ske inom slutenvård såsom psykiatri, somatisk specialistvård och geriatrik.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige att

- snarast via sina kontaktorgan med landstinget föreslå att stegvis under en 10-årsperiod utveckla Nacka närsjukhus till ett fullskaligt sjukhus.
- återkoppla resultatet av förhandlingarna till Nackas invånare och till kommunfullmäktige

Förslagen är huvudsakligen motiverade enligt följande.

Nackas befolkning kommer inom de närmsta tio åren att öka kraftigt. Nackalistan anser att det är hög tid att sätta sig ned och förhandla med landstinget om behovet av att bygga ut Nacka närsjukhus till en kapacitet som ett normalsjukhus, som kan ge snabb och effektiv akut- och sjukhusservice till regionens befolkning. Partiet pekar på att det redan idag är trafikstockningar på grund av en växande befolkning och underdimensionerad trafikapparat, och menar också att akut- och sjukhusvården i Stockholm går på knäna. Genom en succesiv utökning av kapaciteten skulle en framtida sjukhuskris kunna undvikas enligt motionärerna.

Nacka kommuns samverkan med landstinget

Regelbundna överläggningar äger rum mellan landstinget och kommunen genom såväl förtroendevalda som tjänstemannaorganisationen. Samarbetet sker bland annat inom ramen för sjukvårdsstyrelse söder. Det finns enligt näringslivsdirektör Anders Börjesson mark bredvid Nacka sjukhus med färdiga byggrätter. Beslut om utökning av sjukhusens kapacitet ligger dock hos landstinget och inte hos kommunen.

En utveckling och utökning av Nacka sjukhus är en viktig fråga för Nacka kommun. Frågan är uppe för diskussion i de sammanhang där förtroendevalda och tjänstemän träffar landstinget. Det är dock landstinget som äger frågan om Nacka sjukhus kapacitet.

Alliansmajoritetens ambitioner

Alliansmajoritetens ambitioner vad gäller samverkan med landstinget och utökad sjukvård beskrivs i majoritetsprogrammet 2014-2018.

En utmaning kommande år är att vården och omsorgen byggs ut i takt med att Nackas befolkning växer.

Vi ser gärna också att sjukvården vid Nacka sjukhus byggs ut, för att våra invånare ska få en vård som är nära och tillgänglig. Kommunen ska söka samverkan med landstinget kring hur kommunens tillväxtambitioner med sikte på 2030 påverkar vårdbehoven. I ett första skede kan det handla om utbyggd barnsjukvård, fler vårdplatser och ytterligare funktioner kopplade till närakuten, men i en förlängning också till en förlossningsklinik.

Landstingets ambitioner

Enligt barn- och äldrelandstingsråd Ella Bohlin har landstinget en långsiktig plan för försörjningen av sjukhus i alla delar av länet, där Nacka ingår. I det budgetbeslut som togs i december 2014 fattade landstinget beslut om framtidens hälso- och sjukvård. För Nacka sjukhus innebär det enligt Bohlin en ombyggnation och utökning som sker år 2019, som ger en ökad kapacitet för slutenvård. Detta resulterar framför allt i fler plaster inom psykiatri, somatisk specialistvård och geriatrik. Efter utbyggnaden kommer Nacka sjukhus att ha cirka 250 vårdplatser.

Sjukhusets inriktning är öppenvård med fokus på primärvård, närakut och somatisk specialistvård. En stor andel av öppenvården är kirurgisk och ortopedisk vård, samt diagnostik med röntgen och mindre laboratorium. Därmed är Nacka sjukhus ett av de större lokala sjukhusen, tillsammans med Sollentuna, Löwenströmska och Bromma. Det är dock inget fullskaligt akutsjukhus och det finns enligt landstingsrådet inte heller några planer att det ska utvecklas i den riktningen. Ytterst är det professionen som gör en medicinsk bedömning av behovet.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Kommunen för kontinuerligt dialog med landstinget genom såväl förtroendevalda som tjänstemannaorganisationen. Det finns mark bredvid Nacka sjukhus med färdiga byggrätter. Beslut om utökning av sjukhusens kapacitet ligger dock hos landstinget och inte hos kommunen.

Nacka sjukhus kommer att genomgå en ombyggnation och utökning år 2019, vilket innebär fler platser inom psykiatri, somatisk specialistvård och geriatrik. Antalet vårdplatser kommer därigenom att öka, men det finns enligt landstingsråd Ella Bohlin inte några planer på att det ska utvecklas till ett fullskaligt akutsjukhus. Ytterst är det professionen som gör en medicinsk bedömning av behovet. Nackas befolkning växer och det ökade behovet av vård och omsorg är en utmaning. Ett fortsatt arbete för att få till fler vårdplatser behövs även i framtiden.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

En utökning av sjukhusens kapacitet är positiv för alla invånare i Nacka, även för barn och unga.

Bilagor

Motion

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

Anna Gidmark
Förnyelseenheten

Motion om

Växande befolkning i Nacka är i behov av ett närliggande sjukhus

Nackas befolkning ökar kraftigt de närmaste 10 åren. Så sker även i närliggande kommuner

Värmdö och Tyresö. Därmed ökar också trafiken och trafikproblemen under en period då

många vägexploateringar kommer att ske som kommer att påverka trafikflödet negativt.

Nackalistan anser att det nu är hög tid att sätta sig ned och förhandla med landstinget om

behovet av att bygga ut Nacka närsjukhus till en kapacitet som ett normalsjukhus, som kan erbjuda snabb och effektiv akut- och sjukhusservice till denna regions befolkning.

Redan idag har vi trafikstockningar pga en växande befolkning och underdimensionerad

trafikapparat. Akut- och sjukhusvården i Stockholm och på SÖS går på knäna. Att successivt

utöka kapaciteten på dagens Nacka närsjukhus till en mer fullskalig kapacitet där invånarna

slipper att ta sig in till Stockholm genom getingmidjan vore att dimensionera välfärden efter

den kraftiga befolkningstillväxten och undvika en framtida sjukhuskris.

Nackalistan föreslår kommunfullmäktige att

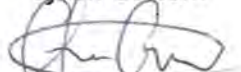
Snarast via sina kontakterorgan med landstinget föreslå att stegvis under en 10-årsperiod utveckla Nacka närsjukhus till ett fullskaligt sjukhus

Återkoppla resultatet av förhandlingarna till Nackas invånare och till kommunfullmäktige

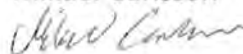
Christina Ståldal

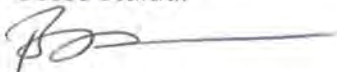
Efson Goitom

Mikael Carlsson

Bosse Ståldal

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 206

Dnr KFKS 2015/233-109

Behandling av motioner

Motion den 23 mars 2015 av Bosse Ståldal, Mikael Carlsson, Efsen Goitom och Christina Ståldal (NL).

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar kommunstyrelsens redovisning av hur motioner bereds. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna vill att kommunen ska besvara motioner skyndsamt och senast inom ett år. Kommunen har ambitionen att motioner ska beredas så skyndsamt som möjligt. Ett kontinuerligt internt förbättringsarbete pågår för att tydliggöra rutiner och ansvarsfördelning för att säkerställa en än bättre beredning av motioner.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 119

Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 15 juni 2015

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 119

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar kommunstyrelsens redovisning av hur motioner bereds.

Motionen är därmed färdigbehandlad.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldals yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsen

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Nackas moderatledda majoritet har under många år visat på undermålig behandling av motioner. Ett typ exempel var när en socialdemokratisk motion kom upp till behandling på kommunfullmäktige först 8(!) år efter att den inlämnats. Motionären som tjänstgjorde i kommunfullmäktige (KF) under flera år hann lämna KF innan hennes motion slutligen behandlades. Därför är det välkommet att motionsbehandlingen håller en anständig nivå.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-06-15

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/233-109

Kommunstyrelsen

Behandling av motioner

Motion den 23 mars 2015 av Bosse Ståldal, Mikael Carlsson, Efon Goitom och Christina Ståldal (NL).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar kommunstyrelsens redovisning av hur motioner bereds. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna vill att kommunen ska besvara motioner skyndsamt och senast inom ett år. Kommunen har ambitionen att motioner ska beredas så skyndsamt som möjligt. Ett kontinuerligt internt förbättringsarbete pågår för att tydliggöra rutiner och ansvarsfördelning för att säkerställa en än bättre beredning av motioner.

Förslagen i motionen

Bosse Ståldal, Mikael Carlsson, Efon Goitom och Christina Ståldal (NL) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 23 mars 2015 en motion med förslag om att motioner ska besvaras skyndsamt och senast inom ett år.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Den som är ledamot av kommunfullmäktige kan väcka en motion i en särskild fråga. En motion innehåller ett förslag till beslut som ledamoten vill att kommunfullmäktige ska fatta. Fullmäktige lämnar alltid motionen till kommunstyrelsen för beredning. Kommunstyrelsen skickar i sin tur motionen till den eller de nämnder som ansvarar för den fråga som motionen avser eller den enhet som ansvarar för sakfrågan, om motionen handlar om ett av kommunstyrelsens egna ansvarsområden.

Enligt kommunallagen ska motioner till kommunfullmäktige beredas så att fullmäktige kan fatta beslut med anledning av motionen inom ett år från det att motionen väckts. Fullmäktige har även möjlighet att avskryva motionen från vidare handläggning om beredningen inte kan avslutas inom ett år.

Bakgrunden till motionärernas förslag är att tiden från det att en motion lämnas in på ett kommunfullmäktigemöte till att den tas upp igen för beslut i vissa fall tar längre tid än ett år.

Kommunen har ambitionen att motioner ska beredas så skyndsamt som möjligt. I vissa fall kräver en motion en större utredning eller att flera nämnder behöver yttra sig kring motionen innan motionen kan beredas för ett samlat förslag till beslut till kommunfullmäktige. Beredningen av några motioner har dragit ut på tiden på grund av återremittering inom beredande nämnd/nämnder eller att det funnits ett önskemål om att en motion ska hanteras tillsammans med en snarlik fråga som är under beredning men ännu inte färdiga för beslut. Brister i rutinerna för att handlägga motioner som inte självklart faller under en given nämnds verksamhetsområde har i vissa fall också medfört en längre beredningstid än önskat.

Ett kontinuerligt förbättringsarbete pågår för att tydliggöra rutiner och ansvarsfördelning för att säkerställa en än bättre beredning av motioner. Stadsledningskontoret kommer i ökad grad och i tidigare skede att påminna nämnderna om att remisstiden är på väg att gå ut eller har gått ut. Handläggarna kommer att få ett förbättrat stöd i hur förslagen ska utredas och hur förslag till beslut kan formuleras.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för barn.

Bilaga

Motion ”Om motioners besvarande skyndsamt och senast inom ett år”.

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Förnyelseenheten

Jenny Andersson
Förnyelseenheten

UTVECKLA DEMOKRATIN I NACKA - nr 1:

Om motioners besvarande skyndsamt och senast inom ett år

Att lägga en motion är att försöka göra Nacka bättre. Det är i huvudsak oppositionspolitiker och oppositionspartier som utnyttjar detta som ett sätt att påverka och således en viktig del av den parlamentariska demokratin.

Tyvärr besvaras ofta motionerna efter en mycket lång tid. Nyligen besvarades en motion som var fem år gammal. Detta visar på dålig respekt för den parlamentariska demokratin och valda ledamöters ansträngningar för att göra Nacka bättre.

Jag föreslår därför att

- Motioner ska besvaras skyndsamt och senast inom ett år

Nacka 2015-03-19

Bosse Ståldal

Mikael Carlsson

Efson Goitom

Christina Ståldal

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 207

Dnr KFKS 2015/232-007

Kommunfullmäktiges revisorer

Motion den 23 mars 2015 av Bosse Ståldal, Mikael Carlsson, Christina Ståldal och Efsen Goitom (NL)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.

Ärende

Kommunfullmäktiges revisorer utses genom val och kommunallagen anger vilka som är valbara. Kommunfullmäktige beslutade den 15 december 2014 om reglemente för revisionen för innevarande mandatperiod där frågan om hur ordförande ska utses ingår. Kommunfullmäktige får ta ställning till förändringar och eventuellt ändrad lagstiftning inför nästa mandatperiod. Förslagen i motionen föreslås avslås.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 120
Förnyelseenhetens tjänsteskrivelse den 24 juni 2015
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 augusti 2015 § 120

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till motionen.

I yrkandet gällande bifall till andra att-satsen i motionen instämde Khashayar Farmanbar (S), Rolf Wasteson (V) och Sidney Holm (MP).

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	---

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldals yrkande gällande första att-satsen i motionen beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag

Med avslag på Christina Ståldals yrkande gällande andra att-satsen i motionen beslutade kommunstyrelsen i enlighet med arbetsutskottets förslag

Reservationer

Khashayar Farmanbar reserverade sig mot beslutet.

Rolf Wasteson reserverade sig mot beslutet och ingav följande.

”Vänsterpartiet instämmer i motionens krav på att ordförande för de förtroendevalda revisorerna ska välja bland oppositionens revisorer. Det är inte rimligt att majoriteten ska tillsätta ordföranden för den grupp som kritiskt ska granska just majoritetens förvaltning. Förfarandet riskerar att allvarligt skada förtroendet för den viktiga revisionen och allmänt minska tilliten till det politiska systemet. När tilliten för politiker och det politiska systemet minskar så är det viktigt att inte spä misstroendet på detta flagranta sätt.”

Sidney Holm reserverade sig mot beslutet för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

Christina Ståldal reserverade sig mot beslutet för Nackalistas kommunstyrelsegrupp och ingav följande.

”Snart kommer ett lagförslag med ett liknande innehåll som i Nackalistas motion. Motionen ingår i en serie av demokratimotioner och initiativ som Nackalistan anser nödvändiga för att Nacka verkligen ska bli en riktigt bra kommun också ur demokratisk synvinkel. Dit är det fortfarande en ganska lång väg kvar. Det var glädjande att oppositionen i övrigt stödde motionens punkt vad gäller att ordförande ska väljas ur oppositionens ledamöter.”

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Socialdemokraterna ställer sig bakom motionens krav att oppositionen innehar ordförandeposten inom revisionen. Det tillhör god politisk sed och demokratisk sundhet. Det motverkar risken för att internt partimygel ska styra en viktig revisionsfunktion. Detta är en hygienfaktor för politisk styrning. Av just denna anledning har förkrossande majoritet av landets kommuner och landsting systemet där oppositionen innehar ordförandeposten

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

31 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

och ofta majoritet i revisionen. Så funkar även riksdagens konstitutionsutskott. Men i Nacka väljer moderatledda styret att efter 40-års makthegemoni låta sina egna partivänner både inneha ordförandeposten och majoriteten i revisionen. Det är inte sunt.”

Monica Brohede Tellström (FP) lät anteckna följande för Folkpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Folkpartiet anser inte att kommunfullmäktige ska förändra förutsättningarna för de valda revisorerna under innevarande mandatperiod, och avslår därför motionen. Däremot är vi beredda att ta upp ett samtal om detta med samtliga partier i kommunfullmäktige inför nästa mandatperiod, om det inte blir en förändring av kommunallagen som föreskriver att ett parti från oppositionen ska få besätta ordförandeposten i revisionen. Vi anser det inte orimligt att just denna ordförande kan utses från ett oppositionsparti.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-06-24

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/232-007

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktiges revisorer

Motion den 2015-03-23 av Bosse Ståldal, Mikael Carlsson, Christina Ståldal och Efsen Goitom.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges revisorer utses genom val och kommunallagen anger vilka som är valbara. Kommunfullmäktige beslutade den 15 december 2014 om reglemente för revisionen för innevarande mandatperiod där frågan om hur ordförande ska utses ingår. Kommunfullmäktige får ta ställning till förändringar och eventuellt ändrad lagstiftning inför nästa mandatperiod. Förslagen i motionen föreslås avslås.

Förslagen i motionen

För att stärka demokratin i Nacka föreslår motionärerna:

- Att de kommunala revisorerna ska tillsättas bland alla partier
- Att ordföranden för de kommunala revisorerna tillsätts av oppositionen

Förnyelseenhetens utredning och bedömning

Enligt kommunallagen utses kommunfullmäktiges revisorer genom val. Förrättningen av val sker enligt samma ordning som övriga val i kommunfullmäktige.

9 kap 7 § kommunallagen anger att revisorerna utövar, om fullmäktige inte bestämmer annat, själva den förvaltning som har samband med revisionsuppdraget. Enligt Nacka kommuns reglemente för kommunfullmäktiges revisorer gäller att ”Kommunfullmäktige utser en av revisorerna till sammankallande för första sammanträdet. Revisorerna arbetar samfällt med hela granskningsuppdraget.” Vidare anges att ”Före januari månads utgång

året efter valåret ska revisorerna bland sig utse ordförande och vice ordförande för mandatperioden. Ordförande ska utses inom majoritetens partier.”

Reglementet för kommunfullmäktiges revisorer anger att antalet revisorer ska vara minst fem. Kommunfullmäktige beslutar det exakta antalet för varje mandatperiod genom sitt val av ett visst antal revisorer.

Kommunallagsberedningen har föreslagit att ordförande för revisionen ska utses inom oppositionen. Kommunfullmäktige beslutade den 15 december 2014 om reglemente för revisionen för innevarande mandatperiod där frågan om hur ordförande ska utses ingår. Kommunfullmäktige får ta ställning till eventuellt ändrad lagstiftning inför nästa mandatperiod.

Med anledning av att kommunfullmäktige i samband med ny mandatperiod nyligen tagit ställning till reglementet för kommunfullmäktiges revisorer föreslås att inga ändringar görs med anledning av motionen.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut har inga direkta konsekvenser för barn.

Bilaga

Motion Kommunfullmäktiges revisorer – Utveckla demokratin i Nacka

Kersti Hedqvist
Förnyelseenheten

UTVECKLA DEMOKRATIN I NACKA – nr 2

Om opartisk och oberoende revision

När Ulla-Britt Ahlenius besökte Frukostakademin i Nacka satte hon fingret på en öm punkt för kommunerna när hon lyfte fram risken för korruption i dessa. Hon betonade särskilt behovet av professionella och oberoende revisorer.

Revisorerna har en mycket viktig roll i demokratin som medborgarnas granskare. Men det säger sig självt att det finns en risk för beroende eftersom partierna utser revisorer som själva är partimedlemmar.

Nackalistan känner till ett fall där det största majoritetspartiet i en kommun tillsatte ordförande bland revisorerna. När revisorn ifråga fullgjorde sitt revisorsuppdrag med integritet och oberoende och gav kraftig kritik när så behövdes, blev han som följd utskäldd och avsatt av det egna partiet.

För att stärka demokratin i Nacka föreslår vi därför:

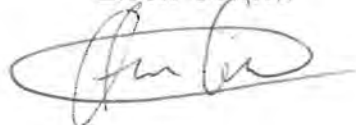
- Att de kommunala revisorerna ska tillsättas bland alla partier
- Att ordförande för de kommunala revisorerna tillsätts av oppositionen

Nacka 2015-03-19

Bosse Ståldal

Efson Goitom

Mikael Carlsson

Christina Ståldal

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 230

Dnr KFKS 2015/235-820

Jämställda fritidsanläggningar

Motion den 19 mars 2015 av Martin Hellströmer (S), Khashayar Farmanbar (S), Majvie Swärd (S) och Helena Westerling (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige notera att det utifrån fritidsnämndens strategiska mål 2015 redan pågår ett arbete med jämställda fritidsanläggningar. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Kommunstyrelsens arbetsutskott har överlämnat en motion om jämställda fritidsanläggningar till fritidsnämnden för utredning och förslag till beslut.

Ett av fritidsnämndens strategiska områden är en jämställd fritid för barn och unga. Fakta om flickors och pojkars nyttjande av anläggningar samlas därför regelbundet in och används i arbetet med utveckling och planering av framtida idrott- och fritidsanläggningar. I kultur- och fritidsenhetens årliga kapacitetsutredningar för idrotts- och fritidsanläggningar beaktas jämställdhetsperspektivet.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 140

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 140

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige notera att det utifrån fritidsnämndens strategiska mål 2015 redan pågår ett arbete med jämställda fritidsanläggningar. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i fritidsnämnden den 27 augusti 2015 § 75

Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige noterar att det utifrån fritidsnämndens strategiska mål 2015 redan pågår ett arbete med jämställda fritidsanläggningar. Motionen är med detta färdigbehandlad. Fritidsnämnden förklarade paragrafen omedelbart justerad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Christina (NL) och Sidney Holm (MP) bifall till motionens förslag.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Reservationer

Khashayar Farmanbar (S), Helena Westerling (S), Kaj Nyman (S) och Maria Lähetkangas (S) reserverade sig mot beslutet.

Sidney Holm (MP) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Nackalistan är positiv till denna motion mot bakgrund av att det fortfarande finns en ojämlikhet som behöver överbryggas mellan pojkars och flickors fritidsaktiviteter. Jämför bara vad man satsar på ett elitlags anläggning som den kvinnliga handbollen i elitserien, Skuru IK och fotbollen. Det behövs satsas mer överhuvudtaget på idrott i Nacka men då är det viktigt att se till att det blir en rättvis fördelning mellan könen. Därför kan denna motion påverka utvecklingen i gynnsam riktning.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

27 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 75

FRN 2015/76-820
KFKS 2015/235-820

Jämställda fritidsanläggningar

Motion den 19 mars 2015 av Martin Hellströmer (S), Khashayar Farmanbar (S), Majvie Swärd (S) och Helena Westling (S)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det utifrån fritidsnämndens strategiska mål 2015 redan pågår ett arbete med jämställda fritidsanläggningar. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Fritidsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott har överlämnat en motion om jämställda fritidsanläggningar till fritidsnämnden för utredning och förslag till beslut.

Ett av fritidsnämndens strategiska områden är en jämställd fritid för barn och unga. Fakta om flickors och pojkars nyttjande av anläggningar samlas därför regelbundet in och används i arbetet med utveckling och planering av framtida idrott- och fritidsanläggningar. I kultur- och fritidsenhetens årliga kapacitetsutredningar för idrotts- och fritidsanläggningar beaktas jämställdhetsperspektivet.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 11 augusti 2015
Bilaga 1 Motionen

Yrkanden

Andrea Amigo (S) yrkade bifall till motionen.

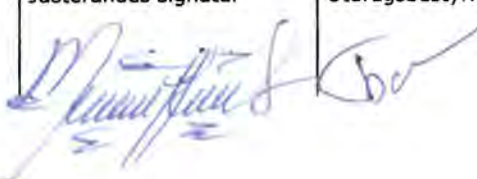
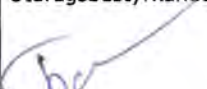
Ordförande Richard Wendt (M) yrkade bifall till förslag till beslut.

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Fritidsnämnden förklarade paragrafen omedelbart justerad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-08-11

TJÄNSTESKRIVELSE
FRN 2015/76-820

Fritidsnämnden

Jämställda fritidsanläggningar

Motion den 19 mars 2015 av Martin Hellströmer (s) Khashayar Farmanbar (s) Majvie Swärd (s) och Helena Westling (s)

Förslag till beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det utifrån fritidsnämndens strategiska mål 2015 redan pågår ett arbete med jämställda fritidsanläggningar. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har överlämnat en motion om jämställda fritidsanläggningar till fritidsnämnden för utredning och förslag till beslut.

Ett av fritidsnämndens strategiska områden är en jämställd fritid för barn och unga. Fakta om flickors och pojkars nyttjande av anläggningar samlas därför regelbundet in och används i arbetet med utveckling och planering av framtida idrott- och fritidsanläggningar. I kultur- och fritidsenhetens årliga kapacitetsutredningar för idrotts- och fritidsanläggningar beaktas jämställdhetsperspektivet.

Förslagen i motionen

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslöt den 12 maj 2015 att överlämna motion om jämställda fritidsanläggningar till fritidsnämnden för utredning och förslag till beslut.

Motionärerna föreslår följande:

En aktiv, tillgänglig och stimulerande fritid är en förutsättning för hög livskvalité och världens bästa vardag. I takt med att vi blir fler i Nacka ökar behovet av att fritidsanläggningar och idrottsytor planeras in och ingår i exploatering och detaljplaner. Vi vill ge alla världens bästa vardag runt knuten.

Rätten till en meningsfull fritid delas av alla och det är viktigt att ge killar och tjejer lika stora möjligheter till ett rikt fritidsutbud. Till exempel vet vi att de fritidsytor som byggs av kommuner till 74 procent besöks av killar och till endast 26 procent av tjejer. Vi vill skapa

förutsättningar för att så många som möjligt ska kunna utöva sina intressen och få tillgång till fritidsinfrastruktur inom kommunen.

Socialdemokraterna föreslår att

- kommunen i ett tidigt skede i detaljplaneprocessen gör en jämställdhetsanalys på vilka fritidsanläggningar och idrottsytor som ska ritas in i området
- behovet av olika anläggningar analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv

Kultur – och fritidsenhetens utredning och bedömning

Nämnden har vid sammanträdet den 9 december 2014, i samband med intern budget för 2015, fastställt nyckeltal och strategiska områden. Ett av nämndens strategiska områden är jämställd fritid för barn och unga. Resurser som fördelas av nämnden för barn och ungdomar ska fördela så att flickor och pojkar ges samma möjlighet att utöva sina fritidsintressen.

Över tid förändras barn och ungas och pojkars och flickors fritidsvanor. Förändringar analyseras av enheten bland annat ur ett jämställdhetsperspektiv och påverkar planering av olika idrott- och fritidsanläggningar.

Kultur- och fritidsenhetens gör kapacitetsutredningar som rör idrott- och fritidsanläggningar där jämställdhetsperspektivet beaktas. För att skapa en bild av hur anläggningarna används gör enheten löpande undersökningar av pojkars och flickors utnyttjande av sport- och fritidsanläggningar. Vid nämndsammanträdet den 14 april 2015 presenterades en redovisning av andel flickor respektive pojkars som deltar i olika fritidsaktiviteter.

Enheten verkar i interna processer för att påverka planprocesserna i olika typ av frågor bland annat med hänsyn till jämställdhet. Med hjälp av de undersökningar som görs kommer fördjupande fakta fram som gör det möjligt att ha konkret information om brister i jämlikhet. Detta skapar en bra grund för att påverka framtida planer på idrott- och fritidsanläggningar.

Konsekvenser för barn

Förslaget föranleder inga konsekvenser för barn.

Bilaga

1. Motionen
2. Protokoll från KSAU

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Kultur- och fritidsenheten

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Jämställda fritidsanläggningar

Motion till kommunfullmäktige

En aktiv, tillgänglig och stimulerande fritid är en förutsättning för hög livskvalité och världens bästa vardag. I takt med att vi blir fler i Nacka ökar behovet av att fritidsanläggningar och idrottsytor planeras in och ingår i exploateringen och detaljplanerna. Vi vill ge alla världens bästa vardag runt knuten.

Rätten till en meningsfull fritid delas av alla och det är viktigt att ge killar och tjejer lika stora möjligheter till ett rikt fritidsutbud. Till exempel vet vi att de fritidsytor som byggs av kommuner till 74 procent besöks av killar och till endast 26 procent av tjejer. Vi vill skapa förutsättningar för att så många som möjligt ska kunna utöva sina intressen och få tillgång till fritidsinfrastruktur inom kommunen.

Socialdemokraterna föreslår att

- kommunen i ett tidigt skede i detaljplaneprocessen gör en jämställdhetsanalys på vilka fritidsanläggningar och idrottsytor som ska ritas in i området
- behovet av olika anläggningar analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Nacka den 19 mars 2015

Martin Hellströmer (S) Khashayar Farmanbar (S) Majvie Swärd (S) Helena Westerling (S)

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 231

Dnr KFKS 2015/347-808

Cykelutbildning för vuxna

Motion den 14 april 2015 av Lisskulla Zayane (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen initierar en cykelutbildning. Kommunfullmäktige noterar att det står föreningslivet fritt att arrangera en cykelutbildning om intresse finns. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Motionären föreslår att kommunen ska initiera ett samarbete med Cykelfrämjandet så att fler vuxna kan få möjligheten att lära sig cykla.

Förslaget bedöms inte föranleda någon åtgärd då det finns strukturer i kommunen för att stötta en förening som vill bedriva cykelutbildning för vuxna.

Cykelutbildning för vuxna är dock positivt då det stödjer fritidsnämndens väsentliga område, att bredda Nackas fritidsutbud, främjar folkhälsan och bidrar till en ökad integration.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 141

Fritidsnämndens protokollsutdrag den 27 augusti 2015 § 74

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse 4 augusti 2015

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 september 2015 § 141

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen initierar en cykelutbildning. Kommunfullmäktige noterar att det står föreningslivet fritt att arrangera en cykelutbildning om intresse finns. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i fritidsnämnden den 27 augusti 2015 § 74

Fritidsnämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen initierar en cykelutbildning. Kommunfullmäktige noterar att det står föreningslivet fritt att arrangera en cykelutbildning om intresse finns. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 september 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Fritidsnämnden förklarade paragrafen omedelbart justerad.

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till motionens förslag.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade arbetsutskottet i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Reservationer

Khashayar Farmanbar (S) reserverade sig mot beslutet.

Sidney Holm (MP) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Kultur- och fritidsenheten bedömer att en cykelutbildning för vuxna inte är en verksamhet som fritidsnämnden ska vara producent för. Detta är inte heller någonting som föreslås i motionen. I motionen föreslås att kommunen ska initiera ett samarbete med cykelfrämjandet. Det är sedan Cykelfrämjandet som med stöd från kommunen tar hand om själva utbildningen på samma sätt som de gör i Järfälla, Lidingö, Solna, Sundbyberg och Tyresö. Eftersom det idag endast är Cykelfrämjandet som bedriver denna typ av utbildning är det irrelevant om vi i kommunen har föreningar som skulle kunna bedriva den verksamheten eftersom ingen av föreningarna gör det.

Cykeln som transportmedel har en given plats i ett hållbart transportsystem och är en viktig del i en hållbar framtid i Nacka. Resor med cykel ska år 2030 utgöra minst 20 procent av alla huvudresor i stockholmsregionen enligt Regional cykelplan för Stockholms län. I stadsnära kommuner som Nacka bör andelen rimligtvis vara högre. När motionen slutligen ska behandlas av kommunfullmäktige hoppas vi att politikerna där har mer insikt än de i kommunstyrelsen och inser att cykla är mer än en bara en fritidssysselsättning.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

27 augusti 2015

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Fritidsnämnden

§ 74

FRN 2015/75-812
KFKS 2015/347-808

Cykelutbildning för vuxna

Motion den 14 april 2015 av Lisskulla Zayane (MP)

Beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen initierar en cykelutbildning. Kommunfullmäktige noterar att det står föreningslivet fritt att arrangera en cykelutbildning om intresse finns. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Fritidsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärendet

Motionären föreslår att kommunen ska initiera ett samarbete med Cykelfrämjandet så att fler vuxna kan få möjligheten att lära sig cykla.

Förslaget bedöms inte föranleda någon åtgärd då det finns strukturer i kommunen för att stötta en förening som vill bedriva cykelutbildning för vuxna.

Cykelutbildning för vuxna är dock positivt då det stödjer fritidsnämndens väsentliga område, att bredda Nackas fritidsutbud, främjar folkhälsan och bidrar till en ökad integration.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse 4 augusti 2015
Bilaga Motion

Beslutsgång

Fritidsnämnden beslutade i enlighet med förslag till beslut.

Fritidsnämnden förklarade paragrafen omedelbart justerad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2015-08-04

TJÄNSTESKRIVELSE

FRN 2015/75-812

KFKS 2015/347-808

Fritidsnämnden

Cykelutbildning för vuxna

Motion den 14 april 2015 av Lisskulla Zayane (MP)

Förslag till beslut

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen initierar en cykelutbildning. Kommunfullmäktige noterar att det står föreningslivet fritt att arrangera en cykelutbildning om intresse finns. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionären föreslår att kommunen ska initiera ett samarbete med Cykelfrämjandet så att fler vuxna kan få möjligheten att lära sig cykla.

Förslaget bedöms inte föranleda någon åtgärd då det finns strukturer i kommunen för att stötta en förening som vill bedriva cykelutbildning för vuxna.

Cykelutbildning för vuxna är dock positivt då det stödjer fritidsnämndens väsentliga område, att bredda Nackas fritidsutbud, främjar folkhälsan och bidrar till en ökad integration.

Förslagen i motionen

Motionären föreslår

- att kommunen initierar ett samarbete med Cykelfrämjandet så att fler vuxna kan få möjligheten att lära sig cykla.

Enhetens utredning och bedömning

Kultur- och fritidsenheten bedömer att en cykelutbildning för vuxna inte är en verksamhet som fritidsnämnden ska vara producent för. Enheten gör också bedömningen att det redan finns befintliga strukturer i kommunen för att föreningar som vill ska kunna starta och driva liknande utbildningar i Nacka. Enheten har varit i kontakt med Cykelfrämjandet, för att undersöka deras utbildningar som bedrivs på många håll i landet och ser att detta mycket väl skulle kunna drivas i kommunen om en förening önskar det. Det finns cykelförening i kommunen.

Kultur- och fritidsenheten är positiv till en cykelutbildning för vuxna i föreningsdriven regi, då man i fritidsnämndens mål och budget för 2015-2017 ringar in som väsentliga områden att främja inflytande för god livsmiljö där fritid ska ses som en drivkraft till en hållbar utveckling samt förbättrad folkhälsa. Kultur- och fritidsenheten gör bedömningen att förslaget svarar mot detta. Enheten gör också bedömningen att en utbildning även svarar bra gentemot den nyligen framtagna fritidsstrategin där tillgänglighet och delaktighet är två prioriterade områden.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget ger inga ekonomiska konsekvenser.

Bilagor

1. Motion

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Anna Kristiansson
Föreningsstrateg
Kultur- och fritidsenheten

Låt alla vuxna lära sig cykla

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2015-04-14

Lisskulla Zayane

Miljöpartiet de gröna

Att kunna cykla som vuxen är inte en självklarhet

Idag finns många vuxna som inte kan cykla i vårt samhälle. Många tycker att det är pinsamt att inte kunna cykla och det finns inte ett naturligt sätt att lära sig cykla som vuxen. Anledningar till varför människor vill cykla är naturligtvis olika men det kan exempelvis handla om behov av att pendla till jobbet eller skolan eller att man vill ta en cykeltur med familj och vänner på sin fritid.

Nacka kommun borde ha ett stort intresse att fler invånare kan cykla av både hälso- och miljöskäl. Om fler väljer att cykla ökar framkomligheten i trafiken och cykling är även ett bättre alternativ för privatekonomin och kan bidra till ökad integration.

Cykelfrämjandet har tagit fram en mycket uppskattad cykelutbildning för vuxna som genomförs i Järfälla, Lidingö, Solna, Sundbyberg och Tyresö med framgång.

Miljöpartiet föreslår att:

- Kommunen initierar ett samarbete med Cykelfrämjandet så att fler vuxna kan få möjligheten att lära sig cykla.

Lisskulla Zayane